

*Артем Шевченко, Олена Родіна,
Ігор Лебедь, Ганна Кобиляцька*

*Книга
нам'яті
МВС*

*Національна гвардія України.
Державна служба України
з надзвичайних ситуацій*

*3-тє видання,
виправлене і доповнене*

Харків
«Фоліо»
2018

УДК 351.74(477)+355.588(477)
К53

Упорядник
Олександр Красовицький

Художник-оформлювач
Валентина Карасик

Книга пам'яті МВС. Національна гвардія України. Державна служба України з надзвичайних ситуацій / Артем Шевченко, Олена Родіна, Ігор Лебедь, Ганна Кобиляцька; упоряд. О. В. Красовицький; худож.-оформлювач В. М. Карасик. — 3-тє вид., виправл. і доп. — Харків : Фоліо, 2018. — 367 [1] с. : іл.

ISBN 978-966-03-8069-1.

Це книга-спогад про учасників антитерористичної операції на Сході України, які полягли за свободу та незалежність своєї держави. А саме, про загиблих під час виконання службових обов'язків воїнів строкової та контрактної служби добровольчих батальйонів НГУ, працівників ДСНСУ та працівників ДПСУ, а також про небойові втрати.

Кожному Герою присвячено окрему статтю, де подано відомості з біографії. Крім того, наведено деякі світлини, спогади про того, хто пішов у вічність.

З книги можна дізнатися про історію становлення добровольчих батальйонів, сепаратизм у південно-східних регіонах нашої держави, прочитати перелік добровольчих підрозділів патрульної служби особливого призначення ГУНП та НГУ МВС.

УДК 351.74(477)+355.588(477)

© А. В. Шевченко, О. В. Родіна, І. І. Лебедь,
Г. С. Кобиляцька, 2017

© О. В. Красовицький, упорядкування, 2017

© В. М. Карасик, художнє оформлення, 2017

ISBN 978-966-03-8069-1

ПЕРЕДМОВА

Книга пам'яті МВС — це данина пам'яті загиблим, які віддали свої життя на Донбасі під час виконання службових обов'язків у зоні проведення Антитерористичної операції.

Чотириста двадцять реальних історій нацгвардійців, міліціонерів, поліцейських, прикордонників і рятувальників... На жаль, цей сумний список поповнюватиметься, допоки країна-агресор Російська Федерація не припинить неоголошену війну проти України...

15 квітня 2014 року рішенням РНБО і указом в. о. Президента О. Турчинова було розпочато Антитерористичну операцію. Першими на захист країни стали воїни-добровольці, які у березні 2014 пішли до лав щойно відновленої Національної гвардії України. Тож не дивно, що саме вона понесла найтяжчий тягар втрат серед усіх структур системи МВС — майже 200 загиблих.

Перша втрата МВС у цій війні — прапорщик Віктор Долінський, військовослужбовець вінницького полку «Ягуар» в/ч 3028 Західного оперативного-територіального об'єднання Нацгвардії, який загинув 5 травня 2014 року у селищі Семенівка під Слов'янськом у жорсткому бою із терористами банди Гірка.

Остання втрата із охопленого у книзі періоду — підполковник Олександр Бойко, командир групи спецпризначення загону «Вега» в/ч 2250 Західного оперативного-територіального об'єднання Нацгвардії, який загинув 3 червня 2017 року під Попасною на Луганщині під час розвідувального виходу у сіру зону.

Серед загиблих у «Книзі пам'яті МВС» — четверо Героїв України:

- начальник управління бойової та спеціальної підготовки Головного управління Нацгвардії генерал-майор Сергій Кульчицький;
- командир механізованої роти спецпризначення в/ч 3029 лейтенант Нацгвардії Богдан Завада;
- водій відділення 2 взводу 1 роти батальйону спецпризначення «Донбас» в/ч 3027 рядовий Нацгвардії Євген Тельнов;
- заступник начальника першої прикордонної застави ОБПК в/ч 2193 Південного регіонального управління старший лейтенант В'ячеслав Семенов.

Першого Героя України, справжнього батька для гвардійців-добровольців, якого поважали і любили бійці, реального бойового, а не паркетного генерала, який створював у НГУ перші добровольчі підрозділи і чие ім'я носить тепер окремий гвардійський батальйон Сергія Кульчицького, я знав особисто. Він загинув 29 травня 2014 року під Слов'янськом у збитому бойовиками на горі Карачун гелікоптері разом із дванадцятьма гвардійцями і міліціонерами.

Окремим розділом у книзі виділено так звані небойові втрати (46 осіб) співробітників системи МВС на Донбасі. Причини їхніх смертей різні, але кожного загиблого варто вшанувати і віддати данину пам'яті.

Кожного року 22 серпня напередодні Дня Національного прапора і Дня Незалежності в Україні відзначають день пам'яті співробітників органів

внутрішніх справ України, які загинули під час виконання службових обов'язків.

Я впевнений, що ця книга має бути у кожній бібліотеці та у кожній школі. Має стати підручником патріотичного виховання молодих українців. Ця книга має зберегти пам'ять кожного героя для історії і наступних поколінь.

Арсен АВАКОВ, Міністр внутрішніх справ України

Шановний читачу!

В руках Ви тримаєте незвичайну книгу. В ній зібрані не просто фотографії, розповіді, короткі життєписи людей. Таких книг за останні роки було видано чимало — з розповідями про видатних осіб чи таких, які би бажали серед них бути.

Ця ж книга — зосередження сліз і жалоби, поєднаних з гордістю за героїв та за наш український народ, дітьми якого вони є.

Так, вони, ті, про кого розповідає ця книга,— Є! Хоча і розповідається тут про загиблих за свободу і незалежність України, про тих, хто у найважчий момент нашої сучасної історії закрив собою від агресора рідну землю і Матір-Україну. Вони Є — бо живі не лише у нашій пам'яті, але і живі у Вічності. Тіла їх лежать в українській землі, але живі душі — перебувають у вічному, духовному світі.

ФІЛАРЕТ, Патріарх Київський і всієї Руси-України,

Предстоятель Української Православної Церкви Київського Патріархату

Дорогі читачі!

В історії нашої Батьківщини є багато переломних подій і нелегких періодів.

Її сторінки сповнені тяжких випробовувань та жорстоких війн, переслідувань й репресій, голодоморів і три-

Вона — слава, пошана та біль Вітчизни. Це нагадування майбутнім поколінням про високу ціну, сплачену за мир та незалежність нашої країни.

А для всього світу ці гірки рядки мають стати ліками від байдужості і потурання щодо військової агресії будь якого політичного режиму. Війна не буває чужою!

Тож коли ми проголошуємо «Герої не вмирають!», то як християни ми розуміємо це безсмертя не лише як збереження серед наступних поколінь пам'яті про їхній подвиг. Герої не вмирають у першу чергу тому, що своїм подвигом вони виявили найвищу міру любові, віддавши за ближніх своїх найдорожче — власне життя. І ми віримо, що за цю велику любов Бог прийняв їх до Себе, у блаженне вічне життя, «де немає ні скорботи, ні зітхання».

Тож гортаючи ці сторінки, вдивляючись у ці обличчя, маємо не лише дякувати їм за те, що зберегли для нас мир, зберегли Україну, але і помолитися за них Богу.

І жити та діяти так, щоби за своїми справами бути достойними тієї великої жертви, яку вони принесли, заради нас, захищаючи від ворога рідну землю!

Вічна пам'ять і вічна слава героям!

валої боротьби за свободу й кращу долю українського народу.

Сьогодні серце України зранене війною на її східних теренах. І вона страждає, бачачи, як її найкращі сини й доньки гинуть на полях бою. Вона гірко плаче разом із пораненими, вдо-

вами, осиротілими дітьми та батьками, мільйонами вимушених переселенців. Вона викарбовує у своєму серці ім'я кожного воїна, який помертвував собою в ім'я правди і свободи. Вона зберігає пам'ять про тих, хто загинув, аби зберегти життя.

Історії подвигів наших захисників, сміливих і відважних воїнів, сьогодні зібрані в цій книзі пам'яті. Це спогади про зовсім юних хлопців та вже зрілих чоловіків, які відмовилися від комфортного й спокійного життя, щоби вберегти свій народ, свою землю і захистити від загарбницького нападу ворога.

Творити пам'ять про загиблих Героїв України і жити так, аби бути гідними цієї безцінної жертви,— це сьогодні особливе завдання кожного українця.

Пам'ять про тих, хто віддав себе всеціло заради продовження життя, — наш святий обов'язок. Наша пам'ять про них — це також наша вдячність за те, що маємо можливість тут жити, працювати, мріяти і любити... Не можемо забути імена українських героїв. Вони є тим справжнім прикладом патріотизму, любові, відваги і готовності до самопожертви.

† СВЯТОСЛАВ, Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви

Великие мудрецы, религиозные мыслители, духовные лидеры веками думают и пытаются осмыслить, в чем разница между тем или иным видом ухода из материального мира. Все мы смертны, но то, как человек покидает мир, имеет огромное значение и для тех, кто остается, и для его души.

Высший подвиг — отдать свою жизнь во имя других, спасая других, защищая других, закрывая собой свою семью или кого-то незнакомого, свой

«Достойно прожити важче, ніж достойно померти». Ці слова сказав батько одного загиблого воїна на похороні сина. Його син помер достойно. Наше ж завдання — достойно жити і тим засвідчити, що жертва багатьох тисяч синів та дочок України, полеглих у кривавих боях, не даремна. «Ніхто неспроможний любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів своє життя віддає» (Йо. 15, 13). Вони віддали за нас найцінніше, що мали, — життя. Поклали його як жертву за волю, мир і спокій рідного народу.

Україна пам'ятає імена своїх Героїв і збереже в серцях свого народу вдячність відважним, вірним і відданим захисникам! А милосердний Господь нехай прийме їхній безсмертний подвиг та подарує вічний мир і спокій у Своєму небесному Царстві!

Тож «нехай сини смереки українських Карпат і засмучені сьогодні терикони Донбасу, шумні вітри Таврійського степу та розлогі хвилі Славути-Дніпра із священним трепетом невтомно переповідають усім — “і мертвим, і живим, і ненародженим” — правду про славний подвиг українського воїна...» (Із Молитви за невідомого українського солдата).

Благословення Господнє на вас!

город и свою страну. Те, о ком написано в этой книге, совершили именно этот высочайший нравственный и духовный подвиг — отдали свою жизнь за своих близких и за свои идеалы.

Они были разными людьми — с разными интересами, пристрастиями, темпераментами и характерами. Наверняка у них были разные взгляды на прошлое и на будущее, на отношения в семье и с друзьями, они по-разному мечтали о том, как

сложится жизнь их детей. Но им пришлось ради будущего отдать свою жизнь в настоящем, ибо жизнь — это не только физическое существование, но это и высшие ценности — свобода, Родина, честь, достоинство.

Наши солдаты, воины, правоохранители защищали свою землю и свою страну. Они воевали на своей земле. Не они пришли с войной и подняли оружие — они не хотели воевать, умирать и убивать. Они хотели мирной жизни, но за право быть свободным народом в своей стране им пришлось отдать жизнь.

В этой книге имена людей разных национальностей, разных конфессий, разных убеждений, родившихся в раз-

ных регионах, но все они наши герои, наша гордость и наши защитники. И неважно, какой язык был для них родным — украинский, русский, белорусский, идиш, крымскотатарский, урумский, польский или армянский, — они отдали свою жизнь за Украину, за ее будущее и за ее свободу и независимость.

Будем помнить их, молиться за них и постараемся быть достойными их подвига — построить такую страну, о которой они мечтали — гордую, сильную, процветающую, уверенную в себе, готовую защитить себя — единую, свободную, соборную Украину! Это будет самым лучшим памятником им и прославит их перед Всевышним.

Шмуэль КАМИНЕЦКИЙ, Главный раввин Днепра и региона

Хвала Аллагу, Господу світів, Який у Священному Корані сказав: «Чому би вам не воювати на Божому шляху заради слабких чоловіків, жінок і дітей, які говорять: “Господи наш! Виведи нас із цього міста, жителі якого — деспоти, і даруй нам від Себе заступника!”» (Коран, 4:75)

Крізь горнило Антитерористичної операції на Сході України пройшли десятки тисяч воїнів — захисників нашої країни. Серед них є справжні герої, якими ми пишаємось, є загиблі, яких ми згадуємо у своїх молитвах, є поранені, яких ми шануємо. Навіть прямо зараз, тисячі солдат і офіцерів, пліч-о-пліч стоять на своїх позиціях, ані кроку не відступаючи назад під ворожими кулями та снарядами. Серед них є чоловіки і жінки, літні та молоді, представники різних національностей і релігій, що довели право бути українцями як не по крові, так по духу. Солдати, офіцери, медики, капела-

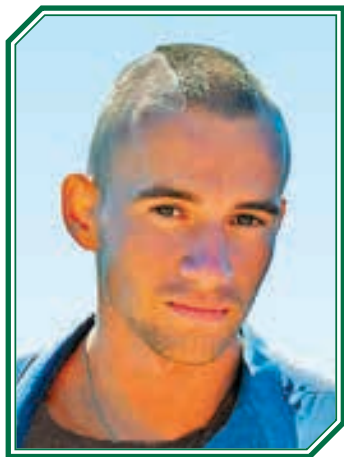
ни та волонтери — всі вони влилися в єдине море українців, що стали на захист рідної землі в скрутні часи ворожої агресії та зупинили її.

Саме в ці роки по-справжньому відродились національне військо та Національна гвардія, що є елітою наших військових формувань. На жаль, ми зазнали втрат, але війна без втрат неможлива. Зріла нація пам'ятає своїх героїв, імена яких мусять увійти в історію нашої країни. Тому є дуже важливим не загубити цю героїчну сторінку і написати про них, про їхній подвиг, про їхню історію та мотивацію. Щоб нащадки знали, хто захистив наше щасливе майбутнє, наше право бути незалежною європейською країною.

Ці роки змінили історію України, але ще більше вони змінили самих українців. Ми стали іншими. Серед нас жили і живуть герої. І саме про них написана ця книга.

Шейх Саїд ІСМАГІЛОВ, Муфтій мусульман України

Національна
гвардія
України

АМБРОС Сергій Сергійович (позивний «Амброс»)

24 роки

Звання, посада, підрозділ: лейтенант, лікар групи комплектування (центр) окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 16 травня 1990 року, м. Черкаси.

Дата і місце загибелі: 18 лютого 2015 року (помер від ран).

Обставини загибелі. Помер у лікарні від поранень, отриманих під час мінометного обстрілу с. Широкине (Новоазовський район, Донецька область).

Нагородження: Указом Президента України № 324/2015 від 10 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Воювати мають ті, хто відчуває потребу в цьому. Так вважав 24-річний черкащанин, молодший лейтенант «Азову» Сергій Амброс. Ще у вересні 2014 року, коли бійці «Азову» поверталися після відпустки з Черкас до зони АТО, Сергій розповідав, що мотивує його знову їхати на Схід: «З одного боку, не хочеться повертатися, тому що розслабився вдома, бо там добре, але з іншого — на Донеччині залишилися наші друзі, багато хороших людей. Звісно, там також є чимало незакінченої роботи для нас. Є мета, якої ми, на жаль, ще не досягли, а кидати цю справу на півшляху не можна», — говорив Сергій в інтерв'ю «Громадському телебаченню: Черкаси».

Він був переконаний у тому, що воювати — це обов'язок кожного, хто вважає себе громадянином України, патріотом.

«Я вважаю, що воювати мають ті, хто відчуває внутрішню потребу

в цьому. Адже є люди, які мають працювати, допомагати нам у містах, стежити за тією владою, яка прийшла, бо ми не можемо цього зробити. Тож нехай вони краще залишаються і приносять користь народу в інший спосіб», — стверджував Сергій Амброс.

«Ми познайомилися з ним навесні 2014 року, — розповідає командир 3-ї роти оперативного призначення 1-го батальйону оперативного призначення окремого загону спеціального призначення «Азов» Ролло. — Він був з-поміж людей, які в усьому і завжди намагаються робити правильні речі. Амброс був настільки правильним, що іноді це бісило (посміхається). Добрий, щирий, завжди намагався нікому не нагрубити, не образити, завжди стояв за справедливість. Допомігав слабшим побратимам. Як вояка, він був відповідальним, хоробрим, ніколи не залишався осторонь складних завдань».

Давня знайома Сергія Ганна розповідає, що він завжди любив здоровий та активний відпочинок, не був байдужим до спорту, туризму. «Був завжди чесний та щирий, ніколи не приховував емоцій і почуттів. Завжди мав свою точку зору, а свої думки підтверджував аргументами. Коли хлопці почали збиратися на Схід, він не роздумуючи поїхав теж. “Бо хто, як не ми?” — казав він».

У день своєї смерті Сергій не мав брати участі в бойовому виїзді, однак хотів бути разом зі своїми побратимами.

Через два роки після смерті Сергія, 18 лютого 2017 року, у рідних воїнові

Черкасах втілилася його мрія — з’явилося місце, де під наглядом «Амброса» виховують молодь. Новий спортивний зал створено руками близьких, друзів та бойових побратимів. Є сподівання, що цей зал стане «місцем сили» і в ньому викується покоління нових переможців.

У вересні 2015 року в Козацькій фортеці «Дахнівська Січ», що поблизу Черкас, уперше відбувся благодійний Всеукраїнський фестиваль «Повстанець», під час якого проведено турнір пам’яті Сергія Амброса за правилами Національної федерації змішаних єдиноборств ММА (від англ. *Mixed Martial Arts*) України 5 на 5.

АНДРУНИК Петро Петрович

32 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, водій 1-го відділення 1 ВОП 6 РОП 2 БОП військової частини 3017 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 16 червня 1982 року, смт Мельниця-Подільська, Борщівський район, Тернопільська область.

Дата і місце загибелі: 25 грудня 2014 року, смт Новотошківське, Попаснянський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув близько 9-ї години ранку під час виконання бойового завдання з доставки паливно-мастильних матеріалів, підірвавшись на фугасі направленої дії на трасі «Бахмутка» в районі Новотошківське — Оріхове Попаснянського району Луганської області. Ще один військовослужбовець НГУ, який перебував у кабіні вантажного автомобіля КрАЗ, яким кермував Петро, дістав тяжкі поранення.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Петро не служив в армії, але після того, як узимку 2014 взяв участь у Революції Гідності, осередком подій якої став майдан Незалежності в Києві, не міг змиритися з тим, що відбувається на Сході України. Він розумів, що позитивні зміни в українському суспільстві потрібно захищати. Тому у вересні того ж року він звернувся до військкомату, записався добровольцем до зони проведення антитерористичної операції (АТО), щоб боронити рідну країну. Згодом Петро звернувся до органу місцевого військового управління, і його було мобілізовано до новоствореної бригади Національної гвардії України в Харкові. Після відповідної підготовки у листопаді 2014 року бій-

ця разом з бойовими побратимами було відряджено до зони проведення антитерористичної операції, де він виконував ризиковані завдання з доставки до бойових постів боєприпасів, палива та інших речей, необхідних для ведення бойових дій.

Уранці 25 грудня 2014 року Петро виконував бойове завдання — доставляв паливно-мастильні матеріали. Між блок-постами № 25 та 34, поблизу с. Оріхове Попаснянського району Луганської області, його автомобіль КрАЗ наїхав на фугас і підірвався. Воїн отримав травми, не сумісні з життям.

Командир батальйону згадує про Петра: «У моєму батальйоні був водій. Чув про нього лише позитивні від-

гуки. Та й сам не маю чим дорікнути. Побільше б таких хлопців! 1 січня він мав розписатися із коханою дівчиною, у травні планували влаштувати весілля. Вони познайомилися тут, на Сході. Дівчина працює на "швидкій" медсестрою. Незабаром, 3-7 січня, бійцям батальйону обіцяли ротацію, і під час відпустки Петро планував познайомити дружину зі своїми батьками. Але бачите, як склалося...»

27 грудня 2014 року Петро був похований на батьківщині, на цвинтарі смт Мельниця-Подільська Борщівського району Тернопільської області.

У селищі міського типу Мельниця-Подільська на фасаді загальноосвітньої школи, у якій навчався Петро Андруник, на його честь встановлено меморіальну дошку.

АНТОНОВ Вадим Віталійович («Самольот», «Літачок»)

38 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 1-го відділення 1-го взводу спеціального призначення 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 24 липня 1976 року, м. Житомир.

Дата і місце загибелі: 10 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Зник безвісти під час бою з ворожою розвідувально-диверсійною групою вранці 10 серпня 2014 року поблизу м. Іловайська Донецької області. Кілька спроб знайти його виявилися безуспішними. За слідами, залишеними на місці бою, однополчани зрозуміли, що Вадима, тяжкопораненого, вороги взяли в полон. У жовтні 2014 року пошукова група місії «Евакуація-200» («Чорний тюльпан»), до складу якої належать волонтери всеукраїнської громадської організації «Союз "Народна пам'ять"» та представники Національного військово-історичного музею України, виявила тіло Вадима у безіменному похованні біля іловайського кладовища й доставила його до Запоріжжя. Після встановлення особи за тестами ДНК 7 лютого 2015 року воїна поховали з військовими почесними в Житомирі на Смолянському військовому кладовищі № 2. Залишилися батьки, сестра, малолітня донька.

Нагородження: Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Закінчив Житомирський державний технологічний університет, здобувши кваліфікацію інженера-механіка. Брав активну участь у подіях Революції Гідності у складі «Михайлівської» сотнісамооборони Євромайдану.

Із початком неоголошеної війни на Сході України займався організацією волонтерської допомоги бійцям АТО, а згодом уклав контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України, доставши у лавах батальйону «Донбас» особистий позивний «Самольот»

(через те, що був однофамільцем відомого авіаконструктора).

Бойові побратими зі штурмової групи батальйону «Донбас» Тараскін, «Тополя», «Молчун», «Бархан», «Гайдамака», тяжко переживаючи втрату друга, присвятили йому наведені нижче рядки.

* * *

Позивний — Літак.
Тому що Антонов.
Сьогодні збили.

Двічі вже друзі хотіли забрати тіло —

Вогонь стіною.

Ворожа засада.

Підуть утрете.

А ще вчора він жартував,

Аби в добровольців,

Хто йшов на війну з Майдану,

Лікарі брали сперму

І зберігали

Для дружин, коханих

І тих незнайомих дівчат,

Хто потім заплаче,

Побачивши в чорній рамці його обличчя,

І скаже: «Ну чому, чому гинуть найкращі?»

А так би всі вони мали можливість

Народити хлопчика,

А ще краще — дівчинку,

Двох, трьох дівчинок

З такою ж посмішкою, як у нього.

Дивовижною, справді, посмішкою.

Який несмішний цей його жарт.

Який болючий.

Навіть обличчя кривиться,

Наче вкусила кислого.

Ще не сезон антонівки.

А хлопчак збивають.

Падають, падають яблука.

Повертаються в землю.

Нехай росте!

*(Марія Старожицька,
10 серпня 2014 року)*

Валерій Лавренов, однополчанин, згадує: «Вадим був надзвичайно світлою людиною. Спілкування з донькою окрилювало його. Завжди був попереду. Коли він з групою пішов прикривати снайпера, то, напевно, вже передчував біду. Ми потрапили в засідку, і саме він узяв на себе перший удароку. Після того всі бійці групи підтримали побратима — вступили в бій. Ми вивели пораненого снайпера, але Вадима забрати не змогли. Поверталися двічі, перетягли його до залізобетонного паркану. Потім у нас не було шансів його витягти. Щирий був, а такі гинуть першими. Вони пішли, тому що кращі, а ми ще не доросли до них...»

Третього грудня 2015 року на фасаді Житомирської середньої загальноосвітньої школи I–III ступенів № 20 було урочисто відкрито меморіальні дошки на честь загиблих випускників, учасника АТО Вадима Антонова та воїна-афганця Валерія Лук'яненка.

БАБІЧЕВ Сергій Ігорович

21 рік

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант, інструктор (з водіння) 1-го відділення взводу спеціальних автомобілів роти матеріально-технічного забезпечення військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 15 лютого 1993 року, смт Сартана, м. Маріуполь, Донецька область.

Дата і місце загибелі: 05 січня 2015 року, м. Артемівськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 05 січня 2015 року, близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні АТО в ДТП на трасі Київ — Довжанський поблизу м. Артемівська Донецької області. Залишилися мати і сестра.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Сергій закінчив Маріупольський професійний аграрний ліцей № 141. 2011 року призваний на строкову військову службу в Київському з'єднанні внутрішніх військ МВС. У квітні 2013 року продовжив службу за контрактом.

Коли розпочались бойові дії на Донбасі, став на захист свого селища, Маріуполя й України.

У січні 2015-го був відряджений на схід України для забезпечення ротації підрозділів резервного батальйону оперативного призначення ім. Героя України генерал-майора С. Кульчицького.

5 січня кермував мікроавтобусом «Богдан», перевозив взвод резервістів. На трасі Київ — Довжанський, поблизу міста Бахмут (колишня назва — Артемівськ), о 18.30 сталася ДТП: зіштовхнулися військовий КраЗ

та мікроавтобус «Богдан». Сергій був вправним водієм і, за свідченнями тих, хто вижив, до останнього намагався зробити все можливе для того, щоб уникнути зіткнення та врятувати побратимів. Тоді загинуло 13 військовиків, ще 21 особа зазнала травм.

Похований 8 січня 2015 року в смт Сартана Донецької області.

Згадує товариш Сергія, із яким він проходив строкову службу, сержант Владислав Лукьянов: «Молодший сержант Сергій Бабічев відрізнявся від усіх сміливістю і патріотизмом.

З початком бойових дій на Донбасі став на захист свого селища, Маріуполя і цілісності України.

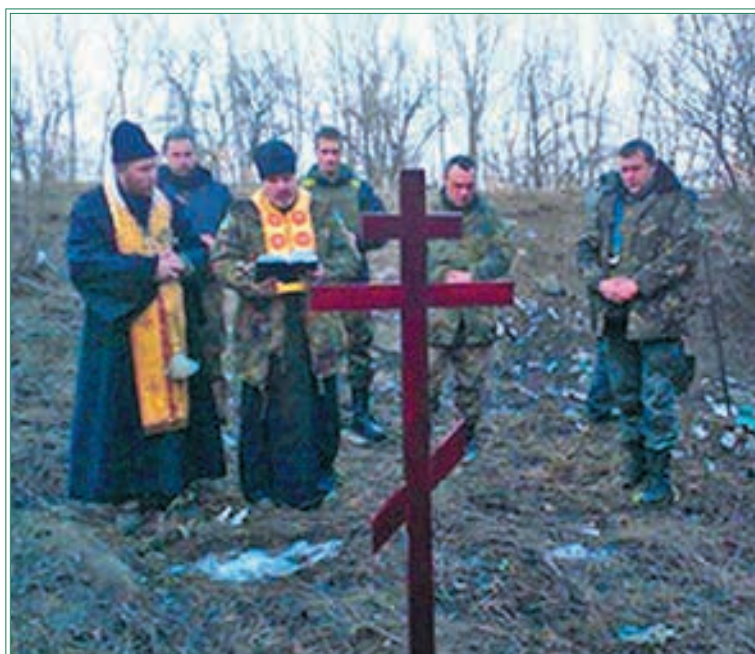
Та три роки тому, 5 січня, під час виконання службових обов'язків, внаслідок ДТП трагічно обірвалося життя Сергія і його 12 бойових побратимів. Хочеться вірити, що він загинув

не дарма! Він загинув за те, щоб Україна стала по-справжньому могутньою, успішною європейською державою, щоб мільйони людей і далі могли спокійно виховувати своїх дітей у мирі та спокої».

5 січня 2017 року біля будівлі Маріупольського державного аграрного ліцею, де після закінчення школи навчався Сергій Бабічев, відбувся мітинг, присвячений відкриттю меморіальної дошки на його честь.

Пам'ятний знак було встановлено на фасаді ліцею.

Указом Президента України № 365/2015 від 27 червня 2015 року, «за проявлені мужність і героїзм у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій Присязі та незламність духу» Сергій Бабічев нагороджений Орденом «За мужність» III ступеня та пам'ятною медаллю «Захисник Вітчизни» (помертно).

БАБКЕВИЧ Олег Іванович

39 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, стрілець 2-го відділення 2-го стрілецького взводу 4-ї стрілецької роти військової частини 3056 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 7 листопада 1974 року, с. Висоцьке, Новоукраїнський район, Кіровоградська область.

Дата і місце загибелі: 23 серпня 2014 року, с. Лисиче, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Військовослужбовці НГУ, які несли службу на блокпосту в районі с. Лисичого, за 8 км від українсько-російського кордону, помітили колону із двох бронетранспортерів, вантажівок КамАЗ, «Урал» та «Газель», що рухалася у напрямку кордону з боку території РФ. На головних уборах у деяких нападників майоріли зелені стрічки з написом «Чечня». Попри чисельну перевагу бойовиків, гвардійці прийняли бій і знищили принаймні три вантажівки з живою силою та боєприпасами, захопивши трофеї та чотирьох полонених. Під час цього бою смертю хоробрих полягли три українські патріоти, яких у миколаївській частині НГУ згадують як людей честі й виняткової мужності. То були майор Олександр Смоляр, молодший сержант Олександр Яриш та старший солдат Олег Бабкевич.

Нагородження: Указом Президента України № 754/2014 від 6 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

У підрозділі Олега згадують як людину ініціативну та працювиту, кмітливу й порядну — уособлення всіх чеснот справжнього українця. «У нього були золоті руки, і він завжди ставав поруч, коли виникала потреба

щось полагодити чи змайструвати. А коли рили окопи й обладнували позиції, він був просто незамінним — один вартий п'яťох бійців. Батьки змалечку привчили його до роботи, і вдома на ньому трималося все господарство...»

Поліг Олег Іванович Бабкевич смертю хоробрих. Близько 10-ї години ранку 23 серпня 2014 року поблизу населеного пункту Лисиче, що неподалік Амвросіївки Донецької області, підрозділ Національної гвардії України, до складу якого переважно входили мобілізовані жителі Миколаївщини, виявив колону терористів: три КамАЗи і два бронетранспортери, що рухалися вглиб нашої держави з боку українсько-російського кордону. Попри значну чисельну перевагу бойовиків, гвардійці прийняли бій і повністю знищили ворожу колону. На жаль, у тому бою полягли три українські

патріоти, яких у миколаївській частині Національної гвардії України згадують як людей честі й виняткової мужності. Поміж них був і Олег Бабкевич.

У смт Олександрівка Вознесенського району Миколаївської області, де народився, жив і знайшов вічний спокій Олег Іванович Бабкевич, відбувся мітинг, присвячений відкриттю меморіальної дошки на його честь. Встановлено пам'ятний знак на фасаді Будинку культури.

Наказом командувача Національної гвардії України № 294 від 19 вересня 2014 року ім'я старшого солдата О. І. Бабкевича навечно занесено до списку особового складу військової частини 3039 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Олега не дочекалися батько, мати, брат, дружина та троє дітей...

Вічна пам'ять героям!

БАККА Олексій Вікторович (позивний «Детройт»)

39 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 2-го батальйону спеціального призначення Національної гвардії України «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання.

Дата і місце народження: 9 вересня 1974 року, м. Майкоп, Краснодарський край, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Вранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Олексій знаходився у «ГАЗелі», що пересувалася у складі автоколони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Діставши смертельне поранення у груди, воїн випав з автомобіля. Тоді ж загинули «Бриз» та «Серж». Третього вересня тіло «Детройта» разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року його тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі м. Дніпро як невпізаного героя. Був упізнаний за тестами ДНК та перепохований 28 лютого 2015 року у м. Обухів Київської області на кладовищі «Лукавиця». Залишилися дружина та троє дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

З кінця серпня 2014 року О. В. Бакка не виходив на зв'язок, тому тривалий час вважався зниклим безвісти. За результатами експертиз ДНК, проведених 19 лютого 2015 року, вдалось остаточно ідентифікувати Героя.

Попрощатися з героєм прийшли кілька сотень обухівчан. Люди клали квіти на закриту труну, поруч якої стояла почесна варта військових Національної гвардії України.

Скорбота і сум завмерли в повітрі, і лише голуби кружляли вгорі, ніби символи довгоочікуваного миру і злагоди в Україні.

Мер міста Обухів Олександр Левченко розповів про життєвий шлях Олексія Вікторовича.

Народився в Краснодарському краї. Переїхавши разом із батьками до України, Олексій проживав у м. Обухів. Навчався в ЗОШ № 3. Потім закінчив технікум і працював у різних галузях народного господарства, був приватним підприємцем.

Мер наголосив, що Олексій був активним учасником подій Майдану. Він один із перших записався добровольцем до лав Національної Гвардії. «Ми вдячні героям за те, що вони зберегли

нашу державу, змусили нас дивитися іншими очима на світ. Герої не вмирають! Вічна слава всім героям!» — закінчив свій виступ міський голова.

В останню путь Олексія проводжали побратими, священники та Архієпископ Полтавський і Кременчуцький Української Православної Церкви Українського Патріархату владика Федір, який поділився особистими враженнями від знайомства з Олексієм: «Я керую полтавською єпархією і приїхав сьогодні сюди з Полтави, щоб попрощатися з Олексієм. Я хочу засвідчити, що всі слова, які були сказані на адресу Олексія, — це не просто слова чи дань традиції говорити про померлих добре. Ці всі слова являються абсолютною правдою. Я сьогодні приїхав сюди не як священник, а як проста людина, щоб прове-

сти друга. З Олексієм я познайомився в містечку Курахове Мар'їнського району Донецької області через волонтерську організацію “Полтавський батальйон небайдужих”, яка гуртується біля нашого кафедрального собору в Полтаві. З ним я найчастіше спілкувався по телефону, але одна-єдина зустріч мене вразила. Я побачив, яка це чесна і порядна людина, правдолюбна і прямолінійна, тверда в своїх переконаннях. Обухову є ким пишатися!» Усі промовці відзначили високі моральні якості, стійкість і незламність героя.

«Мені пощастило служити добровольцем разом з Олексієм і виконувати разом з ним бойові завдання. Я завжди був упевнений, що мене прикриває “Детройт”. Я знав його як гідну, чесну, цікаву людину, яка захищала свій край. Я сам родом із Донецька. І я бачив, як цей воїн з невеликого міста на Київщині боронить свою Батьківщину!» — сказав побратим Олексія за позивним «Штурман».

Володимир Бабенко, знаний за позивним «Фагот», переконаний: «Немає ніякого АТО, це справжня війна! І коли закінчиться ця війна, а закінчиться вона нашою перемогою, ми прийдемо і запитаємо про все. І тоді господарство дійсно стане народним! І працюватиме! Земляків хочу попросити не залишати сім'ю Олексія наодинці з бідю. Діти мають пишатися своїм батьком! А третій школі можна по праву дати ім'я Олексія Бакки. І вулицю назвати його іменем».

Нагороджений медаллю БСП «Донбас» «За відвагу» (посмертно).

Нагороджений відзнакою «Іловайський Хрест» (посмертно).

Нагороджений відзнакою «За оборону рідної держави» (посмертно).

БАЛАКШЕЙ Микола Миколайович (позивний «Утьос»)

32 роки

Звання, посада, підрозділ: молодший лейтенант резерву, офіцер взводу інструкторів 2-го батальйону спеціального призначення Національної гвардії України «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання.

Дата і місце народження: 5 червня 1982 року, м. Первомайськ, Луганська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року, під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Микола разом із «Черепом» та «Берегом» їхав у кабіні вантажного автомобіля ЗІЛ, що пересувався у складі автоколонни батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. У правий бік машини влучив снаряд, випущений із протитанкового ракетного комплексу «Фагот». Ще один снаряд потрапив у двигун вантажівки. Третього вересня тіло «Утьоса» разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року його тимчасово поховали на Краснопілльському цвинтарі м. Дніпро як невідомого героя. У січні 2015 року був упізнаний за тестами ДНК. На могилі, на тому самому цвинтарі, поставлено пам'ятник. Залишилися батьки, дружина та донька.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

1 липня 2015 року на честь Миколи його позивним — «Утьос» — названо один із танків танкової роти 46-го окремого батальйону спеціального призначення ЗСУ «Донбас — Україна».

Народився Микола Миколайович у м. Первомайську Луганської області. Разом із дружиною виховував дочку Софійку.

Працював у мережі супермаркетів побутової техніки, добре знався на комп'ютерних технологіях. Чоловік був беручким до роботи, а ще — майстром на всі руки, талановитим механіком.

Найбільшим захопленням були автомобілі. Їх Микола знав як свої п'ять

пальців. Власноруч розбирав до гвинтика і знову складав автомобіль. Саме тому й започаткував власний бізнес — відкрив СТО.

Активно допомагав революціонерам, які стояли на Майдані. Гаряче підтримував Революцію Гідності.

Коли Луганськ, де він мешкав на той час разом із сім'єю, захопили незаконні збройні формування, «Утьос» не вагався, його вибір був — Україна.

Пішов на війну добровольцем захищати рідну домівку, сказавши дружині, що влаштувався на роботу. Дружина з донькою переїхала в Одесу.

У серпні Микола разом із побратимами відважно бився за звільнення Іловайська. Зайшли в місто, але були оточені військовими частинами російських збройних сил.

Однополчанин за позивним «Лермонтов» згадував, що «Утьоса» під час бою за Іловайськ було поранено, проте воїн відмовився покинути поле бою і ще чотири доби продовжував битися. «Це багато про що говорить. Він знав, на що йде. Я попередив його, що ми не вийдемо і загинемо. Але він залишився. Я намагався оберегати кожного воїна... “Утьос” був моїм другом, а не тільки підлеглим. Ми щодня палко сперечалися і, попри це, дружили. Він продав свій бізнес і всі гроші перерахував “Донбасу”».

У пам'яті побратимів Микола залишився істинним чоловіком, порядною людиною, Патріотом з великої букви. Він завжди стояв за справедливість і, не чекаючи повістки, добровільно записався до батальйону «Донбас», у якому і боровся під час бойових дій в АТО. Захищав нашу Батьківщину від російських агресорів і найманців. За час проходження служби Микола став беззаперечним авторитетом для своїх бойових товаришів. Його шанували, його дружбою пишалися.

На жаль, під час удаваного перемир'я, яким так підло скористалися ополченці, і виходу з оточення так званим зеленим коридором, який нібито давав шанс на життя, Микола загинув. Але він назавжди залишиться в нашій пам'яті, у наших серцях як справжній герой і мужній захисник.

БАРАНОВ

Максим Володимирович

22 роки

Звання, посада, підрозділ: старший сержант, інструктор кінологічної групи військової частини 3056 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 липня 1992 року, с. Сиваське, Новотроїцький район, Херсонська область.

Дата і місце загибелі: 24 серпня 2014 року, с. Новоіванівка, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Колона НГУ потрапила в засідку бойовиків поблизу с. Новоіванівка Амвросіївського району. Загинув разом з Б. О. Грязновим та С. В. Добровольським. Був похований у безіменній братській могилі. 10 жовтня 2014 року ексгумований

пошуковцями місії «Евакуація-200» («Чорний тюльпан») — волонтерами всеукраїнської громадської організації «Союз "Народна пам'ять"» та представниками Національного військово-історичного музею України. Перевезений до м. Дніпропетровська (нині Дніпро). Опізнаний за тестами ДНК. Похований 27 лютого 2015 року в с. Сиваське Новотроїцького району Херсонської області.

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

У 2009 році Максим закінчив загальноосвітню школу в селищі Сиваському, потому здобув професію будівельника у професійно-технічному училищі.

Був призваний на строкову військову службу, яку проходив у 9-й окремії бригаді Кримського територіального командування внутрішніх військ МВС України (м. Сімферополь).

Він змалку обожнював тварин, тому охоче зголосився пройти курс підготовки у Навчальному центрі внутрішніх військ МВС України (м. Золочів Львівської області), де здобув спеціальність кінолога.

Згодом продовжив службу за контрактом, перевівшись до херсонсько-

го окремого батальйону Південного ТрК ВВ МВС (з квітня 2014 року — Південне оперативно-територіальне об'єднання Національної гвардії України), де обійняв посаду інструктора кінологічної групи.

З 28 липня 2014 року брав участь в антитерористичній операції на сході України. 24 серпня 2014 року під Амвросієвкою Донецької області разом із солдатами попав у засідку, убитий автоматною чергою. Його тіло впало поруч із палаючою автівкою... Тільки завдяки експертизі ДНК у 2015 році вдалося встановити ідентичність тіла бійця.

Протягом півроку, поки тривали пошуки та процедура судової молеку-

лярно-генетичної експертизи, рідним Максима неодноразово телефонували невідомі, які повідомляли, що Максим живий, і пропонували за гроші «визволити» його з полону.

27 лютого 2015 року похований із військовими почестями на батьківщині в с. Сиваське.

Односельчани на знак увічнення пам'яті героя-земляка встановили меморіальну дошку випускника школи 2009 року — Максима Баранова, який загинув на Донеччині, захищаючи незалежність України.

Учасники урочистого зібрання — учні, вчителі, сивочолі пенсіонери та бойові побратими воїна, вклонилися батькам героя.

Звертаючись до присутніх, голова районної державної адміністрації

Юрій Коцегубов відзначив, що вся громада району вшановує героя, який з честю і гідністю виконав свій обов'язок, захищаючи нас і мирне українське небо, виконав його до кінця, не порушивши жодної літери Військової присяги.

Багато хороших слів про Максима прозвучало від його однокласників, друзів.

Директор Сиваської загальноосвітньої школи № 2 Наталя Крупа присвятила хороброму землякові зворушливий вірш.

БЕЛОФАСТОВ Геннадій Миколайович (позивний «Вальтер»)

50 років

Звання, посада, підрозділ: номер обслуги артилерійського дивізіону, старший водій-оператор взводу роботизованих комплексів роти розвідки військової частини 3057 окремого загону спеціального призначення «Азов» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 14 березня 1965 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 28 січня 2015 року, с. Гранітне, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уночі та вранці 28 січня 2015 року російські бойовики обстрілювали села Гранітне та Миколаївка (Волноваський район) поблизу Маріуполя. Бійці «Азова» виїхали на передову, щоб відволікти вогневий удар ворога на себе, допомогти мирному населенню уникнути жертв. Унаслідок артилерійсько-мінометної дуелі загинули солдати А. В. Шульга та Г. М. Белофастов, шестеро дістали поранення.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року, «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Геннадій Миколайович Белофастов народився у Києві. Для побратимів «Вальтер» був надійним другом. Вони згадують, що «Вальтер» був надзвичайно рішучим і сміливим воїном. Масові настрої, суспільну думку, масову свідомість та поведінку Геннадій завжди піддавав сумніву, прагнучи пізнати суть кожного явища. У нього завжди була власна думка щодо спірних питань.

Серед сміливців-азовців, які виїхали 28 січня 2015 року на передову, щоб відвернути вогневий удар нападників на себе та запобігти появі жертв серед мирного населення, був і «Вальтер». Величезний уламок прошив «Вальтера» наскрізь, і він загинув.

Побратим «Вальтера» за позивним «Сварной» згадує: «“Вальтер” та “Бі-

зон” служили у нашій мінометній батареї. “Вальтера” я знав трохи менше, тому що він прийшов пізніше, але за час нашого знайомства стало зрозуміло, що він — взірць справжнього, мужнього чоловіка.

У ті часи вони докладали величезних зусиль, напружували усю свою волю, хоробро оберігаючи рідну домівку від небезпеки. Хлопці відчайдушно захищали свою неньку.

Мені назавжди запам'ятаються “Бізон” та “Вальтер” як наставники, товарищі і другі батьки, які навчили мене багато чого.

А своїм життям та обставинами смерті ці двоє надали приклад справжніх воїнів, які до кінця виконують свій обов'язок».

БЕЛЯЄВ Сергій Володимирович (позивний «Папа»)

55 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, старший кулеметник (БТР) 1-го відділення 1-го взводу спеціального призначення 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 20 січня 1960 року, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Дата і місце загибелі: 31 січня 2015 року, м. Вуглегірськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 31 січня 2015 року поблизу міста Вуглегірськ Донецької області в ході виконання службово-бойового завдання. У тому самому бою загинули молодший сержант резерву К. Ковальов, молодший сержант резерву К. Магомедов та солдат резерву С. Мякотін. Похований у м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, на Алеї Слави Центрального кладовища. Залишилися дружина і два сини.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року, «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

До мобілізації чоловік працював інженером-програмістом.

У район проведення АТО він пішов добровольцем у жовтні 2014 року.

Сергій Володимирович не повідомив рідним, що знаходиться в зоні проведення антитерористичної операції. Запевняв, що перебуває у відрядженні. Незадовго до загибелі Сергій Володимирович відсвяткував день народження. Героєві назавжди залишиться 55 років.

13 березня 2017 року в рідному місті Сергія Володимировича на фасаді будинку, у якому він жив, що на проспекті 200-річчя Кривого Рогу, 5, відкрили меморіальну дошку загиблому бійцю АТО С. В. Беляєву.

Заступник голови виконкому Саксаганської районної ради Ігор Криворотній звернувся до тих, хто прийшов на відкриття меморіальної дошки: «Доброволець не ховався за спину братів і друзів. Він до кінця виконав свій військовий та громадянський обов'язок. На його прикладі ми маємо виховувати зростаюче покоління».

«Я вдячний близьким і рідним за те, що вони виховали справжніх чоловіків і воїнів. Дякую, що сьогодні ви прийшли сюди. Дякую, що пам'ятаєте наших хлопців поіменно. Бажаю вам миру. Нашим загиблим хлопцям — вічна пам'ять», — сказав Ігор Доценко, голова Асоціації ветеранів війни і бойових дій.

БІЛИЙ Василь Іванович (позивний «Лисий»)

49 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, водій 1-го відділення 1-го взводу 1-ї роти спеціального призначення 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 7 березня 1965 року, м. Краматорськ, Донецька область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

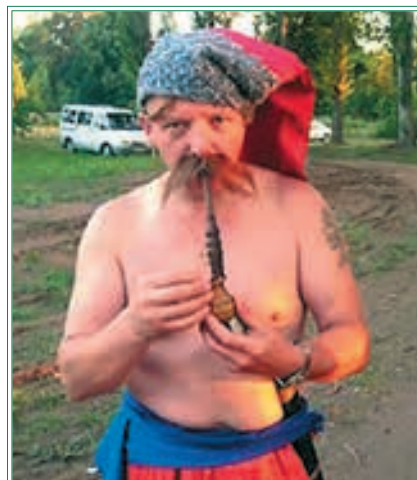
Обставини загибелі. Вранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла, Василь Іванович Білий їхав у кузові броньованої вантажівки КамАЗ, що пересувалася у складі автоколонни батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Коли КамАЗ із бійцями на борту вже в'їжджав до с. Червоносільське, у нього влучив снаряд, випущений з гармати російського танка. Кабіну вантажівки розірвало на уламки, а потім через детонацію стався вибух боєкомплекта у кузові. Третього вересня тіло воїна разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). Був упізнаний родичами та похований 6 вересня 2014 року у м. Краматорську. Залишились дві дорослі доньки й онучка.

Нагородження: Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Рішенням Славутицької міської ради Василю Івановичу Білому присвоєно звання «Почесний громадянин міста Славутич» (посмертно).

5 березня 2016 року встановлено пам'ятну дошку у школі села Малотаранівка Краматорського району Донецької області, де колись навчався боєць.

Як згадували друзі, до «міста енергетиків» Василь Іванович Білий переїхав наприкінці 1980-х, після строкової служби у Прикордонних військах. У нього була цілком мирна професія — кухароку. Потім Василь Іванович переїхав назад, на Донеччину, до м. Кра-

маторська, до вже дорослих доньок та онучки (він став дідом у 42 роки).

Про його подальшу долю у зворушливому «Слові про друга» розповів славутичанин Ігор Чичкань: «Коли в його Краматорську навесні з'явилися путінські «зелені чоловічки», коли ночами стало страшно виходити на вулицю, а зі своїх квартир зникали (а пізніше були знайдені розтерзаними та вбитими) українські патріоти, коли містом почали, як гриби, виростати блокпости під російськими та ДНРівськими «триколорами»... Коли все це стало страшною реальністю, він мовчки поцілував дружину й доньок, узяв документи, дещо з речей і поїхав до Києва. Його метою було розшукати добровольчий батальйон «Донбас» і стати бійцем, щоб захищати свій дім і свою родину від смертельного оскалу «руського мира»».

Півтора місяці підготовки на базі Нацгвардії у Нових Петрівцях (під Києвом). Він розповідав про стрільби й фізпідготовку. Про те, що з таких, як він, сформувалася така собі «рота пен-

сіонерів» (тих, кому за 45)... Про те, як придумали ставити автоматичні гранатомети на пікапи й почали створювати сучасні тачанки... Про те, як їм кортить вже вирушити назад, додому, на Донбас...

А наприкінці серпня був котел під Іловайськом — оточення, вийти з якого судилося небагатьом.

Василь не повернувся. Він загинув у бою в с. Красносільське при виході з Іловайська 29 серпня 2014 року.

Ті, хто знав Василю Білого за життя, пам'ятатимуть його сміхотливим, по-хорошому відчайдушним хлопцем, автором безлічі розіграшів і жартів. І при цьому справжнім патріотом України. Ним він, до речі, був задовго до того, як це стало мейнстрімом.

... Згадалося.

2003 рік. Білий вивішує український прапор біля входу до нашого наметового містечка, десь на рівні обличчя.

— Васьок, а якого дідька ти вперек входу й так низько?

— Та нехай кланяються!

І сміється.

БІЛОШКУРСЬКИЙ Валентин Васильович

34 роки

Звання, посада, підрозділ: прапорщик, інструктор (старший кулеметник) взводу вогневої підтримки 2-ї роти полку спеціального призначення військової частини 3028 Західного оперативнотериторіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 17 грудня 1979 року, м. Вінниця.

Дата і місце загибелі: 29 травня 2014 року, м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. 29 травня 2014 року під час проведення антитерористичної операції на Сході

України екіпаж вертольоту Мі-8МТ БН 16 ескадрильї військової частини 2269 Національної гвардії України проводив ротацію особового складу спецпідрозділу міліції з блокпостів № 5 та 6. Приблизно о 12.25 гелікоптер злетів, відлетів 800 м від блокпоста № 5 та на висоті 30–40 м був збитий бойовиками самопроголошеної ДНР. Після падіння гелікоптера прапорщик В. В. Білошкурський отримав сукупну травму тіла, не сумісну з життям. Похований на центральному кладовищі м. Вінниця. Залишилися батьки, сестра, дружина і донька.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» I ступеня (посмертно).

Прапорщик Білошкурський Валентин Васильович народився 17 грудня 1979 року в м. Вінниця. З 1987-го до 1996 року навчався в загальноосвітній школі I–III ступенів № 32 м. Вінниця.

Після закінчення школи вступив до Вінницького ПТУ № 23, яке закінчив 1998 року, діставши професію кухаря-кондитера.

15 червня 1998 року Валентина призвали на дійсну військову службу. Виконував почесний обов'язок громадянина у військовій частині 3030 в м. Київ. Звільнився в запас 12 листопада 1999 року з 26 вересня 2000-го

до 20 вересня 2001 року працював на Вінницькому ЗТА слюсарем механоскладальних робіт. З 27 листопада 2002 року В. В. Білошкурський був прийнятий на службу за контрактом до військової частини 3028 на посаду інструктора (снайпера), а пізніше — інструктором (кулеметником), інструктором (старшим кулеметником) взводу вогневої підтримки 2-ї роти спеціального призначення.

24 червня 2004 року наказом командувача внутрішніх військ МВС України Білошкурському Валентину Васильовичу було присвоєно військове звання «прапорщик».

До цього часу друзі-військовослужбовці свято бережуть пам'ять про воїна. На місці загибелі гелікоптера, на горі Карачун та у військовій частині відкрито меморіали.

«Щороку ми, хлопці, які служили у 2-ій роті спеціального призначення, їзди-мо до Валентина на могилу в дні його народження та загибелі, щоб він знав, що ми й досі любимо та пам'ятаємо його. Також намагаємось підтримувати сім'ю: вітаємо зі святами, запрошуємо до частини, на відпочинок. І допоки ми житимемо, у наших серцях житиме світла пам'ять про нашого бойового брата!» — запевняє один із друзів.

БОЙКО

Олександр Олександрович

35 років

Звання, посада, підрозділ: підполковник, заступник командира загону — командир другої розвідувально-пошукової групи окремого загону спецпризначення військової частини 2250 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 03 грудня 1981 року, м. Вознесенськ, Миколаївська область.

Дата і місце загибелі. 03 червня 2017 року, с. Золоте, Луганська область. Повертаючись із завдання, група спецназу Національної гвардії України в районі с. Золоте (Луганська область) потрапила в засідку.

В ході ближнього бою підполковник О. О. Бойко залишився прикривати відхід групи, отримав численні поранення та героїчно загинув у бою.

Підполковник Олександр Бойко особистість в Національній гвардії України воістину легендарна. До початку війни на сході України він більше 10 років прослужив у 8-му окремому полку спеціального призначення, пройшов літню кампанію 2014 року, брав участь в обороні Луганського аеропорту.

2015 року з сім'єю переїхав із Хмельницького в Івано-Франківськ, де зайнявся створенням нового спецпідрозділу.

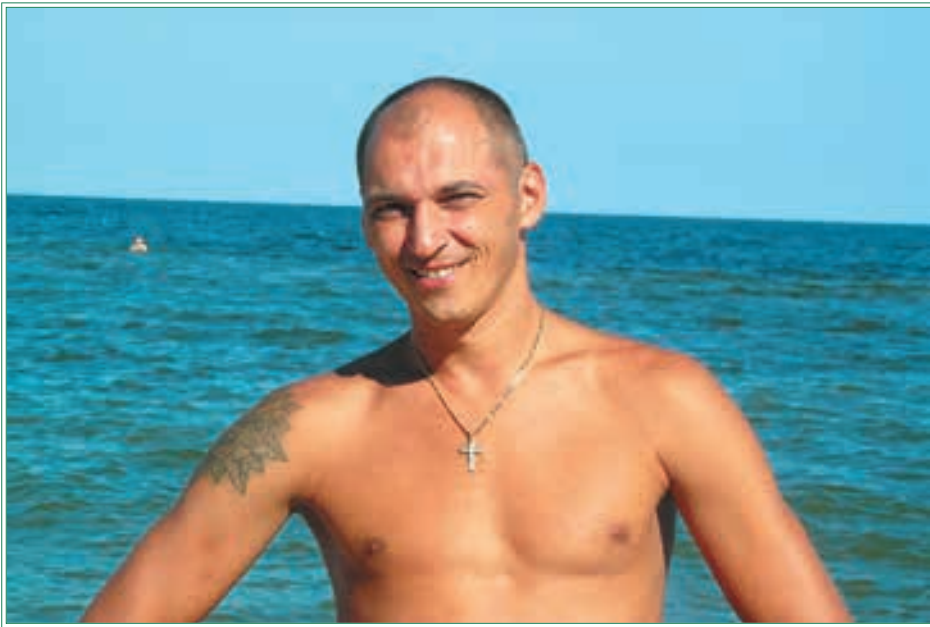
Друзі Олександра кажуть, що це була виняткова людина — гідний офіцер і командир, цілеспрямований і врівноважений, у нього завжди були ґрунтовні погляди, гідні життєві цінності і тверда, немов вроджена, офіцерська честь. Людина, яка не могла терпіти підлість, зраду, брехню, а особливо — користолюбність.

Товариші по службі розповідають, що, повертаючись із завдання, група спецназу Національній гвардії Украї-

ни в районі с. Золоте (Луганська обл.) потрапила в засідку. В ході ближнього бою, прикриваючи відхід групи, Бойко отримав численні поранення. Це — те, що бачили його однополчани. На той час противник став підтягувати додаткові сили, група вимушено відступила. Винести тіло полеглого підполковника означало приректи всю групу на загибель — швидкість пересування знизилася б в рази.

Було прийнято непросте рішення — повернутися за тілом пізніше, проте, повернувшись пізніше на поле бою, бійці тіло свого командира не знайшли. Командування припустило, що тіло підполковника забрали бойовики для обміну — цілком рядовий випадок на цій війні.

Світлана, дружина підполковника Олександра Бойко ділиться болем: «Мені сказали, що в групі було 5 осіб, один з них медик. Саша зазвичай дуже обережний і ніколи не вів своїх хлопців у неперевірене місце. Він дбав про

хлопців, за кожного переживав. Завжди був завбачливий, надто переймався про мене з дитиною, щоб раптом не залишити одних. А тому заздалегідь вживав заходів, щоб не отримати поранення.

Але того вечора мені подзвонили і сказали, що мій чоловік загинув. І його нібито не змогли забрати, тому що вогонь був настільки сильний, що лише медик ледве зміг підповзти до нього, щоб надати допомогу.

Його підлеглий Кирило сказав, що після поранення встиг зняти з нього амуніцію, бачив поранення живота, бачив, що було дуже багато крові, дуже багато. І, за словами Кирила, для них було занадто небезпечно відразу забрати Сашу. Також мені спочатку сказали, що в підрозділі знають, де

його залишили, є точні координати, на місце були відправлені групи пошуку.

І начебто була домовленість із сепарами, щоб не відкривали вогонь під час пошуку. Але якусь частину не було проінформовано про угоду і вона порушила тишу. Тепер бойовики більше не йдуть на поступки».

Після цього було організовано низку пошукових рейдів, в ході яких розвідники зуміли охопити максимальну площу «сірої» зони, де пройшло бойове зіткнення.

Навіть такі заходи дали результат не відразу.

Після довгих пошуків тіло підполковника спецназу Нацгвардії Олександра Бойка було знайдено і доправлено до Северодонецька.

БОЙКО Юрій Миколайович (позивний «Немо»)

43 роки

Звання, посада, підрозділ: полковник, начальник відділу підготовки військ управління бойової підготовки Головного управління внутрішніх військ МВС України (куратор резервного батальйону «Донбас» Національної гвардії України).

Дата і місце народження: 7 січня 1971 року, м. Ульяновка (нині м. Благовіщенське), Кіровоградська область

Дата і місце загибелі: 10 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Група з 15 бійців, у складі якої перебував «Немо», рухаючись попереду колони, виявила на мосту, через який пролягав шлях з Іловайська, ознаки мінування — підозрілі дроти. Гвардійцям вдалося запобігти підриву моста, але їх обстріляли з великокаліберних снайперських гвинтівок і кулеметів. Під час бою диверсанти були відкинуті, але полковник Юрій Бойко, підполковник резерву Юрій Літвінський і старший солдат резерву Роман Мотичак полягли, ціною свого життя забезпечивши просування батальйону та врятувавши десятки товаришів. Похований на кладовищі селища Пуща Водиця Оболонського району м. Києва. Без чоловіка й батька залишилися дружина та 13-річна донька.

Нагородження: Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

43-річний полковник Юрій Бойко став другим загиблим (після свого колишнього начальника, генерал-майора Сергія Кульчицького) офіцером-«бойовиком» Головного управління Національної гвардії України, який своєю смертю засвідчив: штабні офіцери Нацгвардії не відсиджуються в тиловому, «кабінетному» затишку, а беруть безпосередню участь в антитерористичній операції, розділяючи небезпеку з воїнами підлеглих частин...

Юрій Миколайович народився й виріс в Ульяновці (нині м. Благовіщенське) — районному центрі Кіровоград-

щини. Закінчивши Пермське вище військово командно-тилове училище внутрішніх військ МВС Росії на зламі епох — після розпаду Радянського Союзу, він повернувся на Батьківщину, де й розпочав сходження щаблями офіцерської кар'єри: обіймав посади командира взводу й роти, заступника начальника штабу й заступника командира військової частини, згодом продовжив службу в Головному управлінні ВВ МВС України та ГУ НГУ.

У червні 2014 року полковник Бойко був призначений куратором резервного батальйону спеціального призначення НГУ «Донбас». За тра-

дицією підрозділу, він дістав особистий позивний — «Немо». Вирушивши в район АТО разом із «Донбасом», Юрій Миколайович понад місяць брав активну участь у бойових діях зі звільнення від терористів населених пунктів Донеччини. Зокрема, 10 серпня 2014 року знову пішов у бій разом із резервістами, які проводили розвідку боєм на підступах до м. Іловайська. «Донбасівцям» вдалося ввірватись у місто, знищивши понад 30 бойовиків, проте через загрозу оточення їм довелося повертатися на вихідні позиції.

Як згодом повідомив командир батальйону, майор резерву Семен Семенченко, група з 15 бійців, у складі якої перебував «Немо», рухалась з Іловайська попереду колони. Воїни виявили, що міст, через який лежав їхній шлях, заміновано. Гвардійці запобігли руйнуванню споруди, але їх обстріляли бойовики з великокаліберних снайперських гвинтівок і кулеметів. Диверсанти відступили, але полковник

Ю. М. Бойко і двоє резервістів полягли, ціною свого життя забезпечивши просування батальйону та врятувавши десятки товаришів.

13 серпня рідні й близькі, земляки з Кіровоградщини й бойові побратими проводжали Юрія Миколайовича в останню путь.

БЛОЗВА Костянтин Васильович (позивний «Кочерга»)

30 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, гранатометник відділення ручних протитанкових гранатометів гранатометного взводу батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 серпня 1983 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 18 липня 2014 року, м. Попасна, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув під час сутички з бойовиками з бандоформування «Привид» поблизу м. Попасна, Луганської області. Під час бою солдат резерву К. В. Блозва отримав вогнепальне поранення. Тіло дотепер не знайдено. Залишилися дружина і син.

Нагородження: Указом Президента України № 631/2014 від 2 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Костянтин Блозва 2014 року проходив службу в батальйоні спеціального призначення «Донбас». Пішов добровольцем, тому що відчував це своїм обов'язком. А ще тому, що не міг миритися з несправедливістю, що чинилася на Сході держави.

11 липня 2014 року вирушив у службове відрядження для участі в антитерористичній операції.

18 липня 2014 року група розвідників на околиці м. Артемівська (нині Бахмут) Донецької області потрапила в засідку. Костянтин Блозва вважається зниклим безвісти.

7 травня 2015 року рішенням Білоцерківського міського районного суду Київської області воїна оголошено померлим та встановлено дату смерті: 18 липня 2014 року.

Спогади товаришів: «Завжди усміхнений та життєрадісний, Костянтин

мріяв про час, коли на Україні настане мир, а він спокійно зможе повернутись до коханої дружини Катерини та сина Тимура, яких він дуже любив і про яких багато розповідав.

Це була людина, на яку повсякчас можна було покластись, яка завжди з розумінням та відповідальністю ставилась до виконання своїх обов'язків, завжди готова була допомогти товаришам у скрутний час.

Він боровся за мир на своїй землі, у своїй країні, для своїх близьких, для своєї сім'ї.

Його внесок у боротьбу за мир аж ніяк не марний».

Біля в'їзду до міста Попасна 22 липня 2015 року з нагоди першої річниці врочисто відкрито пам'ятний знак на честь полеглих бійців батальйону «Донбас» Костянтина Блозви, Ігоря Черняка та Сергія Бохонька.

БОХОНЬКО Сергій Сергійович (позивний «Боха»)

22 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 29 квітня 1992 року, смт Єрки, Катеринопільський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 18 липня 2014 року, м. Попасна, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув під час сутички з боювиками з бандоформування «Привид» поблизу м. Попасна Луганської області. Похований у смт Єрки, Катеринопільський район, Черкаська область.

Нагородження: Указом Президента України № 631/2014 від 2 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Сергій Сергійович Бохонько народився в багатодітній родині. Рано залишився без матері. З початком збройних сутичок на Сході України юнак прагнув піти в армію, щоб захищати Вітчизну. Але через незадовільний стан здоров'я йому відмовили. Сергій добровільно вступив до лав територіального батальйону «Донбас», щоб стати учасником антитерористичної операції.

3 червня 2016 року Сергій — солдат резерву, стрілець 1-го відділення 1-го взводу 2-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Національної гвардії України.

22 січня 2015 року на території Єрківської загальноосвітньої школи I–III ступенів імені Героя України В. М. Чорновола відбулося відкриття

меморіальної дошки на честь випускника школи Бохонька Сергія Сергійовича, який загинув поблизу міста Артемівська (нині Бахмут) Донецької області, виконуючи військовий обов'язок.

Сергій був доброю людиною, хорошим сином і братом та головне — справжнім патріотом, любив Україну і вважав за необхідне захистити її цілісність і незалежність. «Таких щирих людей, як Сергій Бохонько, мало. Не даремно кажуть, що Бог забирає найкращих», — сказав товариш, який був поруч із воїном до його останньої хвилини.

Також біля в'їзду до м. Попасна з нагоди першої річниці визволення українськими військами 22 липня 2015 року урочисто відкрито пам'ятний знак на честь полеглих бійців батальйону «Донбас» Костянтина Блзиви, Ігоря Черняка та Сергія Бохонька.

БУЛЬДОВИЧ Сергій Іванович

40 років

Звання, посада, підрозділ: полковник, заступник командира військової частини 2269 з льотної підготовки гвардійської авіаційної бази Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 4 серпня 1973 року, м. Кіровоград (нині Кропивницький).

Дата і місце загибелі: 29 травня 2014 року, м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Під час проведення антитерористичної операції на сході України екіпаж гелікоптера Мі-8МТ БН 16 ескадрильї військової частини 2269 Національної гвардії України здійснював ротацію

особового складу спецпідрозділу міліції з блокпостів № 5 та 6. Приблизно о 12.25 гелікоптер злетів, відлетів 800 м від блокпоста № 5 та на висоті 30–40 м був збитий бойовиками самопроголошеної ДНР. Екіпаж до останньої миті намагався спасти бойову машину та людей, які знаходились на борту, але завдані літальному апарату ушкодження унеможливили порятунок. Унаслідок падіння гелікоптера загинуло 12 військовослужбовців. Полковник Сергій Іванович Бульдович похований 31 травня 2014 року в м. Кіровоград (нині Кропивницький).

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» I ступеня (посмертно).

Завжди зібраний та суворий, Бульдович Сергій Іванович надзвичайно відповідально ставився до своєї роботи і вимагав такої самої відданості від підлеглих. У повсякденному житті він був чесним, відданим, порядним, надзвичайно щирим та відкритим. Поняття військового товариства, дружби, взаємовиручки були суттю його характеру. Один із випадків, що ілюструє такі риси його вдачі, згадує Рибальченко Олександр, якого в кінці 1990-х направили для подальшого проходження служби до Білої Церкви. Сергій Іванович під час першої ж зустрічі поцікавився в Олександра, де той зупинився. Почувши, що в нового товариша поки що немає житла, відразу запропонував розміститись у нього: «Я з вдячністю згадую ту Сергієву допомогу мені, майже невідомій людині, на початку служби в Білій Церкві».

Ще один не менш характерний приклад із життя Сергія Івановича. З нагоди державного свята полковнику С. І. Бульдовичу вирішено було виплатити премію. Проте чоловік подякував і запропонував заохотити його підлег-

лого — старшого лейтенанта Олександра Миколайовича Макеєнка: «В Олександра Миколайовича зараз хворіє дитина. Потрібне обстеження та лікування в Києві. Премія, звісно, повністю не перекриє витрати, але частково допоможе родині. Особисто я знаю старшого лейтенанта О. М. Макеєнка як гідного офіцера, який постійно працює над собою та вдосконалює свій фаховий рівень. Тож прошу представників комісії підтримати мою пропозицію».

22 січня 2015 року в загальноосвітньому навчальному закладі I–III ступенів № 18 м. Кіровограда (нині Кропивницький) відбулась урочиста церемонія відкриття меморіальної дошки загиблого льотчика — випускника школи, полковника Сергія Івановича Бульдовича. Відкрив меморіальну дошку син загиблого героя — Сергій Сергійович Бульдович, який, торуючи батьків шлях, опановує фах льотчика.

Рішенням виконкому Кіровоградської ради від 10 вересня 2015 року нагороджений відзнакою «За заслуги II ступеня» (посмертно).

БУРАВЧИКОВ Олексій Юрійович (позивний «Ведмідь»)

39 років

Звання, посада, підрозділ: старший сержант резерву, командир міномета 4-го вогневого розрахунку мінометного взводу батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 травня 1975 року, м. Чернівці.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 29 серпня 2014 року, під час виходу так званим «зеленим коридором» з Іловайського котла, Олексій знаходився у «ГАЗелі», що пересувалася у складі автоколонни батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Вибухова хвиля під час обстрілу ворожими «Градами» викинула воїна з машини. Помер від больового шоку. Третього вересня тіло «Ведмеда» разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року його тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі у Дніпрі як невпізаного героя. Був упізнаний за тестами ДНК та перепохований у м. Чернівці на Алеї Слави Центрального кладовища 23 лютого 2015 року. Залишилися батьки і дружина.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Старший сержант батальйону спеціального призначення «Донбас» Олексій Юрійович Буравчиков народився в Чернівцях, навчався у місцевій загальноосвітній школі I–III ступенів № 1. Успішно закінчив фінансовий коледж, здобувши диплом економіста-фінансиста. Відбувши зв'язківцем строкову військову службу у Збройних Силах України, трудився на різних підприємствах та в податковій інспекції. За яку роботу не брався б хлопець, він виконував її винятково фахово. У 24 роки очолив фірму «Агрополіс».

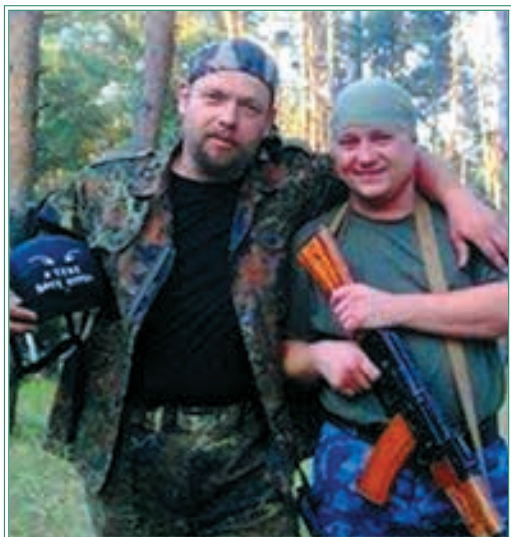
Як згадує мати Олексія Валентина Василівна, син був розважливий і щи-

рий, усім допомагав. У дитинстві, юності й у зрілому віці мав багато друзів. Його любили і поважали.

В ранньому віці у нього прокинувся потяг до археології — копався в землі, щось постійно вишукував, а одного разу, розбираючи у чернівецькому дворикі зруйновані сходинокки, знайшов велику старовинну брошку та австрійські монети. Надалі потяг до археологічних розкопок переріс у хобі, яким він насолоджувався у вільний від роботи час.

При усіх Альошиних різнобічних захопленнях, він ніколи не поламав жодної іграшки, як це буває зазвичай

у інших дітей. Не порвав жодної книги. «Він був педантом, — каже пані Валентина. — Іноді я візьму для чогось ножиці, а після використання залишу не там. Льоша ж неодмінно покладе їх на місце...»

У 1986 році батьки Олексія отримали квартиру і переїхали разом з донькою до іншого мікрорайону Чернівців. Він же вирішив залишитися з бабусею та дідусем по материнській лінії у їхній квартирі в старому місті та дбати про стареньких. Завше допомагав і підтримував, скрупульозно виконував їхні доручення, а за потреби викликав медиків. Саме любий онук проводжав їх в останню путь (обоє, на жаль, пішли з життя 2008 року), що стало для молодого чоловіка неабияким ударом. Він часто відвідував на кладовищі їхні могили і намагався ще завятіше працювати.

Події в Україні кінця 2013 року глибоко вразили Олексія, але він беріг батьків і не розповідав їм про своє ставлення до Київського Майдану та його наслідків. Рідні й не підозрю-

вали, що їхній син вступив добровольцем до батальйону спецпризначення «Донбас».

У середині липня 2014 року чоловік зателефонував рідним, повідомивши, що їде на відпочинок на базу під Києвом і впродовж тривалого часу його не буде вдома.

«Ми щодня виходили з ним на зв'язок, — пригадує мати. — 28 серпня о 17.30 ще розмовляли. На запитання про те, що відбувається довкола нього (було чути незрозумілі звуки, ніби з автомобіля вивантажують дрова), мабуть, жартома, відповів, що він із друзями готує на вогнищі екологічно чисту їжу... А ще сказав, що вони проводять військову гру на кшталт колишньої "Зірниця" і зв'язку, ймовірно, не буде». Надалі Олексій не виходив на зв'язок.

Пам'ять про героя житиме вічно!

Рішенням Чернівецької міської ради нагороджений медаллю «На славу Чернівців» (посмертно).

Нагороджений відзнакою «Іловайський Хрест» (посмертно).

БУРКА Віктор Павлович (позивний «Дядя Вітя»)

48 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, снайпер 2-го відділення 1-го взводу оперативного призначення 3-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерала Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 23 лютого 1966 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув під час дорожньо-транспортної пригоди 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції на трасі Київ — Довжанський поблизу м. Артемівська (нині Бахмут) Донецької області. Похований у м. Львів. Залишилась 21-річна донька.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Увечері 5 січня під час ротації підрозділів Національної гвардії України в районі проведення антитерористичної операції неподалік міста Артемівськ (нині Бахмут) що на Донеччині, сталася жаклива дорожньо-транспортна пригода.

На прифронтовій дорозі зіткнулися військовий вантажний автомобіль КрАЗ та мікроавтобус «Богдан», у якому до місця несення служби їхав один зі взводів резервного батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького, що належить до складу столичного з'єднання Національної гвардії України.

Унаслідок цієї трагедії, причиною якої, за попередніми висновками військової прокуратури та комісії МВС України, стали погані погодні умови, 12 гвардійців загинули на місці ДТП. Серед них був і старший солдат резерву Бурка Віктор Павлович.

Церемонія прощання з 48-річним старшим солдатом резерву Віктором Буркою та іншими загиблими у ДТП відбулася в Києві, у крематорії Байкового цвинтаря. Згодом прах героя поховали у Львові.

Друзі загиблого згадували, як навесні 2014 року його, вже немолодого приватного підприємця, спочатку не хотіли брати на службу до Національ-

ної гвардії, аж поки він продемонстрував відмінну фізичну форму, підтягнувшись на турніку 12 разів.

Начальник прес-служби батальйону імені генерала Кульчицького, старший лейтенант резерву Анатолій Мартинюк опублікував у мережі «Фейсбук» своєрідну зворушливу епітафію загиблим побратимам, більшість із яких він знав особисто, бораніше командував саме цим підрозділом:

«Прощання з братами

Мій рідний взвод третьої роти... Вперше ми зустрілися в Нових Петрівцях — настільки всі різні, але з однією метою — і по-справжньому згуртувалися на блокпосту № 7 під Слов'янськом.

І досі не можу повірити, що багатьох моїх хлопців уже немає серед нас, а стільки покалічило...

Брати, я ще мало знав вас, ви були новими бійцями взводу, але впевне-

ний, що ви — найдостойніші сини України.

Вічна вам дяка і шана!

Хотів би особисто супроводжувати кожного з вас додому, в останню путь, але це фізично неможливо...

Тамую свою тугу тим, що хоча б у Харкові зміг попрощатися з усіма вами.

Я неймовірно пишаюсь, що служив із такими Людьми в першому резервному батальйоні оперативно-го призначення Національної гвардії України імені Героя України генерала Кульчицького.

Ми, живі, не маємо жодного морального права дозволити собі бути пасивними, забути про них, забути про те, за що вони гинули, бо інакше прокляне нас наша рідна земля, полита їхньою кров'ю!

Герої не вмирають! Слава Україні!»

Сороковини. Поминальна Служба Божя на місці загибелі гвардійців на трасі Київ — Довжанський.

БУРЛАКА Олег Анатолійович (позивний «Олеш»)

42 роки

Звання, посада, підрозділ: командир 6-го відділення 1-го взводу 2-ї роти батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання

Дата і місце народження: 5 липня 1972 року, м. Донецьк.

Дата і місце загибелі: 15 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 15 лютого 2015 року під час бою поблизу села Широкине (Новоазовський район, Донецька область). Того ж дня загинули старшина О. Шабельний та солдат Є. Тельнов. Похований у м. Чернігові. Залишилися дружина та двоє неповнолітніх дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Олег Анатолійович народився 5 липня 1972 року у м. Донецьку. Згодом його родина переїхала до селища Олександрівка Мар'їнського району Донецької області.

Після закінчення середньої школи проходив строкову військову службу у навчальній танковій дивізії, що була дислокована у селищі Десна Козелецького району Чернігівської області. 1991 року вступив до Донецького вищого військово-політичного училища, але 1993-го подав рапорт про відрахування і звільнення в запас.

Протягом 1993–1995 років навчався у Донецькому відкритому університеті. У 1996–2005 роках працював на одній із шахт Донеччини. 2006 року відкрив власну невелику справу — виготовляв меблі. У березні 2014 року записався добровольцем у місцевому військовому комісаріаті.

10 вересня 2014 року перевіз родину до Чернігова, а сам 14 вересня уклав контракт про проходження служби у військовому резерві військової частини 3027 батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України, обійнявши посаду командира відділення.

Загинув 15 лютого 2015 року в бою поблизу населеного пункту Широкине, що на Донеччині.

Того дня бійці роти батальйону на околиці Маріуполя вийшли на блокпост терористів поблизу села Широкине.

Зав'язався бій. Олег, незважаючи на поранення, доставив боєкомплект на передову та, виконавши відволікаючий маневр, дав можливість побратимам відійти. Помер від втрати крові.

Нагороджений відзнакою «За оборону Маріуполя» (посмертно).

БУРЛАКА Сергій Вікторович (позивний «Француз»)

39 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець-санітар 1-го відділення 1-го взводу 2-ї роти 1-го батальйону оперативного призначення ОЗСП «Азов» військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 8 вересня 1977 року, м. Новоселиця, Чернівецька область.

Дата і місце загибелі: 25 березня 2016 року, с. Павлопіль, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Під час проведення аеророзвідки поблизу села Павлопіль (Волноваський район Донецької області) впав безпілотник. У ніч на 25 березня 2016 року група прикриття вирушила за ним, зранку вона досягла району падіння. Територія була щільно замінована, і «Француз» підірвався на одній із мін. Поранення виявились несумісними з життям. Похований 1 квітня 2016 року на кладовищі № 4 м. Василівка Запорізької області Залишилися мати, дружина та дві доньки.

Нагородження: Указом Президента України № 216/2016 від 18 травня 2016 року, «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

«Багато людей досі не можуть зрозуміти, як можна бути такою самовідданою людиною, як Сергій. Він справді любив свою країну, хотів гідного життя для своїх дітей», — відзначила дружина Сергія Юлія.

Попрощатись із бійцем другої сотні, розвідником Сергієм Бурлакою прийшло все місто — головна площа була переповнена. Про Сергія пам'ятають як про справжнього патріота, який від самого початку війни збирався на фронт, багато тренувався, самовдосконалювався.

Побратими згадують «Француза» як сміливого, відважного воїна, який завжди йшов у перших лавах.

Друзі, бойові побратими та просто небайдужі патріоти провели «азовця» в останню путь, ставши на коліна на знак великої поваги.

12 жовтня 2016 року у м. Василівка Запорізької області в коледжі, де навчався Сергій Бурлака, відкрили меморіальну дошку на його честь.

ВАХОВСЬКИЙ Андрій Миколайович (позивний «Браво»)

34 роки

Звання, посада, підрозділ: сержант резерву, старший кулеметник 1-го відділення 1-го взводу 3-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 вересня 1979 року, с. Шарівка, Валківський район, Харківська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Вранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Андрій знаходився у кузові автомобіля КраЗ, що пересувався у складі автоколоні батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли російські десантники. «Браво» відстрілювався з автомата. Був убитий кулеметною чергою. У тому самому бою також загинули «Броня» та «Еней». Третього вересня тіло Андрія разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року його тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі м. Дніпра як невпізаного героя. Був упізнаний за тестами ДНК та перепохований 29 квітня 2015 року на малій батьківщині, у с. Шарівка Валківського району Харківської області. Залишилися дружина та донька.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Загибель молодого людини — завжди трагедія, а рідної людини — тим більше. Саме тому, розповідаючи про таке коротке життя Андрія Ваховського, його теща Віра Степанівна не стримує сліз. Адже він був не просто молодим і вродливим хлопцем, який вів активний спосіб життя, займався спортом, він був коханим чоловіком її доньки Марини і люблячим татом онучки Аліси.

Війна назавжди змінила життя їхньої колись щасливої родини. Понад десять років тому, навчаючись у Хар-

ківській юридичній академії, конотопчанка Марина познайомилася з Андрієм із Харківщини. Згодом пара переїхала до Конотопа, побралася, а через кілька років у подружжя Ваховських народилася донька Аліса.

Коли навесні 2014 року почали набирати добровольців у лави Національної гвардії, Андрій пішов служити за контрактом.

Пройшовши навчання, став кулеметником і потрапив до 2-го батальйону спеціального призначення Національної гвардії України «Донбас»,

у складі якого ніс службу в Артемівську (нині Бахмут), Курахово та інших гарячих точках Донбасу аж до того дня, поки не опинився в страшному Іловайському котлі.

Перебуваючи в зоні проведення антитерористичної операції, Андрій намагався щодня телефонувати додому, щоб рідні знали, що він живий. Тому коли від нього не стало звісток, рідні забили на сполох. А невдовзі дізналися: Андрій загинув.

Віра Степанівна говорить, що спочатку вони приховували від Аліси правду, намагаючись тамувати біль. Та згодом про загибель Андрія заговорили в місті, і про смерть батька дівчинці розповіли однокласники.

Аліса не зрозуміла страшного змісту цих слів.

Аби зменшити психологічну травму від почутого, Марина пояснила доньці, що їхній тато тепер служить у Божій гвардії й дивиться на неї з небес, охороняє від біди. Але дівчинка й досі сподівається на те, що батько повернеться.

Мабуть, вона ще не може осмислити до кінця, що тепер їхнє з мамою життя змінилося.

Аліса виросте і зрозуміє, що тепер вона — донька Героя, яким має дуже пишатися, так само, як і того дня, коли перед об'єктивами телекамер вона разом із мамою отримувала татків орден «За мужність».

ВЕЛИЧКО Андрій Валерійович

31 рік

Звання, посада, підрозділ: майор, начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту — начальник служби екологічної безпеки Донецького полку охорони громадського порядку Східного ОТО НГУ.

Дата і місце народження: 5 листопада 1982 року, с. Монастирище, Чернігівський район, Приморський край, Російська Федерація.

Дата і місце загибелі: 7 липня 2014 року, смт Старомихайлівка, Мар'їнський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Діючи у складі військового оперативного резерву полку, у червні 2014 року під

час оборони від проросійських бойовиків будівлі Донецької обласної прокуратури майор Величко дістав тяжке поранення в руку і на момент прориву частини з оточення та її виходу під Маріуполь він залишався на лікуванні у Донецьку.

Був захоплений бойовиками незаконного збройного формування Безлера, перебував у полоні у м. Горлівці.

Коли майора А. В. Величка відпустили з полону, не мав при собі документів. 17 липня 2014 року дістався м. Красногорівки і повідомив про себе сестрі, скориставшись телефоном одного з місцевих жителів. Цей самий громадянин вказав йому дорогу на с. Піски через смт Старомихайлівку.

За А. В. Величком на легковикі «Хюндай Елантра» приїхали мати та двоє знайомих.

Близько 16.00 того самого дня громадяни Лось, Скоринін, мати і син Велички виїхали з м. Красногорівки, але дорогою зникли безвісті, не діставшись блокпосту у Пісках.

Розстріляну і спалену машину «Хюндай», схожу на ту, якою їхали четверо зниклих, їхні родичі згодом виявили поблизу селища Лозового Ясинуватського району Донецької області.

Нагородження: Указом Президента України «за сумлінне виконання службових обов'язків, відданість Військовій присязі та українському народові, зразкове виконання службово-бойових завдань, за особисту мужність і відвагу в складних умовах загрози життю та здоров'ю» нагороджено орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

У травні 2014 року майор Величко брав активну участь в обороні та охороні будівлі Донецької міської прокуратури від проросійськи налаштованих громадян. Під час сутичок з означеними громадянами, майор А. В. Величко, очолюючи групу із застосування спеціальних засобів, отримав вогнепальне поранення правої

руки. Попри це продовжував виконувати поставлене службово-бойове завдання, надаючи приклад самовідданого виконання військового обов'язку, мужності та відданості Військовій присязі.

14.05.2014 кілька десятків невідомих озброєних осіб оточили і заблокували виходи з території військово-

го містечка № 20 військової частини 3037, перешкоджаючи відступу особового складу підрозділу військової частини.

За власним бажанням майор А. В. Величко виконував бойове завдання — спостереження за діями озброєних проросійськи налаштованих громадян та їхніми переміщеннями навколо військової частини 3037.

З метою збереження життя військовослужбовців, 29.06.2014 надійшов наказ всьому особовому складу частини 3037 покинути військове містечко та колоною автомобілів виїхати до м. Маріуполя Донецької області.

З огляду на стислі строки виконання наказу, ризикуючи власним життям, майор А. В. Величко надавав допомогу особовому складу, організовуючи виїзд із розташування частини.

Після того, як останній автомобіль залишив територію частини 3037, бойовики захопили майора А. В. Величка

у полон та згодом перевезли до м. Горлівки Донецької області.

Завдяки волонтерам 17.07.2014 майора А. В. Величка було звільнено з полону, проте до розташування військової частини він не потрапив, зв'язок із ним було втрачено.

Згодом стало відомо, що автомобіль, у якому рухався майор А. В. Величко, бойовики розстріляли в районі населеного пункту Красногорівки.

У серпні 2015 року пошуковці місії «Евакуація-200» («Чорний тюльпан»), до складу якої належать волонтери всеукраїнської громадської організації «Союз “Народна пам'ять”» та представники Національного військово-історичного музею України, знайшли останки тіла майора А. В. Величка у лісопосадці між населеними пунктами Красногорівка та Старомихайлівка. Їх було перевезено та поховано в братській могилі м. Дніпропетровська. У вересні 2017 упізнаний за експертизою ДНК. Перепохований у м. Дніпро.

ВОВК

Богдан Ігорович

45 років

Звання, посада, підрозділ: старший сержант, технік 5-ї роти оперативного призначення 2-го батальйону оперативного призначення військової частини 3017 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 9 липня 1969 року, м. Дрогобич, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 17 лютого 2015 року, м. Дебальцеве, Донецька область.

Обставини загибелі. Зник безвісти 17 лютого 2015 року під час відведення сил антитерористичної операції з району м. Дебальцеве. Упізнаний серед загиблих у моргу м. Харкова.

Похований 4 березня 2015 року в м. Дрогобичі Львівської області.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Останні чотири роки Богдан Ігорович працював електриком у комунальному господарстві Дрогобича.

У тяжкий для держави час Богдан не залишився осторонь і наприкінці липня 2014-го став на захист єдиної країни — поповнив лави гвардійців-резервістів Національної гвардії України у званні старшого сержанта, обійнявши посаду техника роти 3-ї бригади оперативного призначення Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Богдан Ігорович не був професійним військовим, але за плечима мав строкову військову службу у лавах Радянської Армії, під час якої за старанність і професіоналізм був нагороджений нагрудним знаком «Відмінник Радянської Армії».

Тож коли він вдягнув військову форму вдруге, його вважали досвідченим гвардійцем. Він завжди ділився з товаришами знаннями, які здобув за роки строкової служби.

Це було його друге службове відрядження в зону проведення антитерористичної операції.

14 лютого під час спроби виходу з оточення сепаратистів у місті Дебальцеве Донецької області зв'язок із Богданом обірвався.

Близько двох тижнів його вважали зниклим безвісти, тому рідні й друзі сподівалися, що Богдан живий.

Згодом в одному з харківських моргів серед останків полеглих українських воїнів було упізнано тіло старшого сержанта резерву Вовка Богдана Ігоровича.

Вдома його не дочекалася родина: мати, сестра, дружина.

Без батьківської підтримки залишився син Тарас:

«Він дзвонив на день по кілька разів, переймався моїми справами.

Про себе розповідав мало, у нього все завжди було добре (за його словами), але те, що тато на Різдво готував для товаришів по службі улюблену страву (гриби з картоплею), мене здивувало, бо вдома на кухні він тільки допомагав мамі.

Обіцяв, що коли повернеться, приготує і для мене щось смачненьке...»

Знайомі говорять, що Богдан завжди знаходив спільну мову і з малим, і зі старим.

Він кожному прагнув допомогти, і як тільки випадав вихідний — поспішав до родичів на підтримку.

Створив гарну сім'ю зі своєю жінкою.

Дружина Галина Станіславівна згадує:

«Він планував прожити довге і щасливе життя.

Веселий, працелюбний, добрий, порядний; обожнював природу і був досвідченим грибником; мав багато друзів і завжди був готовий прийти на допомогу — таким залишиться на завжди у наших серцях і серцях тих, хто його знав.

Нам його буде дуже бракувати...»

В останню путь Богдана Ігоровича Вовка провели 4 березня 2015 року в місті Дрогобич Львівської області, там, де проживає сім'я загиблого.

Віддати шану полеглому гвардійцеві прийшли його рідні, близькі друзі, товариші по службі.

ВОВНЕНКО Богдан Володимирович (позивний «Варг»)

39 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, помічник гранатометника відділення ручних протитанкових гранатометів гранатометного взводу батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 28 серпня 1975 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Богдан їхав у кузові вантажного автомобіля ЗІЛ. На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське у правий бік машини влучив снаряд, випущений з протитанкового ракетного комплексу «Фагот». Ще один потрапив у двигун вантажівки. Третього вересня тіло «Варга» разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року його тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі м. Дніпро як невідомого героя. Впізнаний за експертизою ДНК. Згідно із заповітом Богдана, родичі та друзі розвіяли його прах над Дніпром з Пішохідного моста. Залишилися дружина та маленька донька.

Нагородження: Указом Президента України № 622/2015 від 03 листопада 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Богдан був системним адміністратором, менеджером, керував власним інтернет-проектom із продажу запчастин до мотоциклів. Захоплювався рок-музикою, був активним учасником неформальних рухів київських мотоциклістів та прихильників соціоніки (сучасної науки, що вивчає процес обміну інформацією між людиною і зовнішнім світом).

Вів авторський кулінарний інтернет-сайт «Шмакота!» (останній рецепт на ньому — коктейлю «Слава

Україні!» — вже після загибелі чоловіка опублікувала дружина Алла).

Активний учасник Революції Гідності. Після анексії Росією Криму Богдан уклав контракт і був зарахований до батальйону спеціального призначення Національної гвардії України «Донбас». Вже під час перебування в зоні проведення антитерористичної операції написав в одній із соцмереж: «Знаєте, до подій 21.11.2013 збирався валити з того болота, на яке перетворювалась Україна. Було два варіанти:

Румунія або Греція. Після 30.11.2013 я думав тільки про помсту київському "Беркуту". Після 10–11.12 я бажав відстояти свої та моїх братів-українців права. Після 18–20.02.2014 я куй-куди звідси поїду. Моя земля тут. І я будуватиму краще життя тут, на своїй землі.

Українці! Я пишаюсь тим, що належу до такої волелюбної нації. Це моя земля. І мені тут жити, моїм дітям, моїм онукам і правнукам. Коли ми були в Лисичанську, до нас завітали люди з "Волонтерської сотні". Серед

іншого, вони передали нам листи з Харкова. Знаєте, такі маленькі клаптики паперу з побажаннями. Так от, цінність цих листів... скажімо так: спокійно читати їх не міг ніхто з нашого підрозділу, сльози навертались на очі навіть у найбільш брутальних вояків.

Дякую від імені нашого підрозділу і тим, хто писав ці листи, і тим, хто їх доставив...»

Дружина Богдана Алла займається волонтерською діяльністю, вона є засновником інтернет-сайту «Допомога армії».

ГАНЯ Іван Іванович

(позивні «Дядя Ваня», «Сєвер»)

49 років

Звання, посада, підрозділ: *молодший сержант резерву, старший кулеметник (БТР) 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.*

Дата і місце народження: 11 лютого 1965 року, м. Нововолинськ, Волинська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 29 серпня 2014 року від кулі снайпера у с. Червоносільське Амвросіївського району Донецької області, коли намагався полагодити один із автотранспортних засобів. Побратими довели тіло героя до села Червоносільське, звідки його разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі третього вересня привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро), а 16 жовтня 2014 року тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі м. Дніпро як невпізаного героя. Був упізнаний у квітні 2015 року за тестами ДНК. Перепохований 22 серпня 2015 року у м. Нововолинськ Волинської області, на кладовищі біля Свято-Успенського Низкиницького монастиря. Залишилися дружина і син.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Перш ніж потрапити на Схід України, Іван Іванович Ганя кілька місяців провів на київському Майдані, а звідти добровольцем пішов на фронт.

У родині Іван був наймолодшим. Його син після закінчення Нововолинського електромеханічного коледжу став студентом Тернопільського політехнічного університету.

Згадки побратимів про «Дядю Ваню»: «Минув час від того страшного дня, коли в неоголошеній війні на Сході загинули десятки кращих синів багатостраждальної української землі.

З того часу багато чого змінилося, але саме зараз ми розуміємо, що перші добровольці були найщирішими та найвідважнішими.

Вони стали гідним прикладом волі та завзяття для майбутніх поколінь.

Нам доводиться жити в дуже страшний та важкий період історії,

але наші герої навіть втратою свого життя показали нам, яким може бути вільний український козак!

Це наш приклад, наша гордість і наша вічна пам'ять!

Слава героям!

Герої не вмирають!»

ГЕРАСИМЮК Тарас Павлович (позивний «Одиночка»)

19 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, старший стрілець-навідник взводу аеророзвідки батальйону оперативного призначення імені Героя України генерала Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 10 січня 1995 року, с. Городище-2, Луцький район, Волинська область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув в дорожньо-транспортній пригоді 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції на трасі Київ — Довжанський поблизу м. Бахмута Донецької області. Похований у с. Городище Луцького району Волинської області. Залишилися батьки.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Свого часу Тарас Герасимюк був активним учасником Революції Гідності та належав до 15-ї сотні «Вільні люди».

Герої не вмирають, адже їх завжди згадуватимуть рідні й друзі. Зокрема, часто згадують Тараса студенти та викладачі Луцького коледжу рекреаційних технологій і права.

Він завжди боровся за справедливість і хотів бачити Україну квітучою і незалежною.

На честь бійця встановлено меморіальні дошки на будівлях коледжу та школи, де він вчився.

«Мати може пишатися сином-героєм. Але, я впевнений, сьогодні вона віддала б геть усе, аби повернути його.

Ми безсилі перед таким бажанням, але Бог всемогутній. Тож через молитву ми просимо, аби його молода душа перебувала у Вічному Божому Царстві. І скільки існуватиме Українська земля, допоки лунатиме гімн і житиме останній українець, ми пам'ятатимемо всіх тих, хто віддав власне життя, захищаючи нас», — звернувся свяще-

ник, отець Микола, до родини загиблого та всіх присутніх. Опісля відбулась громадянська панахида, під час якої представники влади та жителі міста провели волинського бійця в останню земну путь.

Герасимюка Тараса Павловича нагороджено медаллю «Захисник Вітчизни» (посмертно).

ГЛУХОДІД Олександр Вікторович (позивний «Гор»)

28 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 2-го відділення 1-го взводу 2-ї роти спеціального призначення 2-го батальйону спеціального призначення (резервного батальйону) «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 10 січня 1986 року, м. Суми.

Дата і місце загибелі: 30 серпня 2014 року (помер від ран).

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Олексій знаходився у кузові білої «ГАЗелі», що пересувалася у складі автоколонни батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Олександр дістав важке поранення і випав з машини. Пізніше був підібраний побратимами та перенесений до с. Червоносільське. Помер від ран надвечір 30 серпня. З того часу вважався зниклим безвісти. (Тіло було покинуте росіянами на полі неподалік від населеного пункту Кутейнікове, де ночували полонені бійці батальйону «Донбас».) Другого вересня тіло «Гора» разом із тілами 87 інших загиблих у так званому Іловайському котлі було привезено до моргу м. Запоріжжя. Тимчасово похований на цвинтарі м. Запоріжжя як невідомий герой. Був упізнаний за тестами ДНК та перепохований 19 березня 2015 року у м. Суми на Алеї поховань Почесних громадян Центрального кладовища.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Глуходід Олександр Вікторович закінчив 9 класів загальноосвітньої школи № 13 (нині — імені А. С. Ма-чуленка) міста Суми. У 2005 році — Сумський технікум (нині коледж) харчової промисловості Національного університету харчових технологій за спеціальністю «Обслуговування комп'ютерних систем і мереж».

У червні 2014 року добровольцем вступив до лав батальйону спеціального призначення (резервного батальйону) «Донбас» Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України (військова частина 3027). З літа 2014 року брав участь в антитерористичній операції на сході України. Мав позивний «Гор».

ГОЛЬЧЕНКО Ігор Іванович (позивний «Ернесто»)

19 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, кулеметник 3-го відділення 3-го комендантського взводу комендантської роти окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 16 жовтня 1996 року, м. Суми.

Дата і місце загибелі: 14 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у бою на ділянці між містами Маріуполь і Новоазовськ під час атаки російського збройного формування на с. Широкине.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

16 жовтня 2015 року «азовцю» Ігорю «Ернесту» Гольченко виповнилося б 20 років. У своєму останньому бою, прориваючись з боєкомплект до позицій свого підрозділу, рятуючи побратима, прикрив його своїм тілом.

Побратими пригадують: «“Ернесто” був компанійським хлопчиною, непідробно дружелюбним і по-дитячому щирим. Утім, ніколи не говорив, що йому страшно...»

«Азовець» з позивним «Акула» розповідає: «Познайомилися ми з ним вже тут, на місці, коли його відправили в другу роту.

До речі, як тільки йому виповнилося 18 років, “Ернесто” вже наступного дня був на нашій тренувальній базі в АТЕКу. Протягом тривалого часу він намагався потрапити в “Азов”, але йому не дозволяв вік.

...Як вояка він був дуже цілеспрямованим, повністю відданим військовій

справі. Завжди вважав, що потрібно більшу частину свого часу проводити за тренуваннями.

Від самого початку, коли Ігор прибув до “Азова”, він чекав на бойові виїзди. І дочекався... Біда настигла “Ернесто” 14 лютого 2015 року в тій автівці, яка спочатку призначалась для нашої групи: я і ще один побратим були передислоковані в інше місце, а він поїхав замість нас...»

У вересні 2015 року нагороджений почесним знаком «Маріуполь. Відстояли — Перемогли» (посмертно).

Звання «Почесний громадянин міста Суми» (посмертно) було присвоєне Ігорю Гольченку рішенням Сумської міської ради № 4829-МР від 29 вересня 2015 року, за особисту мужність і героїзм, проявлені у захисті держав-

ного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі і незламність духу.

ГРИЦАЙ Антон Юрійович (позивний «Сіф»)

27 років

Звання, посада, підрозділ: лейтенант, заступник командира артилерійського дивізіону з озброєння окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 7 травня 1987 року, м. Полтава.

Дата і місце загибелі: 15 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у бою з російськими збройними формуваннями в районі с. Широкине.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Антон Юрійович Грицай, для побратимів просто «Сіф», закінчив історичний факультет Полтавського національного педагогічного університету імені Володимира Короленка. Був активним учасником неформального руху вболівальників полтавського футбольного руху «Ворскла». «Сіф» — один з авторів графіті-меморіалу Небесної Сотні, що неподалік від Полтавської державної аграрної академії. У вересні 2014 року добровільно пішов на службу в тоді ще полк патрульної служби міліції особливого призначення «Азов» Головного управління Міністерства внутрішніх справ в Київській області.

«Сіф» був бійцем з Полтави, — розповідає Ілля, колишній борець «Азову», а нині — голова штабу «Національного Корпусу Азов» у Миколаєві. — Роззнайомитися з ним мені вдалося незадовго до Широкинської операції. Це

була перша операція «Сіфа»... 15 лютого ми почали штурмувати одну з позицій бойовиків. Бій був жорстоким. Того дня уламком гранати, випущеної з ВОГа, був убитий наш побратим «Сіф». Дуже шкода, що гинуть саме такі люди. Але, мабуть, саме ці втрати і не дають нам зупинитися та мотивують».

Ю. Логвиненко, журналіст ОДТРК «Лтава»: «Для нього головним було, щоб мама ніколи не плакала... Він не встиг створити сім'ю і збудувати будинок у лісі під Полтавою, де так любив гуляти з коханою Ксюшею та вірними товаришами.

Патріот, відмінний борець і організатор, знав і шанував історію рідного краю, фанат улюбленої України і «Ворскли», чесний і доброзичливий, відкритий та ініціативний, прямий і веселий, стильний і красивий хлопець. Борець полку «Азов» загинув наступного дня після Дня закоханих

2015 року. Він назавжди залишиться закоханим у рідну землю, вболіватиме за неї й оберігатиме близьких. Уже з небес. Антон “Сіф” Грицай, спасибі Тобі за все! Світла Твоїй душі, друже!»

Пам’ять Антона було вшановано хвилиною мовчання на його улюбленому стадіоні 8 березня 2015 року, під час матчу 16-го туру Чемпіонату України з футболу. Того дня гравці ФК «Ворскла» вийшли на поле в чорних футболках із написом «Антон “Сіф” Грицай», а його товариші розгорнули на трибуні банер із портретом Антона.

Арменд Далкку, захисник і капітан ФК «Ворскла»: «Це був дуже неприємний момент, коли нам сказали, що він загинув, і на честь його пам’яті ми зробили такий невеличкий крок, щоб підтримати його родину — вдягнули ці футболки. Я цю футболку збережу назавжди...»

Євген Ткачук, захисник ФК «Ворскла»: «Ми вважали своїм обов’язком це зробити, оскільки він був одним

з учасників “ультрас”, які всією душею і серцем уболівали за наш клуб. Ми цінуємо таких людей і не могли цього не зробити...»

15 серпня 2015 року у селищі Крутий Берег на стадіоні «Лтава» було проведено фан-турнір пам’яті Антона Грицая, у якому взяли участь 16 команд, що представляли навколофутбольні спільноти футбольних клубів «Ворскла», «Полтава», «Шахтар», «Чорноморець», а також підрозділ Національної гвардії України «Азов».

Нагороджений медаллю УПЦ КП «За жертвність і любов до України» (посмертно).

Рішенням Полтавської обласної ради нагороджений відзнакою «За вірність народу України» I ступеня (посмертно).

15 серпня 2015 року на будівлі Полтавського національного педагогічного університету було урочисто відкрито меморіальну дошку на честь Антона.

ГРИЦЕНКО Василь Миколайович

39 років

Звання, посада, підрозділ: сержант, командир 2-го відділення 3-го взводу оперативного призначення 5-ї роти оперативного призначення військової частини 3017 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 2 червня 1975 року, с. Червоний Кут, Жашківський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 18 лютого 2015 року, м. Дебальцеве, Донецька область.

Обставини загибелі. Зник безвісти 18 лютого 2015 року. Під час виведення сил антитерористичної операції з району Дебальцевого за 10 км від

с. Миронівка в автомобіль МАЗ, що перевозив підрозділ гвардійців, влучив ворожий снаряд. Василь отримав поранення, не сумісні з життям. Разом з іншими тимчасово невідомими захисниками України був похований на Кушугумському кладовищі м. Запоріжжя. Тривалий час вважався полоненим, але 13 серпня 2015 року Василя було ідентифіковано за результатами проведення судової молекулярно-генетичної експертизи та визнано загиблим. Другого жовтня 2015 року був перепохований з військовими почеснями на батьківщині в с. Красний Кут.

Нагородження: Указом Президента України № 622/2015 від 3 листопада 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Василь закінчив Червонокутівську загальноосвітню школу, пройшов строкову військову службу у прикордонних військах України. Певний час служив у Дніпровському районному відділі Головного управління Міністерства внутрішніх справ Києва.

У селі Червоний Кут на честь Василя Гриценка названо вулицю. Незабаром буде відкрито дошку його пам'яті, а школа, де навчався Василь Миколайович, носитиме ім'я героя.

До війни проживав у столиці, працював продавцем. Згодом займався підприємницькою діяльністю, був директором фірми з продажу будівельних матеріалів.

Восени 2014 року був призваний під час мобілізації до лав Національної гвардії України.

Орест Юзвенко, командир 5-ї роти оперативного призначення, згадує: «Василь був не просто підлеглим, він був гарною людиною, насамперед відповідальною, трудолюбною, і просто хорошим другом. Ми неодноразово опинялись разом на постах. Командиру важливо, щоб його накази виконували беззаперечно і точно. Таких людей, як Василь, не треба перевіряти, тому що знаєш: він усе виконує добросовісно.

Війна для будь-якого народу — біль, і особливо боляче, коли гинуть

люди молоді, сповнені сил, які можуть і повинні робити добро, творити, давати життя».

Сергій Миронович, заступник командира роти, у якій служив Василь, також згадує: «Він був, по-перше, дуже відкритою людиною, ну і старанною зокрема, на таку людину можна покластися. Мовиться не про довіру чи недовіру, — він був дуже відповідальною людиною. Як командир відділення, по-перше, він був знаючий.

Я помітив, що він ніколи не вагався і не сумнівався: як є, так є. Фактично, якою б не була ситуація, він приймав її реально, такою, як вона є».

Своїми спогадами поділився й односелець загиблого — Олександр Васильович: «На моїх очах він виріс, дуже був порядний хлопець, чесний, справедливий. Про таких, як він, хлопців, хто добровільно стає на захист рідної землі, країни, треба говорити як про героїв».

ГРЯЗНОВ Борис Олегович

29 років

Звання, посада, підрозділ: прапорщик, начальник військового наряду (командир відділення) 2-го відділення 1-го спеціального патрульного взводу спеціальної патрульної роти 1-го патрульного батальйону 23-ї окремої бригади охорони громадського порядку Національної гвардії України (військова частина 3033) Південного оперативно-територіального об'єднання.

Дата і місце народження: 27 лютого 1985 року, м. Запоріжжя.

Дата і місце загибелі: 24 серпня 2014 року, с. Новоіванівка, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. 24 серпня 2014 року колона бійців Національної гвардії України потрапила в засідку бойовиків поблизу с. Новоіванівка Амвросіївського району. Загинув разом із С. В. Добровольським та М. В. Барановим. З того часу вважався зниклим безвісти. Був похований у безіменній братській могилі. 10 жовтня 2014 року ексгумований пошуковцями місії «Евакуація-200» («Чорний тюльпан») — волонтерами всеукраїнської громадської організації «Союз «Народна пам'ять» та представниками Національного військово-історичного музею України — і привезений до м. Дніпропетровськ (нині Дніпро). Упізнаний за тестами ДНК. Похований 20 червня 2015 року у м. Запоріжжі, яке за роки служби стало йому рідним.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

На стіні контрольно-пропускного пункту рідної частини на честь героя відкрито меморіальну дошку, його ім'я навечно зараховано до списків військової частини 3033.

Борис закінчив школу та ПТУ. Потім відбував строкову службу в м. Харкові.

Саме тоді Борис вирішив пов'язати своє життя з професійною військовою службою, як і старший брат Сергій.

За час служби зарекомендував себе добросовісним військовослужбовцем, вірним товаришем і надійним другом.

Товариші по зброї завжди рівнялись на Бориса, для них він був взір-

цем. Командири доручали йому відповідальні завдання, оскільки були впевнені: воїн виконає своєчасно і якісно.

У день 23-ї річниці Незалежності України прапорщик Борис Грязнов разом зі співслужбовцями мав прибути до м. Маріуполя.

Але військова колона потрапила в засідку.

Гвардійці, озброєні лише стрілецькою зброєю, дали гідну відсіч сепаратистам, які гатили з крупнокаліберних кулеметів, мінометів та БМП. У тому бою прапорщик Борис Грязнов

героїчно загинув, до кінця виконавши свій військовий обов'язок.

Брат загиблого Героя, військово-службовець військової частини 3033, прапорщик Сергій Грязнов згадує: «Мій брат від самого дитинства був дуже спокійним і врівноваженим хлопцем, добре навчався, мав добрі стосунки в школі. Його поважали однокласники, а вчителі доручали відповідальні завдання, з якими Боря легко справлявся.

На його вибір пов'язати своє життя з Національною гвардією в якійсь мірі вплинув я. ...Відслуживши строкову у військовій частині 3033, я підписав контракт, щоб продовжити військову службу.

Борисові служба в лавах військ правопорядку давалась легко і дуже подобалась, тому він вирішив перейти на службу за контрактом, присвятивши своє життя служінню українському народу. ...Коли розпочались бойові дії на Сході України, мій брат навіть думки не припускав, щоб відмовитись

чи за будь-якими причинами не їхати в те відрядження, а, навпаки, казав: “Хто окрім нас захистить Батьківщину? Ні, Донбас ми просто так не віддамо!”

Таким я його пам'ятатиму завжди: чесним, рішучим, мужнім, справжнім сином своєї держави».

ГУДЗОВСЬКИЙ Марк Сергійович (позивний «Упрямий»)

20 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, радіо-telefonіст 1-го відділення 3-го взводу оперативного призначення 3-ї роти оперативного призначення 1-го батальйону оперативного призначення окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 21 травня 1997 року, м. Дніпро.

Дата і місце загибелі: 14 березня 2018 року, м. Дніпро.

Обставини загибелі. Помер під час лікування в обласній клінічній лікарні ім. Мечникова м. Дніпра. 10 березня 2018 року Гудзовський Марк Сергійович виконував бойове завдання на підставі бойового розпорядження. Близько 00.50 отримав кульове поранення голови під час обстрілу з боку незаконних збройних формувань біля с. Водяного Волноваського району Донецької області.

«Він завжди усміхався: на бойове завдання — з усмішкою, до роботи — з усмішкою...» — саме таким запам'ятали побратими Марка «Упрямого» Гудзовського, який 14 березня, після кількох днів боротьби за життя, помер у лікарні ім. Мечникова у м. Дніпрі.

Для рідних та побратимів Марк назавжди залишиться 20-річним хлопцем: усміхненим, щирим та чуйним. «Упрямий» цілком відповідав своєму позивному не тільки під час служби, а й у його останні дні, адже вперто тримався за життя до останнього.

Маючи практично не сумісне із життям поранення, Марк прожив ще кілька днів.

І можна було б уже сподіватися на диво, але дива не сталось... Увечері 14 березня, коли вся Україна вітала добровольців з їхнім святом, серце Українського Добровольця Марка «Упрямого» Гудзовського зупинилося навічно...

«Ми з “Упрямым” з одного призову, разом влітку 2015 року прийшли, разом проходили КМБ, після чого потрапили у вартову роту, яка згодом стала 4-ю. Побувши якийсь час там, перевелися сюди, до третьої роти першого батальйону, — розповідає сержант роти, друг “Упрямого”, боєць за позивним “Пістон”. — Він дійсно постійно усміхався, це будь-хто підтвердить. А ще завжди міг підтримати, без зайвих запитань виконував усі завдання, які йому доручали. Сказали зробити — робить. Чудовий був солдат, боєць...

Ми ж із ним разом і спортом займалися — на тренування з кікбоксингу ходили, а до служби в полку він тхеквондо цікавився. І взагалі багато часу разом проводили, разом відпочивати їздили».

Своїми спогадами про «Упрямого» поділився й друг «Мурзік» — командир взводу, до якого належав Марк. Він також пригадує бійця життєрадісним та веселим хлопцем.

«Він у нас у взводі був ПКМ-щиком і проявив себе як вправний кулеметник. Із ним було надійно під час виконання завдання — він добре володів зброєю, завжди все чітко виконував, без суперечок. У цьому бійці я ніколи

не сумнівався. Він сказав — він зробив. Нічого зайвого.

Завжди усміхнений... За будь-яких обставин! Всі негаразди він зустрічав тільки усмішкою. Людиною-позитивом був. Буває, приїдеш на завдання, а тобі назустріч йде “Упрямый”, посміхається... Він сумував рідко. А коли вирушав на завдання, в очах була тільки рішучість, ніколи не боявся. На своє останнє завдання “Упрямый” також їхав, усміхаючись. Жодного поганого передчуття не було», — говорить командир взводу друг загиблого «Мурзік».

ГУТНІК-ЗАЛУЖНИЙ Іван Вікторович

23 роки

Звання, посада, підрозділ: лейтенант (померт-но), командир 1-го взводу 16-ї стрілецької роти 6-го стрілецького батальйону військової частини 3033 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної Гвардії України.

Дата і місце народження: 18 грудня 1990 року, м. Запоріжжя.

Дата і місце загибелі: 10 серпня 2014 року, м. Амвросіївка, Донецька область.

Обставини загибелі. Отримав вогнепальні поранення близько 1-ї години ночі 10 серпня 2014 року під час нападу терористів на блокпост поблизу

м. Амвросіївка Донецької області. Медики до останнього боролися за життя бійця, але поранення виявилось смертельним. Похований лейтенант Іван Вікторович Гутнік-Залужний 13 серпня 2014 року у м. Запоріжжя на кладовищі Правобережне.

Нагородження: Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (померт-но).

10 серпня 2014 року молодший лейтенант І. В. Гутнік-Залужний ніс службу в «секреті».

Після півночі Іван помітив озброєну диверсійно-розвідувальну групу в кількості 10 осіб, яка просувалася до блокпоста. Офіцер сміливо вступив у бій із сепаратистами. Завдяки героїчним діям відважного воїна диверсійно-розвідувальну групу було знищено підкріпленням, але Іван помер від ран.

Командир військової частини 3033 Національної гвардії України полковник Каргаєв Андрій Іванович: «...Іван врятував товаришів, віддавши найдорожче — своє життя».

Мама Івана Галина Іванівна виховала мужнього і сильного духом патріота України.

...Наш побратим, лейтенант Іван Гутнік-Залужний, назавжди залишиться в наших серцях».

Командир роти капітан Денис Бестужев: «Він був патріотом, дуже хотів потрапити до зони проведення антитерористичної операції, прагнув у всьому бути першим і найкращим. Хороша людина: розумна, дружелюбна, товариська, позитивна, приємна. Займався спортом, вів здоровий спосіб життя».

Заступник командира взводу старший сержант Віктор Богомаз: «...Відмінний хлопець, прекрасний син для своєї матері та онук для дідуся — ветерана Другої світової війни.

Він був одним із наймолодших, усього лише 23 роки хлопцеві, але його поважали як людину і командира.

Ціною власного життя Ваня врятував своїх бойових товаришів, бо інакше не міг... хотів бути гідним дідуся-ветерана, на якого завжди рівнявся і мріяв стати схожим у всьому...»

97-річний дідуся полеглого гвардійця, Іван Анікейович Залужний, ветеран Другої світової війни, кавалер багатьох бойових орденів, капітан I рангу у відставці, фронтовик, який у «рокові сорокові» з боями пройшов від Москви до Варшави, учасник війни з Японією, виступив на церемонії поховання онука — лейтенанта Гутніка-Залужного Івана Вікторовича: «Я хочу, щоб почули мій голос ветерани

Великої Вітчизняної війни в Росії. Мої друзі, мої побратими — нас уже мало залишилося, але якщо ви мене почуєте, то зверніться, нарешті, до Путіна! Що ти робиш?! Чого тобі мало? Ви Кримом заволоділи — мало?.. Тобі ще Донецьк потрібен? Луганськ потрібен? Уся Україна потрібна? Ви ж кров лете!

Дорогі мої друзі-ветерани в Росії, ми ж ділилися хлібом, ми цигарку курили одну на двадцятьох, ми один одного захищали в окопах! А тепер, завдяки Путіну, дорогі ветерани, росіяни посилають ваших онуків убивати наших онуків!? Мого онука вбили...»

Наказом командувача Національної гвардії України № 64 о/с від 11 серпня 2014 року молодшому лейтенанту Гутніку-Залужному Івану Вікторовичу присвоєно військове звання лейтенант (посмертно).

Ім'я І. В. Гутніка-Залужного навечно зараховано до списків особового складу військової частини 3033.

У рідному Іванові м. Запоріжжя на честь героя названо вулицю, а на стіні гімназії № 50, де він навчався, відкрито меморіальну дошку.

ГУЛИК

Артур Ярославович

30 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, кулеметник 2-го резервного батальйону Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 17 липня 1983 року, м. Борислав, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 26 червня 2014 року, смт Мирне, Слов'янський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 26 червня 2014 року під час масованого (із застосуванням танків і мінометів) штурму бойовиками блокпоста № 1 під Слов'янськом (у районі смт Мирне). У тому самому

бою загинули військовослужбовці 95-ї окремої аеромобільної бригади сержант А. Коган, старший солдат М. Добрянський та солдат І. Ващук. Похований у м. Трускавці Львівської області. Залишилися бабуся та сестри.

Нагородження: Указом Президента України № 708/2014 від 8 вересня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Артурові Ярославовичу Гулику випала нелегка доля сироти. Але в останню путь 30-річного парубка проводжали натовпи людей, знайомих і незнайомих, — спочатку на столичному майдані Незалежності, а потім у рідному Бориславі (де на вшанування його пам'яті була оголошена триденна жалоба) та в селі Станиля, що біля Трускавця, де він упокоївся поруч могили матері. Під час кровопролитних лютневих сутичок на барикадах Євромайдану він, боєць однієї із сотень Самооборони, дістав шість небезпечних осколкових поранень в обличчя та око. Йому запропонували їхати на лікування до Польщі, але замість того Артур, коли ледь загоїлися рани з так і не видаленими осколками, записався до Національної гвардії.

У місці проведення антитерористичної операції він виявив себе як умілий розвідник, відважний і самовідданий боєць, надійний товариш, з яким легко було розділяти і небезпеку бою, і труднощі польового побуту. А потім солдат резерву Гулик здійснив справжній подвиг: на очах у побратимів обстріляв з гранатомета ворожий танк — один із двох, які спробували після сильного мінометного обстрілу розчавити блокпост Нацгвардії під Слов'янськом, у районі селища Мирного.

Рятуючи однополчан, сам він не вберігся, діставши смертельне осколкове поранення. Того страшного дня не загинув ніхто із гвардійців підрозділу, крім Артура...

Ми пам'ятаємо...

ДАНІВ Михайло Богданович (позивний «Ахім»)

37 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, розвідник 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 9 листопада 1976 року, м. Калуш, Івано-Франківська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Михайло кермував пожежним автомобілем, що пересувався у складі автоколони батальйону «Донбас». На околиці с. Червоносільське бійці наскочили на позицію російського танка Т-72 зі складу 6-ї окремої танкової бригади збройних сил РФ. Їх розстріляли з гармати прямим попаданням в автомобіль. Загинули також «Ред», «Бані», «Тур», «Восьмий» та «Бірюк». «Ахім» з того часу вважався зниклим безвісти. Впізнаний за експертизою ДНК. Похований у с. Велика Знамянка Кам'янсько-Дніпровського району Запорізької області.

Нагородження: Указом Президента України № 573/2015 від 10 жовтня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Михайло був активістом Запорізького Євромайдану. Після Революції Гідності не міг змиритися з тим, що відбувається на Сході України. Михайло звернувся до військкомату, записався добровольцем до зони проведення антитерористичної операції, щоб боронити рідну країну. Став розвідником-санітаром 1-го взводу 3-ї роти резервного батальйону оперативно-го призначення військової частини 3027 Національної гвардії України.

«Ахім» був справжнім воїном, одним із перших, хто пішов на війну впевнено і без страху», — розповідають його бойові товариші.

«Спи спокійно, "Ахіме". Тобою пишасться молоде покоління, тебе ніколи не забудуть побратими. Ти, як і всі інші хлопці, хто залишився на полі бою, став прикладом патріотизму і сміливості для українців!» — пишуть однополчани про Героя.

Указом Президента України № 573/2015 від 10 жовтня 2015 року, «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ДЕНИСЮК Денис Сергійович (позивний «Дюс»)

24 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, водій відділення тяги та підвозу 1-го мінометного взводу мобільної роти окремого загону спеціального призначення військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 4 липня 1990 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 10 червня 2015 року, с. Широкине, Донецька область.

Обставини загибелі. Під час виконання бойового завдання щодо охорони та оборони передових позицій у с. Широкине, під час обстрілу зі 152-мм самохідної артилерійської установки позицій окремого загону спеціального призначення «Азов» з боку незаконних збройних формувань ДНР, Денис отримав уламкове проникаюче поранення нижньої щелепи. Того ж дня о 21.45 Денис помероку 14 червня 2015 року Дениса Денисюка поховали на військовому Лук'янівському цвинтарі м. Києва.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

До війни Денис працював режисером монтажу програми «Вікна-Новини». Та коли розпочалась ворожа окупація, Денис не зміг залишатися стороннім спостерігачем і зимою 2015 року пішов у «Азов».

Побратими згадують про Дениса: «Дюс» добре володів будь-яким видом стрілецької зброї, був кулеметником від Бога. А 10 червня ми з ним та іншими хлопцями знаходились в окопі, як тут почалося... Нас накривала ворожа арта. Після того як обстріли скінчилися, сепари хотіли взяти нас у кільце, але не тут-то було — «Дюс» влучним кулеметним вогнем знищив групу бойовиків, яка намагалася зайти до нас з тилу. Після цього ворог вдарив по наших позиціях з усього, що

в нього було, і, на жаль, уламок стоп'ятдесятки влучив у «Дюса».

«Мамо, я їду захищати і тебе», — так Денис попрощався з матір'ю Людяною Яківною.

Своїми спогадами перед присутніми поділився і колега Дениса по каналу СТБ Сергій Стеценко: «Ми швидко зрозуміли, що він справжній чоловік, коли Денис одразу після школи прийшов працювати до нас на канал». Пригадав також епізод періоду Революції Гідності, коли «Дюс» після нічних зйомок повернувся з Майдану і заявив, що був там не заради роботи, а щоб виразити свою громадянську позицію.

Побратим «Дюса», боєць за позивним «Мокрий» згадує: «Дюс» прийшов

до нас узимку 2015 року, одразу проявив себе як майстерний боєць, гарний хлопчина. Був веселим, незвичайним. Позиції в Широкіно були не дуже добре облаштовані, ми взяли мішки із землею, а “Дюс” виявив винахідливість щодо розв’язання питання: приніс дах від кабіни УАЗика, поклав його зверху, обклав мішками — і вийшла чудова вогнева позиція. Нам і вогонь зручно було вести, і спостерігати за ворогом. Загалом “Дюс” був веселим хлопцем, завжди жартував під

час обстрілів, посміхався. Того дня він сам визвався їхати на позицію. Тоді їхала третя рота, їм не вистачало людей, тож добровільно поїхали двоє наших хлопців — “Дюс” і медик “Мауглі”. Вони разом потрапили під обстріл, поранений “Мауглі” надавав “Дюсу” першу медичну допомогу. Я дуже шкодую, що нас не було поруч, коли “Дюс” загинув».

18 квітня 2016 року у Київській школі № 306 відбулося відкриття меморіальної дошки Денисові Денисюку.

ДЕРЕН Сергій Васильович

20 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, помічник гранатометника 1-го відділення 1-го патрульного взводу патрульного батальйону військової частини 3008 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 16 липня 1994 року, с. Русава, Ямпільський район, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 21 вересня 2014 року, м. Маріуполь, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув близько 16.45 від осколкового поранення в голову на блок-посту у мікрорайоні Східний, де перевіряв транспортні засоби на в'їзді до м. Маріуполя.

Того дня, попри проголошений українською стороною режим припинення вогню, група з п'яти терористів на автомобілі «ГАЗель», що з'явилася в районі вулиці Таганрозька, почала хаотичний обстріл з міномета, від якого постраждав не лише гвардійський блокпост, а й сусідні приватні будинки. При цьому тяжкі поранення також дістали двоє місцевих жителів: 15-річний хлопець, який потрапив під удар, коли їхав по-лем на велосипеді, та 36-річний працівник комбінату «Азовсталь», який привіз на блокпост харчі та воду. С. В. Дерен похований 22 вересня 2014 року в с. Русава Ямпільського району Вінницької області.

Нагородження: Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Сергій ріс доброю дитиною, любив своїх сестер, поважав батьків та старшого брата, обожнював життя.

2010 року закінчив Навчально-виховний комплекс «Дошкільний заклад — загальноосвітня середня школа I-II ступенів».

Атестат про повну загальну середню освіту, а також диплом за професією «Оператор комп'ютерного набору I категорії. Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних I категорії» здобув 2013 року в ДПТНЗ (Мазурівського аграрного центру ПТО) Чернівецького району Вінницької області.

Брав участь у виконанні завдань з охорони громадського порядку в м. Києві під час Революції Гідності.

2Третього вересня 2013 року підписав контракт із військовою частиною 3008 на 3 роки військової служби.

Після оголошення часткової мобілізації до лав військової частини 3008 було призвано із запасу і 42-річного вітчима Миколу Івановича, який обій-

няв посаду старшого стрільця у новоствореному батальйоні оперативного призначення.

Для товаришів по службі Сергій Дерен назавжди залишився в пам'яті як гарний, надійний, відповідальний, чемний, добрий друг, який завжди приходив на допомогу.

«Брат завжди був хорошим, добрим, усім допомагав. Він мріяв бути військовим. Мав бухгалтерську освіту. Мріяв здобути вищу освіту, а ще — створити власну родину, ростити дітей. Ніколи не скаржився на умови, у яких перебував у відрядженні. Казав, що просто виконує свій обов'язок. Останній пост на його сторінці у соцмережі: «Життя вдалося не тоді, коли у тебе класна тачка, будинок, купа дівчат, а коли батьки здорові, кохана поряд і син росте гарною людиною...» 30 вересня братику мали дати відпустку, ми так на нього чекали...» — розповіла сестра загиблого Наталя Дерен.

Указом Патріарха Київської і всієї Руси-України № 2381 від 9 травня 2015 року нагороджений медаллю «За жертвовність і любов до України» (посмертно).

23 серпня 2015 року в парку ім. Козицького м. Вінниця відкрито мультимедійну дошку з ушанування бійців, які загинули в боях за Україну. Серед військовослужбовців, які віддали своє життя за Батьківщину, є і Дерен Сергій Васильович.

21 вересня 2015 року на фасаді Навчально-виховного комплексу «Дошкільний заклад — загальноосвітня середня школа I–II ступенів» у с. Русава Ямпільського району Вінницької області, де навчався Сергій, відкрито Меморіальну дошку пам'яті патріота України.

ДЖЕВАГА Сергій Олександрович (позивний «Серж»)

42 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, командир міномету вогневого розрахунку мінометного взводу 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 28 вересня 1971 року, м. Прилуки, Чернігівська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Сергій знаходився у «ГАЗелі», що пересувалася у складі автоколони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли з кулеметів. Дістав смертельне поранення. Помер на руках побратима. Тіло Сергія Джеваги до сьогодні не знайдене та не ідентифіковане. Залишилася дружина.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

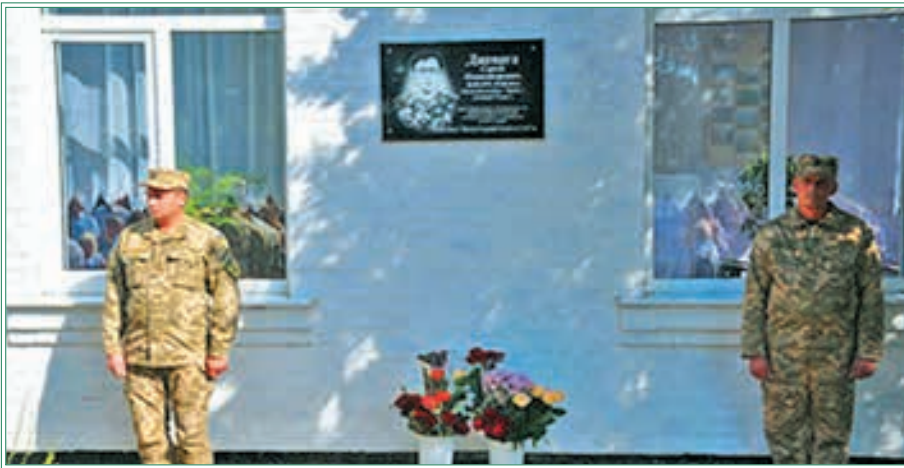
Сергій Джевага 1988 року закінчив Прилуцьку середню школу № 2. Навчався у Київському Державному університеті телекомунікацій. Із 1991 року працював електромеханіком у Прилуцькому центрі електрозв'язку.

Коли розпочались бойові дії на Донбасі, вступив до лав 2-го батальйону спеціального призначення НГУ «Донбас», обійняв посаду командира міномета мінометного взводу.

«Звісно, сумуємо... Такі люди, як Сергій, рідкість. Усе своє життя він відстоював правду. Був дуже чесний... тому і записався добровольцем. Брав участь у подіях на Майдані», — розповідає дружина бійця Людмила Олександрівна.

Сергій Джевага, позивний «Серж», пішов на фронт добровольцем. Він був одним із найкращих мінометників

у своєму батальйоні. Товариші згадують його як хорошого напарника, на якого можна покластися під час бою.

Бойовий товариш Сергія згадує: «Я знав його гідним, чесним чоловіком, який захищав наш край. На фронті ми всі боролись за одне — за єдину Україну, за свої родини, за майбутнє дітей».

Командир взводу Сержа за позивним «Ахмет»: «Однієї ночі ми влаштувалися у спортивному залі Іловайської школи, у якій отаборилися. Як і завжди, був сильний обстріл — били з "Градів". Один зі снарядів влучив прямо в дах школи. Вибуховою хвилею зірвало десь половину шиферу з даху. Спалахнули дерев'яні крокви даху та ганчір'я, яким були обмотані труби системи опалення.

У цей час спортивний зал був заповнений сплячими людьми — ми відпочивали після виснажливих денних справ. Раптом вбіг спостерігач з третього поверху і закричав: "На школі дах горить!", проте ніхто не відреагував — можливо, через утому, можливо, через оркестр вибухів, а може, чогось іще.

Почекавши хвилину, я зрозумів, що охочих піднятися на дах немає.

Я підвівся і підійшов до "Сержа". Лиш торкнувся до нього, "Серж" одразу піднявся і запитав, що треба. Я сказав, що горить дах школи і треба йти. "Серж" без жодного запитання рушив за мною. Підкреслюю, що він не питав, хто іще з нами, як ми це робитимемо чи щось таке. Він просто підвівся і пішов.

Дорогою ми назбирали вогнегасників і піднялися на горище. Вогонь вирував, крізь дим не було видно майже нічого. Шоломи рятували наші голови, бо, постійно переміщуючись, ми билися головою то об труби, то об крокви. Без шоломів ми б точно порозбивали собі голови у перші ж п'ять хвилин. Коли запас вогнегасників вичерпався, ми продовжили гасіння всім, що потрапляло нам під руки. Мені здалося, що це тривало хвилин із сорок.

Аж тут прибігли на допомогу брати "Устим" і "Конан" (чудові хлопці), мій командир міномету "Бодрий", мій розвідник "109-й". Справа пішла, і невдовзі ми загасили пожежу.

"Серж" був просто золота людина, патріот і Воїн. Упевнений, він зараз у кращому світі.

Душа — Богу! Життя — Україні! Сοвїсть — собі!»

ДІДАЧ Ігор Йосифович

40 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, стрілець-гранатометник взводу аеророзвідки батальйону оперативного призначення імені Героя України генерала Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 20 листопада 1974 року, м. Дрогобич, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 17 січня 2015 року (помер від ран).

Обставини загибелі. Помер 17 січня 2015 року у київському шпиталі від ран, отриманих 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції в ДТП на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Артемівськ (нині Бахмут) Донецької області. Похований у с. Модрич Дрогобицького району Львівської області. Залишилися батьки, дружина та дві доньки.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

П'ятого січня 2015 року під час ротації підрозділів Національної гвардії України в районі проведення антитерористичної операції неподалік міста Бахмут, що на Донеччині, сталася жаклива дорожньо-транспортна пригода: на прифронтовій дорозі військовий вантажний автомобіль КрАЗ зіткнувся з мікроавтобусом «Богдан», у якому до місця несення служби їхав один із взводів резервного батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького.

Дванадцять гвардійців загинули на місці. Ігор Дідач з тяжкими ранами був доставлений до Київського військового шпиталю.

Він був щирою людиною, цільною особистістю, мужнім бійцем батальйону

оперативного призначення резервістів імені Героя України генерала Сергія Кульчицького Національної гвардії України. Про героїзм та доблесть Ігоря Дідачу свідчить такий факт: улітку, перебуваючи у відпустці, Ігор Йосипович став відомий у рідному Трускавці після того, як за допомогою інших свідомих громадян затримав і передав наряді міліції двох кишенькових злодіїв, які вкрали гаманця в пасажирки маршрутного таксі, у якому Ігор Йосипович саме їхав на зустріч із міським головою... А за кілька днів до загибелі Ігор опублікував в інтернет-мережі відеозвернення до бойових побратимів, зазначивши у ньому: «Ми переможемо. У нас немає іншого виходу...»

Україна втратила вірного і відважного сина.

Вічна пам'ять Ігорю Дідачу!

ДІДУШКО Олег Анатолійович (позивний «Беркут»)

42 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець 3-го відділення стрілецького взводу 27-ї стрілецької роти 7-го стрілецького батальйону військової частини 3002 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 17 березня 1972 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 7 лютого 2015 року, м. Дебальцеве, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув під час виконання службово-бойових завдань у зоні проведення антитерористичної операції на сході України. Блокпост, розташований поблизу м. Дебальцеве, близько 22.30 був обстріляний ворогом. Олег загинув від величезної кількості осколкових поранень тулуба та кінцівок. Похований 10 лютого 2015 року на Софійському кладовищі у м. Києві.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Дідушко Олег увійшов в історію України не лише як солдат, який віддав життя за Батьківщину, а й як знакова та легендарна постать фанатського руху футбольного клубу «Динамо» Київ. У бойових діях Олег уперше взяв участь ще молодим, під час строкової служби в Нагорному Карабасі.

Народився вірний син України в Києві, де закінчив міську школу № 108. Потім вступив до 21-го Київського технічного училища, де здобув професію слюсаря-механіка.

Саме службово-бойова діяльність у Нагорному Карабасі вплинула на його подальшу долю.

Після закінчення строкової служби Олег прийняв зважене рішення продовжити службу і вступив до лав ки-

ївського спецпідрозділу «Беркут», де прослужив 5 років.

Олег був відданим уболівальником і вірним товаришем, — так говорять про нього фанати «Динамо Київ». Усі злеті й падіння улюбленого клубу Олег пережив разом із ним, відвідав майже всі матчі команди на домашньому полі та часто з іншими фанатами — виїзні ігри.

Серед уболівальників його знали не як Олега Дідушка, а як Олега «Беркута».

Коли в Україні почалася Революція Гідності, Олег одним із перших прийшов на Майдан, там і отримав своє перше поранення. Коли ж на Сході України розпочалась масштабна російська агресія, Олег добровольцем

став до лав Національної гвардії України та вирушив звільняти Слов'янськ.

У травні-червні 2014 року Олег «Беркут» проходив службу у 2-му батальйоні оперативного призначення НГУ (нині батальйон оперативного призначення ім. Героя України генерала Сергія Кульчицького військової частини 3066) військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання. Солдат резерву, гра-

натометник. Після мобілізації в серпні 2014 року проходив службу стрільцем 3-го відділення 3-го взводу 27-ї стрілецької роти 7-го стрілецького батальйону військової частини 3002 Західного ОТО Національної гвардії України.

13 лютого 2015 року на честь героя відкрито меморіальну дошку на фасаді Київської ЗОШ № 108, у якій він навчався.

ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ Сергій Валерійович

29 років

Звання, посада, підрозділ: старший прапорщик, старшина роти бойового та матеріального забезпечення 23-ї окремої бригади охорони громадського порядку Південного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 1 жовтня 1984 року, м. Олександрія, Кіровоградська область.

Дата і місце загибелі: 24 серпня 2014 року, с. Новоіванівка, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Того дня колона Національної гвардії України потрапила в засідку бойовиків поблизу с. Новоіванівка Амвросіївського району.

Загинув разом з Б. Грязновим та М. Барановим. Був похований у безіменній братській могилі. 10 жовтня 2014 року тіло Сергія ексгумовано пошуковцями місії «Евакуація-200» («Чорний тюльпан») — волонтерами всеукраїнської громадської організації «Союз "Народна пам'ять"» та представниками Національного військово-історичного музею України — та привезений до м. Дніпро. Упізнаний за тестами ДНК. Похований 28 березня 2015 року у рідному місті Олександрія на Алеї Слави. Залишилися дружина і малолітня донька.

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Старшина роти бойового та матеріально-технічного забезпечення військової частини 3033, старший прапорщик Добровольський Сергій Валерійович з кінця липня 2014 року виконував службово-бойові завдання в зоні проведення антитерористичної операції на Сході України. Сергій потрапив до епіцентру бойових дій. Блокпост, де служив Добровольський, був розташований біля самого кордону з РФ, у протилежному від нього напрямку була висота «Саур-Могила». Гвардійці перебували між сепаратистами та «вежливими людьми», які майже щоночі здійснювали вилазки через кордон, проводили мінометні

та артилерійські обстріли, диверсійну роботу, вчиняли різноманітні провокації. Здійснюючи марш разом з іншими військовослужбовцями зведеного загону військової частини 3033 Національної гвардії України, поблизу населеного пункту Успенка Амвросіївського району Донецької області старший прапорщик Добровольський потрапив у засідку, отримав множинні ушкодження та поранення, не сумісні з життям.

Мати загиблого дотепер не вірить, що її сина вже немає серед живих. Вона сподівається, що то була страшна помилка, що поховали не її Сергійка, що він обов'язково повернеться...

Товариші по службі згадують його як веселого та доброго хлопця, гарного сім'янина та гідного військового.

Заступник командира роти з роботи з особовим складом лейтенант Олександр Ветров: «Сергій обіймав посаду старшини роти упродовж близько чотирьох років і завжди намагався виконувати свої посадові обов'язки добре. Він постійно піклувався про особовий склад, особливо строкової служби, облаштовуючи побут, навчаючи бійців і допомагаючи становленню у військовому колективі. Усі поставлені завдання виконував ініціативно та якісно, вболівав за честь колективу.

У відрядження в зону проведення антитерористичної операції ми поїхали одночасно, у складі одного зведеного загону. Жили в сусідніх наметах, постійно спілкувались, підбадьорюва-

ли хлопців, ділились останнім. У тому бою ми також були майже поруч, прикривали один одного, відбиваючись від ворога. А коли скінчились боєприпаси і нашу колону розбили з артилерії, бій закінчився, і я потрапив у полон, а Сергій... сподіваюсь, у кращий світ».

За мужність і самовіддані дії, виявлені під час виконання своїх службових обов'язків, та з метою збереження пам'яті про військовослужбовця наказом командувача Національної гвардії України № 220 від 22 квітня 2015 року ім'я старшого прапорщика Добровольського Сергія Валерійовича навечно зараховано до списків особового складу військової частини 3033 Південного оперативного-територіального об'єднання.

На стіні контрольно-пропускного пункту рідної частини на честь героя відкрито меморіальну дошку.

ДОГА Олег В'ячеславович

33 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 1-го відділення 1-го взводу оперативного призначення 2-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України

Дата і місце народження: 18 березня 1981 року, смт Веселинове, Миколаївська область.

Дата і місце загибелі: 28 серпня 2014 року, смт Комісарівка, Перевальський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув 28 серпня 2014 року, коли зведена група військовослужбовців Національної гвардії та Збройних Сил України на двох бронетранспортерах Збройних Сил України, що вирушила на допомогу силам антитерористичної операції, потрапила у ворожу засідку в районі селища Комісарівка. Похований у с. Гребля Переяслав-Хмельницького району Київської області. Залишилися батьки, дві сестри, брат і малолітня донька.

Нагородження: Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Олег В'ячеславович у числі перших добровольців з Євромайдану вступив до 1-го резервного батальйону Національної гвардії України, уклавши контракт про проходження служби у військовому резерві НГУ. Однополчани згадують про нього як про щире, добру людину, воїна, який ніколи не ховався за спину товаришів. Старший солдат резерву Володимир Бойчук написав про нього: «Ми разом навчалися у Нових Петрівцях. Запамятався його впевнений погляд, який немовби свідчив, що є ще козацька кров у наших жилах. Він розповідав про те, що вдома в нього залишилася маленька донечка, яку він дуже любив. Олег ніколи не ховався за чужі спину, був щи-

рим, добрим, людяним. У бій на передову завжди йшов, як востаннє».

З-під Слов'янська Олег В'ячеславович приїхав додому у відпустку, а потім, попри умовляння рідних, повернувся на фронт, з якого щодня телефонував доньці та переписувався з батьками СМС-повідомленнями.

Зі спогадів батька: «Син пішов на війну добровольцем на початку квітня просто з Майдану. Як ми його не зупиняли, навіть на коліна ставали перед ним, аби не йшов, а він не слухав і казав: «Хто, як не я, захистить вас та мою донечку від російського агресора?» Щодня ми переписувалися з ним есемерками. Аби нас не засмучувати, про війну він не писав ані

слова. Казав, що в нього все добре, а щовечора присилав повідомлення: “Добраніч вам, тату й мамо”. Я їх усі до одного зберігаю і не знаю, чи видаю колись із телефону. Останню ж есемеску від сина отримав за півтори години до його загибелі. Як і завжди, про погане в ній не йшлося, хоча він вже їхав визволяти своїх товаришів із полону. Я ж тоді йому написав, що ловлю рибу і щоб він беріг себе. “Ось закінчиться війна, підемо на рибалку разом” — таку відповідь я отримав від нього востаннє. У липні приїжджав у відпустку. Аби хто чув, як ми благали його не повертатися в зону проведення антитерористичної операції, а він

і слухати нас не хотів! Казав: “Ні, тату, дезертиром я не буду. Я поїду до своїх хлопців, аби в них не пропав бойовий дух”. Місяць побув удома, допомагав по господарству, а потім пішов... Пішов на ту злощасну війну і живим не повернувся. Кажуть, що більшого горя, як батькам хоронити свою дитину, у світі немає. Тепер я це знаю. Олег розлучився зі своєю дружиною чотири роки тому. У нього залишилася семирічна донька, яку він любив понад усе. І чому ця безглузда війна забирає таких молодих хлопців?.. Олег же нікому нічого поганого не зробив. Він був дуже щирий, останнє віддавав нужденному».

ДОЛІНСЬКИЙ Віктор Григорович

34 роки

Звання, посада, підрозділ: прапорщик, інструктор-гранатометник взводу вогневої підтримки 4-ї роти спеціального призначення військової частини 3028 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 8 квітня 1980 року, с. Нижчий Ольчедаїв, Могилів-Подільський район, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 5 травня 2014 року, м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув від вибуху гранати (влучив уламок чи куля в гранату, що кріпилася

до поясу уніформи, і стався вибух, Віктор у цей час сидів на броні) під час проведення антитерористичної операції поблизу м. Слов'янська. Колону спецпризначенців атакували терористи, намагаючись прорвати кільце оточеного нашими військами Слов'янська.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Спогади старшини роти Миколи Гаврилюка про друга Віктора Долінського:

«Ніколи раніше навіть уявити собі не міг, що говоритиму про свого найліпшого друга Віктора Долінського в минулому часі. А тим більше ніколи і не припускав думки, що він піде з життя так рано, залишивши в скорботі усіх тих, хто так любив його і дорожив ним. І хоч із Віктором я був знайомий не з дитинства (ми потоваришували на службі в 4-й роті спеціального призначення “Ягуар”), проте я завжди відчував, ніби знаю його все життя. І я був би в сто разів щасливішим познайомитися з такою людиною набагато раніше, принаймні для того, щоб зараз не так жалкувати

і не нарікати на долю, яка відвела так мало часу нашій дружбі.

Кажуть, що чоловіки не плачуть. Повірте мені, якщо втрачаєш такого друга, як Віктор, не те що заплачеш, а завиєш як вовк. ...Вітя був Другом з великої літери, прикладом вірності і відданості. Саме такими, як він, мають бути друзі, які підтримають у біді і порадіють разом у хвилини щастя. 5 травня 2014 року я запам'ятаю на все життя, адже тоді, в запеклому бою під Слов'янськом, я втратив свого друга і брата. Уявіть собі, як це страшно... Ще вранці ми розмовляли з Віктором перед тим, як вирушити на завдання, а через декілька годин я дізнався, що його вже немає. Цей жах зі мною і понині. ...Він увійшов у ті двері, які зачи-

нились за ним назавжди, і не повернеться ні сьогодні, ні завтра — ніколи.

...Як ніхто знаю, як сильно Вітя любив свою дружину Ольгу, як він піклувався про неї і оберігав її. А син Валентин — то велика гордість і надія Віктора. Дуже боляче, що ця дитина тепер росте без батька, який так потрібен щохвилини.

Таких, як Вітя, немає... Відкритий, щедрий, з гарним почуттям гумору, простий і відчайдушний — саме такими словами можна описати мого друга. Важко дивитися у його замріяний погляд на могильній плиті. Невимовно сумно розуміти, що там, під землею, лежить він, наш герой, наш друг і брат, славу про якого ми будемо нести все своє життя. Ми пам'ятатимемо його подвиг і шануватимемо цю світлу і прекрасну людину.

...Кожен з нас пише свою книгу життя. Віктору війна не дала дописати її до кінця. Але те, що він встиг написати, ми запам'ятаємо і увіковічимо у своїх спогадах. Я вдячний Богові і долі за те, що вони подарували мені такого друга. Я гордий тим, що знав його і служив з ним. Відчуваю, що він і досі поруч, адже справжня дружба, як і справжня любов, не помирає.

Віктор Долінський — гордість не лише всього "Ягуара", сина, дружини і батьків, а й усієї України. Він вірний син своєї землі, за яку так безстрашно наклав головою. Дякуємо тобі за те, що, не шкодуючи життя, загинув за всіх нас. Дякуємо і схиляємось доземно перед тобою, наш дорогий і любий Вікторе! Вічна пам'ять тобі у серцях людей і спокій в обіймах матері-землі...»

ДЮСОВ Владислав Романович (позивний «Дюшес», «Дюс»)

21 рік

Звання, посада, підрозділ: солдат, номер обслуги 1-го зенітного взводу зенітної батареї окремого загону спеціального призначення «Азов» частини 3057 Східного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 березня 1994 року, м. Могилів-Подільський, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 31 травня 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Підірвався на «розтяжці» й отримав важкі поранення під час зачистки підозрілого подвір'я та будинку в с. Широкине Донецької області. Владиславу відірвало ліву стопу, уламки поранили праве стегно, кисть і передпліччя правої руки. Товариші надали другу першу медичну допомогу, не гаючи часу, 31 травня 2015 року о 4.50 доставили пораненого до хірургічного відділення лікарні швидкої медичної допомоги м. Маріуполя. О 15.30 того самого дня гелікоптером бійця перевезли до реанімаційного відділення лікарні ім. Мечникова у м. Дніпропетровську (нині Дніпро), де воїн помер о 16.15 31 травня 2015 року. Залишились батьки і молодша сестра.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Владів товариш Богдан Гризло розповів про деталі важкого поранення Дюса: «Було ще темно, ми вирішили зачистити подвір'я і будинок, що здалися нам підозрілими.

Зайшли втрьох: “Сід” пішов прямо, “Дюс” — ліворуч, я — праворуч.

Стаю на коліно за п'ять метрів від Дюса, повертаю до нього голову — сильний вибух — і він у диму лежить на землі.

Шоковані підбігаємо до нього, починаємо обмацувати всього і шукати рани...

А він спокійно та врівноважено каже: “Немає ноги і пальців на руці. Накладайте мені джгут, накладайте бігом!..”

Раніше я думав, що таке буває лише в кіно, що людина може спокійно накладати джгут на свою відірвану ногу. А він постав таким героєм наяву.

Ми виносили його звідти, змінюючи один одного, так швидко, як тільки могли.

Несли по черзі, бігли щодуху у повному “фарші” й броні з “Дюсом” на плечах.

І коли він опинився на моїх плечах, я біг з останніх сил».

24 серпня 2016 року в м. Могилів-Подільському Вінницької області біля входу до міського парку був уро-

чисто відкритий Меморіал пам'яті героїв антитерористичної операції. Владислав став одним із героїв-могилівчан. Наймолодшим героєм...

На момент загибелі Владиславу виповнився тільки 21 рік.

ДМИТРЕНКО Віктор Іванович (позивний «ВДВ»)

50 років

Звання, посада, підрозділ: старший лейтенант резерву, командир роти 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 11 січня 1964 року, с. Гаврилівка, Лозівський район, Харківська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Віктор разом із побратимами їхав у кузові броньованої вантажівки КамАЗ, що пересувалася у складі автоколонни батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Коли КамАЗ вже в'їжджав у с. Червоносільське, у нього поцілів російський танк. Кабіну вантажівки розірвало, а потім сталася детонація боєкомплекта в кузові. Тіло не було знайдено. Вважався зниклим безвісти. Лубенський міськрайонний суд Полтавської області рішенням від 21 квітня 2015 року визнав Дмитренка Віктора Івановича померлим.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

1 липня 2015 року на честь Віктора його позивним «ВДВ» названо один із танків танкової роти 46-го окремого батальйону спеціального призначення Збройних Сил України «Донбас — Україна».

Народився 11 січня 1964 року в селі Гаврилівка Лозівського району Харківської області. Мешкав у с. Засулля Лубенського району. 1985 року закінчив Українську сільськогосподарську академію за спеціальністю «Механізація сільського господарства».

2014 року Віктор Іванович добровольцем пішов на захист Батьківщини, 17 липня потрапив на передову. У зоні проведення антитерористич-

ної операції був командиром роти охорони 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027. Побратими згадують Віктора Івановича як мужнього, завжди життєрадісного козака. Він усім серцем любив Батьківщину і мріяв про той незабутній день, коли на його рідній землі настане мир і він та його побратими зі спокійною душею зможуть повернутися до рідних домівок. І над їхніми головами буде мирне небо та яскраве сонце. Його запам'ятали доброзичливим і щирим. Для багатьох побратимів він був як батько: завжди готовий розрадити в скрутну хвилину порадою або просто вислухати.

КАБАЛЮК Дмитро Васильович (позивний «Шок»)

32 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, старший навідник 2-го вогневого розрахунку мінометного взводу батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 7 листопада 1981 року, с. Великий Ключів, Коломийський район, Івано-Франківська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Дмитро їхав у вантажівці УАЗ, що пересувалася у складі автоколони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Вантажівку було підбито снарядом, Дмитро загинув. Третього вересня тіло воїна разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпра. Був упізнаний родичами та похований у с. Великий Ключів Коломийського району Івано-Франківської області. Залишилася хвора мати, батько, брат, дружина, дві доньки та син.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Дмитро Кабалюк останнім часом мешкав у Києві. З перших днів Революції Гідності він перебував на Київському Майдані, бажаючи кращої долі для своєї Батьківщини. Завжди добродушний та усміхнений, пишався бути учасником боротьби за мир у своїй країні.

З перших днів антитерористичної операції не вагаючись разом зі своїми товаришами пішов добровольцем до батальйону «Донбас».

Потім були курси навчання за спеціальною програмою бойової підготовки фахівців 120-мм мінометів за спеціальністю навідник міномета.

Він часто говорив: «Я відчуваю, що тут я потрібен».

Дмитра поховали на малій батьківщині біля могили Січових Стрільців.

28 серпня 2016 року, у день ушанування українського війська, у Коломиї зі скорботними урочистостями відкрили пам'ятний знак загиблим в антитерористичній операції воїнам. Поруч із викарбуваними в металі іменами героїв Небесної Сотні прикріпили ще один список — імена 26 мешканців Коломийщини, загиблих героїв війни на Донбасі.

Серед них є й ім'я Дмитра Васильовича Кабалюка.

ЄРЕМЕНКО Віктор Вікторович (позивний «Тигр»)

21 рік

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, снайпер 3-го відділення комендантського взводу батальйону оперативного призначення імені Героя України генерала Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 6 лютого 1993 року, с. Білозір'я, Черкаський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 11 вересня 2014 року (помер від ран).

Обставини загибелі. 11 вересня 2014 року помер у Центральній міській лікарні м. Бахмута Донецької області від важкого вогнепального поранення грудної клітини, яке він дістав у бою поблизу м. Вуглегорська. Похований у с. Білозір'я Черкаського району Черкаської області. Залишилися 72-річна бабуся (померла 30 жовтня 2015 року) і п'ятеро братів та сестер.

Нагородження: Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Віктор рано втратив батька, а згодом разом із п'ятьма братами й сестрами осиротів за живої матері, яку було позбавлено батьківських прав. Закінчив Смілянську загальноосвітню школу-інтернат, працював різноробом та охоронцем, згодом вступив до Тальнівського будівельно-економічного коледжу Уманського національного університету садівництва. Всіляко допомагав бабусі.

72-річна Ганна Олександрівна розповідала: «Вітя ніколи не сидів без діла, все вдома робив — на городі порався, дрова на зиму заготовив. Яку копійку заробить — усе додому. Все за бабу переживав, золотий мій онучок».

Із початком Революції Гідності Віктор покинув навчання і приєднався до 22-ї сотні Самооборони Євромайдану, де був відомий за позивним «Снайпер». Завжди спокійний, мовчазний, справедливий і прямодушний, із сумним поглядом, проте міцної статури, відважний та стійкий у найнебезпечніших ситуаціях.

Після початку анексії Росією Криму вирушив на полігон, де згодом уклав контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України.

Один із його бойових побратимів на сторінці Фейсбуку писав: «Ми з ним з однієї сотні, разом і в батальйон пішли. Часто спілкувалися, він розповідав

про себе, але ніколи не скаржився. Прагнув говорити лише про позитивні моменти у своєму житті. Інтернатівський він, його виховувала бабуся — складно все у його долі було...»

Вікторові подобалася служба, братерська атмосфера в колективі, він планував працювати правоохоронцем: «Адже після Перемоги в “органах” потрібні будуть чесні люди, які не продаються...» Ще мріяв... відновити зв'язок з усіма своїми братами та сестрами, про власну родину і дітей. «Навіть імена їм придумував...» — згадувала молодша сестра Ксенія.

Вранці 10 вересня 2014 року старший солдат резерву Єременко в складі групи гвардійців-резервістів разом із десантниками здійснили вилазку до терикона неподалік від їхнього блокпоста на підступах до м. Вуглегорська. Виявивши добре обладнані позиції бойовиків-сепаратистів, роз-

відгрупа відступила, вивозячи на броні кількох пораних. Снайпер влучив Вікторові в груди.

За три дні після його загибелі тисячі жителів села Білозір'я Черкаського району та навколишніх сіл проводили в останню путь 21-річного героя, виконавши його волю. «Якщо загину, поховайте мене гарно...» — якось сказав він рідним.

Як розповів білозірський сільський голова Володимир Міцук, у музеї історії села створено експозицію, присвячену героєві.

18 травня 2015 року в с. Білозір'я Черкаського району на місцевому кладовищі біля могили бійця-героя Національної гвардії України Віктора Єременка голова обласної ради Валентина Коваленко разом із сільським головою Володимиром Міцуком та представниками громади села висадили алею із туй і самшиту.

ЄФІМЕНКО Василь Вікторович (позивний «Бізон»)

43 роки

Звання, посада, підрозділ: старший сержант резерву, командир 5-го відділення 1-го взводу 3-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 31 січня 1971 року, м. Березівка, Красноярський край, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 15 липня 2014 року, м. Горлівка, Донецька область.

Обставини загибелі. Близько 04.00, під час виконання службово-бойового завдання на підступах до міста Горлівка Донецької області на групу бійців резервного батальйону «Донбас» НГУ напали із засідки терористи та обстріляли їх. Четверо дістали поранення різного ступеня тяжкості. Дорогою до міської лікарні м. Артемівська (нині Бахмут) старший сержант резерву В. В. Єфіменко помероку Похований у м. Києві на Кладовищі «Південне». Залишилися батьки, дві сестри-близнючки, цивільна дружина та троє синів.

Нагородження: Указом Президента України № 619/2014 від 26 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Ці скромні люди все життя працювали будівельниками.

Мама Клавдія Василівна — машиністом баштового крана, батько Віктор Георгійович — зварювальником.

31 січня 1971 року у місті Березівка Красноярського краю Росії в них народився первісток — Василь.

1973 року Єфіменки переїхали до України — на будівництво нового міста енергетиків Прип'яті.

А вже на початку 1974-го Бог подарував подружжю ще й сестер-близнючок — Вікторію та Ірину.

Попри труднощі, пов'язані з переїздом, навантаження на роботі, батьки відповідально ставилися до виховання дітей — ще другокласником Василя віддали на навчання до дитя-

чо-юнацької спортивної школи, де він займався боротьбою самбо.

Був справжнім патріотом, мужнім солдатом... Форму військового правоохоронця він одягнув удруге...

Після катастрофи на Чорнобильській АЕС евакуйована із зони радіоактивного лиха родина переїхала до Києва, де 1989 року Василь закінчив СПТУ, здобувши спеціальність слюсара-монтажника з ремонту турбоагрегатів.

Навесні того самого року юнак був призваний на строкову військову службу, яку йому випало проходити у внутрішніх військах Міністерства внутрішніх справ.

1993 року Василь почав працювати в Чорнобилі на одному з підприємств зони відчуження, а за рік керівництво

направило його навчатися на факультет інформатики філіалу КПІ в місті Славутич, де 1999-го він здобув диплом програміста.

У травні 2014 року Василь Вікторович, який на той час працював головним інженером однієї зі столичних ІТ-фірм, дізнався про формування батальйону «Донбас» і вирішив удруге одягнути форму військового правоохоронця.

Невдовзі старший сержант резерву Єфіменко обійняв посаду командира відділення.

За традицією підрозділу він отримав позивний «Бізон» (так однополчани прозвали колишнього «вешника» за чудову фізичну підготовку).

11 липня 2014 року у складі підрозділу Василь Вікторович вирушив на Схід України у зону проведення антитерористичної операції.

Вже за чотири дні близько четвертої ранку, виконуючи бойове завдання на підступах до м. Горлівка Донецької

області, група «донбасівців» потрапила під вогонь ворожої засідки.

У запеклому бою гвардієць Єфіменко дістав тяжке поранення і, попри зусилля побратимів і медиків, дорогою до лікарні помер...

Був справжнім патріотом, мужнім солдатом.

Для батьків — Клавдії Василівни й Віктора Георгійовича — 15 липня 2014 стало найтрагічнішим днем у житті, адже тоді вони дізналися про загибель сина Василя.

«Я завжди вважав, що справжній чоловік повинен уміти насамперед відстоювати й захищати себе, свою родину та Батьківщину!» — з гордістю та невимовним болем говорить Віктор Георгійович.

Серед рідних, друзів та однополчан, які 18 липня 2014 року проводжали Василя Вікторовича в останню путь, були троє його синів. Сподіваємось, що всі вони будуть гідними пам'яті батька-героя.

ЖУРАВЛЕНКО Андрій Анатолійович (позивний «Восьмий»)

40 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, командир відділення 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 8 лютого 1974 року, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Андрій був у кабіні пожежного автомобіля, що пересувався у складі автоколони батальйону «Донбас». На околиці с. Червоносільське бійці наскочили на позицію російського танка Т-72 зі складу 6-ї окремої танкової бригади збройних сил РФ. Їх розстріляли з гармати прямим попаданням в автомобіль. Третього вересня тіло «Восьмого», разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі, привезли до моргу м. Дніпро. Був упізнаний родичами та похований 12 вересня 2014 року в м. Кам'янець-Подільському Хмельницької області. Залишились дружина та донька.

Нагородження: Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

«Я щасливий, що побачив, як українці прокинулись! Я гордий тим, що на моїх очах Україна виходить із коми! Мої діти житимуть у такій Україні! Не під Путіним та Януковичем! За ЦЕ не страшно померти...» — такі слова наприкінці березня 2014-го написав Журавленко на своїй сторінці в одній із соціальних мереж.

«Він виріс без батьків, проте зміг стати непересічною людиною: морський піхотинець, учасник бойових дій у колишній Югославії, спецназівець, спортсмен, поет, відданий патріот, — розповів про нього друг

Богдан Рибак. — Андрій вважав своїм обов'язком захищати Україну, тому й пішов добровольцем у зону проведення антитерористичної операції. Усі, хто знав Жорика, казали, що він

у всьому був прикладом для інших бійців. А для мене та моєї сім'ї він назавжди залишиться Воїном Світла...»

Однополчани згадують Андрія Анатолійовича як природженого лідера, безстрашного в бою й водночас — турботливого друга, завжди готового підтримати побратимів теплом своєї неймовірної життєрадісності. На фото, знятому напередодні подій в Іловайську, він тримає на руках кошеня. Цю беззахисну тваринку бійці «Донбасу» підібрали в одному з визволених населених пунктів. Андрій узяв кволого, виснаженого котика під особисту опіку — і виходив немічного...

Під час боїв за Лисичанськ 17 липня, коли його група натрапила на ворожу засідку, старший солдат резерву Журавленко особисто знищив п'ятьох терористів, забезпечивши бойовим друзям прорив із ворожого оточення.

Після подій 29 серпня 2014 року Андрія Анатолійовича близько двох тижнів вважали зниклим безвісти. Його рідні та друзі щиро сподівалися, що йому вдалося вижити. Але згодом в одному з моргів серед полеглих українських воїнів — жертв кривавої трагедії під Іловайськом — було виявлено понівечене тіло старшого солдата резерву А. А. Журавленка, якого вдалося впізнати за татуванням — зображенням святого Георгія (за цю тату друзі називали його Жориком, а в батальйоні «Донбас» він мав позивний «Восьмий»).

За особисту мужність і героїзм, проявлені під час захисту державного суверенітету і територіальної цілісності України, вірність військовій присязі згідно з рішенням № 109/93 присвоєно звання «Почесний громадянин міста Кам'янець-Подільського».

ЗАВАДА Богдан Олексійович

35 років

Звання, посада, підрозділ: лейтенант, командир роти спеціального призначення (механізованої) військової частини 3029 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 26 червня 1979 року, м. Запоріжжя.

Дата і місце загибелі: 16 липня 2014 року, с. Маринівка, Шахтарський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Блокпост силовиків поблизу прикордонного с. Маринівка Шахтарського району Донецької області атакували близько 100 бойовиків за допомогою

чотирьох одиниць бронетехніки. Під час бою прикривав особовий склад та особисто вів вогонь з протитанкового гранатомета, чим допоміг перегрупуватися бійцям на блокпості та врятував їм життя ціною свого. З того часу вважається зниклим безвісти. Навіть зараз достеменно невідомо, що трапилося з тілом загиблого героя. 21 березня 2015 року Шевченківський районний суд міста Запоріжжя офіційно визнав Заваду Богдана Олексійовича загиблим.

Нагородження: Указом Президента України № 600/2014 від 19 липня 2014 року «за виняткову мужність, героїзм і самопожертву, виявлені у захисті державного суверенітету і територіальної цілісності Української держави, вірність військовій присязі» присвоєно звання «Герой України» та удостоєно ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Свій військовий шлях та справу всього життя Богдан Олексійович розпочав 1997 року у полку спеціального призначення «Гепард» Міністерства внутрішніх справ України як солдат строкової служби, а наступного року підписав контракт.

Заочно навчався у Запорізькому Національному технічному університеті за спеціальністю «інженер-механік автомобілебудування», який закінчив 2002 року.

Старший лейтенант Михайло Мандзій розповів: «У нього ніколи не виникало питань *що? і навіщо?*

Коли надходив наказ виконувати службово-бойове або бойове завдання, він із повним усвідомленням свого обов'язку виконував його».

16 липня 2014 року під час несення служби на блокпості в прикордонному селі Маринівка Шахтарського району приблизно о 2-й годині ночі особовий склад блокпосту почув, як ворог почав обстрілювати 79-ту аеромобільну бригаду, яка дислокувалась поблизу.

Зі своєї позиції лейтенант Богдан Завада помітив велике скупчення живої сили та техніки бойовиків, які

рухались із села Степанівка у напрямку до села Маринівка.

Терористи відкрили шалений вогонь по позиціях блокпоста, знищивши його боекompлект та підбивши єдиний БТР.

Гвардійці почали відходити.

Богдан прикривав відступ товаришів з бойових позицій пострілами з протитанкового гранатомета.

Це дало змогу його бойовим товаришам відступити та перегрупуватись для подальших дій.

Але, на превеликий жаль, Богдан залишився на полі бою...

Старший лейтенант Михайло Мандзій засвідчив, що бачив, як поруч Бог-

дана вибухнула міна, після чого воїн знепритомнів. Під обстрілом Михайло хотів витягти свого товариша, але всі спроби були марними.

Ситуація змусила покинути Богдана та відступити до опорного пункту 79-ї аеромобільної бригади.

«Пам'ятаю, як благала його не їхати, — розповіла дружина Богдана Тетяна, — і ніколи не забуду, як він зупинився і сказав: "Хто як не я? Хто ще захистить мою країну?"»

«Батько ніколи не змушував мене робити те, що мені не подобалось, — згадує син Олексій Завада. — Він усе завжди показував на власному прикладі і залишав мені право вибору».

8 червня 2015 року батько і мати Богдана, разом з дружиною Тетяною приїхали до Києва, де Президент України особисто передав почесні нагороди та подякував батькам за справжнього героя.

«Він загинув, захищаючи наше майбутнє, — говорять бойові товариші Богдана. — Він віддав своє життя, щоб урятувати наші».

Для вшанування пам'яті Богдана було відкрито меморіальну дошку у навчально-виховному комплексі № 7 м. Запоріжжя, де навчався гвардієць.

20 жовтня 2016 року на території військової частини 3029 на честь Богдана та всіх військовослужбовців Національної гвардії було відкрито пам'ятний знак.

Вулицю Мікояна міста Запоріжжя було перейменовано на честь Завади Богдана Олексійовича.

ЗАДОРОЖНИЙ Василь Богданович (позивний «Кавказ»)

49 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, командир автомобільного відділення взводу забезпечення медичної роти Північного територіального управління Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 11 жовтня 1965 року, м. Львів.

Дата і місце загибелі: 9 лютого 2015 року, с. Логвинове, Артемівський (нині Бахмутський) район, Донецька область.

Обставини загибелі. 9 лютого 2015 року бригада медиків медичної роти ПКТРУ НГУ виїхала з міста Бахмута Донецької області в напрямку до м. Дебальцеве назустріч медичному екіпажу ЗСУ (солдат А. Суліма, солдат М. Балюк, солдат резерву С. Кацабін та поранений молодший сержант О. Кравченко). Поблизу с. Логвинове (Бахмутський район, Донецька область) джип з бійцями і медиками підірвався на фугасі. Разом із Василем загинули капітан Т. Кончевич, солдат резерву Д. Лагунов та солдат резерву М. Овчарук. Похований у м. Львів на полі почесних поховань № 76 Личаківського кладовища. Залишилися дружина, донька та двоє онуків.

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно); 23 червня 2015 року — орденом «Народний Герой України» (посмертно).

Узимку 2013–2014 рр. Василь Богданович Задорожний перебував на майдані Незалежності у Києві, де був активним учасником Революції Гідності, активістом громадської організації «Рабів до раю не пускають».

Із початком бойових дій на Донбасі Василь не зміг залишатись осторонь і тому пішов як резервіст на військову службу в 1-шу окрему медичну роту імені Пирогова Північного територіального Київського управління Національної гвардії України (військова частина 3001, м. Київ).

Із січня 2015 року брав участь в антитерористичній операції на Сході України.

Зі спогадів керівника громадського формування «Рабів до раю не пускають» Івана Спринського: «Василь був світлою і чуйною людиною. Коли ми подарували Нацгвардії реанімобілі, то виявилось, що в них немає лікарів

та водіїв, які кермували б цими машинами. Тому Василь пройшов додаткові медичні курси і почав їздити як водій-лікар».

9 лютого 2015 року бригада медиків Національної гвардії України в складі медичного бронетранспортера та медичного автомобіля виїхала з міста Бахмут Донецької області в напрямі до міста Дебальцеве Донецької області, назустріч медичному екіпажу Збройних Сил України, із яким зник зв'язок. Близько 18.30 поблизу села Логвинове Бахмутського району Донецької області медичний автомобіль, у якому перебували Дмитро Лагунов і Василь Задорожний, підірвався на міні, після чого бригада медиків потрапила під обстріл диверсійно-розвідувальної групи російсько-терористичних угруповань. У ході бою загинуло четверо медиків, у тому числі Василь Задорожний, який отримав поранення обох ніг і травми грудної клітини.

ЗАТИЛЮК Олексій Олександрович (позивний «Бриз»)

24 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, командир інженерно-саперного відділення взводу матеріально-технічного забезпечення батальйону спеціального призначення НГУ «Донбас».

Дата і місце народження: 18 липня 1990 року, смт Леніне, АР Крим.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Під час виходу так званим «зеленим коридором» із Іловайського котла, їхав у ГАЗелі у складі автоколони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли з кулеметів. О. О. Затилюк дістав смертельне поранення. Загинув разом із «Сержем» та «Детройтом». Був похований на Краснопільському кладовищі м. Дніпра як невпізнаний герой. Упізнаний за експертизою ДНК та визнаний загиблим слідчими органами, про що складено відповідну постанову.

Нагородження: за сумлінне виконання службових обов'язків, відданість Військовій присязі та українському народові, зразкове виконання службово-бойових завдань, за особисту мужність і відвагу в складних умовах загрози життю та здоров'ю солдата Затилюка Олексія Олександровича подано на нагородження орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Олексій Затилюк народився 18 липня 1990 року у смт Леніне Автономної Республіки Крим, проте 1997-го разом із родиною переїхав до м. Харкова. Закінчив Харківський навчально-виховний комплекс №45 «Академічна гімназія» Харківської міської ради та перший курс хімічного факультету Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, перервавши навчання за власним бажанням. Потому працював дизайнером на одному з харківських поліграфічних підприємств.

Від початку січня 2014 року Олексій брав безпосередню участь у подіях Революції Гідності на столичному Євромайдані, як волонтер «ІТ-намету».

Після анексії Росією Кримського півострова Олексій, попри умовляння матері, вирішив іти на фронт, але на заваді стало те, що він значився у військовому комісаріаті непридатним до військової служби через хронічні вади здоров'я. Йому довелося тричі лягати до лікарні на стаціонарне обстеження, аж поки було скасовано «білий білет», і Олексій Олександрович Затилюк, уклавши контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України, у званні солдата резерву обійняв посаду командира відділення резервного батальйону спеціального призначення НГУ «Донбас». Своїм позивним він обрав слово «Бриз» — назва

морського вітру нагадувала про те, що він народився у Криму.

У розпал серпневих боїв за Іловайськ Олексій дуже переживав через те, що перебуває в охороні тимчасової бази батальйону у Кураховому. Він щиро зрадів тому, що його підрозділ 23 серпня було перекинуто до Іловайська, у самісіньке пекло... Ще за шість днів молодий воїн, якому лише нещодавно виповнилося 24 роки, загинув смертю хоробрих під час виходу з Іловайського котла...

Ось що написав однополчанин Олексія, користувач соціальної мережі «Фейсбук» Женя Самунджан 25 вересня 2017 року о 19.17: «Прощание с Бризом. Харьков. 30.09.2017. 13.00, Полтавський Шлях, 119.

Позывной «Бриз» (Затылюк Алексей Александрович)

18.07.1990–29.08.2014.

Мы познакомились в начале июня в палаточном городке формировавшегося батальона «Донбас». Жили в одной палатке. За высокий рост, белокурые волосы и усы мы между собой называли Лёшу викингом. Часто общались на различную тематику. Бриз был

интеллигентным и начитанным парнем, к тому же увлекался туризмом, любил природу. Посему и тем для разговора было великое множество. Как сейчас помню, хотя уже прошло больше года, как мы сидели у палатки после дневных занятий под звёздным небом и общались, строили планы. Бриз, покуривая трубку, рассказывал о космосе, звёздах и галактике. Просматривая видео с одной из масштабных акций по спасению природы в харьковском парке Горького, я увидел Бриза. И был очень рад и горд за него, что Лёша принимал участие в жизни общества ещё задолго до Майдана. И тем, что природная мягкость и спокойный нрав не мешали Лёше рисковать и бороться.

Что же касается нашего боевого пути, то мы вместе были сначала в резерве батальона на базе Кураховской ТЭС, затем я, а несколько позже и Бриз, вошли в основной состав батальона. Увиделись уже в Иловайске.

Приехал к нам на подкрепление, если не ошибаюсь, 22 или 23 августа. Я увидел среди группы новоприбывших бойцов нашего батальона, всех черных от дорожной пыли, Бриз. Глаза его светились от радости и гордости, что он, наконец-то, приехал к своим товарищам разделить вместе с ними боевые радости и невзгоды. Потом мы виделись только мельком, так как находились в разных местах.

29 августа, при выходе нашей колонны из Иловайска, Бриз погиб...

Надеюсь, что память о нем жива в Харькове (где жил Лёша), и что лучшим ее проявлением станут товарищи Бриз, которые не будут прекращать борьбу, против какого бы врага она не велась, внешнего ли, внутреннего ли...

Спочивай з миром, друже Бриз...».

ЗАЯЦЬ Михайло Михайлович (позивний «Косий»)

40 років

Звання, посада, підрозділ: сержант, командир 1-го відділення 3-го взводу спеціального призначення 4-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 1 вересня 1975 року, м. Червоноград, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 4 жовтня 2015 року, с. Павлопіль, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув під час патрулювання та відстеження ворожої ДРГ в секторі «М», поблизу села Павлопіль Волноваського району Донецької області. Автомобіль батальйону «Донбас», у якому перебував М. М. Заяць, наїхав на протитанкову міну. Похований у м. Червоноград 8 жовтня 2015 року на Бендюзькому кладовищі. Залишилися дві малолітні доньки.

Нагородження: Указом Президента України № 663/2015 від 25 листопада 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Заяць Михайло Михайлович відбував військову службу за мобілізацією у військовій частині 3027, що під Києвом. Там він пройшов відбір неабиякої складності і потрапив до 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» в/ч 3027 1-ї бригади оперативно-го призначення Національної гвардії України, який виконував завдання протидиверсійного і антитерористичного характеру в зоні проведення антитерористичної операції на Сході України.

У квітні 2015 року батальйон «Донбас» увійшов до складу військової частини 3057. Сержант М. М. Заяць, враховуючи проявлений професіоналізм, був призначений командиром одного

з відділень батальйону спеціального призначення «Донбас».

Співслужбовці Михайла згадують, що не тільки за своє прізвище, співзвучне з фольклорним героєм казок, але і за кмітливість він отримав позивний «Косий».

04 жовтня 2015 року під час виконання бойового завдання на блокпості № 4012 військовослужбовцями батальйону спеціального призначення було отримано інформацію про ймовірне проникнення диверсійно-розвідувальної групи незаконних збройних формувань у районі населеного пункту Павлопіль Донецької області. Для перевірки вказаної інформації вирушила група на чолі

з Михайлом, яка у взаємодії з військовослужбовцями військової частини В-6266 Збройних Сил України здійснювала обстеження лісосмуги.

О 15.00 під час проведення пошуку група підірвалась на невідомому вибуховому пристрої, внаслідок чого сержант Заяць Михайло отримав поранення, не сумісні з життям.

Побратими Михайла на офіційній сторінці батальйону спеціального призначення у соціальній мережі «Фейсбук» говорять про день прощання з героєм: «Ось і минув ще один день

із життя батальйону, який зараховують до найчорніших... День, позначений трауром... З самого ранку хлопці проводжали в останню путь побратима "Косого", який загинув 4 жовтня 2015 року від розриву протипіхотної осколкової міни.

Серед побратимів Михайло користувався авторитетом і повагою. І це було заслужено. Справжній боєць, який добровільно воював за Україну. Знав, що його може очікувати на обраному шляху. І свідомо раз за разом ішов назустріч небезпеці, особистим прикладом показував, що неможливе — можливо.

Говорити про подвиги та хоробрість цієї людини можна так багато, що здаватиметься — вимисел... та й розповідати не про все можна.

Але точно сказати можна одне: там, де бував "Косий", було дуже і дуже небезпечно для ворога.

Смертельно небезпечно!

Він завжди чітко і точно виконував поставлені завдання будь-якої складності. І на нього можна було покластися краще, ніж на самого себе».

На знак вшанування пам'яті героя Заяця Михайла Михайловича 24 травня 2016 року у ЗОШ № 12 м. Червонограді було встановлено меморіальну дошку.

ЗВІННИК Олександр Іванович

23 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат (мобілізований із запасу), водій колісних БТР 1-го відділення 1-го взводу 2-ї окремої стрілецької роти окремого стрілецького батальйону військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 серпня 1991 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 5 вересня 2014 року, смт Тельманове, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 вересня 2014 року поблизу смт Тельманове Донецької області під час виконання службово-бойового завдання, внаслідок обстрілу колони авто- та бронетехніки Національної гвардії України. Разом з Юрієм загинули майор А. Шанський, капітан П. Лавріненко, молодший сержант Ю. Спащенко та солдат М. Кобринюк. Похований у м. Києві на кладовищі «Лісове».

Нагородження: Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Солдат Олександр Іванович Звінник — із покоління, яке журналісти люблять іменувати «ровесниками незалежності». Власне, він лише на один день молодший за Українську державу — народився 25 серпня 1991 року. На знімках, розміщених на його сторінках у соціальних мережах, бачимо життя звичайної молодшої людини: кадри, зняті «на пам'ять» під час строкової служби в підрозділі Повітряних сил Збройних Сил України — у казармі, із товаришами, біля літаків та спецтехніки для їхнього обслуговування, потім — після довгожданого «дембеля» — зустрічі з друзями, пікніки з шашликами на природі, улюблений «Форд» біля гаража, оптимізм в усмішці на кожній світлинці... Аж раптом, з весни 2014-го, він знову позує в обмундируванні та зі зброєю

в руках, із новими однополчанами — бійцями «мобілізаційного» батальйону столичної частини Нацгвардії... Цей підрозділ — без перебільшення

один із найкращих серед такого роду військових колективів — заслуговує не менше теплих слів, ніж розкриті в масмедіа добровольчі формування з назвами-брендами. Адже мобілізовані до складу цього батальйону жителі столиці та Київщини продемонстрували надзвичайну сумлінність і дисциплінованість, щире прагнення якнайшвидше відновити військові навички. Фактично більшість із них, виваних мобілізацією з плину звичного, комфортного й безпечного життя, були і є добровольцями, які знову наділи погони не з примусу чи страху, а саме з патріотичних міркувань.

Одним із цих чоловіків був призваний із запасу працівник аеропорту «Бориспіль» солдат Звiнник, у якого навіть за зовнішніми ознаками — за тим, як він у ті дні тримався перед камерою і носив форму, як ретельно складав у соцмережах свій невеличкий особистий віртуальний фото- та відеоархів, — відчувається стримана, без жодного нездорового фанатизму ГОРДИСТЬ за участь у захи-

сті Батьківщини саме в ці, не найкращі для неї часи, за причетність до справи розбудови потужної силової структури — Національної гвардії України. Особливо яскраво це видно на останньому фотознімку, де Олександр разом із двома друзями позує на тлі колони військових вантажівок вітчизняного виробництва, що вишикувалася на Хрещатику вранці 24 серпня 2014 року перед початком військового параду з нагоди Дня Незалежності України. У тому врочистому марші за кермом одного з новеньких КраЗів саме й був солдат Олександр Звiнник, професійні навички якого командування визнало гідними участі в параді. Тоді, за день до свого 23-річчя, він і не здогадувався, що неоголошена війна на Сході України вже перейшла у фазу неприхованої російської агресії проти його Вітчизни і військова техніка ледь не з парадної колони вирушатиме на фронт, а 5 вересня він, єдиний син у родині, разом із чотирма побратимами зустрине смерть у жорстокому бою.

ЗІНЧИК Станіслав Михайлович

38 років

Звання, посада, підрозділ: рядовий резерву, стрілець 1-го відділення 1-го стрілецького взводу 18-ї стрілецької роти 6-го стрілецького батальйону військової частини 3066 Північного територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 22 вересня 1975 року, с. Гайшин, Переяслав-Хмельницький район, Київська область.

Дата і місце загибелі: 24 травня 2014 року, м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув від поранень осколками гранати, що розірвалася поблизу нього, у бою

з терористами, який розпочався близько 17.00 і тривав приблизно дві години, на блокпості в районі перехрестя доріг Красний Лиман — Краматорськ на східній околиці Слов'янська. Коли в блокпост влетіла граната, Станіслав без вагань кинувся до неї. Похований у с. Гайшині Переяслав-Хмельницького району Київської області. Залишилися дружина та малолітній син 2013 року народження.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Закінчивши середню школу, Станіслав пройшов строкову військову службу у підрозділі Прикордонних військ України, дислокованому у м. Іллічівську Одеської області. 2001 року закінчив Переяслав-Хмельницький державний педагогічний інститут імені Г. С. Сковороди, працював у столичних школах учителем української мови та літератури. Активно займався спортом — фітнесом, плаванням, футболом, а також альпінізмом — разом із товаришами підкорив Ельбрус, Казбек та найвищі вершини Кавказу.

З початком подій Революції Гідності став до лав громадських активістів, а згодом поміж перших добровольців уклав контракт про проходження

служби у військовому резерві Національної гвардії України. Став першим резервістом НГУ, який поліг у бою.

Дружина, Ружана Кириленко: «Зі Стасом я познайомилася в окружній комісії на парламентських виборах. Ми були головами виборчих комісій на дільницях у Києві. Весь цей час Стас був поруч зі мною — допомагав охороняти бюлетені, чергувати на дільниці. Жили з моїми батьками в селі Петровське. Неможливо передати, як він радів, коли шість місяців тому в нас народився син Філат. Ім'я дитині дала я, воно мені наснилося. У Стаса було велике і добре серце. Він не мав ворогів, допомагав, чим тільки міг, як кажуть, і старому і малому. Пішов не

попрощавшись, востанне я з ним спілкувалася телефоном напередодні цієї злочасної трагедії. Слізно просила його повернутися додому. Та він заборонив мені плакати і сказав, що не відчуває небезпеки. Хоча голос у нього був стурбований. Казав: «Я не можу залишити своїх товаришів, аби в них не впав бойовий дух». Ось так, під кулі снайперів на Інститутській не потрапив, а від гранати терористів утекти не зміг. Я дуже щаслива, що жила з таким мужнім чоловіком, як Станіслав. Жалкую, що зовсім мало...»

Близький друг, начальник відділу фізичної культури та спорту Бориспільської районної державної адміністрації Микола Каськів: «У Станіславі гармонійно поєднувалися найкращі людські риси. Він був скромним, уважним чоловіком, який мав надзвичайно велику силу духу.

Це та людина, з якої потрібно брати приклад. Бувши в горах, Станіслав перший помічав те, що не могли помітити інші альпіністи. Він був сучасним філософом. Свій шлях Станіслав Зінчик обрав свідомо...»

ЗУБЧУК Роман Валентинович (позивний «Маріман»)

21 рік

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, снайпер 2-го відділення 2-го взводу 3-ї роти оперативно-го призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерала Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 13 листопада 1993 року, смт Демидівка, Рівненська область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув в дорожньо-транспортній пригоді 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Бахмут Донецької області. Похований у смт Демидівка Рівненської області. Залишились мама та бабуся.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Роман Зубчук був бійцем Національної Гвардії. 5 січня поблизу села Міньківка Артемівського району в зоні проведення антитерористичної операції він загинув у дорожньо-транспортній пригоді. Тоді автобус із бійцями зіткнувся з військовим вантажним автомобілем. Причиною аварії стали складні погодні умови. Під час аварії загинули 12 бійців антитерористичної операції.

16 квітня 2015 року на шкільному подвір'ї розпочалась лінійка-реквієм на честь вшанування пам'яті колишнього випускника навчального закладу Романа Зубчука. Згадати його подвиг, висловити співчуття та щире вдячність батькам Героя прийшли народний депутат України Олександр Володимирович Дехтярчук, голова ра-

йонної державної адміністрації Сергій Іванович Радченко, голова районної ради Станіслав Миколайович Грач, освітяни, учні навчального закладу, друзі загиблого воїна та небайдужі демидівчани.

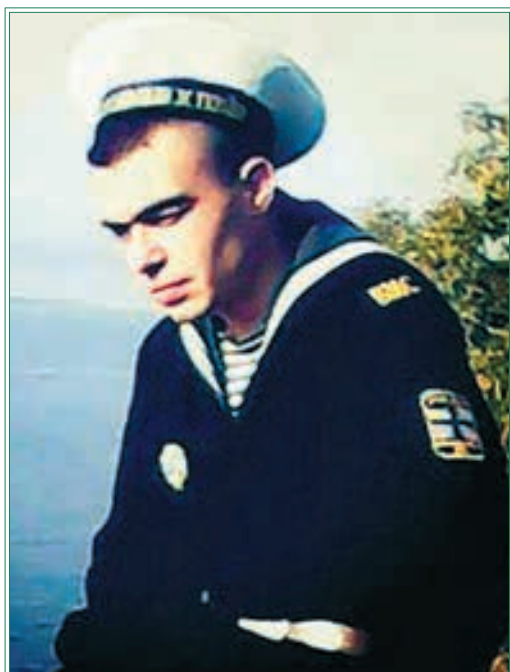
Захід розпочався традиційно для нашого неспокойного часу — зі звучання Гімну України. Далі з вуст директора лунали слова подяки його батькам та педагогам за гідне виховання, а зростаюче покоління він закликав брати приклад з таких героїв, як Роман Зубчук, гарно вчитися, аби в мирному майбутньому прославляти нашу вільну Україну та рідне селище.

Згодом на честь Романа на території рідного ліцею було відкрито меморіальну дошку, аби його пам'ять завжди залишалась у серцях демидівчан.

Після урочистої церемонії відкриття меморіальної дошки відбулися її освячення і поминальна служба пам'яті Романа та всіх героїв Небесної Сотні.

До слова запросили мецената встановлення меморіальної дошки Олександра Васильовича Дехтярчука, який зазначив, що кожен військовий, який сьогодні на Сході України обороняє державність країни, є героєм. «Таким, без сумніву, був і наш земляк Роман Зубчук. Небайдужість та ініціативність завжди були основними рисами характеру Романа, саме таким він і залишиться у нашій пам'яті назавжди. А як відомо, герої не вмирають, вони живуть у серцях людей вічно».

Усі запрошені також мали змогу пригадати загиблого воїна, вшанувати його світлу пам'ять і вклонитися батькам, які втратили єдиного сина. За життя Романа пам'ятають як сумлінного учня, людину з активною позицією. Після служби у військово-морських Збройних Силах України він був

активним учасником Революції Гідності. Згодом поміж перших виявив добровільне бажання боротися з ворогом під час антитерористичної операції на Донбасі.

ІВАНОВ Дмитро Миколайович (позивний «Спасатель»)

27 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець-санітар 5-го відділення 3-го взводу спеціального призначення 4-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 22 липня 1987 року, м. Ананьїв, Одеська область.

Дата і місце загибелі: 24 травня 2015 року, с. Широкине, Новоазовський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Того дня близько 12.45 під час вогневої атаки російських збройних формувань на позиції батальйону під селом Широкине Новоазовського району Донецької області артилерійський снаряд розірвався поруч із бліндажем, де перебував Дмитро. Борець отримав чисельні поранення від уламків снаряду і бетону, і його терміново евакуювали, але до лікарні довести не встигли. Дмитро помер від отриманих ран.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Дмитро працював у Державній службі з надзвичайних ситуацій, але з початком проведення антитерористичної операції на сході України звільнився з посади і вступив добровольцем до батальйону Національної гвардії України «Донбас».

Співслужбовці згадують, що Спасатель був патріотом не лише на словах, завжди рвався вперед і вірив у те, що перемога буде за нами. 24 травня 2015 року близько 12.45 частина російських збройних формувань здійснила вогневу атаку на позиції батальйону під селом Широкине Новоазовського району Донецької області. Обстрілювали артилерійськими снарядами. Один із них розірвався по-

руч із бліндажем, де перебував Дмитро. Осколки заліза та бетону завдали чисельних поранень воїну.

До лікарні Дмитра не довезли, він помер від отриманих ран.

Тіло Дмитра «донбасівці» доставили до його рідного міста Ананьїва Одеської області 26 травня. Наступного дня сотні ананьївців прийшли провести земляка в останню путь.

Прибули на панахиду і колеги Дмитра з 10-ї пожежно-рятувальної частини, у якій він працював до служби в армії, а також працівники Державної служби з надзвичайних ситуацій з Одеси та Києва.

На шляху траурної колони земляки Дмитра Іванова створили живий

коридор і встигали дорогу квітами. Працювали сирени пожежних автовок.

Настоятель храму Олександра Невського Микола Ярем сказав: «Ми хоронимо захисника Вітчизни, воїна, який дав присягу та виконав її ціною власного життя. Це велике горе для рідних, печаль для друзів і втрата для держави.

Його смерть змушує нас замислитися над цінністю життя, даного нам, над тим, які справи ми робимо в цьому світі. Він міг жити довго, створити сім'ю, народити дітей. Але доля вирішила інакше».

Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» Іванов Дмитро Миколайович нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ІСАДЧЕНКО Володимир Олександрович

19 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, стрілець 2-го відділення 2-го патрульного взводу 2-ї патрульної роти 1-го патрульного батальйону військової частини 3036 управління Центрального територіального командування внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 29 вересня 1994 року, с. Липецьке, Котовський район, Одеська область.

Дата і місце загибелі: 29 травня 2014 року, с. Кам'янка, Ізюмський район, Харківська область.

Обставини загибелі. Загинув поблизу села Кам'янка Харківської області під час нападу терористів на автоколонну, яка рухалась у напрямку до Ізюму після доставки продуктів харчування й інших вантажів на блокпости, розташовані під Слов'янськом. Також цим транспортом після служби на блокпостах поверталися українські бійці.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

15 червня 2014 року на території полку було відкрито меморіальну дошку на честь загиблого.

Юний, добрий, життєлюбний, веселий, мужній, незламний, завзятий, цілеспрямований, завжди готовий прийти на допомогу — саме таким був Ісадченко Володимир Олександрович.

У шкільні роки хлопець завжди перебував у центрі уваги, мав багато друзів. Закінчивши школу, Володимир вступив на навчання до Одеського професійного училища залізничного транспорту та будівництва, яке закінчив у 2012 році, здобувши професію електромонтажника з освітлення та освітлювальних мереж.

16 травня 2013 року Володя був призваний до Збройних Сил України. Службу проходив у Дніпровському полку з охорони громадського порядку Національної гвардії України.

З перших днів перебування в армії хлопець зрозумів, що пов'яже своє життя зі службою на благо Батьківщини. Хлопець завжди намагався бути першим: підтягнений, старанний у навчанні, надійний.

Нагороджений знаком «За зразкову службу» II ступеня, завжди був прикладом для наслідування.

Коли на Сході України розпочалися масові заворушення, а потім — бойові дії й антитерористична операція, 13 травня 2014 року військовослужбовці військової частини вирушили у відрядження до міста Ізюму Харківської області.

29 травня 2014 року на трасі Слов'янськ — Ізюм автомобіль КамАЗ, у якому знаходився Володимир Ісадченко та двоє його товаришів по служ-

бі, наздогнала диверсійно-розвідувальна група незаконних збройних формувань, що пересувалась у легковому автомобілі. Вже за мить КамАЗ обстріляли з автомата, а гранатометний постріл влучив у передню праву стінку його кабіни. Військовослужбовці отримали тяжкі травми, а старший солдат Володимир Ісадченко загинув на місці.

Трагедія перекреслила плани юного бійця. Ще напередодні він обіцяв сестричці Ользі обов'язково приїхати 31 травня на її випускний вечір. Мріяв обійняти батьків — дуже скупив за ними. Натомість 31 травня 2014 року на кладовищі села Липецьке Володимира Ісадченко поховали. Усі мешканці села зійшлися, аби проститися з героєм та віддати йому шану.

КАМІНСЬКИЙ Андрій Ігорович (позивний «Впевнений»)

27 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець-гранатометник 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 10 червня 1987 року, м. Харків.

Дата і місце загибелі: 12 лютого 2015 року, с. Логвинове, Бахмутський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув під час проведення зачистки територій від залишків незаконних збройних формувань у селі Логвинове, що розташоване на трасі Дебальцеве — Бахмут Донецької області. Похований у м. Кам'янське Дніпропетровської області. Залишилися батьки (батько — офіцер батальйону «Донбас», у квітні 2015 року був тяжко контужений під час ворожого обстрілу позицій у с. Широкине).

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

У квітні 2014 року Андрій почав розмовляти виключно українською, приєднався спочатку до «Правого сектора», а потім став добровольцем батальйону «Донбас». Брав участь у боях під Попасною, Лисичанськом, Іловайськом. Пройшов школу сержантів.

12 лютого 2015 року Андрій у складі колони військовослужбовців потрапив у «вогневий мішок» у районі села Логвинове Донецької області. Гранатометник Камінський підбив ворожий БТР, і тут його другий номер отримав поранення. Андрій поповз йому на допомогу і, мабуть, також отримав поранення, тому що зупинився. У цю мить терористи почали розстрілювати з танків українських бійців, які лежали на землі, — фактично добивали поранених. Вибухнула вантажівка, і Андрія залило палаючим паливом...

Андрій планував приїхати додому у відпустку 16 лютого, бо на 20 лютого було призначено його весілля...

«Андрій був спокійним і впевненим (його позивний «Впевнений»), — згадує батько героя, старший лейтенант Камінський Ігор Васильович, військовослужбовець батальйону «Донбас». — Він був сильним, підтягувався в бронезилеті на турніку 25 разів... Ще любив рок-музику — намагався не пропускати жодного концерту».

Розпорядженням міського голови м. Кам'янське від 11 жовтня 2016 року нагороджений пам'ятною відзнакою міського голови — нагрудним знаком «Захисник України» (посмертно).

У Кам'янському у вересні 2015 року відкрили оновлений меморіал загиблим в антитерористичній операції.

КОВАЛЬОВ

Костянтин Георгійович

(позивний «Гера»)

56 років

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант резерву, начальник поста збору та обробки інформації, 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 10 травня 1958 року, м. Запоріжжя.

Дата і місце загибелі: 31 січня 2015 року, м. Вуглегірськ, Артемівський (нині Бахмутський) район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 31 січня 2015 року поблизу міста Вуглегірськ Донецької області в ході виконання службово-бойового завдання. У тому бою також загинули молодший сержант резерву К. Магомедов, старший солдат резерву С. Беляєв і солдат резерву С. Мятотін. Похований у м. Дніпрі.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився Костянтин Георгійович 10 травня 1958 року в місті Запоріжжя.

Проходив службу в батальйоні спеціального призначення «Донбас» на посаді начальника посту збору та обробки інформації відділення зв'язку взводу матеріально-технічного забезпечення.

Загинув 31 січня 2015 року поблизу м. Вуглегірськ Артемівського (нині Бахмутського) району Донецької області. Повертався разом із товаришами по службі до м. Дебальцеве з нічної розвідки в с. Чорнухине.

Бійців атакував противник, зав'язався бій, під час якого Костянтин Георгійович Ковальов отримав травми, не сумісні з життям, і загинув.

У батальйоні «Донбас» він був наче батько для своїх побратимів: завжди про всіх піклувався, з готовністю допомагав у скрутну хвилину.

Мріяв про те, щоб неназвана війна закінчилась і його близькі не зазнали горя на своїй землі.

Зі слів побратимів: «Завжди спокійний і врівноважений, проте був рішучим і безстрашним, коли потрібно було відстоювати честь і гідність України».

Мріяв повернутися до рідної домівки, щоб продовжувати займатись улюбленою справою.

Костянтин Георгійович Ковальов жадав дожити до того часу, коли в Україні настане мир та лад і його Батьківщина процвітатиме.

КАПЛІНСЬКИЙ Олександр Валерійович

35 років

Звання, посада, підрозділ: підполковник (по-смертно), старший офіцер групи бойової та спеціальної підготовки військової частини 3008 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 4 квітня 1979 року, м. Вінниця.

Дата і місце загибелі: 16 листопада 2014 року (помер від ран).

Обставини загибелі. Того дня близько 10.00 російські бойовики обстріляли з гранатометів блокпост сил антитерористичної операції в районі траси «Бахмутка», на перехресті між містами Золоте та Гірське (Луганська область). У голову Олександру Валерійовичу влучив осколок. Близько 15.00 того самого дня гвардійський офіцер помер у міській лікарні Лисичанська. Поховали О. В. Каплінського у Вінниці на Алеї героїв центрального міського кладовища. Залишилася дружина та двоє дітей — донька і син.

Нагородження: Указом Президента України № 109/2015 від 26 лютого 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

Каплінський Олександр Валерійович народився і виріс у м. Вінниця.

Закінчивши школу-ліцей № 7, відслужив строкову військову службу у лавах внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України.

Демобілізувавшись, вступив до Національної Академії Прикордонних військ України ім. Богдана Хмельницького.

Закінчивши Академію, 2002 року отримав призначення до Навчального центру внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ (м. Золочів).

З 2007 року — заступник командира роти спецпідрозділу «Ягуар».

Три роки потому повернувся до Золочіва командувати ротою у Навчальному центрі.

Закінчивши магістратуру Академії внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ у м. Харкові, з 2012 року обіймав посаду старшого офіцера групи бойової та спеціальної підготовки військової частини 3008 Національної гвардії України.

Разом зі своїми колегами по службі виконував бойові завдання в зоні проведення антитерористичної операції. 16 листопада 2014 року офіцер був тяжко поранений під час нападу членів незаконних збройних формувань на блокпост, де ніс службу.

Помер у лікарні міста Лисичанськ.

Попрощатися з патріотом прийшли друзі та товариші Олександра по службі, однокласники, представники обласної і міської влади та просто небайдужі вінничани.

Багато теплих слів прозвучало того дня на адресу захисника Батьківщини, мужнього патріота, а ще — прекрасної людини, надійного друга і товариша, доброго і люблячого сина, чоловіка і батька.

Звертаючись до присутніх, директор навчального закладу «Школа-лицей № 7» Олександр Сухомовський зазначив:

«Сьогодні я звертаюся до вас із великим болем у серці, болем учителя, який пережив свого учня.

Я прошу маму, батька, дружину і дітей Сашка пробачити нас, бо знаю, як це — рости без батька...

Дай Бог Україні миру, злагоди та спокою».

Указом Патріарха Київської і всієї Руси-України № 2378 від 8 травня 2015 року нагороджений медаллю «За жертвовність і любов до України» (посмертно).

19 березня 2015 року на фасаді школи № 7 Вінницької міської ради на честь колишнього випускника лицей Каплінського Олександра було відкрито меморіальну дошку.

23 серпня 2015 року в парку ім. Козицького м. Вінниця відкрито мультимедійну дошку на знак вшанування бійців, які загинули за Україну.

КАПЛУНЕНКО Ігор Валентинович (позивний «Старшина»)

46 років

Звання, посада, підрозділ: старший сержант, заступник командира 2-го взводу оперативного призначення, командир 1-го відділення 3-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 9 березня 1968 року, м. Біла

Церква, Київська область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Бахмут, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув під час дорожньо-транспортної пригоди 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Бахмут Донецької області. Похований у м. Біла Церква Київської області на Алеї Слави кладовища «Сухий Яр». Залишилася дружина, двоє дітей та онучка.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Однополчанин, старший лейтенант резерву Анатолій Мартинюк опублікував у мережі «Фейсбук» своєрідну зворушливу епітафію загиблим побратимам, більшість із яких він знав особисто, бо раніше командував саме цим підрозділом:

«Позивний “Старшина” — Ігор Каплуненко з Білої Церкви.

Мало де знайдеш таких, як ти, мудрих і сміливих людей.

Ти завжди виглядав таким молодим і бадьорим!

Я був здивований, коли дізнався, що в тебе вже є онука.

Тебе дуже любила і завжди хвилювалася за тебе твоя сім'я: донька часто мені телефонувала, щоб спитати, чи

все гаразд із тобою, коли під час обстрілів російські бойовики глушили телефонний зв'язок, а я намагався її заспокоїти.

Ти дуже вболівав, щоб набутки Майдану не були викинуті на узбіччя історії, ти прагнув змінити нашу Державу і все робив для цього.

Ти не уявляєш, наскільки я тебе поважаю: ти Людина з великої літери.

З тобою завжди було цікаво спілкуватися.

З тобою я без вагань ішов у розвідку».

КАРБАН Дмитро Сергійович (позивний «Бейн»)

22 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, далекомірник-номер обслуги 3-го відділення 1-го взводу охорони спеціального призначення роти охорони спеціального призначення батальйону спеціального призначення НГУ «Донбас».

Дата і місце народження: 29 грудня 1991 року, с. Юкталі, Тиндинський район, Амурська область, Російська Федерація.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим «зеленим коридором» з Іловайського котла Дмитро разом із побратимами їхав у кузові броньованої вантажівки КамАЗ, що пересувалася у складі автоколонни батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Коли КамАЗ вже в'їжджав у с. Червоносільське, у нього поцілів російський танк. Кабіну вантажівки розірвало, а потім сталася детонація боєкомплекта в кузові. Тіло не було знайдено. Вважався зниклим безвісти. Разом з ним загинули бійці Стаф, ВДВ, Контра, Руха, Кавказ, Рус, СВД та Лисий. Бейн встиг вискочити з кузова КамАЗу до вибуху, але потрапив під кулеметну чергу. Дістав кілька тяжких поранень та за кілька годин помер уночі у с. Червоносільське.

Нагородження: за сумлінне виконання службових обов'язків, відданість Військовій присязі та українському народові, зразкове виконання службово-бойових завдань, за особисту мужність і відвагу в складних умовах загрози життю та здоров'ю солдата Карбана Дмитра Сергійовича подано на нагородження орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

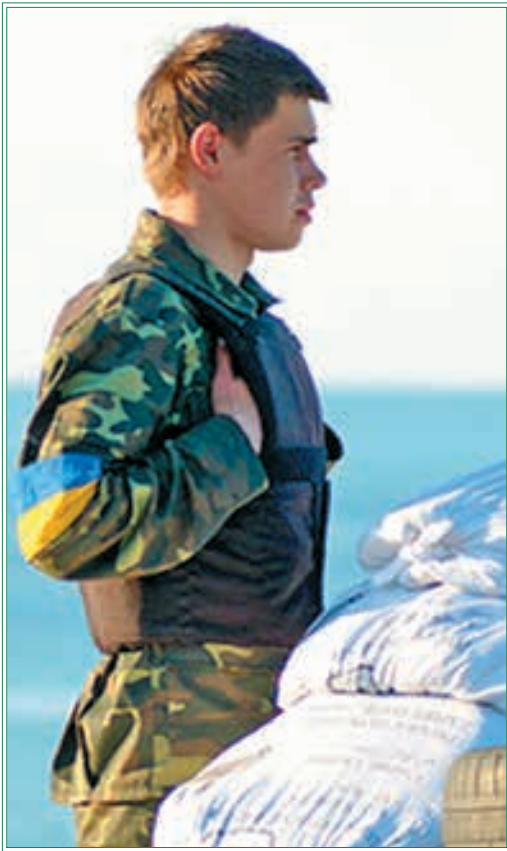
Спогад побратима

В Іловайському котлі загинув Дмитро Карбан із Артемівська. Познайомився я з Дмитром на Майдані у лютому 2014-го. Він приїхав до Києва у січні, втративши практично всі стосунки зі своєю родиною: навіть рідна мати не подарувала йому «зв'язки з київською хунтою». 12-річний брат Дмитра телефонував йому потайки і казав: «Дімка, я тобою горжусь».

Після Майдану Вишгородська самооборона прихистила його в себе. Разом із нашими хлопцями Дмитро

Карбан стояв на блокпості на ГАЕС. Як тільки оголосили набір до батальйону «Донбас», Дмитро одним із перших пішов добровольцем у зону АТО. Про загибель Дмитра Карбана мені повідомили товариші з його загону. Розповідали, що загинув, як воїн,— у бою. Помер від втрати крові — автоматна черга перебила артерії на ногах, а удар крупнокаліберної кулі у бронезилет зламав грудну клітину хлопця.

Згадую Дмитра як дуже скромну, чесну, відкриту, ба навіть довірливу, людину. 20-річний хлопець щиро ві-

рив, що в Україні можна — і треба! — змінити життя на краще. Він просто-таки заряджав своїми надіями, що ми можемо, що ми гідні того, щоб жити у світлій країні. Коли я слухав його, то ловив себе на думці: «Саме такі люди повинні керувати державою». Україна має бути такою самою чесною, відкритою, з блискучими дитячими очима, в яких — надія на світле майбутнє і віра, що ми не просто дочекаємося його, а зробимо нормальне життя в Україні власними руками. Ми не можемо зрадити Дмитра, який загинув за наше з вами краще життя. Ми зобов'язані змінити ситуацію у державі — кожен на своєму місці...

*(Ігор Тихан,
Вишгородська самооборона)*

2014 року солдат Д. С. Карбан брав активну участь у виконанні службово-бойових завдань у зоні проведення антитерористичної операції на сході України, де виявляв мужність, сміливість та героїзм.

24 серпня 2014 року під час бойових дій біля м. Іловайська Донецької області солдат Д. С. Карбан брав участь у виконанні завдань з бойової охорони вогневих позицій підрозділу, спеціальних операціях зі звільнення м. Іловайська Донецької області від озброєних бойовиків та підрозділів Збройних Сил Російської Федерації. Неодноразово забезпечував вогневу підтримку блокпостів та ураження живої сили противника під обстрілом, вступав у ближній бій з розвідувальними групами російських підрозділів, перешкоджаючи їхнім намірам щодо захоплення позицій підрозділу та прориву у район розташування батальйону.

29 серпня 2014 року під час виходу з Іловайського котла солдат Д. С. Карбан їхав у кузові броньованого автомобіля у складі автоколони батальйону «Донбас» по дорозі із с. Многопілля до с. Червоносільське. Автомобільна колона потрапила в засідку, ворог вів вогонь із танків. Зупинившись, особовий склад батальйону військової частини 3027 прийняв бій. Танковий снаряд влучив у автомобіль, де перебував солдат Д. С. Карбан. Воїн отримав численні осколкові поранення та, попри це, продовжував виконувати бойове завдання, забезпечуючи вогневе прикриття колони.

З тієї миті, коли припинився бій, і до липня 2017 року солдат Д. С. Карбан вважався зниклим безвісти. Тіло солдата було ідентифіковано за результатами тесту ДНК у липні 2017 року.

КАЦАБІН Сергій Борисович

31 рік

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, фармацевт відділення медичного постачання медичної роти Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 22 квітня 1983 року, м. Козятин, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 9 лютого 2015 року, с. Логвинове, Бахмутський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув разом з екіпажем санітарного автомобіля А. Сулімою і М. Балюком та пораненим молодшим сержантом О. Кравченко. Вони

потрапили в засідку та підірвалися на фугасі поблизу села Логвинове Артемівського (нині Бахмутського) району Донецької області, після чого автомобіль розстріляли прямим наведенням. Сергій Кацабін вважався безвісти зниклим. Його тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі м. Дніпропетровська (нині Дніпро) як невпізаного героя. Згідно з рішенням Козятинського міськрайонного суду від 21 грудня 2015 року датою загибелі Сергія визнано 9 лютого 2015 року. Упізнаний у квітні 2016 року за експертизою ДНК. 22 квітня 2016 року перепохований у с. Козятині Козятинського району Вінницької області. Залишилась батьки.

Нагородження: Указом Президента України № 103/2016 від 21 березня 2016 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Указом № 18 від 24 липня 2016 року нагороджений відзнакою «Народний Герой України» (посмертно).

Сергій Кацабін народився й виріс у Липовецькому районі Вінниччини. У дитинстві його покинула рідна матір та усиновило подружжя з Козятина.

Сергій захоплювався медициною, здобув спеціальну освіту, працював у лікарні швидкої допомоги фельдшером і продовжував навчання в Національному медичному університеті ім. О. О. Богомольця на фармацевтичному факультеті.

Узимку 2014 року брав активну участь у Революції Гідності. Коли на Сході України розпочалася антитерористична операція, Сергій Кацабін став волонтером і неодноразово виїздив з допомогою до зони проведення АТО, де затоваришував із медиками 2-го резервного батальйону оперативного призначення Національної гвардії України. Протягом деякого часу в кінці червня 2014 року Сергій чергував із ними на блокпосту № 3 у Слов'янську.

Пізніше знову як волонтер допомагав медикам у вже об'єднаному батальйоні імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького на опорному пункті «Хрест» у Дебальцевому.

Відразу після заснування медичної роти ім. Пирогова записався добровольцем і був зарахований на службу 31 грудня 2014 року на посаду фармацевта відділення медичного постачання медичної роти Північного територіального управління Нацгвардії (військова частина 3001).

Під час найтяжчих боїв на плацдармі Дебальцеве взимку 2015 року Сергій перебував на передовій, рятував життя поранених українських захисників.

Згадує Ігор Петрович, командир 1-ї медичної роти ім. Пирогова: «Сергій був світлою людиною, повністю віддавався ідеї, мріяв стати видатним хірургом, щоб дарувати життя і здоров'я людям».

Сергій загинув 9 лютого 2015 року разом з екіпажем санітарної машини Анатолієм Сулімою та Михайлом Балюком і пораним молодшим сержантом Олександром Кравченком.

Вважався безвісти зниклим, пошук тіла ускладнювало те, що його рідна матір, яка перебуває в Ізраїлі, навідріз відмовилася надати біологічний матеріал для проведення аналізу ДНК.

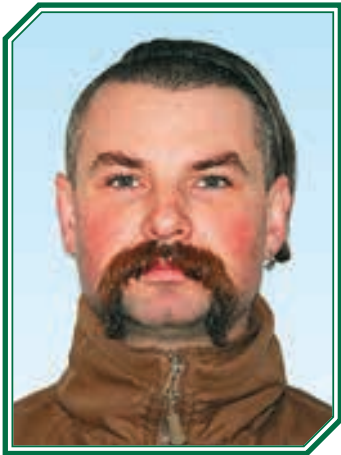
22 квітня 2016 року в місті Козятин пройшло прощання із Сергієм, якого перепоховали на приміському кладовищі в селі Козятині.

Цей день у місті було оголошено Днем жалоби.

У червні 2014 року був нагороджений Почесною грамотою облдержадміністрації та обласної ради як медик-волонтер року.

Нагороджений Пам'ятним нагрудним знаком «Медична рота» (по-смертно).

КИРИЛОВ В'ячеслав Юрійович (позивний «Козак»)

33 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, водій — номер обслуги 1-го зенітного взводу зенітної батареї ОЗСП «Азов» військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 грудня 1981 року, м. Одеса.

Дата і місце загибелі: 15 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у бою з російськими збройними формуваннями в районі села Широкине Волноваського району Донецької області.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

«У нас є бажання, ідея і свобода, — казав Козак в одному з останніх своїх інтерв'ю, — а в них є лише зброя».

На війну В'ячеслав Юрійович приїхав у грудні 2014 року. Під час наступальної операції «Азова» поблизу с. Широкине 15 лютого 2015 року Козак прикрив собою пораненого побратима під час шквального обстрілу, а сам загинув від чисельних осколкових поранень.

«Це був — і за зовнішністю типаж, і за думками — справжній козак, — розповідає колишній борець «Азова», а нині — голова «Національного Корпусу «Азов — Маріуполь»» Антон Требухов. — У нього завжди все було до ладу. Особливо це стосувалося екіпіровки. Він був справжнім сучасним козаком».

«Сталося це тоді, коли у дворі стояли я, Козак і ще один хлопчина з іншої роти, — пригадує побратим Гризло. —

Трапилось так, що граната розірвалась безпосередньо у нас у ногах, і всю масу осколків прийняв на себе Козак. Пам'ятаю, що в мене після вибуху була легка контузія.

Я одразу забіг у гараж, а потім побачив, що поблизу нього лежить Козак.

Ми затягли його в будівлю з-під вогню, потім понесли до БТРа. Там, поруч із бойовою машиною, я побачив залитого кров'ю Чавура.

Як ми потім дізналися, Козак та Чавур померли від надмірної втрати крові».

Товаришам по зброї і сьогодні важко усвідомити, що їхнього побратима

вже немає поруч. Вони свято бережуть пам'ять про нього.

В Одесі на честь В'ячеслава Кирилова перейменовано колишню вулицю Чапаєва, а у Білгород-Дністровському, де народився Козак, — вулицю Октябрську.

28 квітня 2016 року на Одеському кладовищі, де похований мужній син України, Козаку встановлено і відкрито пам'ятник.

КІКТЕНКО Гордій Олексійович (позивний «Банг»)

21 рік

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, кулеметник 1-го відділення 2-го взводу 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 грудня 1992 року, м. Олександрія, Кіровоградська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 29 серпня 2014 року у с. Червоносільське під час бою з російськими десантниками: піднявся на повний зріст із кулеметом у руках і почав стріляти в супротивника. Дістав поранення, не сумісні з життям. Третього вересня тіло воїна разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпра. Був упізнаний та похований на Верболозівському кладовищі м. Олександрія Кіровоградської області. Гордій був сиротою, у нього залишилася лише 85-річна бабуся.

Нагородження: Указом Президента України № 109/2015 від 26 лютого 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (помертено).

У чотирирічному віці Гордій втратив матір, його виховували бабуся і дідусь. Парубок був активістом неформального руху вболівальників столичного футбольного клубу «Динамо». Захоплювався малюванням і танцями у стилі хіп-хоп. Відбув строкову військову службу в лавах Збройних Сил України, згодом продовжив службу за контрактом. У грудні 2013 року звільнився в запас. Учасник Революції Гідності — активіст Самооборони. Чергував на олександрійському блокпосту. Згодом, підписавши контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України, був зарахова-

ний до резервного батальйону спеціального призначення «Донбас». Брав участь у багатьох боях з визволення населених пунктів Донбасу. Після трагедії в Іловайському котлі друзі Гордія відшукали його тіло в одному з дніпропетровських моргів...

Євгенія Єфремова: «Ми одні з перших дізналися, що Гордій загинув, відразу й вирішили, що знайдемо тіло та поховаємо друга з честю, а на могилі встановимо пам'ятник. Старенька бабуся сама з цим не впоралася б. Командування батальйону «Донбас» повідомило нас про те, що в Гордія поцілів снайпер, але потім його тіло транспортували вантажівкою з бое-

припасами, які постійно вибухали, і тому від бійця мало що залишилось. А доки під Іловайськом тривали бої, вивезти звідти тіло загиблого у військових не було можливості. У подальшому з пошуками ніхто не допомагав. Але ми не зупинялися. Телефонували до дніпропетровських лікарень, моргів, бо пам'ятали останні слова Гордія. По телефону він казав, що скоро вибереться з пекла живим та неушкодженим і приїде додому...»

Журналістка, користувач Фейсбуку *Yliana Pereskotska*: «Подивіться у ці вічі. На цей погляд молодої України. Добровольця, якого з нами вже немає. Це — Банг з батальйону "Донбас".

Сьогодні, у День святого Миколая, йому виповнилося б 22. Він би святкував. Ввімкнув би музику на ноутбучі, і усі танцювали б. Сміявся б більше всіх. Заряджав би усіх позитивом, бо він був таким. Позитивним з гарячим серцем.

З ним хотілось жити і дивитись у світле майбутнє.

Це один із перших хлопців, з яким я познайомилась, коли вперше поїхала у липні на Схід України.

Командир його взводу обіцяв нам, журналістам, розповісти, як вони звільняли блокпост і забрали трофейну машину зі зброєю.

Дивлюсь і бачу, що переді мною зовсім юний хлопець.

— Скільки тобі років? — запитую я. — Що ти тут робиш? А батьки знають?

— Я захищаю свою країну. Мені 21. Я сирота. Залишилась бабуся, якій я телефоную. Маю змогу поїхати за кордон, як мої друзі, і не думати про все це, але я залишився тут і пішов добровольцем, бо це мій обов'язок.

Я завмерла. У мене не було слів. Я пишалася ним.

У Курахово він позичав мені ноутбук і показував свої тату.

У нього був кулемет, і на операції він збирався одним із перших.

Усі пам'ятають його усміхненим. Гордій загинув в Іловайську. 29 серпня.

Йому могло б виповнитися 22. Він міг би будувати Україну разом з нами...

Герої не вмирають! Вічна пам'ять!...»

КІПІШИНОВ Геннадій Юрійович (позивний «Румун»)

38 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, розвідник 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 14 жовтня 1975 року, м. Цюрупинськ (нині Олешки), Херсонська область.

Дата і місце загибелі: 20 серпня 2014 року, с. Грабське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. 20 серпня 2014 року мікроавтобус «Тойота», на якому з Іловайська вивозили поранених (за свідченням офіцера за позивним «Дантист», у машині перебувало 8 бійців батальйону «Донбас» та військовослужбовець Збройних Сил України), поблизу с. Грабське Амвросіївського району Донецької області потрапив у засідку, влаштовану двома взводами регулярних військ збройних сил Російської Федерації. Тяжко поранений «Румун» підірвав ручною гранатою себе та кількох росіян, які намагалися захопити його в полон. Разом із «Румуном» у тому бою загинули «Арт», «Колдун» і «Карат». Завдяки подвигу Кіпішинова Геннадія Юрійовича уцілілі воїни змогли відступити і дістатися до місць розташування своїх військ. Похований у м. Олешки Херсонської області. Залишилась дружина та двоє малолітніх дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

10 вересня 2015 на фасаді Цюрупинської спеціальної ЗОШ I–III ступенів Херсонської обласної ради відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки на честь колишнього учня школи Кіпішинова Геннадія.

Геннадій працював електриком, водієм, брався за будь-яку справу. Він дуже любив своїх дітей.

Хотів, щоб сім'я ні в чому не відчувала потреби. Купив під заставу вантажний автомобіль і знав усі дороги в Україні.

А коли розпочалася війна на Донбасі, Геннадій поїхав до Києва, де записався добровольцем-резервістом до Національної гвардії України в батальйон «Донбас».

20 серпня 2014 року мікроавтобус «Тойота» вивозив поранених з Іловайська. Як свідчить офіцер за позивним «Дангист», в автомобілі їхало 8 бійців батальйону «Донбас» та військовослужбовець Збройних Сил України. Неподалік від с. Грабське Амвросіївського району Донецької області автомобіль із пораненими обстріляли. Це була засідка, влаштована двома взводами регулярних військ збройних сил Російської Федерації. «Румун» загинув від отриманих у бою поранень.

Геннадій був життєрадісною людиною, люблячим чоловіком і дбайливим батьком.

Справжній патріот своєї Батьківщини.

Згадує дружина: «Мій чоловік загинув за свої ідеали, за нашу Україну.

Безумовно, мені було страшно, адже у нас двоє дітей.

Звісно я хотіла його відмовити, але подивилася в його очі й зрозуміла, що він уже все вирішив.

Яким чоловіком він був би, якби я змогла відмовити його?»

КОБРИНЮК Микола Миколайович

19 років

Звання, посада, підрозділ: кулеметник броневих автомобіля 3-го відділення 2-го взводу на бронетранспортерах 1-го батальйону оперативного територіального призначення військової частини 3027 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 лютого 1995 року, с. Шельпахівка, Христинівський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 5 вересня 2014 року, смт Тельманове (нині Бойківське), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 вересня 2014 року поблизу смт Тельманове Донецької області під час

виконання службово-бойового завдання внаслідок обстрілу колони авто- та бронетехніки Національної гвардії України. Разом з М. Кобринюком загинули майор А. Шанський, капітан П. Лаврінченко, молодший сержант Ю. Спащенко та солдат О. Звінник. Похований у с. Шельпахівка Христинівського району Черкаської області. Залишились батьки та сестра.

Нагородження: Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився 25 лютого 1995 року у селі Шельпахівка Христинівського району Черкаської області. Енергійний і життєрадісний юнак ріс свідомою, порядною людиною, захоплювався спортом і риболовлю. Закінчив Шельпахівську загальноосвітню школу I–III ступенів, потім — Брацлавський агроекономічний коледж Вінницького державного аграрного університету за спеціальністю «Організація комерційної діяльності».

У жовтні 2013 року охоче пішов на строкову військову службу до лав внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ, яку відбував у мариупольському окремому батальйоні внутрішніх військ (військова части-

на 3057). Мріяв стати професійним військовим.

Узимку 2013–2014 років брав участь в охороні громадського порядку в Києві під час подій Революції Гідності.

Брав участь у відбитті атаки проросійських бойовиків на військове містечко (коли українські військовослужбовці вперше відкрили вогонь по нападниках) 16 квітня 2014 року та у подальшій евакуації частини.

Пізніше переведений для подальшого проходження служби до черкаського окремого батальйону, потім — до 1-ї окремої бригади оперативного призначення Національної гвардії України.

Свідомо зголосився стати на захист Вітчизни зі зброєю в руках — написав рапорт із проханням направити його в район антитерористичної операції, пояснивши матері свій вчинок фразою, яка останніми місяцями не сходить з вуст тисяч справжніх патріотів України: «Якщо не я — то хто?..»

Загинув 5 вересня 2014 року в запеклому бою, що спалахнув близько 16.30 поблизу смт Тельманове Донецької області.

Колону авто- та бронетехніки Національної гвардії України, що рухалася до визначеного району виконання службово-бойового завдання, обстріляли з двох боків.

Ворогу вдалося підбити головний бронетранспортер і знищити кілька вантажівок КрАЗ.

П'ятеро воїнів загинули, дванадцять — дістали поранення.

Попри те що більшість гвардійців були юними строковиками, воїни прийняли бій, відкривши вогонь у відпо-

відь, хоробро пішли в атаку і, зрештою, вирвалися з вогневого мішка...

Микола Кобринюк похований з військовими почестями в рідному селі.

Ніколи не загоїться рана від неправної втрати у батьків та сестри 19-річного солдата Миколи Миколайовича Кобринюка, поховання якого в рідному селі Шельпахівці Хрестинівського району Черкащини перетворилося на вияв щирої всенародної скорботи за полеглим юним захисником Батьківщини: буквально всім селом, разом із делегаціями з усього району, під численними державними прапорами земляки проводили Миколу від його рідної хати до місця вічного спочинку...

«Коля був надзвичайно відповідальна людина, хазяїн слова й діла, патріот нашої держави. Якщо людина була з ним щирою, він ладен був для неї прихилити небо, поділитись крихтою...» — не приховуючи сліз, сказав над труною солдата сільський голова.

КОВЕШНІКОВ Сергій Іванович (позивний «Бірюк»)

51 рік

Звання, посада, підрозділ: прапорщик резерву, офіцер взводу інструкторів 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 29 грудня 1962 року, м. Житомир.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Ковешніков Сергій Іванович їхав у пожежному автомобілі, що пересувався у складі автоколонни батальйону «Донбас». На околиці с. Червоносільське бійці натрапили на позицію російського танка Т-72 зі складу 6-ї окремої танкової бригади збройних сил РФ. Їх розстріляли з гармати прямим влученням в автомобіль. З того часу Бірюк вважався зниклим безвісти. Впізнаний за експертизою ДНК. Третього вересня тіло воїна разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року тимчасово похований на Краснопілльському цвинтарі м. Дніпра як невпізнаний герой. Упізнаний за тестами ДНК та перепохований 17 березня 2015 року у Житомирі на Смолянському військовому кладовищі.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Сергій Ковешніков був військовим. Ще за часів перебування України в складі Радянського Союзу закінчив школу прапорщиків, служив у десантних військах.

Останнім часом проживав у м. Житомир, з дружиною та сином.

Одразу після анексії Криму Сергій пішов до військкомату — рвався на передову. Утім, до війська його не взяли через вік. До зони проведення антитерористичної операції Сергій Іванович вирушив на початку червня 2014 року, де й став добровольцем,

приєднавшись до бійців батальйону «Донбас».

14 серпня 2014 року як резервіст зарахований до списків військової частини 3027 на посаду заступника командира 1-го взводу спеціального призначення 3-ї розвідроти, начальника майстерні відділення технічної діагностики та регулювання робіт

ремонтного взводу батальйону спеціального призначення «Донбас», а вже наприкінці місяця, а саме 28 серпня, зв'язок із ним перервався. Протягом тривалого часу Сергія Івановича вважали зниклим безвісти, і родичі до останнього сподівалися побачити чоловіка живим, проте виявилось, що прапорщик Ковешніков загинув.

КОЛІВОШКО Олександр Васильович

21 рік

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант, помічник гранатометника 1-го відділення 1-го взводу роти оперативного призначення (на БТР) батальйону оперативного призначення військової частини 3008 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 5 листопада 1992 року, с. Гарячківка, Крижопільський район, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 31 жовтня 2014 року, смт Донецький, м. Кіровськ (нині Голубівка), Луганська область.

Обставини загибелі. Близько 16-ї години 31 жовтня 2014 року російські бойовики обстріляли з мінометів 29-й блокпост на трасі «Бахмутка» (Т1303) неподалік від смт Донецький Луганської області. Внаслідок прямого влучення міни в бліндаж Олександр загинув. Похований 4 листопада 2014 року в с. Гарячківка Крижопільського району Вінницької області.

Нагородження: Указом Президента України № 109/2015 від 26 лютого 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Указом Патріарха Київської і всієї Руси-України № 2380 від 9 травня 2015 року нагороджений медаллю «За жертвовність і любов до України» (посмертно).

23 серпня 2015 в м. Вінниця у парку Козицького відкрито мультимедійну дошку на вшанування бійців, які загинули за Україну. Є на ній й ім'я О. В. Колівошка.

У родині, де пощастило народитися Олександрові, панують злагода і взаєморозуміння.

Закінчивши школу, хлопець навчався в Крижопільському ліцеї, де здобув професію електрогазозварювальника.

У жовтні 2012 року був призваний на строкову військову службу, відбував її у військовій частині А1302. Служив гідно, умів швидко орієнтуватися і приймати рішення в складній обстановці.

Був відзначений командуванням частини грамотою «За зразкову пове-

дінку», таку саму грамоту було надіслано і батькам Олександра.

Додому повернувся сповнений мрій і сподівань. Продовжував займатися спортом, купив омріяні автомобіль і комп'ютер.

9 серпня 2014 року Олександра під час мобілізації викликали до райвійськомату.

Вже за два місяці юнак наклав голову. 4 листопада 2014 року в с. Гарячківка з Колівошком Олександром Васильовичем прощалися односельчани, однокласники, товариші по службі.

Наступного дня йому мало виповнитись 22 роки.

Мати Олександра Тетяна Іванівна згадує: «Коли Сашка мобілізували, до його рідної домівки прилетіла голубка і сіла на криницю. Ми забрали її, прихистили, почали доглядати. Біла голубка за народними прикметами символізувала вдачу та добро. Тривоги в серці не було, поки в новинах не пролунало, що ворожі “Гради” обстріляли 29-й блокпост. Цілу ніч я телефонувала до Сашка, до знайомих, які служили з ним. Але всі телефони мовчали.

А голубка біла крильми в клітці, не їла, не пила.

Серце розривалося на шматки, біль пік вогнем, але я сама себе заспокоювала, мовляв, усе буде добре, це просто зв'язок чомусь не працює, а голубка хоче на волю.

Але серце матері не обманеш...

А чутки селом вже йшли, що той один загиблий на 29-му блокпосту був Сашко. Чого ж ти, голубко, не закрила крилом, не відвела в сторону біди? Та страшна звістка, ніби ніж у серце, спричинила пекучий біль... Біль, який житиме в серці батьків і родини. Біль, з яким решту життя я буду змушена жити, що вже нема слухняного, чемного і такого рідного синочка. Це був чорний день — 31 жовтня 2014 року».

КОЛОМІЄЦЬ Віталій Валентинович (позивний «Танкіст»)

44 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, старший стрілець-кулеметник 5-го відділення 1-го взводу 2-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 21 травня 1970 року, смт Стеблів, Корсунь-Шевченківський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Того дня Віталій Коломієць прорвався з Іловайська до с. Червоносільське з автомобільною колоною батальйону «Донбас». Після оголошення перемир'я з російськими військовими вийшов у поле в напрямі до с. Многопілля, щоб забрати загиблих і поранених. Був підступно застрелений російськими десантниками. Третього вересня тіло воїна разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). Був упізнаний родичами та похований 10 вересня 2014 року у м. Біла Церква Київської області на Алеї Слави кладовища «Сухий Яр». Залишилися три доньки.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

14 жовтня 2014 року Віталію Валентиновичу Коломієцю присвоєно звання Почесний громадянин міста Біла Церква.

Народився на Черкащині у родині військовослужбовця та вчительки. Навчався у військовому вузі — Київському вищому танковому інженерному училищі, але не закінчив його. Потім працював у Білоцерківському районному відділі внутрішніх справ.

Багато часу приділяв громадській діяльності, був активістом однієї з політичних партій і громадського формування «Щит».

Брав участь у подіях Революції Гідності.

Змалку знаючи, що таке патріотизм і відданість Батьківщині, він у скрутний для України час став на її захист.

У травні 2014 року добровільно вступив до військового резерву Національної гвардії України, обійнявши посаду старшого стрільця-кулеметника батальйону «Донбас».

29 серпня 2014 року солдат резерву В. В. Коломієць загинув під час спроби вийти із оточеного Іловайська.

14 жовтня 2014 року члени виконкому Білоцерківської міської ради підтримали проект рішення про присвоєння Віталію Коломійцю звання «Почесного громадянина міста Біла Церква».

КОЛОСОВСЬКИЙ Микола Сергійович

18 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, стрілець 1-го відділення 1-го патрульного взводу 4-ї патрульної роти 2-го патрульного батальйону військової частини 4141 Західного оперативно-територіального призначення Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 14 вересня 1995 року, с. Старі Шомполи, Комінтернівський район, Одеська область.

Дата і місце загибелі: 7 серпня 2014 року, м. Дебальцеве, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув від отриманих поранень під час мінометного обстрілу терористами блокпосту Національної гвардії в ніч з 6-го на 7 серпня поблизу міста Дебальцеве Донецької області.

Микола — єдиний син у батьків.

Отримавши базову середню освіту, Микола закінчив Одеський професійний ліцей морського транспорту (за спеціальністю токар, моторист).

Восени 2013 року призваний на строкову військову службу до лав

внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України. Узимку 2013–2014 року брав участь в охороні громадського порядку в Києві під час подій Революції Гідності.

З початком бойових дій на Донбасі Микола двічі зголошувався

стати на захист Вітчизни зі зброєю в руках.

Під час другого відрядження до району АТО у ніч на 7 серпня 2014 року унаслідок мінометного обстрілу з боку бойовиків-сепаратистів блокпоста Національної гвардії України неподалік міста Дебальцеве, що на Донеччині, дістав смертельне поранення.

Похований з військовими почестями в рідному селі.

Чин його поховання очолив єпископ Одеський і Балтський Марк, поминальне богослужіння відбулося й у Львові, у полковому храмі Святого

Рівноапостольного Великого князя Володимира.

Пам'ять Миколи вшановано громадською: його портрет було розміщено на білборді поблизу автостанції райцентру Комінтернівське.

У жовтні 2014-го, під час святкування 100-річчя Шомпольської загальноосвітньої школи, на її будівлі була урочисто відкрита й освячена меморіальна дошка на честь її випускника Миколи Колосовського.

Наступного року земляки також встановили Миколі пам'ятник у центрі села, біля меморіалу героям Другої світової війни.

КОНОНОВИЧ Іван Миколайович

26 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання.

Дата і місце народження: 23 жовтня 1987 року, м. Чернігів.

Дата і місце загибелі: 1 жовтня 2014 року, м. Дебальцеве, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 1 жовтня 2014 року близько 17-ї години під час обходу прилеглої до блокпосту території в районі м. Дебальцеве До-

нецької області, потрапивши на заміновану ділянку. Похований на кладовищі м. Чернігова. Залишився батько-інвалід.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Стрілець 1-го відділення 1-го взводу оперативного призначення 3-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

За спогадами товаришів по службі, Іван Кононович був доброю, життєрадісною людиною, вірним другом, який завжди готовий прийти на допомогу. Разом зі своїми колегами по службі сумлінно виконував бойові завдання в зоні проведення антитерористичної операції.

1 жовтня 2014 року близько 17-ї години він здійснював обхід

прилеглої до блокпосту території і на-трапив на заміновану ділянку.

Після вибуху двоє військовослужбовців батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького отримали осколкові поранення, а солдат резерву Іван Миколайович Кононович помер на місці від отриманих проникаючих осколкових поранень (уражено легені і серце).

За чотири дні після проведення ротації Іван мав повернутися додому, а за 22 дні — відсвяткувати свій двадцять сьомий день народження. Батько Івана не дочекався сина...

Кононовича Івана Миколайовича поховали в Чернігові 4 жовтня 2014 року.

На відспівування до Катерининської церкви прийшло багато чернігівців, друзів, знайомих героя.

Земляки вшанували світлу пам'ять Івана Кононовича та вклонилися згорьованому батькові, співчуваючи втраті.

18 вересня 2015 року, напередодні Міжнародного дня Миру, у Чернігівському ліцеї № 22 відбулося відкриття меморіальної дошки загиблому в зоні АТО випускнику Кононовичу Івану Миколайовичу.

КОНЧЕВИЧ Тарас Григорович

35 років

Звання, посада, підрозділ: капітан, начальник медичної служби 8-го батальйону військової частини 3002 Західного оперативно-територіального призначення Національної Гвардії України.

Дата і місце народження: 28 жовтня 1979 року, смт Щирець, Пустомитівський район, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 9 лютого 2015 року, с. Логвинове, Артемівський (нині Бахмутський) район, Донецька область.

Обставини загибелі. Того дня бригада медиків 1-ї окремої медичної роти Національної гвардії України виїхала з міста Артемівськ (нині Бахмут) До-

нецької області в напрямку до м. Дебальцеве назустріч медичному екіпажу Збройних Сил України, щоб відновити зв'язок, який незадовго до цього перервався. Неподалік від с. Логвинове Артемівського району Донецької області джип підірвався на фугасі. Тарас, який знаходився у медичному БТРі, вирушив на допомогу товаришам і загинув, потрапивши під обстріл. Похований 25 лютого 2015 року на Алеї почесних поховань Личаківського цвинтаря у місті Львові. Залишились дружина та двоє неповнолітніх дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Лікар-стоматолог за професією, борець за покликом душі — таким був капітан медичної служби, начальник медичного пункту 7-го стрілецького батальйону військової частини 3002 Тарас Кончевич.

Бажання допомагати людям оселилось у його серці назавжди ще тоді, коли ще юний Тарас працював волонтером. Шлях борця за Україну розпочав із перших повстань Помаранчевої революції.

А вже у 2013–2014 роках боровся за незалежність України з тодішньою владою на київському Майдані.

Щойно російський агресор розпочав активні бойові дії на Сході України, Тарас із власної ініціативи приєднав-

ся до лав Національної гвардії України. Лише п'ять місяців прослужив Тарас Григорович. До останньої хвилини свого життя він був вірний своїм обов'язкам лікаря та військового.

Під час обстрілу автомобіль, на якому рухались бійці медичної роти, підірвався на фугасі. Командир екіпажу заховав особовий склад за рештками підбитого танка і повернувся до поранених.

Капітан Кончевич почав надавати їм медичну допомогу. Ворог вів безперервний вогонь у тому напрямі, перешкоджаючи товаришам вивести з-під обстрілу поранених і медика. 23 лютого тіло капітана було впізнано та ідентифіковано.

КОПИЦЯ Олександр Вікторович (позивний «Дадді»)

38 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, водій 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 15 січня 1977 року, м. Куп'янськ, Харківська область.

Дата і місце загибелі: 31 січня 2015 року, м. Вуглегірськ, Артемівський (нині Бахмутський) район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 31 січня 2015 року поблизу міста Вуглегірськ Донецької області в ході виконання службово-бойового завдання. Разом з Олександром загинув солдат резерву А. Реута. Похований 5 лютого 2015 року у м. Харків на 15-му міському кладовищі.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Олександр Вікторович восени 2014-го покинув роботу фармацевта й вирушив на фронт добровольцем. До лав Національної гвардії України був зарахований 9 грудня 2014 року на посаду водія 1-го відділення 3-го взводу 2-ї роти батальйону спеціального призначення (резервістів) «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального призначення Національної гвардії України. Олександр вважав своїм обов'язком захистити рідну батьківщину від зазіхань загарбників і мріяв повернути спокій на свою землю, де його сім'я та всі інші українці могли б спокійно жити й розвивати Україну.

Завжди усміхнений, готовий будь-якої хвилини розрадити побратимів та підняти бойовий дух.

31 січня 2015 року поблизу міста Вуглегірськ Донецької області здійснював евакуацію поранених військовослужбовців. Група, до складу якої належав Олександр, попала в засідку бойовиків. Терористи замаскували танки в посадці на околиці міста й розстріляли український броньовик практично впритул — з відстані 30 м. О. Копиця та інші бійці рятувальної групи прийняли бій, але сили були не-

рівні. Під час бою Олександр загинув, до останнього намагаючись врятувати поранених.

У м. Куп'янську Харківської області відкрили дошку пам'яті на честь жителів міста, загинлих у ході антитерористичної операції. На відкритті пам'ятного знака були присутні також і побратими Олександра, які згадали його мужні вчинки під час боїв і коротких перерв між ними.

КОРЯК Дмитро Володимирович (позивний «Брат»)

25 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець-зенітник 3-го відділення зенітного ракетного взводу зенітної батареї окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 квітня 1989 року, м. Полтава.

Дата і місце загибелі: 11 лютого 2015 року, с. Саханка, Новоазовський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув від осколкових поранень під час нічного штурму ворожого блокпоста поблизу села Саханка Новоазовського району Донецької області.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

2011 року Дмитро закінчив електромеханічний факультет Полтавського національного технічного університету. Був активним учасником подій Революції Гідності у Полтаві та Києві. До «Азова» приєднався у серпні 2014 року.

«З «Братом» ми жили в сусідніх кімнатах, — згадує колишній боець «Азова», а нині — голова «Національного Корпусу «Азов» Маріуполь» Антон Требухов. — Він був своєрідним хлопчиною.

Не всі його розуміли. Для мене Брат — справжній типаж української еліти.

Це був духовно розвинений хлопець, вірний своїм ідеям та думкам.

Був начитаний, розумний і чим більше говорив, тим більше розкривався. Проте розмовляв він нечасто, більшу частину часу він був задумливий.

На війну Брата привело переконання: «Краще зараз воюватиму я, аніж це доведеться робити моїм дітям».

Побратим Дмитра за позивним «Серго» розповідає: ««Брат» запам'ятався мені як надійна людина, цілеспрямований побратим, одним із заповітних бажань якого було звільнення Вітчизни.

Я сподіваюсь, що мрія «Брата» здійсниться з нашою допомогою, а його смерть, як і смерть інших побратимів, не буде марною».

«Азовці», які служили з Дмитром в одному підрозділі, згадують: ««Брат» мріяв про мить, коли ми нарешті підемо в атаку.

Він говорив, що не можна просто стояти і чекати, поки у тебе влучить снаряд, і коли йшов у бій, то посміхався, бо крок за кроком звільняв нашу землю».

11 лютого 2015 року Дмитро Коряк загинув від осколкових поранень у ході штурму ворожого блокпоста поблизу селища Саханка Новоазовського району Донецької області. Міна ворожого міномета розірвалась біля нього.

13 лютого 2015 року в Миргороді вшанували пам'ять Дмитра Володимировича Коряка, оголосивши День жалоби по загибломu землякові.

Нагороджений медаллю УПЦ КП «За жертвність і любов до України» (посмертно).

Рішенням Полтавської обласної ради нагороджений відзнакою «За вірність народу України» I ступеня (посмертно).

15 липня 2015 року відкрито пам'ятну дошку на фасаді ПНТУ ко-

лишньому студенту цього навчального закладу Дмитру Коряку, його ім'я та біографія занесені до університетської книги пошани.

Йому присвячено книгу-реквієм «Дорога в безсмертя: Дмитро Коряк» (впорядниці Надія Гринь).

У Полтаві одну з вулиць названо ім'ям Дмитра Коряка.

Нагороджений почесним знаком «Маріуполь. Відстояли — Перемогли» (посмертно).

Рішенням Миргородської міської Ради Полтавської області № 6 від 17 березня 2017 року за мужність і героїзм, незламність духу під час захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України присвоєно звання «Почесний громадянин міста Миргорода» (посмертно).

КОСТЮК Віталій Валерійович (позивний «Улибка»)

38 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, кулемтник 5-го відділення 3-го взводу 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 січня 1976 року, с. Нова Могильниця, Тербовлянський район, Тернопільська область.

Дата і місце загибелі: 19 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 19 серпня 2014 року у бою під час звільнення Іловайська Донецької області. Похований у с. Дзензелівка Маньківського району Черкаської області. Залишилася 88-річна бабуся (померла наприкінці 2014 року).

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Віталія виростила тітка після того, як його мати померла, а батько створив нову сім'ю, переїхав на батьківщину — до Новгородка. У селі Дзензелівка Маньківського району, що на Черкащині, хлопець здобув неповну середню освіту, потім у Тернопільському вищому професійному училищі здобув спеціальність зварювальника.

Відбув строкову військову службу. Після звільнення у запас працював у різних місцях. Став майстром із виготовлення та встановлення меблів. Працював і жив у Москві, як багато його земляків. Здавалося, життя йшло на лад.

Від початку Революції Гідності Віталій уважно стежив за подіями в українській столиці, часто розмовляв про

це із двоюрідною сестрою — киянкою Наталією, і, за її словами, він страждав від різкого контрасту між тим, що тоді відбувалося в Києві, і тим, як ці події висвітлювали російські ЗМІ...

Віталій не приховував свого обурення і не розділяв утвореної пропагандою атмосфери ейфорії росіян. Чашу його терпіння переповнила бійка із сусідами, які кулаками намагалися довести українцеві: «Крим наш!..»

Він кинув усе й приїхав до Києва. Влаштувавшись на меблеву фабрику й орендувавши квартиру, почав звертатися до різних добровольчих підрозділів, зрештою зупинивши свій вибір на резервному батальйоні спецпризначення Національної гвардії України «Донбас». Саме заради

оформлення на службу до військового резерву Національної гвардії України він востаннє їздив на рідну Тернопільщину — відновити загублений під час мандрів військовий квиток. Невичерпний оптиміст, людина веселої вдачі (за що він отримав позивний «Улибка»), у районі АТО він із гумором долав труднощі похідного життя і напругу боїв.

Саме «Улибці» судилося першим зі складу батальйону «Донбас» загинути 19 серпня 2014 року під час другого штурму міста Іловайськ, що на Донеччині. Як згадували побратими, солдат резерву Костюк під час зачистки міста рухався попереду підрозділу і, потрапивши під обстріл, встиг вогнем зі свого кулемета прикрити товаришів, але сам не вберігся...

У Дзензелівці героя в останню путь проводжали члени родини, однополчани та все село, на вулицях якого вперше лунало: «Герої не вмирають!»

Сумували за полеглим і на Тернопільщині... Родичі приховували від

його 88-річної бабусі, Ярослави Антонівни, що Віталій збирається йти на війну, але змушені були повідомити про його смерть.

Біль втрати підкосила здоров'я літньої жінки — наприкінці 2014 року вона також відійшла у вічність...

На будівлі Дзензелівської загальноосвітньої школи, де колись навчався Віталій Костюк, у пам'ять про нього було урочисто відкрито меморіальну дошку, на якій він сяє життєрадісною усмішкою — як завжди...

КОЦЯР Ігор Олександрович

20 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець 1-го відділення 3-го патрульного взводу 1-ї патрульної роти 1-го патрульного батальйону військової частини 3011 Центрального оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 березня 1994 року, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Дата і місце загибелі: 23 липня 2014 року, м. Лисичанськ, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув під час бою за звільнення Лисичанська, потрапивши в засідку на мосту. Разом з Ігорем загинули полковник П. Сніцар та генерал-майор О. Радієвський. Похований у селі Дороге Дніпропетровського (нині Дніпровського) району Дніпропетровської області.

Нагородження: Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). Наказом командувача Національної Гвардії України удостоєний відомчої відзнаки «Мужність, честь, закон» (посмертно).

Ігор ще в школі захоплювався спортивним туризмом, виборював призи на конкурсах краєзнавців. Восени 2013 року був призваний на строкову службу.

Під час подій Революції Гідності взимку 2013–2014 років виконував завдання з охорони громадського порядку на вулицях столиці, діставши при цьому поранення.

Військовослужбовець Національної гвардії України був мужнім, сумлінним, доброзичливим до товаришів, вірним військовій присязі.

Родичі та близькі кажуть, що Ігор був активним і добрим хлопцем. А його бійцівський характер проявився з початком бойових дій на Донбасі.

Хлопця годі було втримати або зупинити. Коли почалися збройні конфлікти, всидіти вдома просто не зміг.

Мати Ігоря, Світлана Миколаївна Коцяр: «Я розумію, що він герой, що захищав Батьківщину. Але нам так бракує сина!

Пам'ятаю, як я просила його не йти.

А він відповідав: «Мамо, я не хочу, щоб тут була війна».

Він дуже хотів прийти визволителем.

Говорив, що ми обов'язково переможемо...»

Наказом командувача Національної гвардії України зарахований навечно до списку особового складу 1-ї патрульної роти криворізької

окремої бригади охорони громадського порядку Національної гвардії України.

25 липня 2015 року відкрито меморіальну дошку у Кривому Розі на будівлі, де розташовано підрозділ Ігоря.

Ще одну меморіальну дошку, присвячену Ігорю, урочисто встановлено третього вересня на будівлі Дніпропетровської спеціалізованої школи з поглибленим вивченням туристично-краєзнавчих дисциплін № 119, у музеї якої відкрито експозицію.

КРАВЧЕНКО Сергій Миколайович

39 років

Звання, посада, підрозділ: капітан, старший бортовий технік-інструктор вертольотної ескадрильї військової частини 2269 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 16 березня 1975 року, м. Олександрія, Кіровоградська область.

Дата і місце загибелі: 29 травня 2014 року, м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув поблизу Слов'янська в районі проведення АТО. Знаходився в гелікоптері Мі-8МТ

Національної гвардії України, який після розвантаження харчових продуктів та проведення ротації особового складу на п'ятому блокпості, повертаючись з району гори Карачун, зазнав обстрілу, що вівся з лісосмуги, та був підбитий. Похований 31 травня 2014 року в м. Олександрія Кіровоградської області.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» I ступеня (посмертно).

27 травня 2015 року на території Олександрійського ЗНЗ I–III ступенів № 2 в урочистій обстановці на честь капітана Кравченка Сергія Миколайовича відкрито меморіальну дошку.

Моторошні кадри відеозапису свідчать: екіпаж «борту-16», підбитого пострілом із переносного зенітного ракетного комплексу й охопленого полум'ям, боровся до останнього, намагаючись здійснити аварійну посадку.

Проте машина впала, і вибухнули баки з паливом.

Дивом уцілів лише один гвардієць — другий пілот старший лейтенант Олександр Макеєнко, який дістав тяжкі травми.

Під час цієї трагедії загинув старший бортовий технік — інструктор вертолітної ескадрильї військової частини 2269 Національної гвардії України капітан Кравченко Сергій Миколайович.

Сергій Миколайович у березні тільки-но відсвяткував свої тридцять дев'ять.

Якщо дати стислу характеристику Сергію Миколайовичу Кравченку, то її можна висловити так: душа колективу. Завжди усміхнений, добродушний, щирий. Жодне свято не обходилось без Сергія. Умів сказати дотепний жарт, цікаву історію, красивий тост. Він користувався приязною любов'ю всього колективу.

Хлопці з його підрозділу зазначають, що ніяк не можуть звикнути до того, що Сергія немає поруч. Здається, він зараз підійде, поплескає по плечу і скаже своє «все буде добре».

Сергій Миколайович, як висококласний фахівець, належав до складу

екіпажів, які виконували найбільш складні та відповідальні завдання.

Катастрофа, спричинена пострілом із переносного зенітного ракетного комплексу, забрала життя шістьох військовослужбовців НГУ: генерал-майора Сергія Кульчицького, полковника Сергія Бульдовича, майора Віталія Куриловича, капітана Сергія Кравченка, прапорщиків Валентина Білошкурського і Віктора Ліпського; шістьох працівників спеціальної роти міліції Міністерства внутрішніх справ України в Івано-Франківській області: старших лейтенантів міліції Петра Безпалька і Василя Семанюка, старшого прапорщика міліції Володимира Шарабуряка, прапорщика міліції Володимира Лисенчука, старшини міліції Петра Остап'юка, старшого сержанта міліції Віктора Яков'яка.

Втрату кожної людини, яка загинула на війні, для сім'ї, товаришів, друзів неможливо оцінити. Їхня смерть — це вічний біль.

Але вона не даремна. Вони загинули на полі бою як воїни, як справжні чоловіки.

Вони стали на заваді хаосу, беззаконню, руїні, що намагалися поглинути нашу Україну.

Вони воювали за спокій своїх і наших дітей, їхнє майбутнє.

КРАВЧУК

Володимир Сергійович

21 рік

Звання, посада, підрозділ: лейтенант, командир 2-го взводу спеціального призначення 1-ї роти спеціального призначення 1-го батальйону спеціального призначення «Барс» 1-ї бригади оперативного призначення Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 23 серпня 1992 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 19 червня 2014 року, смт Ямпіль, Краснолиманський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 19 червня 2014 року в Донецькій області під час звільнення Ямполья — куля снайпера влучила у правоохоронця, коли він

знаходився біля броньованої бойової машини. За словами його бойових товаришів, він отримав в голову та грудну клітину вогнепальні поранення, не сумісні з життям. Володимира не врятували ні кевларовий шолом, ні бронезилет англійського виробництва. Разом з Володимиром загинули молодший сержант В. Мосьпан (25 ОПДБр), старший сержант М. Коваль (25 ОПДБр), солдат А. Литвиненко (25 ОПДБр), капітан А. Клочко (25 ОПДБр), прапорщик М. Люшенко (25 ОПДБр), старший прапорщик Ю. Голополосов (25 ОПДБр), капітан О. Крементар (95 ОАЕМБр) та старший солдат О. Шевченко. Похований у м. Києві на кладовищі «Лісове». Залишилися батьки, два брати, наречена.

Нагородження: Указом Президента України № 593/2014 від 15 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Іменем Володимира Кравчука названо столичну середню загальноосвітню школу № 275, яку він закінчив.

23 серпня 2014 року, у день народження героя, на будівлі навчального закладу було відкрито меморіальну дошку на його честь.

Лейтенант Володимир Кравчук народився і виріс у м. Києві.

Під час навчання у школі хлопець активно і доволі успішно займався спортом у дитячому футбольному клубі, здобувши за ті роки десятки кубків і нагород, що зберігаються вдома. Проте Володимир мріяв про одне — бути військовим.

Тож, закінчивши одну зі столичних шкіл, вступив до Академії внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ

(нині — Національна академія НГУ) за спеціальністю «військове управління», після закінчення якої 2013 року був направлений для подальшого проходження офіцерської служби до військової частини 3027.

Ще молодим офіцером Володимир дуже відповідально ставився до виконання службових обов'язків і беріг честь мундира.

Товариші з підрозділу пам'ятають лейтенанта як активну людину, яка

все встигала: і служити Вітчизні, і відпочивати.

З початком російської агресії у травні 2014 року військовослужбовець у складі рідного підрозділу вирушав у зону проведення антитерористичної операції з великими сподіваннями та благородними намірами — побороти зло, щоб у рідній країні запанував мироку

У зоні АТО він пробув більш як місяць.

На пропозицію під час ротації повернутися до Києва відповів відмовою: «Я не хочу залишати своїх бійців, ми повернемося разом...»

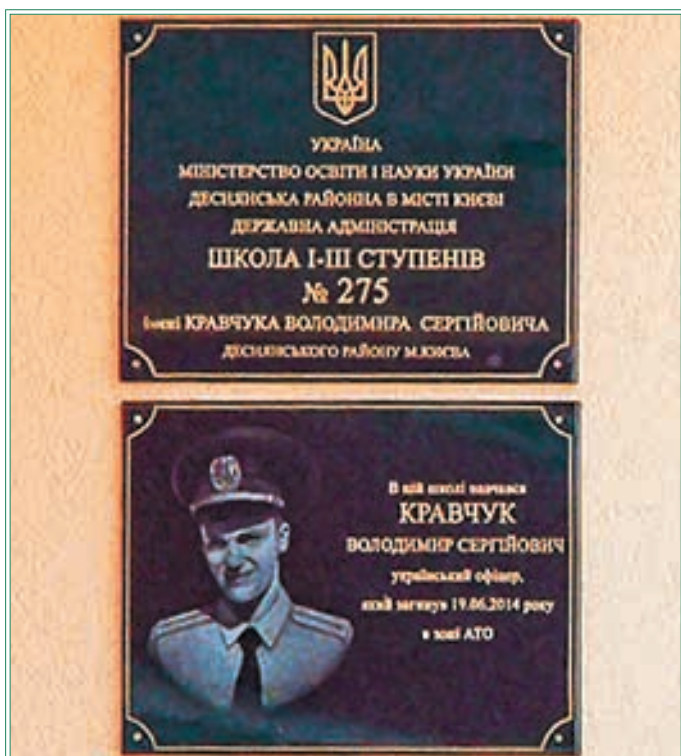
Влучні постріли снайпера обірвали життя воїна. У потилицю і в грудну клітину юнака влучили кулі з гвинтівки російського виробництва, яку називають «антиснайпер».

«Снайпер завжди в першу чергу відстрілює тих, хто завдає найбільшої шкоди його силам — командирів, гранатометників, водіїв БТРів. Ймовірно, за ним спостерігали, а потім, коли Володимир сидів на БТРі, снайпер зробив свою справу», — розповів товариш по службі Кравчука Петро.

«Ми разом були близько місяця, — розповідає Антон, інший товариш по службі Володимира. — Він завжди рвався у найскладніші місця. Казав: "Відправляйте мене. У мене хоч є досвід військових навчань"».

Була ситуація, коли через поламааний бронетранспортер його група не змогла виїхати на завдання. Тоді він образився, що його не відправили з іншою командою.

Він був справжнім бойовим офіцером».

КРИВОРУЧЕНКО Степан Гаврилович (позивний «Вуж»)

45 років

Звання, посада, підрозділ: капітан, командир 4-го взводу спеціального призначення парашутно-десантної роти окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 18 жовтня 1969 року, м. Сарни, Рівненська область.

Дата і місце загибелі: 5 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув на 2 км західніше населеного пункту Дзержинське (нині Азов) Новоазовського району Донецької області у складі розвідувальної групи під час проведення розвідувальних заходів внаслідок спрацювання вибухового пристрою («розтяжка»), отримав мінно-вибухову травму, не сумісну з життям.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Степан «Вуж» Криворученко народився 18 жовтня 1969 року в місті Сарни Рівненської області. До початку російської інтервенції Степан жив у Криму, а з перших днів окупації півострова активно протистояв ворогам. У квітні 2014 року вступив до лав Національної гвардії України. 19 грудня 2014 року добровольцем разом із полком «Азов» вирушив у зону проведення антитерористичної операції. Командував розвідувальною групою. Для побратимів «Вуж» був гарним наставником, прикладом для наслідування і відданим товаришем.

У ту фатальну ніч, 5 лютого 2015 року група розвідників готувалась до виходу в тил ворога. Перед бойовим завданням Степан довго роз-

мовляв зі своєю старшою донькою Катериною. Тоді ще ніхто не здогадувався, що це буде їхня остання розмова. Розвідники наскочили на розтяжку, Степан «Вуж» прийняв на себе більшість осколків, урятувавши шістьох своїх побратимів.

На честь Степана Криворученка у Сарнах відкрили дві меморіальні дошки — на будинку, де він мешкав, і фасаді школи, у якій герой здобув освіту. Також на честь Степана у Борисполі перейменували одну з вулиць.

У Борисполі є місцевий музей, де розміщені фотографії «Вужа», його особисті речі, інформація про нього, прапор, на якому підписалися його побратими. Ось як згадує Степана побратим з «Азова» Олексій:

«Перше знайомство, якщо чесно, — яскраві спогади. “Вуж” прийшов зі своїм підрозділом. Це був дисциплінований підрозділ, який чітко виконував накази, і це дуже виділялось.

Він був із досвідом служби. Степан в Криму свого часу був інструктором, наскільки я розумію, одного з підрозділів МВС України, тобто він розумів, що треба робити зі своїм підрозділом.

2014 рік — це був рік невизначеності, нерозуміння того, що робити. Ні влада не була готова до війни, ні наші військові. Тільки ті люди, які мали досвід, які були більш-менш адекватними, якимось відчували ситуацію, щоб до неї адаптуватись і застосовували свої навички.

“Вуж” — саме з таких людей. Він, маючи відповідні професійні здібності, створив підрозділ. Він сам набирав хлопців, там було близько 10 бійців. Готував їх, вчив — і дійсно навчив. Вони виконували серйозні бойові завдання — справжні, не якісь там

умовні. Якщо вони щось виконували, то робили це професійно.

Він прийшов в “Азов” у грудні 2014 року. Він весь час хотів в бій, тому й готував бойовий підрозділ.

Він дуже патріотичним був. Все, що стосувалось безпеки української території, викликало у нього напруження, і цим напруженням віяло в радіусі 100 метрів.

Він — людина справи. Дуже системний: втомився — втомився, закон — закон, правила — правила. Якщо ти взяв до рук автомат, все, ти — ворог, ти порушуєш закон. Якщо ти стріляєш, в тебе теж мають стріляти.

У нього все чітко було в цьому розумінні, все справедливо.

Його група в переважній більшості зараз знаходиться в “Азові”. Хлопці служать. Це повністю той підрозділ, який прийшов з ним з батальйону “Золоті ворота”, ніхто його не кинув.

Чому “Вуж” обрав “Азов”? Тому що тут багато ідеологічно і патріотично налаштованих бійців. Він довго обирав і, з його слів, він хотів потрапити в “Азов” і підрозділ свій готував теж для “Азова”. Якийсь час була підготовка, він допомагав у створенні відповідних дисциплінарних моментів в полку в цілому, ділився досвідом з іншими офіцерами полку.

Як можна охарактеризувати “Вужа”?... Вольовий, суворий, він дуже сильний був, призером з боротьби на європейських турнірах. Тобто це людина, яка багато не говорила. Якщо наказав, то ти повинен це зробити...

До нього всі ставились з повагою, абсолютно всі. Його намагались мотивувати на якийсь там старший офіцерський склад, щоб він ділився досвідом. Але він хотів бути саме бійцем».

КУЗЬМІН Дмитро Володимирович (позивний «Миротворець»)

40 років

Звання, посада, підрозділ: сержант резерву, командир 1-го відділення 1-го взводу спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 27 квітня 1974 року, м. Асбест, Свердловська область, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 10 липня 2014 року, с. Улянівка,

Красноармійський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Близько 15.00 під час виконання службово-бойового завдання в селі Улянівка Красноармійського району Донецької області натрапив на ворожу засідку та дістав смертельне вогнепальне поранення. Похований у с. Гнідині Бориспільського району Київської області. Залишилась дружина і двоє синів.

Нагородження: Указом Президента України № 619/2014 від 26 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Дмитро Володимирович народився у Свердловській області Росії. У п'ятирічному віці разом із родиною переїхав до України, на Черкащину.

Батько Дмитра був художник.

Після закінчення школи, також маючи хист та бажання продовжити батьківську справу, юнак вступив до Київського художнього училища. Навчання довелося перервати — 1992 року був призваний на строкову військову службу, яку проходив у частинах Національної гвардії України, дислокованих у Донецьку.

Зарекомендувавши себе якнайкраще, був звільнений у запас у званні сержанта.

У подальшому закінчив найдавніший торговельно-економічний вищий навчальний заклад України — Львівську комерційну академію, у сті-

нах якої 2007 року познайомився з майбутньою дружиною Зоряною.

Бог подарував подружжю первістка Михайла, а за три роки на світ з'явився його братик Іван.

Дмитро захоплювався фотографією, і це хобі перетворилося на його улюблену професію: він працював фотографом на курортах Єгипту, звідки повернувся на Батьківщину з початком Революції Гідності.

Брав активну участь у діяльності Самооборони Євромайдану.

Після анексії Криму добровольцем став до лав батальйону «Дніпро-2».

«Де я — там мир», — жартував він. Власне, прізвисько «Миротворець», яке стало його позивним, Дмитро отримав після того, як йому вдалося врегулювати конфлікт поблизу міста Червоноармійськ, коли під час проведення «референдуму» натовп прихильників так званої ДНР спробував заблокувати рух колони його підрозділу. Дмитро, знявши шолом і балаклаву, сміливо вийшов на переговори, і його щирі слова про те, що українські силовики не воюють із мирним населенням, вплинули на мітингувальників, і ті пропустили колону.

Згодом Дмитро Володимирович уклав контракт про проходження

служби у військовому резерві Національної гвардії України, обійнявши посаду командира відділення батальйону спецпризначення «Донбас».

Після проходження курсу бойової підготовки одним із перших вирушив у район проведення антитерористичної операції.

Загинув Дмитро 10 липня 2014 року під час бою в районі населеного пункту Улянівка Красноармійського району Донецької області.

Командир підрозділу Семен Семенченко в соціальній мережі «Фейсбук» написав з приводу цієї трагедії: «“Миротворець” загинув під час бою. Як чоловік. Як солдат...

Відважний воїн, свідомий громадянин, надійний друг, світла й чудова людина з добрими ясними очима.

Дмитро — професійний фотограф, який полишив свою роботу, але не покликання й до останнього дня створював фотохроніки життя батальйону «Донбас».

Нині його побратими переглядають ці знімки, які «Миротворець» лишив їм на згадку.

Усім їм боляче, адже для бійців він став справжнім другом. Висловлюємо щирі співчуття родині загиблого.

Ми всі поділяємо вашу велику, непоправну втрату.

Діти Дмитра можуть пишатися ним.

Їхнього батька покликала війна, адже місяці поспіль наша країна палає у вогні.

Саме за їхнє й наше вільне й світле майбутнє та майбутнє всіх дітей і бореться "Донбас" ...»

КУЛІБАБА-БУХОВ Віктор Анатолійович

35 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець-гранатометник гранатометного взводу батальйону оперативного призначення військової частини 3008 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 4 лютого 1979 року, смт Сутиски, Тиврівський район, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 7 жовтня 2014 року, смт Донецький, м. Кіровськ (нині Голубівка), Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув близько 15-ї години під час мінометного обстрілу 29-го блокпоста

на трасі «Бахмутка» (Т1303) неподалік від смт Донецький Луганської області. Похований на малій батьківщині 10 жовтня 2014 року в смт Сутиски.

Нагородження: Указом Президента України № 109/2015 від 26 лютого 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). Нагороджений медаллю УПЦ КП «За жертвовність і любов до України» (посмертно).

Наказом Міністра внутрішніх справ України № 444 від 16 квітня 2015 року Віктора занесено до Книги пам'яті загиблих працівників органів внутрішніх справ України.

Наказом командувача Національної гвардії України № 428 від 10 листопада 2014 року ім'я солдата Кулібаби-Бухова навечно занесено до списку особового складу батальйону оперативного призначення вінницького полку Західного ОТО НГУ.

8 травня 2015 року на фасаді будинку в смт Сутиски, де проживав Кулібаба-Бухов В. А., було відкрито меморіальну дошку.

23 серпня 2015 року в парку Козицького було відкрито мультимедійну дошку для вшанування бійців, які загинули на Україну. На ній зазначене й ім'я Кулібаби-Бухова В. А.

1 вересня 2015 року на фасаді школи в смт Сутиски, де навчався Кулібаба-Бухов В. А., було відкрито меморіальну дошку.

«Це ж наскільки треба любити людей, щоб, знаючи, що ти можеш не повернутися, все одно туди іти? — говорить про сина Людмила Кулібаба-Бухова. — Навіть перебуваючи в зоні проведення АТО, Вітя не змінив думки і казав, що безпосередній обов'язок кожного здорового чоловіка — бути на Сході України і захищати нас усіх.

Так і говорив: «Щоб ті виродки не прийшли сюди убивати дітей і знущатися з жінок, нормальний чоловік, який поважає себе, має бути там», — розповідає мати героя. — Так, я пишаюсь тим, що в мене такий син. Завжди його любила і люблю більше за життя, але не раз ловлю себе на думці, що мене вбили разом із моїм синочком. ...Маю онука Андрійка, він — часточка мого синочка. Якось каже мені: «Бабусю, я буду як мій татко — добросердечним, веселим, сміливим, і завжди дотримуватиму свого слова, як татко». Мій Віктор для нас завжди живий, світлий і гідний пам'яті. Любимо, пам'ятаємо і дуже сумуємо...»

А ось як згадує про свого татка Андрій: «Андріано-Челентано — так

мене називав тато. Він завжди захищав нас із мамою. Коли був вільний час, ми грали у футбол, ходили в кіно, каталися на санчатах, робили разом уроки.

Батько гарно малював, співав. У нього дуже багато друзів, які й досі допомагають нам із мамою. У нього було добре, щире серце. Усі кажуть, що я дуже схожий на нього. Я пишаюся тим, що в мене найкращий тато на світі. Мій тато — герой!»

Дружина Віктора каже, що син мріє про Суворівське училище. «Я не маю права відмовляти його від військового майбутнього. Але поки що син відвідує звичайну школу, — каже Галина. — Він схожий на батька і зовні, і за характером».

КУЛЬЧИЦЬКИЙ Сергій Петрович

50 років

Звання, посада, підрозділ: генерал-майор, начальник управління бойової та спеціальної підготовки Головного управління Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 17 грудня 1963 року, м. Веймар, Німеччина.

Дата і місце загибелі: 29 травня 2014 року, м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув поблизу Слов'янська в районі проведення АТО. Знаходився в гелікоптері Мі-8МТ Національної гвардії України, який після розвантаження харчових продуктів та проведення ротації особового складу на п'ятому блокпості, по-

вертаючись з району гори Карачун, зазнав обстрілу, що вівся з лісосмуги, та був підбитий.

Нагородження: Указом Президента України № 544/2014 від 20 червня 2014 року «за виявлені військові заслуги перед Українською державою, героїзм і самопожертву, виявлені у захисті державного суверенітету України», присвоєно звання «Герой України» (посмертно).

Нагороджений: українськими державними орденами «За мужність» III ступеня (28 травня 1999 року, «за особисту мужність, виявлену під час ліквідації наслідків повені в Закарпатській області, зразкове виконання службового обов'язку») та Богдана Хмельницького III ступеня (20 серпня 2008 року, «за вагомий особистий внесок у зміцнення обороноздатності і безпеки Української держави, бездоганне виконання військового і службового обов'язку, високий професіоналізм»), медалями «10 років Збройним Силам України» та «15 років Збройним Силам України», радянськими медалями «За відзнаку у військовій службі» II ступеня, «70 років Збройних Сил СРСР», «За бездоганну службу» II та III ступенів; орденами Української православної церкви: преподобного Іллі Муромця III ступеня, «1020-річчя Хрещення Київської Русі»; вищою нагородою товариства Червоного Хреста України «Почесна відзнака».

Сергій Петрович Кульчицький народився 17 грудня 1963 року в місті Веймар Німецької Демократичної Республіки, де в Групі радянських військ у Німеччині служив його батько Петро Іванович — офіцер Збройних Сил СРСР, вихідець із села Чорнокінці Чортківського району Тернопільської області. Пізніше, 1967-го, батька пере-

вели до Далекосхідного військового округу, тож дитинство Сергія Петровича та його молодшого брата Ігоря пройшло у військових містечках різних гарнізонів.

За прикладом батька Сергій ще в юні роки вирішив стати військовим. Закінчив Уссурійське суворівське військове училище, потім — з відзна-

кою — Далекосхідне загальновійськове командне училище.

1985 року Сергій Петрович закінчив училище з відзнакою, і, маючи право обирати місце служби, під час розподілу обрав вакансію на Північному флоті.

Перед тим як розпочати офіцерську службу у званні лейтенанта на посаді командира десантно-штурмового взводу 876-го окремого десантно-штурмового батальйону 61-ї бригади морської піхоти, дислокованої у місті Печенга-1 Мурманської області, Сергій Петрович одружився — його обраницею і вірною супутницею стала Надія Богданівна Дребіт, дівчина, з якою він познайомився у рідних Чорнокінцях і протягом трьох років підтримував романтичні стосунки (матері Сергія та Надії були подругами з дитинства).

Старанний та ініціативний офіцер швидко просувався по службі: у 1989–1991 рр. він обіймав посаду заступника командира з тилу — начальника тилу, у 1991–1992 рр. — начальника штабу — заступника командира 876-го окремого десантно-штурмового батальйону 61-ї бригади морської піхоти. Закріплена за ним бойова техніка завжди була на ходу. Сергій Петрович розповідав, як особисто, не гребуючи по лікті замастити руки, він «до гвинтика» перебирав двигуни БТРів. Зі сміхом він згадував, що запчастини зі складу йому видавали поза усіма нормами в обмін на талони на горілку (того часу цукор, горілка та деякі інші продукти розподілялись і продавались по талонах), а молодий офіцер алкоголю не вживав...

Після проголошення незалежності України 1992 року капітан Кульчицький перевівся в Україну.

У 1992–1993 рр. — заступник командира по бойовій та спеціальній підготовці, у 1993–1994 рр. — заступник командира по службі — начальник штабу, у 1994–1995 рр. — командир 14-го окремого батальйону Національної гвардії України (військова частина 1441, місто Тернопіль).

1995 року призначений командиром мотострілецького батальйону 23-ї окремої бригади Національної гвардії України (військова частина 2209, місто Сімферополь), у 1995–1997 рр. — командир 41-го окремого батальйону морської піхоти 4-ї окремої бригади морської піхоти 7-ї дивізії Національної гвардії України (військова частина 2223, місто Феодосія).

У 1997–1998 рр. — заступник командира з бойової та спеціальної підготовки 24-го полку Національної

гвардії України, у 1998–2003 рр. — заступник командира і командир 24-го окремого батальйону 5-ї дивізії Національної гвардії України (з грудня 1999 року — Західного територіального командування внутрішніх військ МВС України, військова частина 1241, місто Івано-Франківськ).

2003 року полковника Кульчицького було переведено до органів внутрішніх справ, до 2005-го обіймав посаду заступника начальника штабу — начальника оперативного відділу Управління МВС України в Івано-Франківській області.

У 2005–2010 рр. Сергій Петрович — командир 2-ї окремої Галицької ордену Червоного Прапора бригади Західного територіального командування внутрішніх військ МВС України (військова частина 3002, місто Львів). 2010 року закінчив Національну академію оборони України, у 2010–2012 рр. призначений заступником начальника управління Західного

територіального командування внутрішніх військ МВС України. З серпня 2012 року — начальник управління бойової та спеціальної підготовки Головного управління внутрішніх військ МВС України (з квітня 2014-го — Головного управління Національної гвардії України).

Після проголошення незалежності України 1992 року капітан Кульчицький перевівся в Україну. Проїшов шлях від заступника командира з бойової та спеціальної підготовки до начальника управління бойової та спеціальної підготовки Головного управління внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України (з квітня 2014-го — Головного управління Національної гвардії України). Указом Президента України від 24 серпня 2013 року Сергію Петровичу було присвоєно військове звання «генерал-майор».

Навесні 2014 року генерал-майор Кульчицький формував з активістів Самооборони Євромайдану перший добровольчий підрозділ 1-го резервного батальйону НГУ.

Він неодноразово наголошував добровольцям: «Я не хочу бути начальником похоронної команди. Мені не потрібен ваш героїзм, якщо ви будете мертвими. Моє завдання — підготувати вас так, щоб якомога більше з вас залишилося живими...»

Потому разом із підготовленими ним резервістами вирушив у район антитерористичної операції на Сході України.

Вимогливий та принциповий офіцер, він цілком віддавався роботі, турбувався про підлеглих і в тяжкі хвилини стояв за них горою. Від першого дня він був разом зі своїми солдатами,

жив у наметі, їв нехитру солдатську їжу, яку, бувало, сам і готував.

Життя генерала, 32 роки якого було присвячено військовій службі, обірвалося 29 травня 2014 року під містом Слов'янськ, у збитому бойовиками-сепаратистами вертольоті НГУ, на борту якого разом із Сергієм Петровичем загинули 11 його побратимів... Батальйону оперативного призначення Національної гвардії України, який генерал Кульчицький почав формувати із бійців Самооборони Майдану, присвоєно почесне найменування — «батальйон оперативного призначення (резервний батальйон) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького 27 бригади Північного

оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України».

Ім'я Героя України генерал-майора Сергія Петровича Кульчицького викарбувано на одній із плит меморіалу загиблим працівникам Міністерства внутрішніх справ України на столичній Солом'янській площі і, відповідно до наказу командувача НГУ № 54 від 30 травня 2014 року, «за мужність, відвагу, самовіддані дії, виявлені під час виконання військового обов'язку» занесено навечно до списків управління 2-ї окремої Галицької ордену Червоного Прапора бригади Національної гвардії України — у військовому містечку цього з'єднання, що у Львові, 29 травня 2015 року урочисто відкрито і освячено погруддя Героя.

КУРБАТОВ Станіслав Вікторович (позивний «Адвокат»)

37 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, водій-санітар 1-го протитанкового відділення взводу вогневої підтримки спеціального призначення батальйону спеціального призначення військової частини 3035 Східного ОТО НГУ.

Дата і місце народження: 30 червня 1980 року, м. Ізюм, Харківська область.

Дата і місце загибелі: 2 листопада 2017 року, м. Мар'їнка, Донецька область.

Обставини загибелі. Група, до складу якої входив старший солдат Курбатов, виконувала службово-бойове завдання в районі н. п. Мар'їнка Донецької області. Станіслава було важко поранено вибухом міни на підступах до позицій ворога. Гелікоптером бійця доправили до військового шпиталю № 61, що у м. Маріуполі. Під час реанімаційних заходів від отриманих осколкових поранень Станіслав помер, віддавши своє життя за цілісність України.

Нагородження: за сумлінне виконання службових обов'язків, відданість Військовій присязі та Українському народові, зразкове виконання службово-бойових завдань, за особисту мужність і героїзм у складних умовах загрози життю та здоров'ю, старший солдат Курбатов Станіслав Вікторович поданий на нагородження орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Станіслав народився 30 червня 1980 року в м. Ізюмі Харківської області. 1997 року закінчив Ізюмську середню школу № 2. Вступив до Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, звідки пішов у академічну відпустку на останньому курсі навчання.

Із 2002 до 2004 року проходив строкову військову службу у ВВ МВС України (в/ч 3005). 2004 року вступив на курси Харківського національного університету МВС, по закінченню яких із 2005 до 2010 року працював у територіальних підрозділах ОВС при Головному управлінні МВС України в Харківській області. Звільнився зі служби дільничного інспектора мі-

ліції зі спеціальним званням лейтенант.

Із 2011 до 2015 року працював директором ТОВ «Сідвортмет» та за сумісництвом юристом. 2016 року поновив навчання у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті, а навесні 2017 року уклав контракт з НГУ і був на посадах водія 3-го взводу спеціального призначення 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення, водія-санітара 1-го протитанкового відділення взводу вогневої підтримки спеціального призначення батальйону спеціального призначення військової частини 3035 Східного ОТО.

Завжди сумлінно, з почуттям великої відповідальності ставився до виконання своїх службових обов'язків. Досконало знав чинне законодавство та нормативні акти, що регламентують діяльність Національної гвардії України. Разом із побратимами та товаришами по службі ставився відповідально до виконання поставлених перед підрозділом службово-бойових завдань.

Згідно бойового розпорядження вищого керівництва, група, до складу

якої входив старший солдат Курбатов Станіслав Вікторович, виконувала службово-бойове завдання у районі н. п. Мар'їнка Донецької області. 1.11.2017 Станіслава було поранено на підступах до позицій ворога, а 2.11.2017 від отриманих осколкових поранень він помер у військовому шпиталі м. Маріуполя.

Станіслав за короткий період служби неодноразово був заохочений командуванням підрозділу та командуванням військової частини.

КУРИЛОВИЧ Віталій Іванович

40 років

Звання, посада, підрозділ: майор, начальник групи бойової та спеціальної підготовки військової частини 3024 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 18 грудня 1973 року, м. Тернопіль.

Дата і місце загибелі: 29 травня 2014 року, м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув поблизу Слов'янська в районі проведення АТО. Знаходився в гелікоптері Мі-8МТ Національної гвардії України, який після розвантаження харчових продуктів та проведен-

ня ротації особового складу на п'ятому блокпості, повертаючись з району гори Карачун, зазнав обстрілу, що вівся з лісосмуги, та був підбитий. Катастрофа, спричинена пострілом із переносного зенітного ракетного комплексу, забрала життя шістьох військовослужбовців НГУ: генерал-майора Сергія Кульчицького, полковника Сергія Бульдовича, майора Віталія Куриловича, капітана Сергія Кравченка, прапорщиків Валентина Білошкурського і Віктора Ліпського та шістьох працівників спеціальної роти міліції. У Міністерства внутрішніх справ України в Івано-Франківській області: старших лейтенантів міліції Петра Безпалька і Василя Семанюка, старшого прапорщика міліції Володимира Шарабуряка, прапорщика міліції Володимира Лисенчука, старшини міліції Петра Остап'юка, старшого сержанта міліції Віктора Яков'яка. Дивом уціліти судилося лише одному з членів екіпажу — другому пілоту капітану Олександрю Макеєнку, який дістав тяжкі травми.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» I ступеня (посмертно).

За сумлінне виконання службових обов'язків, відданість військовій присязі майор Віталій Курилович нагороджений орденом «За мужність» I ступеня (посмертно) і навечно зарахований до списку особового складу військової частини 3024 Національної гвардії України.

В усі важкі часи Україна мала героїв-захисників. У місті Тернопіль 18 грудня 1973 року у звичайній родині народився один із них — Герой нашого часу Віталій Курилович.

Батько Іван Васильович з мамою Стефанією Іванівною багато уваги приділяли вихованню дітей. У сім'ї панував дух любові, взаємоповаги і віри. Вони любили рідне місто, рідну мову,

звичаї та традиції. Віра в Бога допомагала їм витримати життєві негаразди. Цей непоказний дух любові до рідної землі дав Віталію можливість вирости справжнім українцем.

Понад 20 років свого життя Віталій Курилович присвятив службі Батьківщині та українському народові.

Як і батьки Віталія, він виховував двох синів, Владислава та Дмитра,

у дусі патріотизму та любові до Батьківщини. Завжди був хорошим прикладом для дітей. Неодноразово розповідаючи про військову службу в сімейному колі, Віталій навіть не здогадувався, що молодший син Владислав також мріяв бути офіцером.

Став Героєм. Став прикладом для своїх однокласників, товаришів, жителів рідного міста, для всієї України.

Добросовісний військовослужбовець, вимогливий командир, хороша і порядна людина, яка пройшла нелегкий службовий шлях від солдата до майора, Віталій одним із перших офіцерів частини добровільно поїхав у зону АТО на Донбас боронити Україну.

Звістка про його загибель вразила всіх. Але телебачення транслювало падаючий палаючий вертоліт, у якому серед інших був і Віталій Іванович Курилович.

На похованні в м. Павлограді Віталія Куриловича, який загинув, захищаючи незалежність України, зібралися рідні і друзі, представники державної влади, однополчани.

Командир військової частини розповів про гідний життєвий і військовий шлях офіцера. Людина живе, поки її пам'ятають.

Спогади друзів і однополчан про Віталія сповнені жалю і суму, адже його загибель стала великою втратою для всього полку.

Небо плакало. Молились і плакали всі люди. Спів церковного хору переривався траурними мелодіями військового духового оркестру.

23 грудня 2015 року за бажанням батьків був перепохований на Центральному кладовищі м. Тернополя.

КУРМАШЕВ Олексій Васильович (позивний «Альпініст»)

34 роки

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, снайпер 1-го відділення комендантського взводу батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 січня 1980 року, м. Калінінград, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 28 серпня 2014 року, смт Комісарівка, Перевальський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Помер 28 серпня 2014 року від поранень, отриманих у бою. Зведена група військовослужбовців Національної гвардії та Збройних сил України на двох бронетранспортерах Збройних Сил України вирушила на допомогу силам АТО, потрапила у ворожу засідку поблизу селища Комісарівка. Разом з Олексієм загинули солдати резерву О. Дога й А. Тищенко та молодший сержант резерву М. Матвієнко. Третього вересня у харківському військовому шпиталі помер прапорщик резерву Ф. Ухарський. Похований О. В. Курмашев у м. Умань Черкаської області. Залишилися мати та дві старші сестри.

Нагородження: Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Олексій народився у Калініграді, мав російське коріння та родичів на Донбасі, проте виявив себе як патріот України. Він хотів, аби діти Заходу і Сходу мали можливість навчатися в школі, мали щасливе майбутнє. «Хто, як не я. Потрібно йти, поки не розпочалась мобілізація 18-річної необрітальної молоді», — сказав Олексій матері і 14 квітня 2014 року вже йшов у строю перших добровольців, яких урочисто проводжали до лав Національної гвардії жителі Умані — міста, де він виріс. Вже за місяць резервісти, які створили у складі 1-го резервного батальйону НГУ уманський взвод,

на тому самому місці звітували землякам про хід підготовки.

У підрозділі Олексій мав позивний «Альпініст», бо справді захоплювався підкоренням висоти і навіть на полігоні НГУ тренувався, підіймаючись на найвищі споруди смуги перешкод. Під час першого відрядження на Схід України Олексій не раз брав участь у боях, відстоюючи гору Карачун, під час другого — бився під Дебальцевим. 34-річний військовий ніколи нічого не боявся. Завжди йшов на передову. Він вистояв не один бій. Був снайпером. Хлопець мріяв повернутися додому та знову побачити очі рідної матері...

У своєму останньому бою старший солдат резерву Курмашев урятував свого тяжкопораненого земляка Віктора Савчука, витягнувши його з-під вогню й перев'язавши, але сам не вберігся від кулі снайпера...

«Наші хлопці попали в засідку. Всіх їх було поранено. Олексія також. Але вони повелись як справжні герої. Попри важкі поранення, вони витягували один одного з бою, аби жоден з них не потрапив до рук сепаратистів, та ще й відстрілювалися, — розповідає капелан батальйону отець Макарій. — Згорів лише один БТР, та троє наших бійців полягли. Всіх поранених відвезли до Харкова. Олексій ще був живий. Але рана виявилася дуже важка. Куля пробила бронезилет, пройшла наскрізь, вдарилася в пластину

і повернулася в тіло... Чесно кажучи, ми не думали, що Олексій загине...»

Мати шполянина Віктора Савчука радіє, що син залишився живий: «Син мені казав: “Мамо, я цьому хлопцеві завдячую життям. Я вже геть втрачав свідомість, відходив. Якби не він, не був би я живий”. Та сам Альоша загинув, його не змогли врятувати, як мого сина. Як його ховали в Умані, я їздила на похорон — подякувати... Хороша дитина».

15 грудня 2014 року в Уманському навчально-виховному комплексі «Загальноосвітня школа I–III ступенів № 7 — колегіум» відкрили меморіальну дошку на честь випускника цього закладу Олексія Курмашева, у шкільному музеї створено присвячену йому експозицію.

КУЗЯКОВ Артем Володимирович (позивний «Арт»)

34 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, розвідник-санитар 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативного територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 24 липня 1980 року, м. Суми.

Дата і місце загибелі: 20 серпня 2014 року, с. Грабське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. 20 серпня 2014 року мікроавтобус «Тойота», на якому з Іловайська вивозили поранених (за свідченням офіцера за позивним «Дантист», у машині перебувало 8 бійців батальйону «Донбас» та військовослужбовець Збройних Сил України), поблизу с. Грабське Амвросіївського району Донецької області потрапив у засідку, влаштовану двома взводами регулярних військ збройних сил Російської Федерації. Разом з «Артом» у цьому бою загинули «Румун» і «Колдун», а «Карат», діставши тяжке поранення, підірвав ручною гранатою себе та кількох росіян, які намагалися захопити його в полон (завдяки цьому вцілілі воїни зуміли відірватися від ворога і дістатися своїх військ). Похований у м. Суми на Алеї поховань Почесних громадян Центрального кладовища. Залишилась неповнолітня донька.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

20 серпня 2014 року мікроавтобус «Тойота», на якому з Іловайська вивозили поранених, у районі с. Грабське Амвросіївського району Донецької області потрапив у засідку, влаштовану двома взводами регулярних військ ЗС Російської Федерації. Поміж інших загинув і Артем Кузяков, діставши тяжке поранення.

Сором'язливий та завжди усміхнений Артем прагнув змінити долю України. Мріяв про ті часи, коли на його рідній землі настане мир і він зможе спокійно повернутись додому, до своєї сім'ї, де на нього з нетерпінням чекала донечка Анастасія. Батько дуже любив дівчинку і багато розпо-

відав про неї своїм бойовим побратимам, кажучи, що для нього вона — цілий світ і найдорожча у цьому світі.

Однополчани згадують, що під час оформлення на службу у військовому резерві Національної гвардії України Артем наполіг на своєму бажанні служити саме в розвідувальному підрозділі.

Це була добра, світла людина.

Під час визволення Лисичанська солдат Кузяков дістав поранення, але не залишив підрозділу.

Удруге його поранило в Іловайську, коли він витягав з-під вогню поранених, багатьом із них урятувавши життя...

КУТУЗАКІЙ

Олександр Сергійович

(позивний «Кутуз»)

28 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, старший стрілець 2-го відділення 1-го комендантського взводу комендантської роти окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 26 грудня 1986 року, м. Одеса.

Дата і місце загибелі: 15 лютого 2015 року, с. Широкине,

Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у бою з російськими збройними формуванням в районі села Широкине.

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Одесит Олександр Сергійович Кутузакій, для побратимів просто Кутуз, був і залишається у спогадах щирим та відчайдушним воякою. За словами друзів, він був з-поміж тих, хто завжди відстоював правду й допомагав порадами. Він настільки любив свою рідну землю, що був готовий віддати за її незалежність життя.

Жодного разу не вагаючись і не шукаючи відмовок, приходив побратимам на допомогу.

Чи то під шквальним вогнем, чи то в мирний час, він завжди намагався допомогти.

Рвався вперед і вірив у те, що перемога буде за нами.

15 лютого 2015 року під час пекельних боїв у с. Широкине Волноваського району Донецької області Кутузакій Олександр Сергійович поліг смертю Героя.

«Його обличчя — це обличчя України», — такі слова звучали в багатьох ЗМІ у день прощання з «Кутузом».

За проханням матері, героя ховали у відкритій труні, щоб люди бачили, що відбувається на Сході країни і як знущуються над українськими вояками «кадіривці», які відрізали Олександрові вуха.

Іменем героя названа одна з вулиць у його рідному місті Одеса.

Він боровся за Україну. Він стояв на сторожі волі та незалежності. Заради нас, нашого життя і нашої свободи віддав своє життя.

Такими вони були, такими вони є, такими вони залишаться навіки.

Втрата кожної полеглої на війні людини катастрофічна для сім'ї, болюча для товаришів і друзів. Це незагойна болюча рана. «Кутуз» загинув на полі бою як воїн, як справжній чоловік. За спокій рідних, за щастя дітей, їхнє майбутнє.

ЛАБАНЬ Роман Олегович

21 рік

Звання, посада, підрозділ: старший лейтенант (посмертно), командир 3-го взводу (на БТР) роти оперативного призначення 2-го батальйону військової частини 3028 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 29 серпня 1993 року, с. Сутківці, Яромилинецький район, Хмельницька область.

Дата і місце загибелі: 17 лютого 2015 року (помер від поранень), м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька обл.

Обставини загибелі. Загинув під час бою під м. Дебальцеве. Ховаючись за кущами та посадками, російські танки підійшли впритул до позицій, які утримували українські спецназівці в с. Нижнє Лозове, і били по них з гармат. Українські військові не мали важкого озброєння, щоб дати гідну відсіч, тому від шквального вогню сховались у хаті. Роман вийшов на подвір'я. Раптом танковий снаряд розірвався поруч із хлопцем. Офіцер отримав тяжкі поранення. Побратим «Воєнний», ризикуючи життям, на броневих автомобілі «КрАЗ Кугуар» виїхав на допомогу товаришам. Бійці надали Роману першу медичну допомогу, а «Воєнний» відвіз його до с. Луганське. Звіди молодого воїна відправили до Артемівська (нині Бахмут). Урятувати життя юнака не судилося. Від отриманих ран він помер.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

«Незважаючи на молодий вік, Роман вже двічі брав участь в антитерористичній операції. А з 14-го по 21 лютого 2015 року поблизу м. Дебальцеве ми прикривали частини Збройних Сил України та Національної гвардії, які відходили з міста та його околиць. Підрозділ, де служив Роман, стояв у селі Нижнє Лозове, на об'їзній дорозі м. Дебальцеве. Бої точилися там без упину, вночі і вдень.

17 лютого російські танки підійшли впритул до наших позицій. Ховаючись за кущами та посадками, били з гар-

мат. У нас не було важкого озброєння, аби відповісти їм! Від шквального вогню хлопці сховались у хаті. Роман вийшов на подвір'я. Цієї миті танковий снаряд розірвався поруч із ним...

Хлопець був при свідомості і страждав від нестерпного болю. А снаряди без упину вибухали біля нас. Тож я скочив у свій «Кугуар» і на великій швидкості рвонув до побратимів. Тим часом хлопці перев'язали Романа. ...Розвернувся і завантажив товариша. Помчав сільською дорогою, корчами, об'їжджав воронки від снарядів та

мін. І це все під обстрілом, — згадує нацгвардієць «Военний». — Роман відчайдушно боровся за життя, казав: "Не хочу помирати! Я житиму!" У селі Луганському передав його медикам та

й гайда до своїх. Романа терміново госпіталізували до лікарні міста Артемівськ (нині Бахмут)...

Він дуже хотів жити! Але занадто важкі рани були йому заподіяні...»

«Ми на передовій не раз бачили загибель, каліцтва хлопців. Але смерть Романа дійсно вразила нас усіх. Хлопець з простої сільської родини з Хмельницької області, мати акушерка, батько бригадир аграрної компанії, — з сумом згадують побратими Романа. — Завдяки знанням і таланту закінчив факультет внутрішніх військ Київського національного університету внутрішніх справ. Він був з першого "воєнного" випуску. За своє коротке життя вже пройшов усі дев'ять кіл пекла...»

Офіцер «Военний» на своєму щасливому «Кугуарі» ще декілька разів вивозив поранених з поля бою. Сам також отримав рану, але таки вивів машину з бійцями з-під шквального вогню...

Усього під час пекельного тижня боїв під Дебальцевим були поранені ще сім «ягуарівців». Але наші хлопці тоді помстились за смерть Романа та рани побратимів.

Романа Лабаня нагородили орденом «За мужність» III ступеня та присвоїли звання старшого лейтенанта (посмертно).

У с. Сутківці Ярмолинецького району, що на Хмельниччині, на честь героя-спецназівця встановили меморіальну дошку на будівлі школи, яку він закінчив.

ЛАГНО Роман Іванович

37 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, старший стрілець 1-го відділення 2-го взводу оперативного призначення 2-ї роти оперативного призначення Батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 липня 1977 року, с. Волиця, Сокальський район, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 9 січня 2015 року, смт Станиця Луганська, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув під час бою, що спалахнув близько 12.30 9 січня 2015 року в смт Станиця Луганська. Перебував у складі підрозділу, який вирушив для виконання бойового завдання до одного із сіл, що поблизу так званої лінії розмежування, але в районі вул. 5-та лінія потрапив у вогневу засідку, влаштовану бойовиками незаконних збройних формувань самопроголошеної «Луганської народної республіки». Під час бою також загинув підполковник міліції Роман Фурик, ще чотирнадцятеро однополчан було поранено. Похований з військовими почестями у м. Сокалі Львівської області. Залишилися 11-річний син, батьки, брат, сестра.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Після панахиди у кафедральному соборі Святих апостолів Петра і Павла громада міста Сокаль багатокілометровою ходою провела воїна в останню путь до місцевого кладовища, де його було поховано з військовими почестями.

Роман Іванович народився в селі Волиця Сокальського району у великій інтелігентній родині, був вихований справжнім патріотом. Коли в Україні розпочалась Революція Гідності, Роман одним із перших приїхав на Майдан. Був десятником 10-ї Сокальської сотні Самооборони Євромайдану.

18 лютого 2014-го під час барикадних сутичок дістав поранення в ліве око. Коли ж на Сході України розпочалась масштабна російська агресія, чоловік негайно уклав контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України та вирушив звільняти Донбас.

Роман був мужній та вправний вояк.

Він усім серцем любив Батьківщину і мріяв про той незабутній день, коли на його рідній землі настане мир і він та його побратими зі спокійною душею зможуть повернутися до рідних домівок.

ЛАГУНОВ Дмитро Анатолійович (позивний «Кащей»)

38 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, водій автомобільного відділення медичної роти Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 6 березня 1976 року, м. Львів.

Дата і місце загибелі: 9 лютого 2015 року, с. Логвинове, Артемівський (нині Бахмутський) район, Донецька область.

Обставини загибелі. 9 лютого 2015 року бригада медиків медичної роти ПКТрУ Національної гвардії України виїхала з міста Бахмут Донецької області в бік Дебальцевого назустріч медичному екіпажу Збройних Сил України (солдати А. Суліма, М. Балюк, солдат резерву С. Кацабін та поранений молодший сержант О. Кравченко), із яким зник зв'язок. Біля с. Логвинове Бахмутського району Донецької області джип підірвався на фугасі. Разом із Дмитром загинули капітан Т. Кончевич, солдат резерву В. Задорожний та солдат резерву М. Овчарук. Похований у м. Львів на Полі почесних поховань (№ 76) Личаківського кладовища. Залишились дружина та двоє синів.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Указом № 2 від 23 червня 2015 року нагороджений відзнакою «Народний Герой України» (по смертно).

Лагунов Дмитро Анатолійович — водій автомобільного відділення 1-ї окремої медичної роти імені Пирогова Північного територіального Київського управління Національної гвардії України.

Із початком бойових дій на Донбасі Дмитро не зміг залишатись осторонь і тому пішов як резервіст проходити військову службу в 1-шу окрему медичну роту імені Пирогова Північного територіального Київського управ-

ління Національної гвардії України (військова частина 3001, м. Київ).

Із січня 2015 року брав участь в антитерористичній операції на Сході України.

9 лютого 2015 року бригада медиків Національної гвардії України в складі медичного бронетранспортера та медичного автомобіля виїхала з міста Артемівськ (нині Бахмут) Донецької області в напрямі міста Дебальцеве Донецької області, назустріч

медичному екіпажу Збройних Сил України, і яким зник зв'язок. Близько 18.30 поблизу села Логвинове Бахмутського району Донецької області медичний автомобіль, у якому перебували Дмитро Лагунов і Василь Задорожний, підірвався на міні, після

чого бригада медиків потрапила під обстріл диверсійно-розвідувальної групи російсько-терористичних угруповань. У ході бою загинуло четверо медиків, у тому числі Дмитро Лагунов.

Указом Президента України нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

23 червня 2015 року нагороджений відзнакою «Народний Герой України» (по смертно).

Нагороджений Пам'ятним нагрудним знаком «Медична рота» (по смертно).

В останню путь його проводили там, де проживає сім'я загиблого. Віддати шану полеглому гвардійцеві прийшли його рідні, близькі друзі, товариші по службі.

ЛИТВІНСЬКИЙ Юрій Олексійович (позивний «Монгол»)

46 років

Звання, посада, підрозділ: полковник резерву (по-смертно), заступник командира батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 3 листопада 1967 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 10 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Як повідомив командир батальйону майор резерву Семен Семенченко, група з 15 бійців, у складі якої перебував «Монгол», рухаючись попереду колони, виявила на мосту, через який пролягав шлях з Іловайська, ознаки мінування — підозрілі дроти. Гвардійцям вдалося запобігти підризу моста, але вони потрапили під обстріл з великокаліберних снайперських гвинтівок і кулеметів. Під час бою диверсанти були відкинуті, але полковник Ю. Бойко, підполковник резерву Ю. Литвинський і старший солдат резерву Р. Мотичак полягли, ціною свого життя забезпечивши просування батальйону та врятувавши десятки товаришів. Похований у м. Києві на кладовищі «Лісове». Залишилися дружина та двоє синів.

Нагородження: Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

1984 року Литвинський Юрій Олексійович закінчив з відзнакою середню школу, 1988-го — Харківське гвардійське вище танкове командне училище. До 1991 року служив у Групі радянських військ у Німеччині, потім — на Далекому Сході, згодом продовжив службу в рідному Києві. У жовтні 2004 року за вислугою років звільнився у запас Збройних Сил України з посади заступника командира рухомого командного пункту Генерального штабу Збройних Сил України. Займався підприємництвом, захоплювався садівництвом на власній дачі.

Наприкінці 2013-го Юрій Олексійович одним із перших прийшов на Євромайдан, очоливши взвод 8-ї афганської сотні Самооборони, був активним учасником подій Революції Гідності. У ніч на 20 лютого на вулиці Інститутській отримав вогнепальне поранення — шріт, що засів під ключицею, йому так і не встигли видалити.

Підлікувався у здравниці «Солоний Лиман», що на Дніпровщині, а вже у травні став до лав батальйону Національної гвардії України «Донбас», обійнявши посаду заступника командира батальйону з озброєння — начальника технічної частини.

За свідченням бійців «Донбасу», Юрій Олексійович відповідально ставився до виконання обов'язків — організації забезпечення підрозділу технікою та озброєнням. Перебуваючи в зоні проведення антитерористичної операції з 17 липня 2014 року, підполковник резерву Литвинський зробив чималий внесок у планування й проведення операцій, зокрема у звільненні міста Попасна.

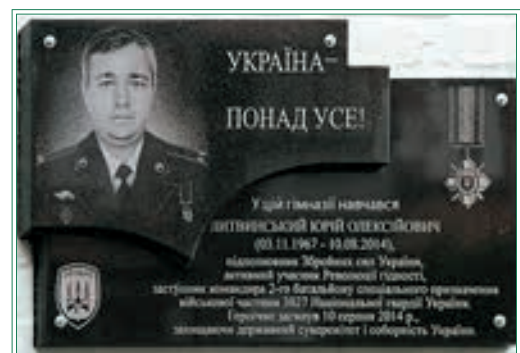
10 серпня 2014 року група з 15 бійців, у складі якої перебував Литвинський, рухаючись попереду колони, виявила на мосту, через який пролягав шлях з Іловайська, ознаки мінування — підозрілі дроти. Гвардійцям вдалося запобігти підриву моста, але вони потрапили під обстріл з великокаліберних снайперських гвинтівок і кулеметів.

Під час бою диверсанти відступили, але полковник Юрій Бойко, підполковник резерву Юрій Литвинський і старший солдат резерву Роман Мотичак полягли, ціною свого життя

забезпечивши просування батальйону та врятувавши десятки товаришів.

Ім'я Юрія Литвинського присвоєно танковій роті 46-го окремого батальйону спеціального призначення Збройних Сил України «Донбас — Україна», одна з бойових машин якої носить його позивний — «Монгол».

У листопаді 2015 року наказом командувача Національної гвардії України підполковнику резерву Юрію Литвинському присвоєно військове звання полковник резерву (посмертно). Його погони отримав молодший син Павло.

ЛІНИВЕНКО Юрій Володимирович (позивний «Пастор»)

43 роки

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, стрілець-гранатометник 3-го відділення 4-го взводу оперативного призначення 2-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 8 листопада 1971 року, м. Барвінкове, Харківська область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції в дорожньо-транспортній пригоді на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Артемівська (нині Бахмут) Донецької області. Похований на малій батьківщині у м. Барвінкове Харківської області з військовими почестями. Залишилися батьки, брат, сестра, дружина і донька.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився Юрій Володимирович 8 листопада 1971 року в місті Барвінкове Харківської області. Закінчив Барвінківську загальноосвітню школу № 2, працював майстром виробничого навчання в професійному агролицей. Останні 13 років працював у місті Слов'янську Донецької області. Мав позивний «Пастор» (був послідовником протестантизму).

До лав Національної гвардії України Юрій вступив добровільно ще в травні 2014 року. Бойові дії на Донбасі стали для нього особистою трагедією. Він жив у Барвінковому, щодня їздив на роботу до Слов'янська, увечері повертався до родини. Коли прийшла

біда, то вирішив захищати українську землю з автоматом у руках. «У мене двоє дітей, молода красива дружина. І взагалі я не лузер, а доволі успішна людина. Але я не можу залишатися вдома», — озвучував свою позицію «Пастор».

Юрій був відкритою людиною, завжди казав те, що думав. Особливо жорстко висловлювався щодо бойовиків і можновладців, які гріють руки на війні, що точиться на Сході України. Юрій захищав українську землю не тільки зі зброєю в руках, а й намагався впливати на супротивників словом — навіть написав вірша «Звернення до слов'янців». Багатьох із тих,

хто став ополченцем, він знав особисто ще в мирному житті.

Юрія Лівиненка оминали кулі під час бойових зіткнень. Він двічі був у гарячих точках Донбасу — під Слов'янськом та під Дебальцевим. Це була третя ротація «Пастора».

Новий 2014 рік він зустрів удома з родиною, 2-го січня виїхав до військової частини, а 5-го — життя бійця обірвалося у страшній дорожньо-транспортній пригоді.

Лихо спіткало військових поблизу села Мінківка Артемівського району Донецької області. Автобус, що перевозив бійців, зіткнувся з вантажівкою КРАЗ. Товариші, які вижили, кажуть, що обличчя в Юрія було спокійним, скоріш за все він миттєво помер уві сні.

Однополчанин, старший лейтенант резерву Анатолій Мартинюк опублікував своєрідну зворушливу епітафію загиблому побратимові:

«Позивний “Пастор” — Юрій Лівиненко з Харківщини. Ти був для нас не лише як старший побратим — точніше як батько.

Ти завжди тримав наші патріотичні почуття на високому рівні. Ти був для нас взірцем — Людиною, яка прийшла до лав батальйону, щоб відвоювати свій рідний Слов'янськ, у якому ти провів значну частину свого життя. Ти вмів сказати правильне і розважливе слово, був рішучий і безкомпромісний щодо своїх переконань, щодо шляху, на який тобі вказувала твоя совість.

У мене по цей день зберігається твоє СМС-повідомлення: “Спасибі, що ти беріг нас. Завжди пам'ятатиму про це, командире”».

6 грудня 2016 року на фасаді міської ЗОШ № 2 в м. Барвінкове відкрито меморіальну дошку на честь Ю. Лівиненка.

ЛІПСЬКИЙ Віктор Володимирович

31 рік

Звання, посада, підрозділ: прапорщик Національної гвардії України, інструктор (старший кулеметник) взводу вогневої підтримки 2-ї роти спеціального призначення військової частини 3028 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 11 січня 1983 року, с. Малі Кутища, Калинівський район, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 29 травня 2014 року, м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув поблизу м. Слов'янська в районі проведення антитерористичної операції. Знаходився у гелікоптері Мі-8МТ Національної гвардії України, який після розвантаження харчових продуктів та проведення ротації особового складу на п'ятому блокпості, повертаючись з району гори Карачун, зазнав обстрілу, що вівся з лісосмуги, та був підбитий. Катастрофа, спричинена пострілом із переносного зенітного ракетного комплексу, забрала життя шістьох військовослужбовців Національної гвардії України та шістьох працівників спеціальної роти міліції Міністерства внутрішніх справ України в Івано-Франківській області. Дивом уціліти судилося лише одному з членів екіпажу — другому пілоту капітану О. Макеєнку, якого було тяжко травмовано.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» І ступеня (посмертно).

З повагою та скорботою лейтенант Олександр Гречанівський згадує друга:

«Навіть уявити не міг, що говоритиму про свого найліпшого друга Віктора Липського, вживаючи слова в минулому часі. А тим більше ніколи і не припускав думки, що він піде з життя так рано, залишивши в скорботі всіх тих, хто так любив його і дорожив ним, а саме свою кохану дружину Юлю, дорогого синочка Юру, батьків Володимира Володимировича та Галину Вікторівну та своїх товаришів з колишньої 2-ї роти спеціального призначення.

І хоч із Віктором я знайомий не з дитинства, ми потоваришували під час служби в 2-ій роті спеціального призначення військової частини 3028 ("Ягуар").

Коли була перша ротація в зону проведення антитерористичної операції, Вітя з ротою не поїхав, оскільки перебував у щорічній відпустці. Але думками він був не дома з дружиною та сином, а з нами, своїми товаришами.

У Віті було дві сім'ї: одна — вдома, а друга — на службі.

Брати — так він нас називав.

Кожне бойове завдання він переживав разом з нами та хвилювався за всіх нас. Вітя був душею військового колективу, знав проблеми кожного товариша в роті і завжди намагався допомогти.

Коли Вітя їхав з нами в другу ротацию, його прийшли провжджати на КПП військової частини батьки, дружина та син.

Він кілька разів виходив до них, цілував кожного і просив, щоб не хвилювалися, запевняв, що з ним усе буде гаразд. Але, на жаль, сталося не так...

За день до трагедії ми колективом роти зібрали гроші, купили рибу і м'ясо, щоб зварити юшку. Заходився готувати Вітя.

І такої смачної юшки я ніколи не їв!

Той політ Віктора Ліпського на вертольоті був першим і, на жаль, останнім у його житті.

Кажуть, що людина помирає не тоді, коли перестає битися її серце, а тоді, коли про неї не згадують.

Вітя для мене і досі живий, але знаходиться на бойовому завданні.

Тепер його сім'я — сім'я бійців 2-ї роти спеціального призначення. Ми підтримуємо батьків, дружину та синопчка. Щороку відвідуємо могилу Віті в дні його народження та загибелі, щоб він знав: ми його любимо і пам'ятаємо.

Я вважаю, що наш обов'язок — пам'ятати кожного Героя, який віддав найдорожче — життя за те, щоб ми краще жили в нашій державі Україні».

ЛОЖЕШНІКОВ Володимир Іванович (позивний «Ест»)

52 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву (капітан міліції у відставці), старший оператор протитанкового взводу батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 23 травня 1962 року, м. Воркута, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 31 серпня 2014 року (помер від поранень), смт Кутейникове, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Брав участь у боях за Іловайськ (Донецька область), разом із бойовими побратимами потрапив в оточення. Перше, легке поранення він отримав в Іловайську 18 серпня, а друге, важке — 29 серпня в с. Червоносільське Амвросіївського району під час обстрілу. Важкопоранений, був полонений супротивником. Помер у полоні об 11-й годині ранку 31 серпня в населеному пункті Кутейникове Амвросіївського району Донецької області. Тіло загиблого було покинуто на полі неподалік від місця, де ночували полонені бійці батальйону «Донбас». 2 вересня тіло «Еста» разом із тілами 87 інших загиблих у так званому Іловайському котлі було привезено до моргу м. Запоріжжя. Був упізнаний родичами та похований 6 вересня 2014 року у с. Свидівок Черкаського району Черкаської області. Залишилися дружина і троє дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився в родині робітників, росіянин за національністю. Із 1984-го — на службі в органах внутрішніх справ.

Закінчив Талліннську спеціальну середню школу міліції Міністерства внутрішніх справ. Із 1990-го, переїхавши до Черкас, протягом 20 років працював у місцевій міліції. 1997 року отримав диплом Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого. На пенсію пішов з посади заступника начальника відділення карного

розшуку Соснівського районного відділу внутрішніх справ м. Черкаси.

Перебуваючи на заслуженому відпочинку, виховував сина та доньку, займався підприємництвом, водночас був відомим у місті громадським активістом — опікувався діяльністю місцевого формування з охорони громадського порядку.

У травні 2014 року, балотуючись у депутати Черкаської міської ради, у зверненні до виборців писав: «Ке-

руюся етичним правилом — стався до людей так, як хочеш, щоб ставилися до тебе... Хочу, щоб наше місто розвивалося не на словах, а у справах людей, які відповідають за роботу на своїх ділянках. Вулиці мають бути чисті, освітлені, двори — доглянуті. Підприємцям треба розвивати економіку, а не боятися за свій бізнес.

«Правоохоронні органи повинні охороняти Закон і порядок...»

«Він завжди був позитивною людиною. Якщо Володя говорив, що допоможе, то допомагав завжди», — згадує друг загиблого, актор місцевого театру Олександр Гуменний.

Наприкінці травня Володимир Ложешніков у званні солдата резерву вступив добровольцем до лав резервного батальйону «Донбас» Національної гвардії України.

Загинув росіянин-доброволець Володимир Ложешніков у серпні 2014 року в Іловайському котлі. Ім'я Володимира вписано в Книгу пам'яті загиблих

працівників Управління Міністерства внутрішніх справ України в Черкаській області та увічнено на обеліску загиблим міліціонерам, що встановлений на подвір'ї УМВС України Міністерства внутрішніх справ у Черкаській області.

23 травня 2015 року — у день, коли Володимиру Івановичу мало б виповнитися 53 роки, за участі його родини, колег, однополчан на його

честь урочисто відкрито меморіальну дошку біля входу до будівлі Соснівського райвідділу міліції м. Черкаси.

Депутати міської Ради м. Черкаси ухвалили рішення перейменувати вулицю Крупської на вулицю Володимира Ложешнікова.

ЛУГОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович (позивний «Баррет»)

23 роки

Звання, посада, підрозділ: старшина, старший інструктор (командир відділення) 2-го відділення взводу розвідки спеціального призначення 1-го батальйону оперативного призначення окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 5 червня 1994 року, м. Червоноград, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 09 березня 2018 року поблизу с. Водяного Волноваського району, Донецької області.

Обставини загибелі. Близько 2.15 під час виконання бойового завдання за бойовим розпорядженням керівника ССО з КДБ, під час снайперського обстрілу з боку незаконних збройних формувань, отримав кульове поранення, несумісне з життям, у обличчя.

Нагороди: пам'ятний знак «Захиснику Маріуполя»; нагородний знак «За відзнаку в службі».

«Сьогодні лише задумались, скільки йому років. 23...» Хлопці з аеророзвідки 1-го батальйону ОЗСП «Азов» добре знали Юрія «Баррета» Луговського. Тому кожному є що розповісти. Дехто й досі не може опанувати себе після звістки, тому не наважується говорити про Юру в минулому часі.

«Виявляється, ми вже чотири роки з ним пліч-о-пліч. Нам уже було по 35, а «Баррет» прийшов, не досягши ще й 20 років. Яким він був? Натуральним, справжнім. Зі своїм світосприйняттям», — в один голос кажуть побратими.

Серед тих, хто знав «Баррета» ще до «Азову», друг Волина: «Познайомилися ще в батальйоні Донбас 2014 року. Пізніше навіть не задумувались, хто з нас де буде, і чи разом будемо згодом в «Азові». Бо коли воюєш, — всі на одній «орбіті».

З першого погляду, «Баррет» був замкнутим, мовчазним. Навіть тоді, коли ближче познайомилися, він не любив про себе чи про родину розповідати. На початку знайомства до людей обережно та дещо недовірливо ставився. Проте був веселим, комунікабельним. Під час бою ніколи не панікував. Часто бував замислений.

Дуже не любив дурнів, з ними він обмежував спілкування. Ігнорував їх. Недовірливо ставився і до дилетантів. Хороший солдат, справжній воїн за духом.

Зі спогадів друга Тарпана: «Зрідка «Баррет» перебував на базі. Інколи у нього був вільний час, і юнак його не гайнував: читав, займався фізичними вправами, слухав музику. До речі, любив українську музику.

Позивний мав ще з пори перебування у батальйоні Донбас. Знаю, що

упродовж певного часу була у нього однойменна гвинтівка.

Завжди залишався при своїй думці.

Пам'ятаю, якось у Водяне прийшла велика посилка воякам. Вони думали, що там щось смачне. Відкрили. А там — повнісінько книжок. “Баррет” бував у цих вояків часто. Побачивши таке багатство, він за згоди командира вибрав собі одну з книг. Це була “Історія європейської цивілізації. Близький Схід”, і мала вона близько 1000 сторінок. Він її час від часу вивчав.

До того, як почалися бойові дії, він вивчився на столяра. Інколи ділився своїми знаннями в цій сфері: показував, що правильно зроблено, а що — неякісно.

Найближчим часом хотів скласти іспити й отримати посвідчення водія. Навчав мене кермувати.

Постійно працював над собою, вдосконалювався. А як солдат був одним із досвідчених та незамінних».

ЛУК'ЯНЧЕНКО Володимир Валерійович (позивний «Терапевт»)

50 років

Звання, посада, підрозділ: лейтенант медичної служби резерву, лікар 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 12 липня 1964 року, м. Красний Луч, Луганська область.

Дата і місце загибелі: 1 вересня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. До 1 вересня 2014 року перебував з рештками батальйону «Донбас» у с. Червоносільське. Селяни розповіли, що терористи ходили по хатах і шукали українських солдатів. Володимира знайшли і вивезли. Місце поховання невідоме.

Нагородження: Указом Президента України № 23/2017 від 3 лютого 2017 року «за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився й виріс у місті Красний Луч (з 2016 року — Хрустальний) Луганської області.

У 1982–1985 роки проходив строкову військову службу у лавах Військово-Морського Флоту СРСР.

Служив у берегових ракетно-артилерійських військах Балтійського флоту (селище міського типу Донське Светлогорського району Калінінградської області, РРФСР).

1991-го року закінчив 2-й лікувальний факультет Донецького державного медичного інституту імені Максима Горького (нині — Донецький національний медичний університет імені Максима Горького).

Після закінчення вищого медичного закладу йому було присвоєно звання лейтенанта медичної служби.

Мешкав у місті Донецьк. Працював у медичних закладах.

У 2014 році добровольцем вступив до лав 2-го батальйону спеціального призначення (резервного батальйону) «Донбас» Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України (військова частина 3027), де став військовим лікарем групи медичного забезпечення.

Із літа 2014 року брав участь в антитерористичній операції на Сході України.

Позивний «Терапевт».

У серпні 2014 року був учасником боїв за місто Іловайськ Донецької області. З того часу, а саме з 10 серпня 2014 року й по теперішній час, місце перебування військовослужбовця Національної гвардії України невідоме.

Володимир Валерійович Лук'янченко вважався зниклим безвісти.

Родичі й знайомі тривалий час розшукували Володимира.

Відомо, що востаннє він виходив на зв'язок 1 вересня 2014 року із села Червоносільське, переховуючись, за свідченнями селян, у будинку місцевих жителів.

Його вистежили і вивезли невідомо куди терористи, попри заяву Володимира, що він лікар.

Його мобільний телефон був увімкнений до 6 вересня, проте спро-

би зв'язатися з його власником були марні. Жодних, бодай найменших, повідомлень про місце перебування військовослужбовця більше не надходило.

23 вересня 2016 року рішенням Солом'янського районного суду міста Києва Лук'янченко В. В. визнано померлим і встановлено дату смерті: 10 серпня 2014 року.

Указом Президента України № 23/2017 від 3 лютого 2017 року нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ЛАВРІНЕНКО Петро Григорович

35 років

Звання, посада, підрозділ: командир 2-ї роти оперативного призначення (на броневих автомобілях) 1-го батальйону оперативного призначення військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 12 квітня 1979 року, м. Харків.

Дата і місце загибелі: 5 вересня 2014 року, смт Тельманове (нині Бойківське), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 вересня 2014 року поблизу смт Бойківське Донецької області під час виконання службово-бойового завдання внаслідок

обстрілу колони авто- та бронетехніки Національної гвардії України. Разом із Петром загинули майор А. Шанський, молодший сержант Ю. Спащенко, солдат М. Кобринюк та солдат О. Звінник. Похований у м. Харкові на цвинтарі № 3. Залишилася мати.

Нагородження: Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

9 вересня 2014 року в Харкові поховали 35-річного капітана Петра Лавріненка.

За свідченнями однополчан, у мить смертельної небезпеки капітан Лавріненко врятував чимало життів, виявивши справжню мужність, рішучість, і вміло керував діями підлеглих, аж поки куля ворожого снайпера обірвала його життя. Самотньою залишилася мати Петра Григоровича, адже він не встиг створити власної родини, як і троє молодших за нього гвардійців, що загинули разом із ним.

Лавріненко взагалі був однією з легенд військової частини 3027 — пройшов усі звання від солдата до старшого лейтенанта, був учасником бойових дій у Косово, де отримав контузію, але продовжив службу.

Із перших днів війни на Сході України Петро готовий був захищати Батьківщину і разом зі своїм підрозділом виїхав до зони проведення антитерористичної операції, щоб відновити територіальну цілісність Батьківщини.

Ті, хто служив разом із Петром Григоровичем, згадують його як завжди врівноваженого і розсудливого офіцера, що спокійно і гідно переносив усі труднощі буденної військової служби, що траплялись на його шляху.

В останню путь Петра Григоровича Лавріненка проводили там, де проживає рідня загиблого.

Віддати шану полеглому гвардійцеві прийшли його рідні, близькі друзі, товариші по службі.

ЛЯШКО Андрій Андрійович (позивний «Нац»)

39 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, командир 5-го відділення 1-го взводу спеціального призначення 2-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 31 серпня 1974 року, с. Рябушки, Лебединський район, Сумська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув уранці 29 серпня 2014 року на під'їзді до с. Червоносільське, коли вистрибував з вантажівки, у якій їхав. Куля вразила Андрія Ляшка в серце. Третього вересня тіло «Наца» разом із тілами 96 інших загиблих у так званому Іловайському котлі було привезено до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року тимчасово похований на Краснопільському цвинтарі м. Дніпропетровська як невпізнаний герой. Був упізнаний за тестами ДНК та перепохований 28 січня 2015 року в с. Рябушки, Лебединського району Сумської області. Залишилися мати та брати Олексій і Олександр.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Із початком Революції Гідності долучився до лав «Правого сектора». Навесні 2014-го пішов добровольцем до батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України. Андрія було призначено на посаду розвідника, командира 4-го відділення 3-го взводу 3-ї роти.

Зі спогадів очевидців: неподалік від села Червоносільське колону обстріляли російські військові. Ляшко як старший наказав бійцям покинути машину і бігти в укриття. Потім хлопці побачили, як він упав. Попри те, що командир був у бронезилеті, куля поцілила його в серце. Третього вересня

тіло Андрія разом із тілами інших загиблих під Іловайськом було привезено до моргу м. Дніпра.

16 жовтня 2014 року тимчасово похований на Краснопільському цвинтарі м. Дніпропетровська як невпізнаний герой.

Був упізнаний за тестами ДНК та перепохований 28 січня 2015 року.

Від бойових побратимів: «Ми знали Андрія як пряму, чесну та безкомпромісну людину, безстрашного воїна й турботливого друга.

Таким самим він був в армійському побуті й у боях за Попасну, Лисичанськ та Іловайськ».

МАГОМЕДОВ Кадир Кримханович (позивний «Карат»)

42 роки

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант резерву, старший кулеметник (БТР) 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 лютого 1972 року, м. Харків.

Дата і місце загибелі: 31 січня 2015 року, м. Вуглегірськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 31 січня 2015 року поблизу міста Вуглегірськ Донецької області під час виконання службово-бойового завдання. У бою також загинули молодший сержант резерву К. Ковальов, старший солдат резерву С. Беляєв та солдат резерву С. Мякотін. Похований у м. Харкові на кладовищі № 14.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився 19 лютого 1972 року в Харкові. За національністю азербайджанець. Із липня 2014 року служив у 2-му батальйоні спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Був старшим кулеметником БТР у 1-му відділенні 2-го взводу 1-ї роти. Позивний «Карат». Загинув 31 січня 2015 року під час евакуації поранених солдатів із-під Вуглегірська.

Сміливий та відважний азербайджанець воював за свободу України, яку вважав своєю Батьківщиною.

Воїн мріяв про час, коли в Україні запанує мир, а над нашими головами буде безхмарне небо.

Кадир Кримханович був взірцем добросовісного, хороброго воїна.

У бою товариші довіряли йому беззаперечно.

Досвідчений і приязний, Карат міг втішити, заспокоїти чи розрадити будь-кого з побратимів, підняти бойовий дух воїнів та допомогти їм у скрутний час.

Похований 5 лютого 2015 року в Харкові на кладовищі № 14.

Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року, «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

МАКАРЕВИЧ Владислав Янович

35 років

Звання, посада, підрозділ: майор поліції, старший дільничний офіцер поліції сектору превенції Центрального відділу поліції ГУНП в Донецькій області.

Дата і місце народження: 7 вересня 1982 року, с. Желанне, Ясинуватський район, Донецька область.

Дата і місце загибелі: 15 листопада 2017 року, дорога між смт Талаківка та с. Гнутове, підпорядкування Кальміуської райради м. Маріуполя, Донецька область.

Обставини загибелі. Під час виконання службових обов'язків між смт Талаківкою та с. Гнутовим на про-

титанковій міні підірвався екіпаж групи реагування патрульної поліції м. Маріуполя. Владислав Макаревич, який був за кермом, загинув, ще два співробітники поліції отримали поранення. Поліцейські їхали на виклик про незаконну вирубку лісу.

«Коли бойовики атакували Мар'їнку, він, не вагаючись, під снарядами поїхав вивозити людей», — про те, заради чого жив загиблий майор поліції Владислав Макаревич, розповів його друг Олексій Рудюк.

35-річний поліцейський ніс службу у «гарячих точках» Донеччини, живив під шквальним вогнем бойовиків у Мар'їнці та Авдіївці. Але життя обірвалося від ворожої міни на лінії розмежування під Маріуполем, який став для переселенця другим домом і який він захищав до останнього подиху. А найзаповітнішою мрією чоловіка було повернутися у Донецьк — із перемогою...

Владислав присвятив службі в органах внутрішніх справ 18 років. Донедавна працював у відділі забезпечення дорожнього руху обласного главку, а з вересня 2017 року став тимчасово виконуючим обов'язки начальника сектору реагування патрульної полі-

ції Центрального відділу поліції м. Маріуполя. Обслуговував прифронтові села під Маріуполем: Гнутове, Сартану, Талаківку. Виїздив на виклики громадян, охороняв громадський порядок та безпеку місцевих жителів.

Про те, яким був загиблий та заради чого жив, розповів його колишній керівник Олексій Рудюк, у минулому — начальник відділу розшуку та оформлення матеріалів ДТП ГУНП у Донецькій області. З Владиславом Макаревичем поліцейський працював пліч-о-пліч 10 років, вони товаришували ще з Донецька.

— Насамперед, він — офіцер. Владислав ніколи не ховався у задніх лавах, завжди першим йшов туди, де найнебезпечніше. Разом ми евакуювали людей з-під обстрілу під час штурму Мар'їнки бойовиками 3 червня 2015-го. Нічого не боявся та пишався своєю роботою, — згадує Олексій Рудюк.

У складі зведених загонів поліції Владислав ніс службу в Авдіївці, документував наслідки обстрілів, доправляв гуманітарну допомогу в обстріляні райони, допомагав людям, які лишилися на межі виживання. Паралельно виконував і свої безпосередні обов'язки — затримував водіїв, які вбили надорозі людину та втекли з місця ДТП, викрадачів автомобілів, притягував до відповідальності п'яних за кермом.

Надзвичайно відкрита людина, професійна та принципова — таким запам'ятали його колеги.

Так, коли його рідна Ясинувата та Донецьк були окуповані, він перевіз родину у Київ, а сам залишився на Донеччині. З тих пір дуже сумував за двома дітками, телефонував їм щодня та сподівався, що колись переведеться на службу ближче до них, буде водити їх у школу.

— Але все не переводився, бо усвідомлював, що зараз він потрібніший тут. Він щиро вірив, що повернеться в український Донецьк та рахував дні до тієї миті, коли це станеться, — розповідає друг загиблого поліцейського.

Дружина розуміла чоловіка, адже сама працювала в правоохоронних органах, а ось 6-річний син та 4-річна донечка постійно чекали, що тато ось-ось приїде.

15 листопада під час виконання службових обов'язків між Талаківкою та Гнутовим на міні підірвався екіпаж групи реагування патрульної поліції Маріуполя. Владислав Макаревич, який був за кермом, загинув, ще два співробітники поліції отримали поранення.

У рідному селі Владислава Макаревича Желанне Ясинуватського району залишилися батьки поліцейського.

МАЛУХІН Костянтин Юрійович (позивний «Марьячи»)

41 рік

Звання, посада, підрозділ: старший сержант, командир 2-го відділення 2-го взводу спеціального призначення 4-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3057 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 грудня 1973 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 25 квітня 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув о 6.20 від поранень осколками у серце та легеню. Це трапилося під час обстрілу російськими збройними формуваннями околиць села Широкине (Новоазовський район, Донецька область) снарядами калібром 122 міліметри (гармати Д-30 або САУ). Похований у м. Києва на центральному кладовищі «Берківці».

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

«Ми втратили “Марьячу”, Костю Малухіна — сепаратисти прицільно розстріляли карету швидкої. Немає жодних сліз, пафосних клятв. Немає накритих столів з наповненими по вінця гранованими склянками. Немає красивих фраз, як у кінострічці “В бій ідуть лише старики”. Немає хвилини мовчання... Нічого цього немає... Попрощалися мовчки — поглядом. Сподівалися, що виживе...

PS. Костю, брате, я вдячний доли за те, що мав честь з тобою познайомитися в цьому житті. І якщо в іншому житті нам судилося зустрітися знову, Ти знай: я з Тобою в огонь і в воду! Прощавай, брате! До зустрічі! Слава Україні!» — пише старшина батальйону «Донбас» Дмитро Бабкін.

Костянтин загинув 25 квітня 2015 року. Його вразили осколки в серце та легеню під час обстрілу.

Незаконні збройні формування обстрілювали позиції українських військ, що утримували околиці села Широкине Новоазовського району Донецької області снарядами калібром 122 мм.

Такі боєприпаси використовують для стрільби з гармати Д-30 або самохідної артилерійської установки (САУ).

Побратими негайно надали Марьячу першу необхідну медичну допомогу, завантажили його в карету «швидкої медичної допомоги», але окупанти розстріляли її.

Лікарі не встигли допомогти Костянтину — дуже тяжкі були травми.

МАЛЮТА Роман Володимирович (позивний «Джин»)

45 років

Звання, посада, підрозділ: старшина резерву, старший солдат, старший стрілець 3-го відділення 3-го взводу оперативного призначення 3-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 14 лютого 1969 року, с. Долинське, Бердянський район, Запорізька область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції в дорожньо-транспортній пригоді на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Артемівськ (нині Бахмут) Донецької області. Похований на малій батьківщині у с. Долинське Бердянського району Запорізької області.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

8 січня 2015 року в селі Долинське Бердянського району відбулася церемонія прощання і похорон старшини резерву батальйону імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького Національної гвардії України 45-річного Романа Малюти, який загинув у жакливій дорожньо-транспортній пригоді поблизу міста Бахмут.

«У військову частину 3066 Національної гвардії України Роман прийшов добровольцем.

У січні 2014-го ми разом стояли на Київському Майдані.

Звідти пішли добровольцями в батальйон «Айдар», — розповів його близький товариш та побратим Максим Бідник. — Потім Роман пере-

йшов у батальйон “Донбас”, а через деякий час приєднався до військової частини Національної гвардії України.

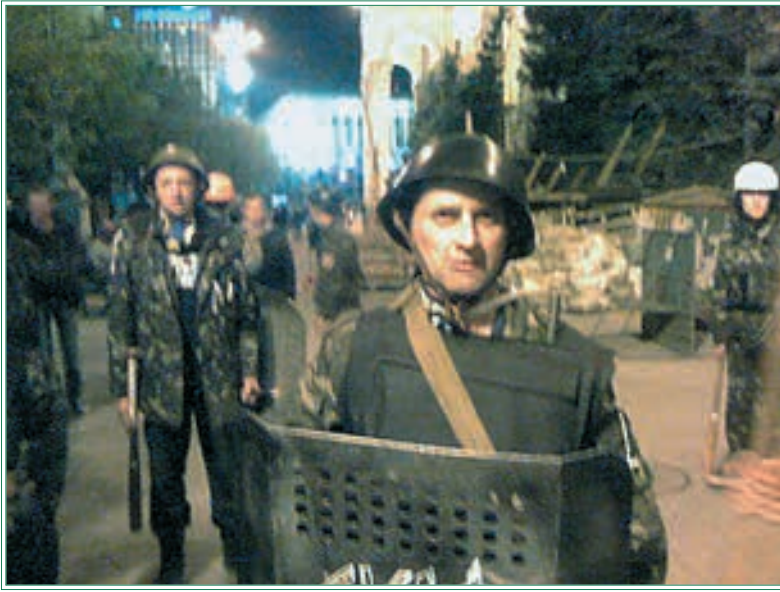
У мене вже було дві ротації, а у Роми — ще більше.

Загинути в дорожньо-транспортній пригоді — надзвичайно прикро...

Пройти крізь жахи війни і померти так недалеко від дому...» — із сумом зазначає Максим.

«Я знав Романа вже давно, — каже голова Долинської сільської ради Віталій Пелешко. — Він був доброю людиною, та не міг миритися з несправедливістю.

Завжди казав правду у вічі й наголошував на тому, що він нічого не боїться. Батьків у нього не було — ба-

буся забрала його з дитячого будинку, всиновила і виховала.

В юні роки він захоплювався живописом, мріяв навчатись у виші.

Деякий час навіть учителював — викладав підліткам у школі військову підготовку та цивільну оборону.

Коли в країні почалися події, наслідками яких став київський Майдан, він одним із перших моїх односельців поїхав до столиці відстоювати народні інтереси. Потім пішов служити до Національної Гвардії.

Бабуся померла, родини в нього не було...»

День 8 січня був морозним, небо — чистим і світлим. Дзвеніла мідь духо-

вого оркестру, лунали вигуки «Герої не вмирають!».

Особливу шану віддали загиблому військовослужбовцю частини 3033 Національної гвардії України, офіцери Бердянського міськвійськкомату та представники частини, яка втратила в аварії відразу так багато своїх бійців.

Добровольця в останню путь провели з усіма належними військовими почестями.

Священнослужителі здійснили богослужіння по загиблому.

Сколихнули повітря автоматні постріли військових. Україна поховала ще одного свого героя.

МАРТ'ЯНОВ Дмитро Андрійович (позивний «Сон»)

21 рік

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 2 листопада 1992 року, м. Запоріжжя.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Станом на 29 серпня 2014 року перебував у с. Червоносільське серед інших уцілілих бійців батальйону «Донбас». Загинув, імовірно, 29–30 серпня у с. Червоносільське. Третього вересня тіло «Сна» разом із тілами 96 інших загиблих у так званому Іловайському котлі було привезено до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року тимчасово похований на Краснопільському цвинтарі м. Дніпропетровськ як невпізнаний герой. Тривалий час вважався зниклим безвісти. Упізнаний 6 травня 2016 року за експертизою ДНК. Перепохований з військовими почестями 8 вересня 2016 року в м. Запоріжжя на Кушугумському кладовищі.

Нагородження: Указом Президента України № 506/2016 від 16 листопада 2016 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Март'янов Дмитро Андрійович — активний учасник Революції Гідності, був у складі Самооборони Запоріжжя, охороняв адміністративні будівлі від проросійських сепаратистів, чергував на блокпостах.

Спогади товариша Вадима: «Дімка «Сон» — це наша справжня Небесна Сотня.

Він був на Майдані. Він горів боротьбою за свободу!!! Він був найсвітлішим з усіх нас.

Він записався в Самооборону найпершого ж дня (я — наступного). Він завжди і всюди був найкращим і най-

першим. Коли нашу десятку поставили охороняти ОДА в “колорадську неділю”, частину хлопців просто неможливо було втримати на місці.

Сон відпросився першим. Ну і всі ті, хто потім буде в “Донбасі” в першому складі — великий “Майстер”, “Москаль”, “Гамлет” — всі помчали закидати “сепарів”!!!

Потім вся ця компанія пішла добровольцями в “Донбас”.

“Майстер” з “Гамлетом” — в першій роті, а “Сон” з “Москалем” — у другій.

“Майстер” прикривав відхід разом з “Франко”. Вибухом гранати вбило

“Франко”, а “Майстра” тяжко контузило і поранило через око — в мозок.

На літаку евакуювали в Дніпро 20 серпня 2014 року.

А друга рота — “Сон” і “Москаль” — була в іншому місці. Їх саме відправили додому на ротацію. “Москаль” повернувся і 24 серпня відзначав свято вдома. А “Сон” відмовився їхати і помчав допомагати хлопцям в Іловайську.

29 серпня 2014 знаходився у другій колоні, що рухалася з Іловайська в напрямі до Многопілля.

Коли перед автомобілем вибухнув снаряд, усі, хто був у кузові (Діма також), отримали легкі поранення.

“Сон” до останнього відстрілювався з гранатомета. Востаннє його бачили на околиці с. Червоносільське, під стіною будинку, де він намагався віддихатись».

Нагороджений відзнакою «Іловайський Хрест» (посмертно).

За активну громадянську позицію, героїзм, самопожертву під час подій Революції Гідності, у захисті Батьківщини на Донбасі нагороджений медаллю УПЦ КП «За жертвність і любов до України» (посмертно).

Нагороджений почесним нагрудним знаком народної шани «Гідність та воля» за № 1 (посмертно).

МАТВІЄНКО Микола Миколайович (позивний «Дядя Коля»)

38 років

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант резерву, старший стрілець-навідник 2-го відділення 1-го взводу оперативного призначення 2-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 29 листопада 1975 року, смт Клавдієве-Тарасове, Бородянський район, Київська область.

Дата і місце загибелі: 28 серпня 2014 року, смт Комісарівка, Перевальський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув 28 серпня 2014 року, коли зведена група військовослужбовців Національної гвардії та Збройних Сил України на двох бронетранспортерах Збройних Сил України вирушила на допомогу силам антитерористичної операції і потрапила у ворожу засідку поблизу селища Комісарівка. М. М. Матвієнко похований з військовими почестями на кладовищі смт Бородянка Київської області. Залишилися батьки і наречена.

Нагородження: Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Після проходження строкової військової служби у Збройних Силах України Микола Миколайович деякий час працював в органах внутрішніх справ на посаді помічника дільничного інспектора міліції. Колишні колеги, з якими Микола був у добрих стосунках, пам'ятають молодшого сержанта як принципову й порядну людину.

Працював в одній з охоронних фірм, після Революції Гідності уклав контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України.

Опанувавши автоматичний станковий гранатомет АГС-17, став одним

із найкращих стрільців із цієї грізної зброї, здатним вражати ціль на око першою ж короткою чергою. Завдяки цьому особливому таланту, боєць із позивним «Дядя Коля» відзначився, мужньо відбиваючи атаки сепаратистів на блокпости під Слов'янськом та Дебальцевим. Одного разу він розгромив цілий ворожий підрозділ, знищивши колону з кількох автомобілів.

«Він був патріот, скромна людина, яка неухильно прагнула справедливості», — говорили люди під час церемонії прощання з полеглим за Україну воїном. На батьківщині в нього залишилися старенькі батьки.

МАТКІВСЬКИЙ Володимир Анатолійович (позивний «Маланець»)

41 рік

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, молодший інструктор (розвідник) взводу розвідки батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 березня 1973 року, м. Сквир, Київська область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Бахмут, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції в дорожньо-транспортній пригоді на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Бахмут Донецької області. Похований на Ярківському кладовищі м. Сквир Київської області. Залишилися батьки, дружина і донька.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Матківський Володимир Анатолійович, пройшовши службу в лавах Радянської армії, навчався у Київському кооперативному технікумі.

Володимир був вимогливим до себе, ввічливим, чесним і порядним, користувався авторитетом серед товаришів, колег, побратимів.

Разом із дружиною Наталією Анатоліївною виховував донечку Вікторію, ученицю Сквирського ліцею.

Із серпня 2014-го — доброволець-резервіст батальйону імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького, військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

5 січня під час ротації підрозділів Національної гвардії України в райо-

ні проведення антитерористичної операції, неподалік міста Артемівська, що на Донеччині, сталася жаклива дорожньо-транспортна пригода: на прифронтовій дорозі військовий вантажний автомобіль КрАЗ зіткнувся з мікроавтобусом «Богдан», у якому до місця несення служби їхав один із взводів батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Воїн загинув.

Зі слів товаришів по службі, Володимир був вірним другом, умів підтримати добрим словом та допомогти справою.

МЕЛЬНИЧУК Роман Вікторович (позивний «Санта»)

24 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, сапер 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 16 серпня 1990 року, м. Вінниця.

Дата і місце загибелі: 12 лютого 2015 року, с. Логвинове, Артемівський (нині Бахмутський) район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 12 лютого 2015 року під час проведення «зачистки» території від залишків незаконних збройних формувань у селі Логвинове, що розташоване на трасі Дебальцеве — Артемівськ (Донецька область). У цьому бою також загинули: солдати А. Камінський і В. Самоленко, сержанти А. Поліщук і В. Панчук; бійці 30 ОМБр: солдат А. Браух, старший солдат М. Сущук, молодший сержант В. Шульга; бійці 79 ОАМБр: старший прапорщик В. Суслик та старший лейтенант І. Марквас. Р. В. Мельничук похований з військовими почестями у м. Вінниця на кладовищі с. Пирогове. Залишилися мати і сестра.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Роман Вікторович народився і виріс у місті Вінниця.

Загинув 12 лютого 2015 року під час проведення зачистки територій від залишків незаконних збройних формувань у селі Логвинове, що розташоване на трасі Дебальцеве — Артемівськ (Донецька область).

Зі слів побратимів:

«Він, спокійний і врівноважений, був рішучим і безстрашним, коли потрібно було відстоювати честь і гідність України».

На свої роки сміливий та дуже розумний, Роман розповідав товаришам по службі, що після війни мріє повернутись додому, щоб допомагати мамі та сестрі.

А ще планував створити власну міцну сім'ю та жити в єдиній непопушній і міцній державі.

МЯКОТІН Сергій Павлович (позивний «Твердий»)

44 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, розвідник 5-го відділення 3-го взводу спеціального призначення 3-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 5 грудня 1970 року, м. Харків.

Дата і місце загибелі: 31 січня 2015 року, м. Вуглегірськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув поблизу в ході виконання службово-бойового завдання. Похований з військовими почестями на Сумщині 4 лютого 2015 року в м. Лебедині на Ватутінському цвинтарі.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Мякотін Сергій Павлович народився і виріс у Харкові.

Закінчивши наприкінці 1980-х Харківський залізничний технікум і здобувши професію електрика, Сергій вирішив розпочати свою трудову діяльність у тодішньому лебединському «Промбуді». І пояснення цьому доволі просте: в Лебедині проживав і працював у тій самій організації його двоюрідний брат Микола Олександрович Мякотін, з яким у Сергія склалися дуже теплі родинні стосунки. Звідти юнак пішов на службу в армію, після чого повернувся до роботи.

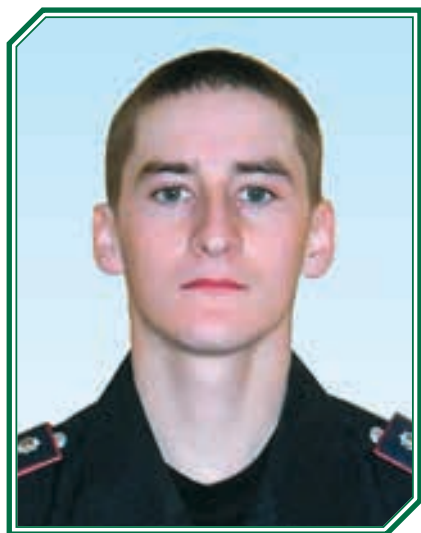
Коли на українському Донбасі розпочалися воєнні операції, Сергій Мякотін, звісно, міг би продовжити підприємницьку діяльність, жити з коханою дружиною Віолетою Миколаївною та виховувати двох синів —

Павлушу і Дмитра. Але він був патріотом своєї землі. Патріотом справжнім

Сергій Павлович не чекав виклику з військкомату, а вже в липні 2014-го приєднався до лав Національної гвардії України добровольцем-солдатом. Він добре усвідомлював, що йде на війну.

І солдат резерву 5-го відділення 3-го взводу 3-ї роти батальйону спецпризначення військової частини 3027 Національної гвардії України Сергій Мякотін (позивний «Твердий») став розвідником.

31 січня 2015 року під час виконання бойового завдання поблизу м. Вуглегорська Артемівського району Донецької області група, у складі якої перебував і «Твердий», потрапила під сильний ворожий вогонь. Під час того бою Сергій Павлович отримав смертельне поранення.

МИКОЛАЙЧУК Дмитро Васильович

21 рік

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, стрілець за штатом 2-го відділення 1-го стрілецького взводу стрілецької роти військової частини 3056 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 13 червня 1993 року, с. Ломачинці, Віньковецький район, Хмельницька область.

Дата і місце загибелі: 24 січня 2015 року, с. Виноградне (Маріупольська міська рада), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув близько 9.20 внаслідок обстрілу з БМ-21 (реактивна система залпового вогню (РСЗВ) «Град» калібру 122 мм) блокпосту Національної гвардії України на підступах до міста Маріуполь, у селищі Виноградне Маріупольської міської ради Донецької області.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився і виріс Дмитро у с. Ломачинці Віньковецького району Хмельницької області в багатодітній родині. У батьків було четверо дітей, Дмитро — наймолодший.

Восени 2013 року був призваний на строкову військову службу, яку проходив у 9-й окремій бригаді внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ, дислокованій у м. Сімферополі.

Наприкінці лютого 2014 року Дмитро разом з однополчанами охороняв військове містечко з'єднання під час тривалого протистояння з пікетувальниками, які блокували місце дислокації бригади.

Після референдуму, яким РФ завершила анексію Криму, військовослуж-

бовці, вірні військовій присязі, повернулися з півострова на материкову частину України.

Дмитро продовжив службу в місті Херсон. Він був справжнім воїном-правоохоронцем, надзвичайно відповідальною людиною.

Під час проходження служби в херсонській частині йому було присвоєно військове звання старший солдат, а також надано відпустку.

Але Дмитро ще був і патріотом своєї держави, після повернення з відпустки він зрозумів, що його місце там, де захищають Батьківщину.

Добровільно згодився взяти участь в АТО.

Загинув Дмитро 24 січня 2014 року внаслідок обстрілу з реактив-

них систем залпового вогню «Град» блокпоста Національної гвардії України на підступах до міста Маріуполь, у селищі Виноградному (на той час Волноваського району) Донецької області.

Ще одного гвардійця було поранено, а в селищі зруйновано житлові будинки, лінії електропередач та газорозподільну станцію.

Дмитро похований з гідними почесними в рідному с. Ломачинці.

В останню путь його проводжав майже весь Вільковецький район Хмельницької області.

Велика колона траурної процесії налічувала понад 600 осіб.

Односельці вшанували пам'ять Дмитра Миколайчука меморіальною дошкою, яку урочисто відкрито 4 грудня 2015 року на будівлі Осламівської загальноосвітньої школи I–III ступенів.

Згідно з наказом командувача Національної гвардії України ім'я героя навічно занесено до списку військової частини.

У підрозділі, де він проходив службу, також вшанували пам'ять побратима — обладнали меморіальне місце Героя.

МОСКАЛЮК Олександр Васильович

51 рік

Звання, посада, підрозділ: старший лейтенант, заступник командира роти оперативного призначення (на БТР) з роботи з особовим складом оперативного батальйону військової частини 3008 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 лютого 1963 року, с. Заболотне, Крижопільський район, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 14 жовтня 2014 року, с. Сміле, Слов'яносербський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув під час прориву колони підкріплення до оточеного російськими бойовиками блокпосту № 32 поблизу села Сміле Слов'яносербського району Луганської області. Разом з Олександром загинув солдат Є. Лабун.

Нагородження: Указом Президента України № 109/2015 від 26 лютого 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Москалюк Олександр Васильович мав гарний життєвий шлях. Із відзнакою закінчив Одеський технікум харчової промисловості, працював поваром у Чорноморському паропрохідстві.

Строкову службу відбував у морській піхоті, брав участь у бойових операціях в Анголі від країн Варшавського договору. Закінчив факультет фізичного виховання та початкової військової підготовки Вінницького педагогічного інституту. Майстер спорту з лижних гонок і кандидат у майстри спорту з боротьби.

Працював учителем у Зозулинській школі, пізніше — у Ленінському райвідділі міліції м. Вінниця. 1997 року заочно закінчив Одеський інститут внутрішніх справ за спеціальністю «Правоохоронна діяльність»,

а в 2002-му — Київську національну академію України за спеціальністю «Правознавство» та здобув кваліфікацію юриста.

Був оперуповноваженим, а з 1997-го до 1999 року — начальником карного розшуку Козятинського райвідділу міліції. Потім займався адвокатською практикою.

Чесна і порядна людина, Олександр завжди був у центрі уваги у будь-якому колективі. З ним завжди було цікаво. Ерудований, добре знався на людях. Знав багато віршів. Про таких кажуть: особистість.

Отримавши повістку до військкомату, Олександрові пішов у зону проведення антитерористичної операції, хоча мав бронхіальну астму та ще низку хвороб. У пам'яті рідних звучать його слова: «Як я можу сидіти вдома, коли помирають діти?!»

7 серпня 2014 року О. В. Москалюк призваний за мобілізацією у військову частину 3008.

Від отриманих чисельних осколкових поранень воїн загинув. Двоє військовослужбовців частини зникли безвісти, двоє потрапили в полон.

До 27 жовтня 2014 року старший лейтенант О. В. Москалюк вважався зниклим. Дружині Олександра телефонували невідомі з кавказьким акцентом і пропонували викупити тіло чоловіка за 20 тис. доларів.

Побратими домовилися з терористами. 27 жовтня тіло Олександра було вивезено з місця бою разом із тілами загиблих «айдарівців».

На похорон Олександра прийшли не тільки всі жителі села, однокласники, «самооборонівці», учителі й учні, яких він колись навчав, а й дуже багато знайомих. Олександр завжди приходив на допомогу, якщо хтось її потребував, не був байдужим до людських проблем. «До нас часто приїжджають бойові побратими батька, говорять про нього багато теплих слів. Він зробив свій вибір, й іншого вчинку від нього не можна було чекати. Для нас він завжди залишиться героєм», — говорять діти Олександра.

8 травня 2015 року нагороджений медаллю УПЦ КП «За жертвовність і любов до України» (посмертно).

23 серпня 2015 року в парку ім. Козицького м. Вінниця відкрито мультимедійну дошку на знак ушанування бійців, які загинули за Україну.

Є там і прізвище О. В. Москалюка.

МОТИЧАК Роман Миколайович (позивний «Комуніст»)

45 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, оператор групи аналізу та координації дій батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 травня 1969 року, с. Бережок, Турківський район, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 10 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Як повідомив командир батальйону — майор резерву Семен Семенченко, група з 15 бійців, у складі якої перебував «Комуніст», рухаючись попереду колони, виявила на мосту, через який пролягав шлях з Іловайська, ознаки мінування — підозрілі дроти. Гвардійцям вдалося запобігти підриву моста, але вони потрапили під обстріл з великокаліберних снайперських гвинтівок і кулеметів. Під час бою диверсанти були відкинуті, але полковник Ю. Бойко, підполковник резерву Ю. Литвинський і старший солдат резерву Р. Мотичак полягли, ціною свого життя забезпечивши просування батальйону та врятувавши десятки товаришів. Похований у с. Лімна Турківського району Львівської області. Залишилися дружина, син і дочка.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

У славній когорті Героїв, для яких заклик «Україна — понад усе!» був не просто гаслом, а глибоко змістовним, усвідомленим — аж до самопожертви — сенсом буття, є й Роман Мотичак, великий патріот, у повсякденному житті — скромна, високоморальна людина.

Він висловлював любов до України не популістськими гаслами, а благородними вчинками.

У складних обставинах ніколи не ховався за спину інших, щоб зачaitися або перечекати можливу небезпеку. Цінував вірних друзів, яких у нього

було не так вже й багато (зрештою, вірних друзів багато не буває).

Коли треба було захищати правду, був безкомпромісним і рішучим.

Роман не вимірював свою участь у Революції Гідності кількістю поїздок до Києва чи кількістю пробутих там днів.

Коли було затишшя на Майдані, брав рюкзак і їхав додому.

При цьому наголошував побратимам по боротьбі: «Як тільки почнеться кіпіш [так він називав загострення протистояння], обов'язково буду тут з вами».

І це для нього було принциповим.

Його друзі розповідають: «Він, спокійний і врівноважений, був рішучим і безстрашним, коли потрібно було відстоювати честь і гідність України».

Таким його пам'ятають і бойові побратими батальйону «Донбас», де Роман воював і загинув героїською смертю.

Ідучи на війну, він навіть близьким не сказав про це. Не хотів засмучувати рідних.

Мама Романа — Ярослава Іванівна — згадує, що у своїх намірах він був надзвичайно рішучий і спроби відрадити чи зупинити його були марні, особливо тепер, коли Україні потрібна допомога.

У рідному селі Лімна, що на Львівщині, любили і шанували Романа. Для багатьох він був і залишається зразком для наслідування.

Саме тому учнівський та педагогічний колективи школи, зібравши відповідні кошти, вшанували його світлу пам'ять — встановили меморіальну дошку на фасаді навчального закладу.

Директор місцевої школи Ярослав Тирик каже, що Роман протягом усього життя готувався до боротьби, загартовуючись фізично й морально.

Навіть під час строкової служби записався до елітного підрозділу морської піхоти, де пройшов велику школу військового мистецтва.

МОЧАЛОВ Олександр Ігорович (позивний «Viva»)

36 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, розвідник-санітар 4-го відділення 3-го взводу спеціального призначення 3-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 28 лютого 1978 року, м. Гавана, Куба.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, 8 км на південь від м. Іловайського, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 29 серпня 2014 року під час виходу з оточення у 8 км на південь від м. Іловайськ, поруч із вантажним автомобілем «ГАЗель». Там також загинув побратим «Кейн». 16 жовтня 2014 року тимчасово похований як невідомий солдат на Краснопільському кладовищі м. Дніпропетровська. Вважався зниклим безвісти. У січні 2015 року був ідентифікований за результатами експертизи ДНК. 6 лютого 2015 року перепохований у м. Полтава на Алеї Героїв центрального міського кладовища. Залишилися батьки і донька.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Солдат резерву Мочалов Олександр Ігорович народився 28 лютого 1978 року в місті Гавана (Республіка Куба) в родині військовослужбовця.

Із 1979 року мешкав у місті Полтава. 1995 року закінчив полтавську загальноосвітню школу № 38, потім — Харківський державний економічний університет (нині — Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця).

Працював майстром-консультантом відділу сервісу товариства з обмеженою відповідальністю «Полтавакар» у місті Полтава.

2014 року добровольцем вступив до лав 2-го батальйону спеціально-

го призначення (резервного батальйону) «Донбас» Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України (військова частина 3027), де служив розвідником-санітаром 4-го відділення 3-го взводу спеціального призначення 3-ї роти спеціального призначення.

У червні 2014 року до батальйону «Донбас» пригнав із Полтави позашляховик з кузовом, щоб встановити кулемет і мати змогу вивозити поранених.

Брав участь у боях за звільнення міста Попасна Луганської області. Із 24 серпня 2014 року воював за місто Іловайськ Донецької області. 29 серп-

ня 2014 року під час обстрілу отримав смертельне вогнепальне поранення поблизу с. Червоносільське Донецької області.

Ігор Мочалов, батько: «Вантажний автомобіль, у кузові якого Сашко вибирався з оточення, потрапив під шквальний ворожий вогонь.

Вижили тільки четверо — ті, хто сидів біля заднього борту. Вибуховою хвилею їх просто скинуло на землю.

Я розшукав трьох товаришів сина по службі, які останніми бачили його.

Вони розповіли: Сашко показав їм, куди сховатися, щоб їх могли евакуювати, — з одного боку там була пшениця, з іншого — соняшники.

Міг і сам піти в “зеленку”. Але він почав відстрілюватися, навіть намагався завести розстріляну машину, проте спроби були марними.

А потім поповз у напрямку до Іловайська.

Зрозуміло, чому він це зробив. Там були його товариші, які потребували медичної допомоги.

Олександр виконав свій обов’язок до кінця. Вочевидь, він підвівся, щоб перетягти пораненого і в цю мить куля поцілила його в скроню.

На відео тієї місцевості, яке виклав на “Ютубі” один із сепаратистів відразу після бою, я впізнав свого загиблого сина.

Поруч із ним лежали санітарна сумка і ліки, розсипані віялом...»

25 березня 2016 року в місті Полтава на будівлі загальноосвітньої школи № 38 (вулиця Пушкіна, 74), де навчався Олександр Мочалов, йому відкрито меморіальну дошку.

Нагороджений медаллю УПЦ КП «За жертвність і любов до України» (посмертно).

Рішенням Полтавської обласної ради нагороджений відзнакою «За вірність народу України» I ступеня (посмертно).

Нагороджений відзнакою «Іловайський Хрест» (посмертно).

Нагороджений медаллю батальйону спеціального призначення «Донбас» «За відвагу» (посмертно).

МУШТА

Максим Олександрович

25 років

Звання, посада, підрозділ: прапорщик (померт-но), старший інструктор (кулеметник) роти оперативного призначення (на БТР) 1-го батальйону оперативного призначення військової частини 3028 Західного оперативно-територіально об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 22 липня 1989 року, с. Ковалівка, Немирівський район, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 17 серпня 2014 року, м. Ясинувата, Донецька область.

Обставини загибелі. Під час звільнення від терористів міста Ясинувата (Донецька область) Максим на бронетранспортері БТР-4Е підтримував дії загону спеціального призначення Національної гвардії України «Омега». Поблизу будівлі міської адміністрації бойова машина потрапила під потужний мінометно-артилерійський обстріл. У неї влучив снаряд гаубиці. Максим дістав смертельні рани, ще два члени екіпажу — тяжкі контузії.

Нагородження: Указом Президента України № 747/2014 від 29 вересня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (померт-но).

Із повагою, невгамовним болем і скорботою молодший лейтенант О. В. Рогоза згадує про побратима: «...Максима завжди вирізняли ставна постава, привітний погляд, доброзичливість, впевненість у собі і дружнє ставлення до товаришів по службі.

Екіпаж БТР-4Е, а саме: я — командир екіпажу, Макс — навідник, Валентин Мартинюк — водій, виконував бойове завдання в м. Ясинувата Донецької області.

Зав'язався бій... Нас шалено обстрілювали, у тому числі з протитанкових керованих ракет (ПТКР) — на все життя запам'ятали їхнє рокотання під час польоту...

Ми постійно відстрілювались, доводилось дозаряджати боекомплект.

І Макс, щоб прискорити цей процес, відрізав горловину пластмасової пляшки ємністю два літри і ми, висипавши в неї з розірваних упаковок набой, по черзі споряджали магазини.

...Почастішали обстріли після 16.00.

Ми зрозуміли, що десь поблизу засів коригувальник, бо в нашу бойову машину вцілило кілька снарядів.

Тому ми постійно змінювали розташування, щоб вберегти транспортний засіб, який мав вивести нас додому. Проте судилося не так, як гадалося...

Збройні Сили України отримали наказ відступати, а ми залишились, бо у БТР було пробито скати — права сторона сиділа на дисках.

Ворог почав... нас оточувати.

На те, щоб відвести бойову машину від лінії зіткнення, необхідно було отримати дозвіл, а його не було.

Ми не могли й покинути машину, бо знаходилися під прицільним вогнем, а жити дуже хотіли...

Після ще одного влучення снаряда двигун машини зупинився остаточно.

Ми... помітили, що пошкоджено кондиціонер, тобто машину потрібно терміново кидати...

Не гаючись я наказав залишити машину і вискочив, щоб доповісти керівникові групи про втрату бронетранспортера.

Валентин, узявши особисту зброю, попрямував, щоб відкрити задній люк для Макса.

Цієї миті в машину поцілило ще два снаряди з міномета калібру 122 мм,

і навколо нас горіла вже й земля, а не тільки БТР.

Дим, гуркіт — обвалилася частина будівлі біля нас. Мені допоміг підвестися з землі керівник підрозділу. Ми відразу поспішили визволяти Макса з машини і, відкривши ляду, побачили, що втратили його...

Подальші події розгорталися, мов у тумані.

Ми не мали права залишити тіло товариша: відстрілюючись, долали перешкоди і несли, тягли, переносили його з місця на місце — одне слово, виконали останній борг перед Максом і віддали шану полеглому товаришеві...

Земля пухом Максиму. Незрозуміло, чому на Небеса завжди відходять найкращі...»

НАУМОВ Вадим Олександрович (позивний «Дозор»)

22 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, снайпер 1-го відділення 3-го взводу оперативного призначення роти оперативного призначення (на броневих автомобілях) 3-ї роти батальйону оперативного призначення Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 18 серпня 1992 року, м. Козятин, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 1 вересня 2014 року, с. Васи́лівка, Старобешівський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Зник безвісти 1 вересня 2014 року під час нападу бойовиків на блокпост Національної гвардії України, що охороняв міст у селі Васи́лівка Старобешівського району Донецької області. Упізнаний за тестом ДНК. Залишилися бабуся і батьки (був єдиним сином у родині). Похований у м. Козятині Вінницької області.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

Командир батальйону майор Ярослав Ковальчук: «...На мосту зупинилися легковики: автомобіль ДАІ, цивільні *Toyota Camry* й *DAEWOO Lanos*.

На машинах були таблички «Діти», однак вийшли з них озброєні чоловіки в камуфляжі.

Вони маскувалися під наших бійців, які супроводжують дітей із зони бойових дій.

...Ополченці почали стріляти по нас...

Я наказав: «Вогонь!» — наш гранатометник із 400 метрів прицілився, і *Toyota* злетіла у повітря.

У розпал стрілянини вдруге вийшов на зв'язок Наумов — доповів, що поранений.

...За півгодини до нас прибуло підкріплення.

...Хлопці кинулися на висотку, але знайти Вадима під час бою, що тривав до пізньої ночі, не змогли...»

Мати Вадима, Інна Сергіївна: «Про те, що Вадим поїхав на Донбас, мені повідомили вже після його загибелі.

...5 вересня я дізналася і про бій, і про Вадимове поранення, і про його зникнення... Була впевнена: він живий і неодмінно знайдеться».

Друзі Вадима вирішили шукати товариша за допомогою соцмереж. І матері зателефонували. Шантажисти вимагали викуп. Мати повірила, що син вижив... «Аж 14 жовтня мене повідомили про те, що в запорізькому моргу... знайшли його ремінь. Тільки ремінь, без тіла.

Насправді Вадим перебував там, працівники просто припустилися помилки під час обліку...» — продовжує розповідь мати.

Багато зусиль доклали і пошуковці, й командири Вадима, щоб виправити цю помилку.

Врешті-решт воїна упізнали за результатами експертизи ДНК.

А впродовж усього часу матір залякували шахраї:

«Кажу: "Як же вам не соромно, я тільки що вийшла з упізнання...". А мені у відповідь глузливо: "І як, упізнала?" Не знаю, чи є у таких людей серце...

...Як не дивно, вистачає сил жити далі, навчати дітей у школі, спілкуватися з друзями сина. Прошу їх: не забувайте мене, приходьте, телефонуйте, одружуйтеся, народжуйте багато-багато діточок. За всіх тих ваших ровесників, які вже нікому не дадуть життя...»

29 січня 2015 року, у День пам'яті Героїв Крут, у філіалі Національного військово-історичного музею України (НВІМУ), що на Чернігівщині, відкрилася виставка-реквієм «Герої не вмирають!», основою якої стали фотоархіви двох полеглих солдатів: воїна-строковика Національної гвардії України Вадима Наумова та Георгія Тороповського — воїна 40-го батальйону територіальної оборони Збройних Сил України «Кривбас»...

У жовтні 2015 року на міському цвинтарі міста Козятин Вінницької області урочисто відкрито обеліск на честь загиблих воїнів-земляків.

На честь Вадима Наумова перейменовано провулок у місті Козятин Вінницької області (колишня назва — Колгоспний).

9 липня 2016 року у рамках святкування Дня міста у цьому провулку було урочисто відкрито меморіальний обеліск.

НІКОЛЕНКО Анатолій Володимирович (позивний «Карат»)

54 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, кулеметник 6-го відділення 3-го взводу 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 15 липня 1960 року, м. Харків.

Дата і місце загибелі: 20 серпня 2014 року, с. Грабське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. 20 серпня 2014 року мікроавтобус «Тойота», на якому з Іловайська вивозили поранених (за свідченням офіцера з позивним «Дантист», у машині перебувало 8 бійців батальйону «Донбас» та військовослужбовець ЗСУ), поблизу с. Грабське Амвросіївською району Донецької області потрапив у засідку, влаштовану двома взводами регулярних військ збройних сил Російської Федерації. У бою загинули «Колдун», «Румун», «Арт», а «Карат», діставши тяжке поранення, підірвав ручною гранатою себе та кількох росіян, які намагалися захопити його в полон (завдяки цьому вцілілі воїни зуміли відірватися від ворога і дістатися своїх військ). Похований у м. Харкові, на 18-му міському кладовищі (10-й квартал). Залишились сестра, рідний та прийомний сини.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Один із найстарших добровольців батальйону за позивним «Карат» — з Харкова.

Учасник бойових дій в Афганістані. У травні 2014 року став до лав батальйону «Донбас». Уклавши контракт про проходження служби у військово-му резерві Національної гвардії України.

У свої 54 роки «Карат» дивував побратимів чудовою фізичною формою — постійно підтримував її, займаючись спортом.

«Він не хизувався своїм бойовим досвідом. Просто завжди був спокійний, виважений, дуже надійний —

одразу було видно обстріляного бійця старого гарту...» — із сумом згадують про нього побратими.

Під час відрядження до району АТО у складі підрозділу брав безпосередню участь у багатьох боях, неодноразово виявляв мужність та професіоналізм.

В останній бій Анатолій Володимирович пішов 20 серпня 2014 року під час виконання бойового завдання в районі населеного пункту с. Грабське Донецької області.

За спогадами товаришів, у мікроавтобусі, який вивозив поранених з Іловайська, їх було дев'ятеро: восьмеро

бійців батальйону «Донбас» і молодий солдат Збройних сил...

Два взводи російських десантників, які влаштували засідку, підпустили їхню «Тойоту» якнайближче й відкрили шквальний вогонь зі стрілецької зброї та гранатометів.

Троє бійців за позивними «Колдун», «Арт» і «Румун» загинули миттєво. Інші під градом куль вистрибну-

ли з машини, яка вже перетворилася на решето, і, відстрілюючись, подалися до лісосмуги.

Карат упав. Поранений в обидві ноги й руку, він наказав: нікому не зупинятися, рухатися далі, пробиратися до своїх.

А сам вцілілою рукою витягнув гранату, затиснув важіль, зубами віджавши «вусики» запобіжної чеки, висмикнув її і чекав на російських «братів», які вже наближалися до нього...

Метрів за двадцять від Карата впав двічі поранений у руку командир роти за позивним «Дантист».

Аж раптом запала тиша.

Вороги вже не стріляли — йшли на зачистку.

«Дантист» чув їхні голоси, звуки з працюючих радіостанцій...

Через кілька секунд прогрімів вибух.

Крики і стогін розляглися на всю округу. Підбігли інші росіяни — лаючись, забрали поранених і тіла своїх загиблих.

Іти далі вони не наважилися.

1 липня 2015 року на честь Анатолія його позивним — «Карат» — названо один із танків танкової роти 46-го окремого батальйону спеціального призначення Збройних Сил України «Донбас — Україна».

У м. Попасна вулицю Піонерську перейменовано на честь загиблого бійця «Донбасу» Анатолія Ніколенка.

НІЧЕГА Микола Леонідович (позивний «Ніж»)

23 роки

Звання, посада, підрозділ: водій-стрілець групи вогневого прикриття бойової групи роботизованої аеророзвідки групи розвідки спеціального призначення окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Східного ОТО НГУ.

Дата і місце народження: 16 березня 1993 року, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область

Дата і місце загибелі: 23 жовтня 2016 року, м. Мар'їнка, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув увечері 23 жовтня 2016 року під час розмінування міни МОН-50 у районі м. Мар'їнки (Донецька область).

Нагородження: Указом Президента України № 161/2017 від 13 червня 2017 року, «за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Нагороджений відзнакою м. Кривий Ріг «За заслуги перед містом» III ступеня (посмертно).

Микола Леонідович Нічега брав активну участь у виконанні службово-бойових завдань у зоні проведення антитерористичної операції на сході України, де виявляв мужність, сміливість та героїзм.

Так, 23 жовтня 2016 року в районі м. Мар'їнки Донецької області група, до складу якої входив старший солдат М. Л. Нічега, потрапила у засідку сепаратистів. Під час бою внаслідок вибуху міни старший солдат М. Л. Нічега отримав вибухову травму, несумісну з життям, від якої загинув на місці.

16 березня у Кривому Розі у Криворізькому будівельному коледжі, що на вул. Орджонікідзе, 8, відбулось урочисте відкриття меморіальної дошки загиблому бійцю полку «Азов», сину своєї Нації, Миколі «Ножу» Нічезі.

Саме цього дня азовець відсвяткував би свій 24-й День народження.

Миколу Нічегу, бійця групи розвідки спецпризначення окремого загону спеціального призначення «Азов», криворіжці провели в останню путь.

«Наш убійчний воїн виконав все, що Господь поклав на нього», — сказав отець Святослав.

Церемонія прощання проходила у дворі будинку, де жив воїн. Віддати шану Миколі Нічезі прийшли співслужбовці із 42-го, 40-го батальйонів, 17-ї танкової бригади та інших підрозділів. Із передової приїхали і кількадесят Миколиних товаришів по зброї — бійці полку «Азов». Сусіди, однокласники, друзі.

Героя відспівували священнослужителі Української Православної цер-

кви Київського патріархату отці Роман, Вадим та Святослав.

«Ці люди зараз віддають своє життя за нас, за нашу Батьківщину. Україну. Щоб ми мали можливість працювати,

відпочивати, молитися у своїх храмах, займатися своїми справами», — під час проповіді звернувся отець Святослав до тих, хто прийшов на подвір'я родини воїна.

Криворіжці вишикувались у живий коридор довжиною кілька десятків метрів. Людей зібралось близько трьохсот. Жалобну процесію супроводжував духовий оркестр.

За словами волонтерів, які теж прийшли попрощатися з бійцем, Кривий Ріг давно так не проводжав своїх Героїв.

Посмертно Миколу Нічегу нагороджено орденом «За заслуги перед містом» III ступеня. Нагороду отримала його мати.

У Миколи залишилися старший брат і батьки літнього віку, кохана дівчина.

Редакція «Першого Криворізького» тужить разом із рідними і близькими полеглого воїна.

Вічна пам'ять нашим захисникам...

ОВЧАРУК Максим Валерійович (позивний «Тарпан»)

38 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, водій автомобільного відділення 1-ї окремої медичної роти імені Пирогова військової частини 3001 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 травня 1976 року, м. Львів.

Дата і місце загибелі: 9 лютого 2015 року, с. Логвинове, Артемівський (нині Бахмутський) район, Донецька область.

Обставини загибелі. 9 лютого 2015 року бригада медиків медичної роти ПКТРУ НГУ виїхала з міста Артемівськ (нині Бахмут) Донецької області в бік м. Дебальцеве назустріч медичному екіпажу Збройних Сил України (солдати А. Суліма і М. Балюк, солдат резерву С. Кацабін та поранений молодший сержант О. Кравченко), з яким зник зв'язок. Біля с. Логвинове Артемівського (нині Бахмутського) району Донецької області джип підірвався на фугасі. Разом з Максимом загинули капітан Т. Кончевич, солдати резерву В. Задорожний і Д. Лагунов. Похований у м. Львові, на полі почесних поховань № 76 Личаківського кладовища. Залишилися дружина та двоє синів.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Узимку 2013–2014 років Овчарук Максим Валерійович перебував на Майдані Незалежності в Києві, де був активним учасником Революції Гідності. Член громадської організації «Рабів до раю не пускають».

Ставши 15 січня 2015 року добровольцем, Максим Овчарук придбав і подарував 2 автомобілі 1-й окремої медичній роті імені Пирогова Національної гвардії України.

Із кінця січня 2015 року брав участь в антитерористичній операції на Сході України.

9 лютого 2015 року близько 18.30 поблизу села Логвинове Артемівського (нині Бахмутського) району Донецької області медичний автомобіль, у якому перебували Дмитро Лагунов та Василь Задорожний, підірвався на міні, після чого бригаду медиків обстріляла диверсійно-розвідувальна група російсько-терористичних угруповань.

У ході бою загинуло четверо медиків, у тому числі Максим Овчарук, який з того моменту вважався зниклим безвісти.

Тільки через 1,5 місяця після бою тіло Максима Овчарука було ідентифіковано завдяки експертизі ДНК.

Зі спогадів дружини: «Макс був абсолютно життєрадісним, людина — суцільна посмішка.

Іноді здавалося, що для нього не існує поганих людей. Макс дуже любив швидкісну їзду й автомобілі.

Свій старенький *Opel Kadett* перетворив на серйозний спортивний агрегат “Червоний дракон” (таке ім’я дав він своїй машині)...

Закінчив спортивний інтернат, майстер спорту з гірських лиж. Навіть теста свого в 50 років поставив на лижі! Коли Максим мчав на лижах з гори, це виглядало приголомшливо красиво!

Обидва сини — абсолютна копія Максима! Він був хорошим батьком, справжнім.

Особисто я навіть і сказати не можу, чи були в нього недобррозичливці... Мріяв Максим про власну СТО...

Чоловік — це опора й підтримка! З Максимом я зрозуміла, що таке чоловіче плече!

Я вдячна долі за те, що зустріла Максима, що він був моїм чоловіком і став батьком наших синів».

26 березня 2015 року похований на полі Почесних поховань Личаківського кладовища міста Львів.

ПАЛИГА Володимир Михайлович (позивний «Череп»)

31 рік

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, старший стрілець-навідник 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 6 квітня 1983 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Вранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Володимир їхав у вантажному автомобілі ЗІЛ, що пересувався у складі автоколони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. У правий бік автомобіля влучив снаряд з переносного протитанкового керованого ракетного комплексу «Фагот», ще один снаряд влучив у двигун вантажівки. Загинув разом з «Берегом», «Утьосом», «Варгом» та «Арсеналом». Третього вересня тіло «Череп» разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року його тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі м. Дніпра як невпізаного героя. У січні 2015 року був упізнаний за тестами ДНК. Перепохований 18 квітня 2015 року в Києві на Лісовому кладовищі. Залишилися бабуся, дружина Юлія з двома малолітніми дітьми.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Володимир Михайлович Палига займався гирьовим спортом, був уболівальником ФК «Динамо» (Київ).

Учасник Революції Гідності.

З початком російської агресії Володимир вважав своїм обов'язком захищати Україну, тому й пішов добровольцем у зону проведення антитерористичної операції.

16 червня 2014 року зарахований на посаду старшого стрільця-навідника відділення автоматичних гранато-

метів гранатометного взводу спеціального призначення 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027.

Уранці 29 серпня 2014 року, під час виходу зеленим коридором з Іловайського котла їхав у вантажівці ЗІЛ по дорозі, що пролягла між селами Многопілля та Червоносільське.

Автомобіль потрапив у засідку російсько-терористичних військ. Зав'язався бій, під час якого у правий бік

автівки влучив снаряд з ПТРК «Фігот», ще один — у двигун.

Під час бою Володимир отримав смертельні поранення в голову.

Наказом № 137 від 6 серпня 2015 ро-ку на честь Володимира його позивним — «Череп» — названо одну з самохідних зенітних установок (на базі танкового тягача БТС-4) 46-го окремого батальйону спеціального призначення «Донбас — Україна» Збройних Сил України.

ПАНЧУК Володимир Феліксович (позивний «Араб»)

37 років

Звання, посада, підрозділ: сержант, командир міномета 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 3 січня 1978 року, м. Хмельницький.

Дата і місце загибелі: 12 лютого 2015 року, с. Логвинове, Артємівський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 12 лютого 2015 року під час проведення зачистки територій від залишків незаконних збройних формувань у селі Логвинове, що розташоване на трасі Дебальцеве — Артємівськ (Донецька область). У бою також загинули солдати Р. Мельничук, А. Камінський і В. Самоленко та сержант А. Поліщук; бійці 30 ОМБр солдат А. Браух, старший солдат М. Суцук, молодший сержант В. Шульга; бійці 79 ОАМБр старший прапорщик В. Суслик і старший лейтенант І. Марквас. В. Панчук похований у місті Хмельницький 24 лютого 2015 року. Залишилися батьки, дружина і троє дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Володимир Феліксович записався добровольцем.

З початку бойових дій на сході України — командир міномета 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Національної гвардії України. Доброволець батальйону «Донбас» одним із перших поїхав в АТО боронити Україну.

Загинув 12 лютого 2015 року у боях за «Дорогу життя» під селом Логвинове, де «деенерівці» намагалися замкнути кільце навколо Дебальцевого.

Проте українська армія, зокрема батальйон «Донбас», штурмом узяли частину села Логвинове та роз-

блокували трасу сполученням Артємівськ — Дебальцеве.

У вівторок, 24 лютого, на майдані Незалежності у Хмельницькому прощалися із бійцем добровольчого батальйону «Донбас» Володимиром Панчуком. Хмельничанин віддав своє життя у боях під м. Дебальцеве.

«Володимир загинув під час відходу наших військ з оточення з-під Дебальцевого.

Він отримав поранення від мінометної міни і, як кажуть очевидці, ще був живий, але підійшли бойовики та розстріляли його», — розповідає заступник командира військової частини 3053 по роботі з особовим складом майор Ігор Муляр.

Розділити горе із родиною 37-річного Володимира Панчука прийшли сотні хмельничан.

Проводжали українського воїна, стоячи на колінах, адже хмельничанин залишив усе та пішов боронити Україну не у високому званні, а простим рядовим.

«Володимир — один з тих найперших хмельничан, які поповнили лави добровольчого батальйону “Донбас”. Він був звичайним військовослужбовцем, — говорить офіцер Національної гвардії України. — Місто Дебальцеве було в оточені, і Збройним Силам України довелося відходити.

Бойовики не давали зеленого коридору, тому українські військові пробивалися через ворожі блокпости, укріплення та засідки. Навздогін денерівці били по наших хлопцях з артилерії та мінометів».

За одну мить бойовики відібрали життя у мужнього українського

воїна, батька та чоловіка. 19 лютого 2015 року побратими обміняли полоненого бойовика-сепаратиста на тіла полеглих “Кемела”, “Араба” і воїна ЗСУ.

У 37-річного хмельничанина залишилися дружина та троє дітей, найменшенька — трирічна дівчинка.

Володимир Феліксович Панчук був справжнім сином свого народу, палким патріотом, безстрашним чоловіком, який хотів жити в єдиній та незалежній Українській державі й не міг залишатись осторонь тих подій, які розгорнулись на Сході нашої країни.

Згідно з рішенням п'ятої сесії Хмельницької міської ради № 1 від 16 березня 2016 року нагороджений Почесною відзнакою міської громади «Мужність і відвага» жителів міста Хмельницького (посмертно).

Рішенням Хмельницької міської ради Володимиру Панчуку присвоєно звання «Почесний громадянин міста Хмельницького» (посмертно).

ПАСЛАВСЬКИЙ Марк Грегорі (Маркіян Григорій; англ. Mark Gregory Paslawsky) (позивний «Франко»)

55 років

Звання, посада, підрозділ: доброволець (капітан Армії США у відставці), стрілець 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата та місце народження: 16 січня 1959 року на Мангеттені у Нью-Йорку, США.

Дата та місце загибелі: 19 серпня 2014 року у м. Іловайську Донецької області. Похований 26 серпня 2014 року на Аскольдовій Могилі у Києві.

Обставини загибелі. Загинув 19 серпня в бою під Іловайськом на Донбасі.

Нагородження: Указом Президента України № 557/2015 від 25 вересня 2015 року «за особисті заслуги у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові» нагороджений орденом Данила Галицького (посмертно). Нагороджений Залізним Пластовим Хрестом (посмертно).

Указом № 23 від 9 червня 2017 року нагороджений відзнакою «Народний Герой України» (посмертно).

У Києві поруч із могилами давньоруського князя, Героїв Крут та невідомого активіста Євромайдану знайшов вічний спочинок захисник України Маркіян Паславський. Пластун загинув 19 серпня в бою під Іловайськом на Донбасі.

Маркіян народився і виріс у США у родині емігрантів. Його батько теж воював за Україну і прищепив синові любов до неї.

1992 року Маркіян Паславський вирішив назавжди переїхати до України. Він брав активну участь у Помаранчевій революції та Євромайдані. Під час розстрілу його учасників на

вулиці Інститутській дивом уцілів. Приховавши свої американські військові звання, воював рядовим, ішов у місця найбільшої небезпеки, віддав своє життя за ближніх. На честь Івана Франка мав позивний «Франко». Вічна пам'ять Герою України!

Друг Марка Maks Levin: «Гортаю життєпис ФБ за 2014 рік, щоб знайти запис про загибель Франко, і плачу... Боже, скільки всього вмістилося...

“19.08.2014 погані новини з-під Донецька. За словами Макса Дондюка “Донбас” в Іловайську... Загинув прекрасний український американець “Франко” (Mark Paslavski); фак.

Життєрадісний діаспорянин з канадським акцентом, як він фантастично красиво матюкався українською. Ці фото мав йому віддати — надрукували. Мріяв зайти в Донецьк і повернутися в Київ, продати квартиру у Львові й оселитися десь в затишних Карпатах...”

Підібрати би слова... Унікальна Людино, Франко, радий, що був знайомий. Маю честь... сумно — трохи більш як рік тому Франко дивився на мене з вікна автобуса, тепер — з надмогильного каменю посміхається так само. Знати би... Радів життю, як 20-річний хлопак.

Приїхала його родина зі Штатів, з Німеччини. Мама, пані Оріся, брат Нестор, двоюрідні сестри, кузина Лариса — гарна, велика родина, дуже приємні люди. Їхня родина виїжджала з Союзу в 1944-му, під час війни. Зібралися за одну ніч — мали б розстріляти... Захоплива історія.

На “Франко” будуть рівнятися сотні, тисячі нових людей, я в тому числі. Шкода, що в нього не було дітей, його крові — такий дух потрібно передавати в спадок... Все не даремно».

На Тернопільщині Підгаєцька районна рада присвоїла Підгаєцькій гімназії ім'я Маркіяна Паславського. Мати Маркіяна — пані Оріся Паславська (Гунчак) родом із с. Старе Місто Підгаєцького району.

Доля цієї людини не залишила байдужими ні вчителів, ні учнів Підгаєцької гімназії. Адже Маркіян Паславський є прикладом для наслідування, достойним нащадком родини Гунчаків, які постійно переймалися та піклувалися долею України і Підгаєцького району.

В м. Попасній вулицю Воровською перейменовано на честь загиблого бійця «Донбасу» Марка Паславського.

1 липня 2015 року на честь Марка його позивним «Франко» названо один із танків танкової роти 46-го окремого батальйону спеціального призначення Збройних Сил України «Донбас — Україна».

У серпні 2015 року Марку Паславському встановили пам'ятний знак на Аскольдовій Могилі. А за рік, у серпні 2016-го, у Львові відкрито реабілітаційний центр імені Маркіяна Паславського коштом української діаспори у США. Там лікують воїнів, які втратили на війні руки і ноги. Окрім лікування і протезування, поранені проходять курс реабілітації — опанування звичних для мирного життя побутових навичок.

ПЕТИХАЧНИЙ Леонід Михайлович (позивний «Броня»)

36 років

Звання, посада, підрозділ: старший лейтенант резерву, офіцер взводу інструкторів батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 16 лютого 1978 року, м. Чернівці.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла їхав у кузові вантажівки КраЗ, що пересувалася у складі автocolони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Був убитий кулеметною чергою. Загинув у КраЗі разом з «Браво» та «Енеєм». Третього вересня тіло «Броні» разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року його тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі м. Дніпропетровська (нині Дніпро) як невпізаного героя. Був упізнаний за тестами ДНК та перепохований 29 січня 2015 року у м. Чернівці на Центральному кладовищі. Залишилися дружина, донька 2011 року народження та двоє дітей від першого шлюбу.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Леонід Петихачний народився й виріс у Чернівцях. Закінчив чернівецьку школу № 5, історичний та юридичний факультети Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Член Спілки адвокатів України.

Зі спогадів дружини Валентини: «Леонід працював понад десять років на різних посадах юридичного напрямку в чернівецькій філії ДП «Газ України».

2012-го він отримав ліцензію адвоката і почав вести адвокатську діяльність. Уникав кримінальних справ,

бо не міг захищати злочинців навіть за великі гроші.

Він дуже емоційний, добрий і чутливий, тому працював здебільшого із цивільними справами.

Він був чесним, справедливим, порядним. Не терпів пересудів, несправедливості, лицемірства».

Після трагічних подій на київському Майдані не міг залишатись осторонь: попри те що зламав ногу, поїхав на Майдан. Бо бути вдома в такий час для нього було нестерпним і неприпустимим.

Так само герой вчинив і після вторгнення російських агресорів на територію України.

Коли в березні 2014 року захищати Батьківщину пішов юний син друзів сім'ї Петихачних Ростик, Леонід сказав Валентині: «Дитина пішла, а як я можу сидіти вдома?»

У травні 2014 року він вирішив стати добровольцем.

«Він був одержимий Донбасом, — пригадує Валентина. — У травні він вже вирішив іти. Наприкінці червня... записався добровольцем у батальйон «Донбас».

...1 липня зателефонували з батальйону і сказали, що 4 липня з речами вже треба бути в Києві. Третього липня Ляоня виїхав з дому. Спершу пройшов підготовку у Нових Петрівцях під Києвом, а згодом отримав бо-

йове хрещення в Бахмуті (на той час Артемівську).

Із дружиною спілкувався щодня. Валентина зберігає їхнє листування. Вона пригадує, як передавала йому улюблені цукерки — «Пташине молоко» та «Чорнослив у шоколаді».

«Він дуже любив куварити, — розповідає дружина. — Навіть шукав в інтернеті рецепти і готував за ними різні страви. Часто вдома тішив нас своїми кулінарними здобутками».

Побратими з «Донбасу» розповідали, що навіть коли гриміли «Гради» і було дуже важко на фронті, «Броня» й тоді готував щось смаченьке, щоб потішити друзів.

Рішенням Чернівецької міської ради Леоніда Михайловича Петихачного нагороджено медаллю «На славу Чернівців» (посмертно).

ПЕТРЕНКО Павло Іванович (позивний «Бані»)

24 роки

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, старший стрілець-кулеметник 4-го відділення 3-го взводу 2-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативного територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 3 грудня 1989 року, м. Здолбунів, Рівненська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла Олексій знаходився в пожежному автомобілі, що пересувався у складі автоколони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. На околиці с. Червоносільське пожежний автомобіль наскочив на позицію російського танка Т-72 зі складу 6-ї окремої танкової бригади збройних сил РФ і був розстріляний впритул. Павло стріляв з кулемета «Джесіка». Його поцілили дві кулі: в серце та ногу. Загинув разом з «Редом», «Туром», «Восьмим», «Бірюком» та «Ахімом». Останки «Бані» знайшли 29 вересня 2014 року у с. Червоносільському члени пошукової групи та передали до запорізького моргу. Ідентифікований на підставі тестів ДНК, похований 4 квітня 2015 року у м. Здолбунові Рівненської області.

Нагородження: Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 року, «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений медаллю «За військову службу Україні».

Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року, «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився Павло Петренко 3 грудня 1989 року в м. Здолбун Рівненської області. Навчався у Здолбунівській ЗОШ I–III ступенів № 3.

Після її закінчення вступив до Полтавського інституту бізнесу Міжнародного науково-технічного університету та здобув диплом менеджера.

Із жовтня 2010 до жовтня 2013 року проходив військову службу за контрактом у м. Хмельницькому.

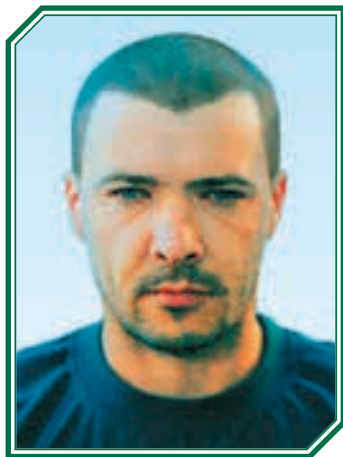
14 червня 2014 року був зарахований добровольцем до військової частини 3027 Національної гвардії України до батальйону «Донбас».

Із червня 2014 року проходив службу в зоні проведення антитерористичної операції в батальйоні «Донбас».

20 липня під час виконання бойового завдання боєць був поранений — неподалік від м. Артемівська (нині Бахмут) на підрозділ напали терористи.

У бою зазнав непроникаючого поранення грудної клітини. Після лікування повернувся в зону бойових дій — не міг не повернутися, бо прагнув гнати ворога з рідної землі.

Важко уявити, що доводиться переживати рідним Павла, адже ім'я хлопця тривалий час значилося в списках зниклих безвісти. Знайти тіло, щоб згодом поховати його на Батьківщині, вдалося завдяки аналізу ДНК, проведеному в березні 2015 року.

ПІДДУБНИЙ Віталій Володимирович (позивний «Сват»)

36 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 5-го відділення 2-го взводу 1-ї роти батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 4 жовтня 1977 року, с. Миропілля, Краснопільський район, Сумська область.

Дата і місце загибелі: 26 липня 2014 року, м. Лисичанськ, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув під час перевезення з м. Артемівська (нині Бахмут) продуктів харчування для свого взводу. Автомобіль потрапив у засідку і був обстріляний із кулемета під Лисичанськом. Похований у с. Миропілля Краснопільського району Сумської області. Залишилися дружина, донька 3,5 років і старший син.

Нагородження: Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Уродженець села Миропілля Краснопільського району Сумщини, Віталій Володимирович жив із родиною в місті Бердянську Запорізької області, працював будівельником, виховував сина та трирічну донечку.

Після анексії Криму та загострення обстановки на Сході України Віталій приєднався до міського громадського формування з охорони громадського порядку та державного кордону «Громадська варта — Самооборона». Понад 500 чоловіків та жінок зробили чимало, запобігаючи провокаціям сепаратистів і підтримуючи спокій у Бердянську.

А згодом він разом із групою земляків вступив до батальйону «Донбас» Національної гвардії України.

Його друг, Михайло Бахтеєв, згадує: «Ми разом з ним записувалися до "Са-

мооборони", ставили намети, створювали блокпости. А опісля він сказав: "Гаразд, тут усе зроблено — треба їхати ТУДИ..." Він передчував, що не повернеться, говорив мені про це, але поїхав — щоб захищати Батьківщину..."

«Добрий, чуйний, завжди і всюди перший... Справжній патріот...

Шалено любив дітей і дружину, сумував за ними...

Спритний, життєрадісний хлопець, оптиміст, який завжди всіх заспокоював, казав, що все буде добре...» — таким запам'ятався Віталій Піддубний його бойовим побратимам із «Донбасу».

26 липня близько 13.00 під час виконання завдання з продовольчої доставки для взводу з Артемівська до Лисичанська автомобіль, на якому разом із трьома товаришами їхав Віталій, потрапив у ворожу засідку —

кулеметна черга обірвала його життя...

Вже зранку наступного дня біля штабу бердянської Самооборони відкрили «Стіну Пам'яті» Віталія Піддубного. Люди несли сюди квіти та лампадки, а також пожертви для родини загиблого героя (протягом лише одного дня активісти зібрали понад 8 тисяч гривень).

28 липня тут відбулася громадянська панахида, у якій разом із родичами, друзями та однополчанами взяли участь сотні бердянців. Згодом караван автомобілів із синьо-жовтими прапорами проводив машину з тілом резервіста до виїзду з міста — родичі Віталія вирішили поховати його на рідній Сумщині.

Але, як ішлося у прощальних промовах, жителі Бердянська ніколи не забудуть земляка, який віддав життя за те, щоб війна не прийшла до їхнього міста...

Нагороджений Почесним орденом м. Бердянська (посмертно).

ПОЛІЩУК Анатолій Олександрович (позивний «Кемел»)

40 років

Звання, посада, підрозділ: сержант, командир 3-го відділення 3-го взводу 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 8 серпня 1974 року, с. Родниківка, Уманський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 12 лютого 2015 року, с. Логвинове, Артемівський (нині Бахмутський) район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 12 лютого 2015 року під час проведення зачистки територій від залишків незаконних збройних формувань у селі Логвинове, що розташоване на трасі Дебальцеве — Артемівськ (нині Бахмут) Донецької області. У бою також загинули солдати Р. Мельничук, А. Камінський і В. Самоленко та сержант В. Панчук; бійці 30 ОМБр солдат А. Браух, старший солдат М. Суцук, молодший сержант В. Шульга; бійці 79 ОАМБр старший прапорщик В. Суслик та старший лейтенант І. Марквас. Похований у с. Родниківка Уманського району Черкаської області. Залишилося двоє дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Анатолій рвався на передову ще з квітня 2014 року.

Записувався добровольцем до батальйону «Донбас», ходив у військкомат за повісткою. Його просили зачекати, але не викликали.

Та Анатолій не здавався. Він знову і знову намагався стати добровольцем батальйону «Донбас» — і нарешті домогся свого.

У серпні вступив до лав добровольчого батальйону.

Спочатку він був у Дніпропетровську. Там проходив медогляд, складав тести.

Потім його відправили на військові навчання до Києва, з часом — до Львова. Проте і тут перед Анатолієм виросла стіна. У зону проведення антитерористичної операції добровольців не поспішали відправляти.

Тому чоловік разом зі своїми військовими побратимами пішов до стін Верховної Ради та просив, щоб їм дозволили захищати свою країну.

І добровольців батальйону «Донбас» у січні 2015 року відправили в зону АТО.

Розповідає Лариса, дружина брата загиблого: «Спочатку він був у райо-

ні Бахмутки, потім — в Артемівську. Супроводжував колони, які вивозили дітей.

А потім, коли почалися бої під Дебальцевим, Толю відправили туди».

Доброволець брав участь у зачистках. В одній із них разом з товаришами потрапив у засідку.

Був важкий бій. Проте військовим вдалося прорватися.

«Коли проходила зачистка с. Логвинове, Толя знову потрапив у засідку. Бій був страшний.

Добровольці розділилися на дві групи.

Одній вдалося вийти і навіть узяти полонених, а інша не повернулася.

В останній і був Толя, — розповідає жінка. — І вже 13 лютого 2015 року

з його телефону нам повідомили, що Толя не повернувся із завдання».

Рідні не знали, як загинув їхній захисник, тому почали шукати інформацію в інтернеті. І знайшли...

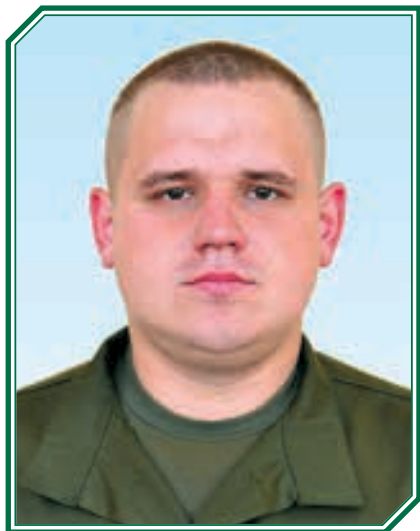
На одному з відео «Громадського» вони побачили, як тіло Анатолія та ще двох військових обмінювали на одного живого бойовика...

«Толя був дуже добрим. Він як ніхто любив Україну.

Ще під час Майдану стояв на блокпості, що був неподалік Маньківки, завертав автобуси з тітушками.

Він не був емоційним та багатослівним.

Коли записувався добровольцем, то сказав лише одне: «Якщо не я, то хто?»», — згадує Лариса.

ПОПІЛЬ Іван Ігорович

21 рік

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, водій 2-го відділення 2-го автомобільного взводу автомобільної роти Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 20 січня 1994 року, с. Заріччя, Самбірський район, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 17 травня 2015 року, с. Троїцьке, Попаснянський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув об 11.30, підірвавшись на фугасі, що був закладений невідомими на ґрунтовій дорозі, що веде до села Троїцьке Попаснянського району Луганської області. У поза-

шляховику УАЗ військові і волонтери розвозили гуманітарну допомогу на передову. Разом з Іваном Попілем загинули полковник А. Соколенко, волонтери В. Боднар та Г. Євдокименко. З липня 2015 тіло Івана було ідентифіковано в морзі м. Дніпропетровська. Похований 5 липня 2015 на кладовищі с. Воютичі Самбірського району Львівської області.

Нагородження: Указом Президента України № 473/2015 від 13 серпня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Доброта, співчуття, співпереживання були притаманні Іванові з дитинства.

Щонеділі й у святкові дні він відвідував Богослужіння, під час яких прислуговував священику у вітварі.

Іван займався боксом — у такий спосіб він готувався до військової служби.

Неодноразово в районних змаганнях з боксу посідав призові місця.

6 листопада 2012 року Самбірським ОМВК призваний на строкову військову службу у військову частину 3002 м. Львова.

28 лютого 2013 року наказом командира військової частини 3002 № 43 Івана зараховано на військову службу за контрактом на посаду водія

2-го відділення 2-го автомобільного взводу автомобільної роти.

Своєю службою і колегами він був дуже задоволений.

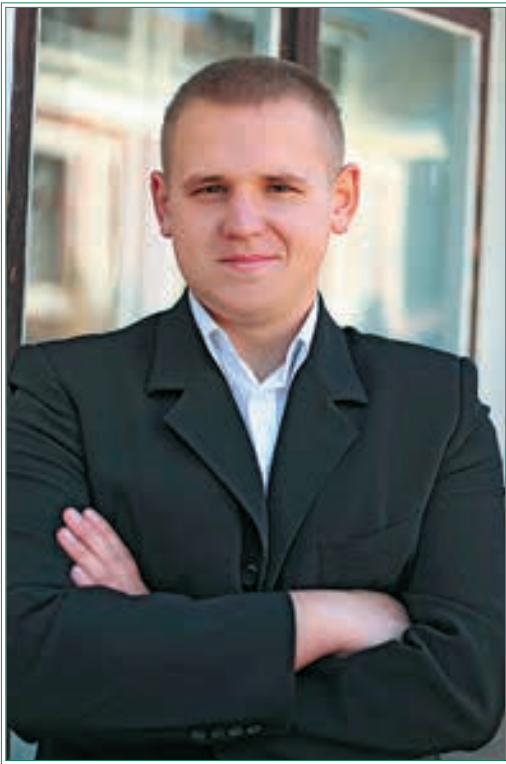
Користувався повагою військового братства.

Мріяв про миротворчу місію, адже в душі завжди хотів захищати тих, хто потребує допомоги.

Відколи почалися тривожні події в Україні, серце Івана було неспокойне. Він не розумів, для чого стріляє брат у брата на Майдані.

Коли ворожа нога перейшла кордон, порушивши спокій і мир українців, Іван став на захист Батьківщини.

30 вересня 2014 року він вирушив у зону проведення антитерористичної операції в м. Дебальцеве.

Повернувся 20 листопада 2014 року і 2 січня 2015 після короткої відпустки вдруге поїхав у зону військових дій до Дебальцевого.

20 січня Іван відсвяткував із побратимами своє 21-річчя.

Пройшовши бої у м. Дебальцеве, він повернувся додому 6 березня 2015 року.

Кожне повернення на мирну територію, а особливо — до рідної домівки було радісним: його щиро зустрічали батьки, родичі, друзі, однокласники і кохана дівчина, з якою він планував одружитися в серпні 2015 року.

Не вагаючись, 11 травня 2015 року Іван знову поїхав у зону бойових дій. А 17 травня, повертаючись з успішно виконаного бойового завдання, вони разом з полковником А. А. Соколенко і волонтерами підірвалися на ворожому фугасі неподалік від м. Попасна.

ПРОКУРАТОВ Максим Борисович (позивний «Мега»)

37 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, старший водій автомобільного відділення взводу матеріально-технічного забезпечення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 липня 1977 року, м. Запоріжжя.

Дата і місце загибелі: 26 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 26 серпня 2014 року під час артилерійського обстрілу російськими бойовиками міста Іловайська Донецької області. Похований на Правобережному кладовищі м. Запоріжжя. Залишилися мати, три сестри і брат.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Максим виріс у багатодітній родині, у чотирирічному віці втратив батька. Хоч як було складно хлопцеві торувати життєвий шлях, на ньому чимало здобутків. Наприклад, Максим став високопрофесійним водієм, у посвідченні якого були відкриті всі категорії.

Ще у квітні 2014 року, прагнучи захищати рідне місто, він записався до запорізької «Самооборони», протягом майже двох місяців чергував на блокпості на нікопольському напрямку.

«Дуже спокійна, виважена, порядна людина...» — таким він запам'ятався друзям-«самооборонівцям».

Потім, розуміючи, що доля країни вирішується не лише в Запоріжжі, Максим Борисович став до лав резер-

вістів батальйону «Донбас», обійнявши посаду в автомобільному відділенні взводу матеріально-технічного забезпечення та отримавши позивний «Мега».

Під час запеклих боїв за Іловайськ унаслідок ворожих обстрілів у підрозділі вціліла лише одна вантажівка — солдата резерву Прокуратова.

Протягом кількох днів на своєму «Уралі» безстрашний водій за кілька десятків кілометрів, прориваючись ґрунтовими шляхами під вогнем противника, доставляв на передову життєво необхідні вантажі: боєприпаси та продукти харчування.

І щоразу, коли він повертався до побратимів з чергового небезпечного рейсу, вони бачили на його обличчі життєрадісну усмішку.

Після обстрілу 24 серпня уцілів лише його «Урал».

На жаль, його везіння вичерпалося 26 серпня в Іловайську.

Вже коли замкнулося кільце оточення навколо міста, життя «Меги» обірвав вибух ворожої міни...

Менш ніж за місяць, 30 липня, Максим Борисович відзначив 37-річчя.

Земляки-«самооборонівці» розшукали його тіло в моргу міста Волновахи й повернули солдата додому.

Його проводжали в останню путь від майданчика перед будівлею Запорізької облдержадміністрації, де розташовано штаб «Самооборони».

Сюди він звернувся у квітні, і звідси пішов на війну. Сюди він повернувся з війни. І знову пішов — навіки.

На траурному мітингу, у якому разом із рідними та близькими, друзями та бойовими побратимами взяли участь керівники області й міста, було чимало городян.

ПУШКАРУК Володимир Сергійович (позивний «Котик»)

42 роки

Звання, посада, підрозділ: старшина резерву, командир 2-го відділення 2-го взводу 3-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 9 березня 1972 року, с. Мовники, Іваничівський район, Волинська область.

Дата і місце загибелі: 23 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 23 серпня 2014 року у боях за звільнення Іловайська (Донецька область). Похований на малій батьківщині у с. Мовники Іваничівського району Волинської області. Залишилися дружина і троє дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно)

Народився Пушкарук Володимир Сергійович 9 березня 1972 року в с. Мовники Іваничівського району Волинської області. Закінчив середню школу в місті Нововолинську.

Згодом вступив до Володимир-Волинського сільськогосподарського технікуму, але його навчання, відповідно до тогочасних радянських законів, перервав призов на строкову службу до лав Збройних сил.

Після звільнення в запас 1992 року із Закавказзя, де йому довелося служити, він повернувся до вже незалежної України.

Головним його захопленням потому стали силові види спорту, а саме — гирьовий спорт, армрестлінг та інші. Майстер спорту міжнародного класу, він близько 10 років працював у спор-

тивній школі — навчав дітей. Водночас тренувався сам, брав участь у змаганнях.

Став приватним підприємцем — заробляв перевезеннями вантажів на власному автомобілі, проте продовжував відстоювати спортивну честь міста, зокрема на обласних «Козацьких іграх».

Як і годиться справжньому багатиреві, він був дуже доброю, приязною і щирою людиною, набув серед містян неабиякої популярності, мав багато друзів.

В особистому житті Володимира Сергійовича, за словами його матері Валентини Володимирівни, не все складалося добре.

Проте дві його 20-річні доньки-близнючки від першого шлюбу,

Вероніка та Юлія, встигли подарувати йому аж чотирьох онуків.

Крім того, разом із другою дружиною Тетяною він виховував ще одну доньку — восьмирічну Ольгу.

Саме заради щастя своїх дітей та онуків під час Революції Гідності він разом із групою земляків вирушив до Києва і став до лав «Самооборони» Євромайдану, а згодом записався до військового резерву Національної гвардії України.

Оберігаючи матір від хвилювань, він сказав їй, що їде до Києва на заробітки...

Хоробрий, ініціативний, добродушний і товариський — таким він запам'ятався бойовим товаришам.

Загинув 23 серпня 2014 року в боях за звільнення Іловайська.

Під час обстрілу всі рушили в укриття, а Пушкарук — до собаки, який сидів на ланцюгу, щоб відв'язати, забрати із собою в підвал, урятувати.

Міна вибухнула занадто близько...

Побратими занесли «Котика» у підвал місцевої школи, але поранення в голову було смертельним.

Того дня з особового складу батальйону «Донбас» загинув тільки він...

ПОБЕДІНСЬКИЙ Володимир Дмитрович (позивний «Кріт»)

23 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець-помічник гранатометника 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 21 жовтня 1991 року, смт Мангуш, Першотравневий район, Донецька область.

Дата і місце загибелі: 7 березня 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 7 березня 2015 року під час танкової атаки поблизу с. Широкине Волноваського району Донецької області. Похований у смт Мангуш Першотравневого району Донецької області.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Победінський Володимир Дмитрович народився 21 жовтня 1991 року в місті Мангуші.

Після закінчення школи пройшов строкову службу в армії.

Із літа 2014-го доброволець, стрілець-помічник гранатометника військової частини 3027 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

7 березня 2015 року загинув під час танкової атаки терористів поблизу села Широкине.

Очевидці подій того дня розповідали: «Під час бою ворожий танк, маневруючи під вогнем наших танків, ще раз вистрелив у бік наших позицій, і, на жаль, снаряд розірвався поблизу наших снайперів, які полювали на снайперів ворога».

Вибух стався за два-п'ять метрів від Володимира, не залишаючи йому шансів на життя...

Володимир Победінський, попри молодий вік, залишив про себе великий слід в історії створення нової країни, за яку віддав своє молоде життя, а його побратими продовжують його справу і вірять у те, що всі жертви були немарними і зробили великий внесок у захист Батьківщини.

Однополчани згадують Володимира як веселого хлопця, який любив життя і насолоджувався кожною прожитою хвилиною.

Він жодної хвилини не жалкував про те, що став на захист Батьківщини. Переконавав усіх товаришів по зброї, що вони, намагаючись відновити мир на рідній землі, досягнуть своєї мети.

РЕУТА Андрій Олександрович (позивний «Медок»)

32 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець-сани́тар 5-го відділення 2-го взводу спеціального призначення 2-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 3 січня 1983 року, м. Суми.

Дата і місце загибелі: 31 січня 2015 року, м. Вуглегірськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 31 січня 2015 року поблизу міста Вуглегірськ Донецької області в ході виконання службово-бойового завдання. Разом з Андрієм загинув солдат резерву О. Копиця. Похований у м. Суми на Алеї поховань Почесних громадян Центрального кладовища. Залишилися батьки і брат.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Реута Андрій Олександрович народився і виріс у м. Суми. Закінчив Машинобудівний коледж Сумського державного університету, а згодом — Сумський державний університет.

Андрій з дитинства шанував козацькі традиції, адже виховувався у родині Олександра Реути, якого знають як одного із засновників Українського козацтва. Про нього згадують як про людину, що любила спорт (хлопець займався страйкболом) і риболовлю, був на «ти» з технікою.

Із початком російської агресії Андрій Реута у квітні 2014 року добровольцем вступив до лав батальйону спеціального призначення (резервного батальйону) «Донбас» Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України (військова частина 3027). Із літа 2014 року брав

участь в антитерористичній операції на Сході України. Позивний «Медок». Учасник боїв за місто Попасна Луганської області та місто Іловайськ Харцизької міської ради Донецької області.

31 січня 2015 року солдат резерву Реута загинув під час бойового завдання, коли автомобіль, у якому він перебував, підірвався поблизу міста Вуглегірську Донецької області.

29 січня 2016 року в місті Суми на фасаді будівлі загальноосвітньої школи № 11 імені Олексія Братушки (вулиця Шишкіна, 12), де навчався Андрій Реута, на його честь відкрито меморіальну дошку.

18 лютого 2016 року розпорядженням міського голови міста Суми вулицю Крупської перейменовано на вулицю Андрія Реути. Почесний громадянин міста Суми (13 серпня 2015 року посмертно).

РАДІЄВСЬКИЙ Олександр Віталійович

44 роки

Звання, посада, підрозділ: генерал-майор (по-смертно), командир військової частини 3011 Криворізької окремої бригади Центрального оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 9 травня 1970 року, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Дата і місце загибелі: 23 липня 2014 року, м. Лисичанськ, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув під час бою за звільнення від терористів м. Лисичанська, потрапивши в засідку на мосту. Разом з Ігорем загинули полковник

П. Сніцар та солдат І. Коцяр. Похований 27 липня 2014 року на кладовищі у с. Мар'янівка Криворізького району Дніпропетровської області.

Нагородження: Указом Президента України № 593/2014 від 15 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Олександр Віталійович Радієвський народився і виріс у м. Кривий Ріг на Дніпропетровщині.

Здобув освіту військового у Владикавказькому вищому військовому командному училищі.

У 1998-му закінчив 1-й факультет (магістратуру) Академії Прикордонних військ України.

Зробив гарну кар'єру.

Із серпня 2011-го очолив криворізьку окрему спеціальну моторизовану бригаду міліції Центрального територіального командування внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України.

У жовтні 1999 року був відзначений медаллю «Захиснику Вітчизни», у листопаді 2004 року — медаллю «За військову службу Україні», у березні 2009-го — орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Людина обов'язку й честі, мужній та професійний командир, завжди доброзичливий і уважний до співрозмовника — таким згадують Олександра Віталійовича його колеги. Він був вимогливим командиром, але дуже уважним до нагальних проблем підлеглих і з особливою турботою ставився до воїнів строкової служби. Його улюблений вислів: «Солдата треба не жаліти, а берегти!»

Полковник Радієвський мав неабиякий авторитет серед підлеглих. Насамперед тому, що йшов у бій попереду них. Зокрема особисто очолював спецоперації зі знешкодження блокпостів терористів на підступах до населених пунктів Миколаївка, Семенівка, Слов'янськ. У районі антитерористичної операції на чолі з'єднання (навесні 2014 року перетвореного на окрему бригаду охорони громадського поряд-

ку Центрального оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України) він провів загалом два з половиною місяці. Після проведення ротації особового складу невдовзі вдруге повернувся в зону бойових дій, куди був направлений і його старший син — командир роти іншої військової частини Національної гвардії України лейтенант Андрій Радієвський...

За день до загибелі Олександр Віталійович відчув чи не найвище щастя професійного військового: на центральній площі щойно визволеного Северодонецька зібрався великий натовп місцевих жителів з українськими прапорами. ... Люди вітали визволителів, обнімали й цілували їх, хором скандували: «Спа-си-бо!», пригощали солодощами, запрошували до себе в гості.

23 липня 2014 року полковник Радієвський героїчно загинув під час бою за звільнення Лисичанська, коли разом з бійцями потрапив у засідку на мосту.

За добу активісти Северодонецька запропонували перейменувати нинішню Радянську площу міста на честь полковника Радієвського.

Указом Президента України № 617/2014 від 25 липня 2014 року полковнику Радієвському присвоєно військове звання генерал-майора (по-смертно).

У травні 2015 року на будівлі середньої загальноосвітньої школи № 104 м. Кривого Рогу було урочисто відкрито меморіальну дошку на честь випускника цього навчального закладу генерал-майора Олександра Радієвського, а поблизу м. Лисичанська — пам'ятник на місці загибелі відважного комбрига та двох його підлеглих, полковника П. Сніцара та солдата І. Коцяря.

23 липня 2015 року у м. Северодонецьку за участю Президента України Петра Порошенка урочисто відкрито пам'ятник генерал-майору Олександру Радієвському.

РАДІОНОВ Володимир Олександрович (позивний «Чемпіон»)

26 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, доброволець, номер обслуги 1-го орудійного розрахунку 1-го гаубичного артилерійського взводу 2-ї гаубичної артилерійської батареї військової частини 3057 артилерійського дивізіону спеціального призначення «Азов» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 7 листопада 1988 року, м. Луганськ.

Дата і місце загибелі: 14 лютого 2015 року, с. Широкине,

Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у боях з російськими збройними формуваннями в районі між містом Маріуполь і Новоазовськом під час атаки членів незаконних збройних формувань на с. Широкине Волноваського району Донецької області.

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Луганчанин з надзвичайно проникливим поглядом, Володимир Олександрович Радіонов народився 7 листопада 1988 року.

Був одним із фанатів футбольного клубу «Зоря» Луганськ.

Пішов на війну добровольцем: у серпні 2014 року вступив до лав «Азову».

Його товариш за позивним «Таксист» пригадує: «Чемпіон» був хорошим хлопцем, завжди тримався чітко визначеної позиції, користувався авторитетом серед молоді; вів спортивний, здоровий спосіб життя; одним з перших луганчан пішов на війну. Ми з ним були знайомі й до служби в «Азові», але ніколи особливо не спілкувалися в Луганську; більш близько познайомилися вже безпосередньо тут. Ми з ним були в одному взводі, у роті

важкого озброєння, і всіх луганських довкола гуртували себе».

«Вову “Чемпіона” я знав ще до початку війни, — пригадує колишній боєць “Азова”, а нині голова “Національного Корпусу «Азов»” у Маріуполі Антон Требухов. — Він був фанатом ФК “Зоря” Луганськ, а я — “Металурга” Маріуполь.

Наші фанатські групи постійно їздили одна до одної.

...“Чемпіон” був другом, який завжди прийде на допомогу і техніці, і побратимам. Він був дуже душевним.

Пам’ятаю, як смішно він голив бороду. Вуса йому більше личили... Але він не слухав нікого».

За словами побратимів, “Чемпіон” був вимогливим командиром автовзводу. «Як тільки він прийшов у підрозділ, — продовжує Антон Требухов, — одразу ж пристав до улюбленої справи. У водіїв з ним завжди була спільна тема для розмов. Володимир і вислухати вмів, і слухну пораду дати.

Мало в українській армії командирів, які самовіддано люблять техніку.

Пам’ятаю, що йому дуже подобався “Спартан”*. У ньому «Чемпіон» і загинув, рятуючи побратимів: до останнього прикривав “азовців”, виконуючи на бронев автомобілі маневри, щоб відволікти ворога.

14 лютого 2015 року у “Спартан” влучив ворожий танк. Від поранень герой загинув миттєво».

Побратими з вдячністю згадують Чемпіона — він порятував життя багатьох з них. Завжди усмішливий, добрий, чесний — загалом, мав усі риси гідної людини та бійця.

Був сміливим та рішучим воїном, завжди досягав свого — таким і пішов в останній бій. Володимир мав риси справжнього лицаря визвольної боротьби.

Поховали воїна на кладовищі в смт Приколотне Великобурлуцького району Харківської області.

* «Спартан» — KrAZ Спартан (англ. *KrAZ Spartan*) — український бронев автомобіль, що виготовляється на Кременчуцькому автомобільному заводі за ліцензією канадської компанії *Streit Group*.

РЕДЬКИН Віктор Миколайович

37 років

Звання, посада, підрозділ: лейтенант (померт-но), командир 1-ї патрульної роти військової частини 1241 Західного оперативно-територіально-го об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 11 січня 1977 року, м. Красний Луч (нині Хрустальний), Луганська область.

Дата і місце загибелі: 1 листопада 2014 року, с. Кримське, Новоайдарський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув уранці 1 листопада 2014 року під час обстрілу бойовиками села Кримське Новоайдарського району Луганської області з РСЗВБМ-21 «Град». Ракета влучила в розвалений будинок, у якому перебував офіцер. Похований на Алеї Слави Годилівського кладовища м. Чернівці.

Нагородження: Указом Президента України № 109/2015 від 26 лютого 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

Віктор Миколайович Редькин народився і виріс у Луганську.

У 1993 році здобув загальну середню освіту.

Впродовж 2 років працював в охороні шахтоуправління у Мінусінську.

У 1999 року був призваний на військову строкову службу.

З 2000-го зарахований на військову службу за контрактом до внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України начальником 2-го відділу розвідгрупи спецпризначення з боротьби з тероризмом.

Із 2003 року зі спеціальною миротворчою місією перебував у Косово.

Із 2005-го — помічник уповноваженого оперативного відділу швидкого реагування «Сокіл» при Міністерстві внутрішніх справ України.

У 2007–2010 роках працював у Головному Київському міському управлінні з питань захисту прав споживачів начальником відділу контролю

послуг, був помічником судді. Проживав у Львові, Києві, а після одруження — у Чернівцях. Успішно закінчивши Академію Міністерства внутрішніх справ України, влітку 2011 року став командиром 1-ї роти військової частини 1241, що дислокується в Івано-Франківську.

Після анексії Криму, аби захистити рідну землю, Віктор з побратимами, виконуючи наказ, вирушив на Схід України. Від початку військових дій він був там п'ять разів. Намагався не пропустити жодної ротації. Він був волевим і рішучим. Про такі риси вдачі Віктора свідчать його дії під час одного з випадків.

У травні 2014 року нацгвардійці знаходилися в приміщенні Луганської облادміністрації.

Будівлю оточили декілька тисяч сепаратистів, закидали її отруйними газовими хлопавками. Від задухи солдати втрачали свідомість, однак виконавали наказ — не стріляли.

Рятуючи побратимів, Віктор відчинив вікно і таки вистрелив, після чого припинився наступ і почалися перемовини. Знавіснілі сепаратисти вимагали, щоб наші хлопці склали зброю. Командир вимагав: або вони виходять зі зброєю, або відстрілюються до останнього патрона... Завдяки власній рішучості та професійним навичкам Віктор тоді врятував від загибелі понад сотню бійців.

Загинув Віктор Редькин 1 листопада 2014 на блокпості поблизу селища Кримське Луганської області. На своїй малій батьківщині, на землі, яка свого часу дала йому життя. Таке коротке, але таке світле.

Рішенням Чернівецької міської ради нагороджений медаллю «На славу Чернівців» (посмертно).

15 грудня 2016 року в Чернівцях на честь лейтенанта Віктора Редькина на фасаді будинку № 12 у провулку Ентузіастів, де він проживав, відкрили меморіальну дошку.

РОЖАНСЬКИЙ Пантелеймон Петрович (позивний «Пантя»)

21 рік

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, помічник гранатометника 3-го відділення 3-го взводу оперативного призначення 2-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 9 серпня 1993 року, смт Літин, Вінницька область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення на Сході України антитерористичної операції в дорожньо-транспортній пригоді на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Артемівська (нині Бахмут) Донецької області. Похований у смт Літин Вінницької області. Залишилися батьки та 10-річна сестра.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Віктор, однополчанин: «Заліз це наш “Пантя” на дах ГРПЗ монокуляром. Замалював на картонці, відірваній від ящика печива “Марія”, позиції “сепів”, які влаштувалися на териконі, віддаленому від нас на відстань 4–4,5 км. Із цієї картонкою потім працювала ротна, батальйонна і (!) розвідка АТО. І арта вчинила класично: переліт, недоліт, а третій снаряд — у саму маківку! А четвертий — послали за терикон; там як рвонуло щось і — величезна зелена заграва на півнеба! Ми від щастя стрибали і кричали як навіжені — ну справжнісінький вам феєрверк на Новий рік! Світла пам'ять та вічна слава тобі, “Пантя”!..»

Однополчанин, старший лейтенант резерву Анатолій Мартинюк

опублікував у мережі «Фейсбук» своєрідну зворушливу епітафію загиблим побратимам, більшість із яких він знав особисто, бо раніше командував саме цим підрозділом:

«Позивний “Пантя” — Пантелеймон Рожанський із селища Літина, мій земляк з Вінниччини. У тебе чудові, працелюбні і мужні батьки. Я тепер розумію, у кого ти вдався. У тебе прекрасна і розумна сестричка. Я тепер розумію, хто для неї взірець. Ти не хвилюйся, брате, за неї — у неї тепер цілий батальйон захисників, старших братів...

Ти був дуже пильним і помічав те, чого не помічали інші. Саме ти виявив на териконі на Кондратьєвському бойовиків-сепаратистів та вояків росій-

ського спецназу, з'ясувавши кількість і вид озброєння ворога, завдяки чому по тому терикону вчасно відпрацювала наша артилерія».

На малій батьківщині у с. Сосни поховали загиблого внаслідок ДТП в зоні АТО Пантелеймона Рожанського. Провести героя в останню путь зібралися сотні Літичан, друзів та небайдужих мешканців району.

Серед присутніх також були представники влади місцевого, районного та обласного рівня, солдати, товариші по службі, представники військового комісаріату.

21-річний солдат Рожанський Пантелеймон Петрович загинув 5 січня 2015 року під час здійснення ротачії добровольців та військово-службовців за контрактом Національ-

ної гвардії України в зоні проведення АТО (Джерело: <http://vn.presspoint.in.ua/2015/01/10/31408>).

РОМАНЕНКО Олександр Трохимович

54 роки

Звання, посада, підрозділ: прапорщик резерву, старшина роти охорони батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 липня 1960 року, смт Стара Синява, Хмельницька область.

Дата і місце загибелі: 19 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув від кулі снайпера 19 серпня 2014 року у бою під час звільнення міста

Іловайська Донецької області, рятуючи пораненого товариша. Похований у смт Стара Синява Хмельницької області. Залишилися дружина, син та донька.

Нагородження: Указом Президента України № 754/2014 від 6 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Нагороджений медаллю УПЦ КП «За жертвовність і любов до України» (посмертно).

Отримавши середню спеціальну освіту, проходив службу у складі Обмеженого контингенту радянських військ у Демократичній Республіці Афганістан. Був призначений водієм автомобіля КамАЗ-5320 425-го окремого автомобільного батальйону 59-ї армійської бригади матеріального забезпечення 40-ї армії (військова частина польова пошта 13354, м. Пулі-Хумрі, провінція Баглан).

Після звільнення в запас із відзнакою закінчив Кам'янець-Подільський радгосп-технікум (Хмельницька область) і заочно навчався у Київській Українській сільськогосподарській академії, працював інженером-електриком, медичним техніком у Старосинявській районній лікарні.

1987 року закінчив школу прапорщиків Прикарпатського військового

округу, здобувши військове звання прапорщик. Пройшов шлях до заступника командира розвідувальної групи 459-ї окремої роти спеціального призначення Головного розвідувального управління Генерального штабу ЗС СРСР (військова частина польова пошта 44633, м. Кабул). Неодноразово брав участь у бойових операціях, нагороджений орденом Червоної Зірки (17.12.1990) та медаллю «За відвагу» (01.02.1989).

Здійснив 42 парашутні стрибки, вправний спортсмен. Брав участь у зйомках художнього фільму «Афганський злам». Після звільнення в резерв повернувся на Батьківщину.

2 листопада 2010 року обраний старосинявським селищним головою.

Із 1996 року очолював Старосинявську районну організацію Української спілки ветеранів Афганістану, став співавтором виданої 2005 року книги «Оце і є моя війна», готував матеріали для другої книги про «афганців» — уродженців району, які живуть за його

межами... Нагороджений медаллю «Захиснику Вітчизни».

Після подій Революції Гідності навесні 2014 року, ще на початку анексії Росією Кримського півострова, Олександр Трохимович, попри свій вік та посаду, одразу ж відреагував на загрозу незалежності і територіальній цілісності України — зібрав тривожну валізу і звернувся до військового комісаріату. Але йому відмовили через вікові обмеження, що діяли на той час. Коли син-студент поділився з ним прагненням стати до армійських лав, батько зупинив його, заперечивши: мовляв, тобі ще рано, ти вчишся, а я воюватиму, бо вмю це робити... А потім оформив відпустку й поїхав...

Він записався до добровольчого батальйону територіальної оборони «Донбас», отримавши позивний «Скіф». 23 травня брав участь у запеклому бою з терористами угруповання «Восток» у с. Карлівка Мар'їнського району Донецчини.

Після включення підрозділу до складу Національної гвардії України уклав контракт про проходження служби у військовому резерві, обійнявши посаду старшини роти резервного батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України. Після проходження підготовки у червні 2014-го знов повернувся до району антитерористичної операції, брав участь у визволенні від терористів населених пунктів Донецької і Луганської областей, зокрема Артемівська, Лисичанська, Попасної, Курахового, Іловайська.

Як згадують побратими, він завжди носив на камуфляжі свою «афганську» нагороду — орден Червоної Зірки, але цей своєрідний оберіг не захистив його від кулі...

РУСНАК Микола Анатолійович

30 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, кулеметник 1-го відділення 3-го стрілецького взводу 3-ї стрілецької роти військової частини 3152 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 грудня 1983 року, с. Степківка, Первомайський район, Миколаївська область.

Дата і місце загибелі: 2 листопада 2014 року, м. Маріуполь, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув о 7.28 в мікрорайоні «Східний» міста Маріуполь на блокпості, що розмі-

щався на вул. Таганрозькій, під час огляду цивільного позашляховика, який вибухнув. СБУ встановила, що для теракту було використано автомобіль місцевого мешканця без його відомості. Машину, споряджену вибухівкою російськими фахівцями, супроводжував безпілотник. Коли машина під'їхала до блокпоста, терористи привели в дію вибуховий пристрій за допомогою мобільного телефону. Похований 4 листопада 2015 року в с. Степківка Первомайського району Миколаївської області. Залишились дружина і двоє неповнолітніх дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 109/2015 від 26 лютого 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

Руснак Микола Анатолійович народився 19 грудня 1983 року. Був простим сільським хлопцем. Коли йому виповнилося 18 років, пішов до армії та відслужив строкову службу. Після армії одружився, дружина Олена народила йому двох діточок: сина Микиту та донечку Злату. Коли в країні почалися воєнні події, Микола не міг знайти собі місця, дуже хвилювався, що ніяк не може бути корисний державі.

«Микола не пропускав жодного випуску новин, дивлячись їх увечері по всіх каналах, — розповідає друг родини Іван Холко, — обурювався безвідповідальними діями урядовців. Тому під час першого ж набору

на службу за мобілізацією він побіг до військкомату».

Микола прийшов добровольцем, приступив до виконання служби у військовій частині 3012 м. Одеса. Під час служби зарекомендував себе з позитивного боку і, коли стало відомо, що особовий склад військової частини відряджають до зони проведення АТО, дуже здравів.

«Він зателефонував і дуже радісно повідомив про те, що незабаром поїде на війну, — згадує дружина Миколи Олена. — Коли я почала благати його не їхати, аргументуючи тим, що в нас діти, він різко мене обірвав, сказавши: «Я туди їду саме заради їхньої безпеки!

Захищаючи Україну, я захищаю власну родину!» Він сказав це так твердо, так упевнено, що мені забракло слів, аби заперечувати».

У жовтні 2014 року особовий склад частини, до складу якої належали і підрозділи військовослужбовців за призовом під час мобілізації, вирушив у першу ротацію на схід України...

Залишалося два тижні до довгоочікуваного повернення додому. Того дня, 2 листопада 2014 року, солдат М. Руснак заступив на бойове чергування. Обов'язком його підрозділу був огляд автівок, які проїжджали через блокпост.

«До блокпоста під'їхала автівка марки "Жигулі". Микола разом із товаришами по службі пішов оглядати

машину. Раптом пролунав гучний, дуже гучний вибух. Коли ми підбігли до місця пригоди, Микола був уже мертвий», — згадує події того дня санінструктор Олександр Куліковський.

Пізніше у ході слідчих заходів було з'ясовано, що в автівці спрацював детонатор, яким терористи керували дистанційно.

«Микола дуже любив Україну, він усвідомлював, що безпека його сім'ї в його руках. Він зробив усе від нього залежне, щоб його діти жили в мирі та спокої. Дуже шкода, коли такі люди гинуть так невчасно, молодими, сповненими сил і бажання змінити цей світ на краще», — розповідає начальник групи з роботи з особовим складом Віктор Мартинюк.

РЯБОВ Руслан Костянтинович (позивний «Руха»)

43 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, розвідник 3-го відділення 1-го взводу 3-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 26 січня 1971 року, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла, Микола разом із «Черепом» та «Берегом» їхав у кузові броньованої вантажівки КамАЗ, що пересувався у складі автоколони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. Коли КамАЗ вже в'їжджав у с. Червоносільське, у нього поціливі російський танк. Кабіну вантажівки розірвало, а потім сталася детонація боєкомплекта в кузові вантажівки. Загинули також побратими за позивними «Стафом», «ВДВ», «Контра», «Кавказ», «СВД», «Рус» та «Лисий». Упізнаний за експертизою ДНК. Перепохований 29 серпня 2015 року у м. Кривий Ріг на Алеї Слави Центрального кладовища.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Руслан Костянтинович Рябов народився 26 січня 1971 року в місті Кривий Ріг.

У 1986 році закінчив середню школу № 33. Із 1986-го до 1990 року навчався в автотранспортному коледжі Державного вищого навчального закладу «Криворізький національний університет» спеціальністю «експлуатація автомобільного транспорту».

Після коледжу працював у місті Мелітополі на запорізькому автомобільному заводі.

Із 2001 року проходив військову службу в лавах Збройних Сил України

(у морехідці на патрульному катері). У 2014 році був учасником подій на Майдані, а після Революції Гідності пішов добровольцем захищати територіальну цілісність України.

Проходив службу на посаді розвідника 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Національної гвардії України.

Тривалий час вважався зниклим безвісти. Упізнаний за експертизою ДНК. Перепохований у м. Кривий Ріг 29 серпня 2015 року.

Із метою вшанування загиблого бійця на фасаді загальноосвітньої школи № 33 в Покровському районі Кривого Рогу відкрили меморіальну дошку пам'яті Руслана Рябова.

Рішенням виконкому Криворізької міської ради за особисту мужність і героїзм, самовідданість і вірність військовій присязі і народові України, проявлені під час виконання військового обов'язку, Рябов Руслан Костянтинович нагороджений нагрудним знаком «За заслуги перед містом» III ступеня (посмертно).

РИНКУН Володимир Борисович (позивний «Арсенал»)

41 рік

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, снайпер 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 5 червня 1973 року, м. Ірпінь, Київська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла «Арсенал» їхав у вантажному автомобілі ЗІЛ, що пересувався у складі автоколони батальйону «Донбас». На ділянці дороги між селами Многопілля та Червоносільське колону обстріляли. У правий бік машини влучив снаряд, випущений з протитанкового ракетного комплексу «Фагот». Ще один снаряд влучив у двигун вантажівки. Третього вересня тіло Арсенала разом із тілами 96 інших загиблих в Іловайському котлі привезли до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року його тимчасово поховали на Краснопільському цвинтарі м. Дніпропетровська (нині Дніпро) як невпізнаного героя. Був упізнаний за тестами ДНК. Перепохований 17 квітня 2015 року в м. Ірпені Київської області. Залишилися мати і донька.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Володимир народився і виріс у м. Ірпені Київської області. Здобув професію гранувальника ювелірних виробів. Протягом 1992–1994 років пройшов службу в лавах Збройних Сил України у морській піхоті. Із 1995 року обіймав посаду оперуповноваженого карного розшуку Ірпінського міськвідділу Головного управління Міністерства внутрішніх справ України. Протягом 2000–2003 років жив і працював у Португалії. 2004 року брав участь у подіях Майдану, а 2013–2014 років — у подіях Революції Гідності.

Від самого початку проведення на сході України антитерористичної операції — доброволець, снайпер із позивним «Арсенал» 2-го батальйону спеціального призначення військової частини 3027 Національної гвардії України «Донбас».

З 17 липня 2014 року перебував у зоні бойових дій.

Загинув уранці 29 серпня 2014 року внаслідок влучення снарядів із протитанкового ракетного комплексу «Фагот» у правий бік та мотор ЗІЛа.

ТИЩЕНКО Андрій Іванович (позивний «Тихий»)

38 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 1-го відділення 1-го взводу оперативного призначення 2-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 10 липня 1976 року, м. Улан-Уде, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 28 серпня 2014 року, смт Косісарівка, Перевальський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув 28 серпня 2014 року, коли зведена група військово-службовців Національної гвардії та Збройних сил України на двох бронетранспортерах Збройних Сил України, що вирушила на допомогу силам АТО, потрапила у ворожу засідку в районі селища Комісарівка. У запеклому бою разом з Андрієм загинули солдат резерву О. Дога та молодший сержант резерву М. Матвієнко. З-понад двадцяти пораних гвардійців того ж дня помер старший солдат резерву О. Курмашев. Третього вересня у харківському військовому госпіталі помер прапорщик резерву Ф. Ухарський. А. А. Тищенко похований у смт Десна Козелецького району Чернігівської області. Залишилися дружина та 7-річний син.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Повідомлення про загибель 38-річного солдата резерву Андрія Тищенка 30 серпня 2014 року опублікувало інформаційне агентство Республіки Бурятія *UlanMedia*, наголосивши на тому, що Андрій Володимирович народився в місті Улан-Уде.

Син офіцера, який згодом продовжив службу на Чернігівщині, Андрій теж деякий час після проходження строкової військової служби служив за контрактом у 169-му навчальному центрі Сухопутних військ Збройних

Сил України, потому жив і працював у «селищі танкістів» Десні.

Навесні 2014-го, залишивши вдома дружину та семирічного сина, він став до лав резервістів Національної гвардії України.

Позивний «Тихий», який він отримав у 1-му резервному батальйоні Національної гвардії України, відображав не стільки прізвище, як вдачу цього чоловіка — скромного й небалакучого, хорошого воїна та патріота України.

САМОЛЕНКО Володимир Іванович (позивний «Вован»)

46 років

Звання, посада, підрозділ: стрілець 2-го відділення 1-го взводу охорони роти охорони батальйону спеціального призначення (резервного батальйону) військової частини 3027 Північного ОТО НГУ.

Дата і місце народження: 31 грудня 1968 року, м. Лубни, Полтавська область.

Дата і місце загибелі: 12 лютого 2015 року, с. Логвинове, Бахмутський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у селі Логвиновому, що розташоване на трасі Дебальцеве — Артемівськ у Донецькій області, під час проведення зачистки територій від залишків незаконних збройних формувань.

1 лютого 2015 року солдат В. І. Самоленко під час виконання бойового завдання у районі між м. Вуглегірськом Бахмутського району та м. Дебальцевим Донецької області разом із бойовою групою потрапив під мінометний обстріл. Отримав поранення та попри це продовжував виконувати службово-бойові завдання, забезпечивши вогневе прикриття колони.

12 лютого 2015 року група, у складі якої перебував солдат В. І. Самоленко, виконувала бойове завдання: підтримувала механізовані підрозділи Збройних Сил України (колона БМП), що пересувалися до міста Дебальцеве Донецької області через село Логвинове, де потрапила в засідку противника. Штурмова група у складі військово-службовців батальйону Р. В. Мельничука, В. І. Самоленка, А. І. Камінського, А. О. Поліщука, В. Ф. Панчука, В. К. Запорожця, І. Л. Туркова вступила у бій та змогла знешкодити більше 20 одиниць живої сили та стримати основні

сили противника в нападі. У ході бою солдат В. І. Самоленко отримав вогнепальне поранення. З моменту закінчення бою та до червня 2017 року солдат В. І. Самоленко вважався зниклим безвісти. Тіло Володимира було ідентифіковано за результатами тесту ДНК у червні 2017 року. Більш ніж два роки воно покоїлося в одній із безіменних могил на Краснопільському кладовищі м. Дніпра.

Режисер студії «Вавилон 13» Лора Артюгіна пригадує: «Скромний воїн “Вован”: “Я готов драться за 15 сантиметрів своєї землі!”

Есть такие люди. Тихие, спокойные, скромные. Но которые все понимают, всегда подставят плечо, поддержат и успокоят. Владимир с позывным “Вован” в батальоне с призыва на Майдане. Попал в больницу после обстрела в Иловайске. Его глаза излучают доброту и свет, а после общения с ним на душе становилось как-то спокойней. Лишь убеждения

фронтовых товарищей заставили его все-таки поехать в больницу. Не хотел. Считал, что повреждение у него лёгкой тяжести и что нужно оставаться воевать: “Как это так — уехать? Там свои!”. Мысли об одном — вернуться на фронт, побыстрее закончить войну и чтобы все остались живыми.

— У нас все дружные! Все друг за друга. Один за всех! Все за одного! Идо конца! Навопрос “Почему записался в батальон?” без колебаний отвечает: “Пришёл защищать свою родину”.

Вован сам родом из Полтавской области, по профессии системный администратор, но с военным бэкграундом. Служил в войсках быстрого реагирования под Ленинградом, в девяностых — в Киеве в охране посольств. Как и остальные бойцы, ни в коем случае не считал себя героем. “Мы — военные, мы должны через это пройти”. Его душа болела за местных гражданских. О них говорил с особым трепетом:

— Больше всего жаль мирных жителей, что они проходят через это.

Страх в глазах, плачут. Удивлялись, почему стреляют по мирным. Наши ни по одному жилому городу не стреляли. Я точно знаю: приказа не было. Они же [те, кто по ту сторону фронта] не считаются ни с чем.

— В Иловайске жестокие бои, но мы практически его взяли. Они, гады, огрызаются... Не давать им передышки, потому что они укрепляются.

Вопроса “Кто воюет по ту сторону?” ни у кого из бойцов не возникает.

— Очень большая разница в технике. Видите, и мы даже с таким вооружением долбали и будем долбать. Потому что мы за правду, а они за деньги. Если жареным пахнет, они убегают. Потому что за деньги. Они единственно что могут — отдать местным оружие, зазомбировать, а сами убегают.

Сказал, что парад на День Независимости провёл бы без техники, ведь она очень нужна была там, на передовой. Однако на командование не жаловался. Больше мыслей о людях простых, волонтерах...

— Волонтеры приходят толпами. Не знаю, что сказать людям... Збота... Неудобно себя чувствую. Аж слезу прошибает... Спасибо, что очень помогли люди в Артёмовске, в Курахово. Их заслуга тоже есть в том, что мы держимся.

Родные в больницу не приезжали. От жены сначала скрывал, но она все равно поняла.

— Вот как женщины все чувствуют?

Мы разговаривали с Вованом в днепропетровской больнице им. Мечникова после событий в Иловайске. Сегодня мы узнали, что он погиб под Дебальцево...

Вечная память Герою!»

САРАЖАН В'ячеслав Григорович

34 роки

Звання, посада, підрозділ: полковник (посмертно), командир патрульного батальйону військової частини 3039 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 лютого 1980 року, м. Миколаїв.

Дата і місце загибелі: 24 серпня 2014 року, смт Войковський (нині Копані), Донецька область.

Обставини загибелі. Близько 18.00 колона підрозділу Національної гвардії України, рухаючись заданим маршрутом, потрапила у засідку бойови-

ків-сепаратистів. В'ячеслав Григорович був смертельно поранений. Через вогонь обстрілів однополчани не змогли забрати його тіло з місця бою. Тіло полеглого полковника було привезено до моргу м. Запоріжжя. Упродовж тривалого часу В'ячеслав Григорович Саражан вважався безвісти зниклим. Тіло загиблого було поховано на Кушугумському кладовищі м. Запоріжжя серед інших безіменних героїв. Упізнаний за підсумками судової молекулярно-генетичної експертизи, 30 серпня 2016 року перепохований.

Нагородження: Указом Президента України № 330/2016 від 11 серпня 2016 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

В'ячеслав Григорович Саражан народився і виріс у Миколаєві.

Після закінчення 9-го класу вступив до Криворізького військового ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою. З відзнакою у 2002 році закінчив Військовий інститут внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України (нині Національна академія Національної гвардії України). Служив у рідному Миколаєві спочатку командиром 2-го патрульного взводу 1-ї патрульної роти патрульного батальйону (подальша служба пов'язана саме з цією частиною), потім — заступником командира патрульної роти, командиром

патрульної роти, першим заступником командира — начальником штабу першого патрульного батальйону. З початку 2013 року — командиром патрульного батальйону військової частини 3039 Південного оперативно-територіального об'єднання.

У зону проведення антитерористичної операції В'ячеслав Саражан прибув 28 липня 2014 року у складі зведеного підрозділу військової частини 3039. Протягом серпня виконував службово-бойові завдання на території Амвросіївського району Донецької області, зокрема неодноразово очолював зведені групи з пошуку та знешкодження мандруючих

мінометів та коригувальників вогню терористів біля прикордонного пункту пропуску «Успенський». 23 серпня 2014 року поблизу села Лисиче, виконуючи обов'язки командира зведеної групи, підполковник Саражан вступив у бій з моторизованою колоною (близько 20–25 автомобілів та бронетранспортерів) незаконних збройних формувань. За підсумками бою було знищено понад 80 терористів, 15–20 автомобілів, 3 пересувних склади боєприпасів та озброєння, два бензовози противника та захоплено російські експериментальні снайперські гвинтівки «Вихлоп», чотирьох осіб взято у полон.

Наступного дня підрозділ отримав наказ відходити в напрямку Маріуполя, але біля населеного пункту Войковський потрапив у засідку незаконних збройних формувань. Підполковник Саражан їхав в останньому

автомобілі колони. Він разом зі своїм взводом забезпечив прикриття та відхід основної частини військового оперативного резерву з-під вогню ворога. Отримавши два осколкових поранення — в руку та ногу, він залишився на полі бою, продовжував керувати діями свого взводу, відволікаючи вогонь ворога від колони.

Внаслідок інтенсивного обстрілу однополчани не змогли забрати тіло В'ячеслава Григоровича з місця бою, тому впродовж тривалого часу він значився як зниклий безвісти і лише через два роки після загибелі був упізнаний за підсумками молекулярно-генетичної експертизи.

Наказом командувача Національної гвардії України № 125 о/с від 19 серпня 2016 року підполковнику В'ячеславу Григоровичу Саражану присвоєно військове звання полковник (посмертно).

СИРОТЕНКО Сергій Васильович (позивний «Третій»)

39 років

Звання, посада, підрозділ: майор, заступник командира батальйону спеціального призначення військової частини 3035 Східного ОТО НГУ.

Дата і місце народження: 24 грудня 1977 року, с. Вільховець, Звенигородський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 1 листопада 2017 року, н. п. Мар'їнка, Донецька область.

Обставини загибелі. Виконуючи обов'язки командира розвідувальної групи, героїчно загинув на підступах до позицій ворога, віддавши своє життя за цілісність України.

Нагородження: Указом Президента України «за значні досягнення в службовій діяльності, бездоганне виконання військового та службового обов'язку, виявлену при цьому доблесть і честь у складних умовах загрози життю та здоров'ю» нагороджено орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

Нагороджений командуванням частини та Східного ОТО НГУ, Головним управлінням НГУ, відзнаками Президента України за участь в АТО, іменною табельною вогнепальною зброєю МВС.

Сергій не дожив усього два місяці до свого 40-річчя. Він народився 24 грудня 1977 року у Черкасах. 1995 року закінчив загальноосвітню школу і вступив до окремого факультету ВВ МВС України Національної Академії прикордонних військ України ім. Б. Хмельницького, який закінчив 1999 року. Одружився 1997 року. Без батька залишилося троє дітей.

Протягом 2014–2017 років залучався до виконання службово-бойових завдань у зоні проведення антитерористичної операції на сході України.

У червні 2014 року особовий склад батальйону під керівництвом майора С. В. Сиротенка залучався до виконання бойових завдань зі знешкодження живої сили та військової тех-

ніки противника на передових позиціях та в тилу противника в районах н. п. Артемівськ, Іловайськ Донецької області та н. п. Попасна Луганської області. Так, 15 травня 2015 року під час виконання службово-бойового завдання поблизу н. п. Широкине Новоазовського району Донецької області бойова група, якою керував майор С. В. Сиротенко, опинилася під безперервним артилерійським та мінометним вогнем противника. Диверсійно-розвідувальні групи противника намагалися проникнути на територію України для збору інформації про чисельність особового складу Збройних Сил України та Національної гвардії України, розміщення вогневих засобів та їхнього розташування на рубежах

оборони. Завдяки мужності та впевненим діям підлеглого особового складу під керівництвом майора С. В. Сиротенка напад противника було відбито.

1 листопада 2017 року розвідувальна група під керівництвом майора С. В. Сиротенка виконувала бойове завдання з проведення спеціальної розвідки та контрснайперських заходів у районі н. п. Мар'їнка Донецької області. Розвідувальна група пробралася вглиб окупованої території до позиції терористів з метою збору інформації, спостереження за діями противника та підготовки даних для виконання контрснайперських заходів. Рух уперед значно усклад-

нювали мінно-вибухові пристрої, які противник встановив на шляхах підходу до своїх позицій. Розуміючи смертельну небезпеку, що чатувала на них майже на кожному метрі землі, військовослужбовці рухалися вперед, знешкоджуючи вибухові пристрої. Однак поблизу позиції противника один із фугасів вибухнув, і майор С. В. Сиротенко отримав поранення, не сумісні з життям, та загинув.

У ході виконання бойового завдання майор С. В. Сиротенко надав бойовим товаришам і підлеглим приклад самовідданого виконання військового обов'язку, мужності та відданості Військовій присязі.

СКРУТ Ростислав Стефанович (позивний «Скрудж»)

36 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, кулеметник взводу аеророзвідки батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 14 серпня 1978 року, с. Зимна Вода, Пустомитівський район, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у дорожньо-транспортній пригоді 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Артемівськ (нині Бахмут) Донецької області. Похований у с. Зимна Вода Пустомитівського району Львівської області. Залишилися двоє дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Скрут Ростислав Стефанович народився 14 серпня 1978 року в селі Зимна Вода Пустомитівського району Львівської області.

Закінчив Львівський національний університет імені Івана Франка. Працював у Львові автомеханіком.

Був активним учасником Революції Гідності.

Із серпня 2014 року добровольцем брав активну участь у виконанні службово-бойових завдань у зоні проведення антитерористичної операції на Сході України, де виявляв мужність, сміливість та героїзм.

5 січня під час здійснення ротації підрозділів Національної гвардії

України в районі проведення антитерористичної операції неподалік міста Бахмут, що на Донеччині, сталася жаклива дорожньо-транспортна пригода: на прифронтовій дорозі військовий вантажний автомобіль КраЗ зіткнувся з мікроавтобусом «Богдан», у якому до місця несення служби їхав один із взводів батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Внаслідок цієї трагедії, причиною якої, за попередніми висновками вій-

ської прокуратури та комісії Міністерства внутрішніх справ України, стали погані погодні умови, 12 гвардійців загинули на місці дорожньо-транспортної пригоди, ще один помер від отриманих травм у лікувальному закладі.

Серед загиблих був і солдат резерву Скрут Ростислав Стефанович. Того самого дня домовину з тілом загиблого було перевезено до Львова.

Герої не вмирають, адже їх завжди згадуватимуть рідні й друзі. Ростислав запам'ятався добрим, веселим і життєрадісним.

Він завжди боровся за справедливість і хотів бачити Україну квітучою і незалежною.

Поховали вірного сина України з військовими почеснями в селі Зимна Вода Пустомитівського району Львівської області.

СЛИВКА

Мирослав Миколайович

28 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, старший розвідник 2-го відділення 1-ї групи розвідки роти спеціального призначення батальйону оперативного призначення (резервний батальйон) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 17 січня 1990 року, м. Полонне, Хмельницька область.

Дата і місце загибелі: 27 січня 2018 року, смт Верхньоторецьке, Ясинуватський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Мирослав виконував бойове завдання поблизу смт Верхньоторецьке, Ясинуватського району, Донецької області. Близько 13.30 загинув від кульового поранення, що несумісне із життям, внаслідок снайперського обстрілу противником з боку окупованої Пантелеймонівки.

27 січня 2018 року в зоні проведення Антитерористичної операції під час виконання службово-військового завдання в районі населеного пункту Верхньоторецьке Донецької області загинув 28-річний Мирослав Миколайович Сливка.

Хлопець служив у батальйоні оперативного призначення імені Героя України, генерал-майора Сергія Кульчицького. Важко передати словами горе матері, яка втратила сина.

30 січня 2018 року із почестями поховали Українського воїна у місті, де він народився і виріс, звідки пішов виконувати свій військовий обов'язок — захищати Вітчизну. У ході жалобного мітингу учасники церемонії прощання, утворивши живий коридор під час пам'ятної ходи, виголосили гасла «Слава Україні!», «Героям Слава!» та «Україна понад усе!».

Провести Мирослава в останню путь прийшли жителі м. Полонного, друзі, військовослужбовці, представники влади, волонтери.

На мітингу пам'яті, що відбувся на центральній площі районного центру, свої щирі співчуття родині загиблого Мирослава висловили Благодичинний храмів УПЦ КП Полонського району отець Андрій, народні депутати України Богдан Матківський та Андрій Антонищак, голова районної державної адміністрації Віктор Солодкий, перша вчителька військовослужбовця Наталія Бортюк, командир батальйону імені Героя України, генерал-майора Сергія Кульчицького Віктор Толочко,

командир першої роти РСП Мирон Забарило, військовий комісар Полонського районного військового комісаріату Анатолій Купчишин, голова Полонської міської ради об'єднаної територіальної громади Франц Скримський, голова районної ради Олег Янчук.

По завершенню мітингу пам'яті похоронна процесія вирушила до Святотроїцького храму, що височіє на мальовничому пагорбі в центрі міста, де було відслужено панахиду за загиблим бійцем. Поховали Мирослава Сливку на місцевому кладовищі.

Герої не вмирають, їх пам'ятають вічно. Вічна пам'ять тобі, Мирославе!

СМИРНОВ Юрій Миколайович (позивний «Сталкер»)

33 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець 1-го відділення 3 стрілецького взводу 10-ї стрілецької роти 4-го стрілецького батальйону військової частини 3039 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 6 березня 1981 року, м. Миколаїв.

Дата і місце загибелі: 24 серпня 2014 року, смт Войковський (нині Копані), Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Колона підрозділу Національної гвардії України, рухаючись заданим маршрутом, потрапила у засідку бойовиків-сепаратистів. Юрій одним із перших зорієнтувався, зайняв позицію та відкрив вогонь у відповідь, чим надав підрозділу можливість перегрупуватися. Силою противник переважав удвічі, але військовослужбовці мужньо стримували ворога, і зрештою напад бойовиків було відбито. Після бою товариші знайшли обгоріле тіло солдата Юрія Смирнова.

Нагородження: Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Юрій Миколайович Смирнов народився і виріс у місті Миколаєві. Захоплювався народними танцями, проте мріяв бути професійним військовим.

Навесні 2014 року було оголошено першу хвилю мобілізації, і Юрія призвали до лав Миколаївської військової частини Національної гвардії. Але він казав мамі, що хоче служити в льотній частині селища Кульбакине (мікрорайон Миколаєва, де розташований авіаремонтний завод НАРП) у роті охорони. Одна з вимог — наявність вищої освіти, а також потрібно було закінчити курси для здобуття звання сержанта військової частини 3039 міста Миколаєва. Хлопець вирізнявся серед товаришів знанням військової справи,

активно набував нових навичок, жваво цікавився усім. А коли у військовій частині Національної гвардії почали формуватися перші добровольчі батальйони, Юрій став одним із перших добровольців, хто зголосився вирушити у зону проведення антитерористичної операції. Мама Юрія згадує: «Такий вибір сина був пов'язаний із тим, що він не міг змиритися з тяжкими умовами в країні, мріяв про стабільність, чисте мирне небо над головою, щасливе майбутнє своїх дітей (їх у нього двоє — синочок Михайло і донечка Евеліна)». Також чоловік мріяв у подальшому бути військовим Повітряних Збройних Сил України — це було головною метою його життя. Але не судилося, неоголошена війна зламала всі життєві плани...

Потім був нелегкий бойовий шлях: місто Амвросіївка, селище Лисиче і, нарешті, остання точка зіткнення — селище Войковський Амвросіївського

району Донецької області, де Юрій разом із товаришами потрапив під обстріл.

Побратими розповідають про нього: «Він нічого не хотів чути про небезпеку, казав, що має бути там, на передовій, особисто захищати Батьківщину. Ніколи не відмовляв у допомозі. Готовий був знехтувати собою, але товаришами — ніколи, для них Юра ладен був віддати останнє...»

За вміння орієнтуватися на місцевості, витривалість у тривалих переходах і за те, що першим зголосився йти у розвідку, отримав у підрозділі позивний «Сталкер».

Загинув «Сталкер» 24 серпня 2014 року під час зіткнення з бойовиками-сепаратистами в районі селища Войковський (нині Копані) Амвросіївського району Донецької області.

Поховали Юрія 15 вересня 2014 року на Мішковському кладовищі міста Николаєва.

СМОЛЯР

Олександр Васильович

38 років

Звання, посада, підрозділ: підполковник (по-смертно), начальник квартирно-експлуатаційної служби військової частини 3039 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 22 лютого 1976 року, с. Тіньки, Чигиринський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 23 серпня 2014 року, с. Лисиче, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Близько 10.00 військовослужбовці Національної гвардії України, які несли

службу на блокпості в районі села Лисиче, за 8 км від українсько-російського кордону помітили колону з двох бронетранспортерів і вантажівок КамАЗ, «Урал» та «ГАЗель», що рухалася з території РФ у напрямку державного кордону України. На головних уборах у деяких нападників майорили зелені стрічки з написом «Чечня». Попри чисельну перевагу бойовиків, гвардійці прийняли бій і знищили принаймні три вантажівки з живою силою та боеприпасами, захопивши трофеї та чотирьох полонених. Під час цього бою смертю хоробрих полягли майор Олександр Смоляр, молодший сержант Олександр Яриш та старший солдат Олег Бабкевич.

Нагородження: Указом Президента України № 754/2014 від 6 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Смоляр Олександр Васильович народився 22 лютого 1976 року в селищі Тіньки Чигиринського району Черкаської області в сім'ї робітника. Олександра виховали добрі й порядні батьки. У пошані в них завжди чесна та наполеглива праця. Батьки довіряли синові будь-яке завдання, знаючи, що син обов'язково його виконає. Дитинство Олександра минало серед хлопчаків-однолітків. Завжди був душею компанії. Надзвичайно комунікабельний, він знаходив спільну мову з будь-ким.

Із дитинства мав багато захоплень, був надзвичайно ерудованим і кміт-

ливим. У школі навчався із задоволенням був одним з найкращих учнів у своєму класі.

Після закінчення середньої школи у 1994 році Олександр вступив до Полтавського державного технічного університету імені Юрія Кондратюка та, закінчивши його з відзнакою 1998 році, отримав диплом за спеціальністю «Промислове та цивільне будівництво». Юнака призвали до армії, і вже 8 грудня 1998 року Смоляра Олександра Васильовича призначено стрільцем військової частини 2269 Національної гвардії України, що розташована в місті Олександрія.

В армії Олександрю сподобалося, і він вирішив стати професійним військовим. 1 квітня 1999 року вступив на військову службу за контрактом до військової частини 2269.

Постійно проявляючи розумну ініціативу та наполегливість у службі, Олександр стрімко піднімався кар'єрними щаблями, пройшовши за неповні чотири роки шлях від контрактника до офіцера.

У 2004 році Олександр зустрів Олену. Закохані побралися, а вже через три роки стали батьками прекрасної донечки.

14 листопада 2008 року старшого лейтенанта Смоляра Олександра призначено оперативним черговим чергової служби військової частини 3039 управління Південного територіального командування внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України у місті Миколаєві.

Через рік отримав посаду начальника квартирно-експлуатаційної служби військової частини.

Коли на Сході України розпочалися бойові дії, Олександр не вагаючись вирішив поміж перших бійців боронити країну від ворога.

Наприкінці серпня 2014 року ситуація в зоні проведення антитеро-

ристичної операції складалася не на користь України. Сепаратисти за підтримки російських військ захоплювали нові території, наші війська здавали позиції.

Того дня бойовики не сподівалися зустріти опір українських військових, адже з-під населеного пункту Амвросіївка сили проведення антитерористичної операції почали відходити ще 19 серпня 2014 року.

Звісно, вони помітили блокпост військової частини 3039, але спокійно рухалися просто до нього і навіть не зрозуміли, що заїхали прямісінько в пастку. Зупинилися, діловито вийшли з машин, почали зривати прапор України. Зухвалість завадила терористам тверезо оцінити ситуацію. За лічені хвилини гвардійці знищили три вантажівки з особовим складом та боеприпасами, що їхали попереду.

У тому бою відзначилося багато хоробрих воїнів, серед яких був і майор Олександр Смоляроку

Перемога у тому бою коштувала дуже дорого — життя офіцера трагічно обірвалося, його не вдалося врятувати.

Похований 26 серпня 2014 року в селищі Тіньки Чигиринського району Черкаської області.

СНІЦАР Павло Леонідович

38 років

Звання, посада, підрозділ: полковник (посмертно), командир стрілецького батальйону (з конвоювання, екстрадиції, охорони підсудних та охорони громадського порядку) військової частини 3011 Центрального оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 10 липня 1976 року, м. Ульяновка (нині Благовіщенське), Кіровоградська область.

Дата і місце загибелі: 23 липня 2014 року, м. Лисичанськ, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув від кулі в бою під час виконання спецоперації зі звільнення міста Лисичанська.

Нагородження: Указом Президента України № 651/2014 від 14 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Полковник Павло Леонідович Сніцар з дитинства мріяв стати військовим. Народився він у місті Ульяновка (нині Благовіщенське) Кіровоградської області 10 липня 1976 року.

Його мрія збулась у 1997 році, коли він закінчив Хмельницьку академію прикордонних військ України імені Богдана Хмельницького. Він був справжнім професіоналом своєї справи, органічно поєднував повсякденну вимогливість і турботу про особовий склад. За сумлінне виконання своїх обов'язків неодноразово був нагороджений командуванням Національної гвардії України.

Із квітня до травня 2014 року виконував завдання в зоні антитерористичної операції на Сході України. Для підлеглих завжди був взірцем мужності та бездоганного виконання поставлених бойових завдань.

23 липня 2014 року під час виконання спецоперації зі звільнення міста Лисичанська полковник Сніцар Павло Леонідович героїчно загинув, виконуючи свій військовий обов'язок.

Згадують бойові побратими... «Ми пересувалися групами. Літній спекотний день, піт заливає очі, розпечений асфальт.

На нашому шляху стояло маленьке робітниче містечко Лисичанськ. Ми отримали наказ зачистити його, визволити від ярма загарбника. Між нами та ворогом залишалися десятки метрів. Від чого вони нас відділяли, ми зрозуміли значно пізніше.

На чолі однієї групи бійців ішов підполковник Сніцар Павло Леонідович, несучи і командирський, і бійцівський тягар. Те, що це завдання небезпечне, підполковник знав, проте свідомо підтримував солдатів.

Почуття обов'язку й відповідальності за життя його бійців увзяло гору над почуттям небезпеки.

Ворог напав зненацька, і підполковник Сніцар вступив у запеклий бій з ним, сміливо та без вагань, разом із підлеглими. Командир діяв швидко і розумно. Його виважені накази допомогли бійцям швидко оговтатись і стати на відважний опір агресору. Коли ворог зрозумів, що не зможе витіснити бійців з їхніх позицій, спробував узяти підрозділи в кільце. Щоб уникнути оточення, командування вирішило об'єднати групи. Підполковник Сніцар вивів першу групу бійців

з-під обстрілу і, вказавши напрям руху до місця збору, повернувся на вогневі позиції за останньою групою воїнів. Командир хотів переконатися, що всі бійці можуть пересуватися і ніхто не потребує допомоги.

У цю мить ворог підступно із засідки влучив у героя».

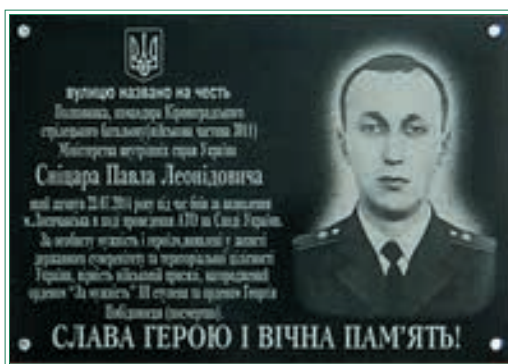
Похований 29 липня 2014 року на Алеї Слави м. Кіровограда (нині Кропивницький).

Нагороджений орденами «За мужність» III ступеня та «Георгія Побідоносця» (посмертно).

Рішенням Кропивницької міської ради № 3613 від 11 листопада 2014 року «Про перейменування вулиці Ленінградської» вулицю Ленінградську перейменовано на вулицю Павла Сніцара.

Рішенням виконкому Кропивницької ради від 26 серпня 2014 року нагороджений відзнакою «За заслуги» II ступеня (посмертно).

14 травня 2015 року відкрито меморіальну дошку в стрілецькому батальйоні (з КЕОП та ОГП) військової частини 3011 міста Кропивницький.

СОКАЧ Роман Михайлович (позивний «Мамай»)

28 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, стрілець 1-го відділення 3-го взводу оперативного призначення 2-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північно-го оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 4 жовтня 1986 року, с. Зимна Вода, Пустомитівський район, Львівська область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у дорожньо-транспортній пригоді 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні проведення антитерористичної операції на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Артемівська (нині Бахмут) Донецької області. Похований у с. Зимна Вода Пустомитівського району Львівської області. Залишились батьки, дружина та донька, яка народилася після загибелі Романа, 23 серпня 2015 року.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Про однокласника і хорошого друга згадує Галина Батюсь: «Сьогодні символічний день... 5 січня цього року загинув мій друг, однокласник, Герой України — Роман Сокач. Це була людина, яку любили і поважали всі. Справжній патріот. Одним із перших поїхав на Майдан і достояв там до кінця.

Він прихистив у себе вдома велику родину з Криму.

Сам у числі добровольців поїхав на Схід України. Повернувся. Привіз із собою маленького котика — АТОшку. У листопаді одружився і знову поїхав.

5 січня його не стало... Відмерла частинка серця... і не тільки мого.

Ховали його всім селом Зимна Вода. Ми, всі однокласники, відбули його похорон від початку і до кінця, ми не хотіли взагалі ні на секунду залишати його. Нам було дуже, просто нестерпно боляче відпускати його в небо.

Ми і досі не можемо повірити, що його немає.

Він часто нам сниться, і десь підсвідомо всі вірять, що друг повернеться. Так легше усвідомити його смерть.

А сьогодні, напередодні Дня незалежності, у нього народилась донечка, маленька українка, донька героя. Добре, що він встиг залишити цьому світу частинку себе.

Сьогодні ми знову зібрались. Ми довго згадували Романа, плакали, смі-

ялись і раділи народженню крихітки. Хочеться, щоб її життя було мирним і щасливим. І таким воно й буде. Ми оберігатимемо її тут, на землі, а її батько-герой — на небі.

З Днем незалежності, Україно!

Героям слава!

З Днем народження нового життя!»

Однополчанин, старший лейтенант резерву Анатолій Мартинюк опублікував у мережі «Фейсбук» своєрідну зворушливу епітафію загиблим побратимам, більшість із яких він знав особисто, бо раніше командував саме цим підрозділом: «Позивний “Мамай”, Роман Сокач зі Львівщини. Ти щойно

одружився і не встиг прожити навіть незначну частину життя із сім'єю.

Бракує слів, щоб розрадити твоїх рідних.

Але хочу сказати: якщо у світі є Правильні люди, то один із них — це ти, котрий самотужки розпочинав свій маленький бізнес, докладаючи багато зусиль і праці.

Ти був добрий — без вагань впустив до себе жити переселенців з окупованих Криму та Донбасу.

А на службі завжди робив усе чітко й правильно, ретельно виконуючи свої службові обов'язки. Ти був просто надійною Людиною».

СОКОЛЕНКО

Андрій Аполлінарійович

41 рік

Звання, посада, підрозділ: полковник, заступник командира з тилу, начальник тилу військової частини 3002 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 31 серпня 1973 року, м. Запоріжжя.

Дата і місце загибелі: 17 травня 2015 року, с. Троїцьке, Попаснянський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув, супроводжуючи групу волонтерів. Близько 11-ї години ранку 17 травня 2015 року їхав разом з добровільними помічниками в автомобілі УАЗ «Патріот» до місця розташування

українських військовослужбовців. Неподалік від м. Попасна автомобіль наскочив на протитанкову міну. Загинуло четверо. Полковник А. А. Соколенко — один із них. Похований 20 травня 2015 року на Алеї Слави Личаківського кладовища м. Львова.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений медаллю «За Військову службу Україні».

Ім'я полковника Соколенка у військовій частині досі пам'ятає кожен солдат. Військовослужбовці переповідають історії про нього та про те, з яким розумінням він ставився до особового складу. Досвідчений офіцер, Андрій Аполлінарійович 24 роки віддав військовій службі, був відповідальним заступником командира і просто відданим товаришем для кожного бійця.

У 1990 році Андрій Аполлінарійович вступив до Харківського вищого військового училища тилу. Навчатися йому подобалось, адже він виріс у сім'ї військовослужбовця, тому з перших

уст і з власного досвіду знав побут і обставини життя військового командира. Його батько Соколенко Аполлінарій Григорович — полковник у відставці.

Андрій Аполлінарійович читав багато книжок, захоплювався історією азійських воєн, любив класичну музику.

За час служби нагороджений нагрудним знаком «За відзнаку в службі» I ступеня, «Мужність, честь, закон», медалями «За сумлінну службу» III та II ступенів, «За бездоганну службу» III ступеня, «За військову службу України».

Коли розпочались бойові дії на Сході України, Андрій Аполінарійович одразу налагодив зв'язки з волонтерами, перший поїхав у зону проведення антитерористичної операції, щоб забезпечити особовий склад усім необхідним.

Адже тилове забезпечення є однією з основних умов успішного ведення бою. Щоб підтримувати підрозділи в боєздатному стані, необхідно забезпечити їх відповідними видами матеріальних засобів і створити сприятливі умови для виконання поставлених завдань. Завдання не з простих, адже потрібно постачати в достатній кількості боєприпаси, паливо, продовольство та інші матеріальні засоби, організувати харчування особового складу. На його плечах лежала величезна відповідальність — голодний, піший і без боєприпасів солдат у сучасній війні не має шансів виграти.

Андрій Аполінарійович виконував свої обов'язки бездоганно.

Ті, хто їхав на ротації з полковником Соколенко, знали, що тилове забезпечення буде на найвищому рівні.

Близько 11-ї години 17 травня 2015 року перестало битися серце людини, яку поважали друзі, товариші по службі, добровольці та когорта волонтерів. Загинув полковник Соколенко, супроводжуючи волонтерів на їхньому автомобілі УАЗ «Патріот» до об'єктів, де несли службу військовослужбовці. Поблизу м. Попасна автомобіль підірвався на протитанковій міні, внаслідок чого загинуло чотири людини, серед них був і полковник Андрій Соколенко.

Страшна новина сколихнула всю військову частину, адже тут Андрія знали і поважали абсолютно всі. Командування частини й досі не може оговтатись після страшної втрати.

СОЛОВЙОВ Юрій Вікторович

37 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець-санітар 6-го відділення 2-го взводу 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення військової частини 3027 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 вересня 1979 року, м. Антрацит, Луганська область.

Дата і місце загибелі: 11 серпня 2017 року вважається датою смерті згідно рішення Білоцерківського міського районного суду Київської області, що набрало законної сили саме цього дня. 29 серпня 2014 року вважається початком безвісної відсутності за останнім відомим місцем знаходження у м. Іловайську, Донецької області.

Обставини загибелі. Під час бойових дій, що точилися з 28 по 29 серпня 2014 року, Юрій Соловйов перебував в оточеному м. Іловайську Донецької області. Виходячи з нього, зник безвісти, і до недавнього часу його місце перебування не встановлено.

16 жовтня 2015 року рішенням Білоцерківського міського районного суду Київської області солдат резерву Соловйов Юрій Вікторович визнаний безвісно відсутнім. Початком безвісної відсутності вважається 29 серпня 2014 року за останнім відомим місцем його знаходження у м. Іловайську, Донецької області. Рішення набрало законної сили 27 жовтня 2015 року.

01 серпня 2017 року рішенням Білоцерківського міського районного суду Київської області солдат резерву Соловйов Юрій Вікторович оголошений померлим. Рішення суду вступило в законну силу 11 серпня 2017 року. Датою смерті вважається день набрання законної сили рішення суду.

За час проходження служби у військовій частині 3027 солдат резерву Соловйов Юрій Вікторович проявив себе позитивно.

До виконання своїх службових обов'язків ставився сумлінно. Програму навчання з бойової та гуманітарної підготовки засвоював на загальну оцінку «добре». Вимоги військових статутів, закони України знав у межах займаної посади, дотримував їх у повсякденному житті.

Виявляв повагу до командирів і старших начальників, на зауважен-

ня реагував адекватно і завжди робив належні висновки.

Накази командирів та начальників різних ступенів виконував завжди точно та у зазначені строки.

Користувався авторитетом і повагою командування частини та товаришів по службі. Був завжди охайний і фізично розвинений.

Командування та товариші по службі, на знак пошани до загиблого воїна, клопотали про внесення його

імені до Книги Пам'яті загиблих працівників органів внутрішніх справ України.

Хочеться вірити, що він загинув не дарма! Він загинув смертю хоробрих, відстоюючи цілісність і незалежність рідної України! Він загинув за те, щоб Україна стала по-справжньому могутньою, успішною європейською країною, щоб мільйони людей і надалі могли спокійно виховувати своїх дітей в мирі та спокої.

СОТНИК Іван Андрійович (позивний «Чекіст»)

27 років

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант, командир 3 відділення 1-го взводу спеціального призначення 2-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» Східного оперативного територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 18 серпня 1987 року, с. Грудки, Камінь-Каширський район, Волинська область.

Дата і місце загибелі: 2 травня 2015 року (помер від поранень), м. Маріуполь, Донецька область.

Обставини загибелі. У бою з російськими збройними формуваннями, обороняючи село Широкине (Новоазовський район, Донецька область), був поранений снайпером у голову — куля пробила каску. Помер у лікарні міста Маріуполя під час другої операції.

Нагородження: Указом Президента України № 324/2015 від 10 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

10 квітня 2015 року на своїй сторінці соціальної мережі «Фейсбук» 28-річний боєць батальйону спеціального призначення «Донбас» Іван Сотник за позивним «Чекіст» написав: «Моніторинг соцмереж показує, що багато українців до війни не готові. Ні морально, ні психологічно, ні логічно. Донести інформацію зараз — урятувати чийсь життя або хоча б психіку. Ну, або підштовхнути до прийняття важливих рішень. У будь-якому разі, тут — усе по полицках.

Ніякого героїзму. Війна — це кров, смерть, відірвані руки, ноги, голови. Війна — це покалічені долі. Війна — це спалені міста. Доти, поки у вашій голові війна буде чимось гарним і героїчним, ви до війни не готові. Війна — це запах гною, гару, сечі і поту, а не пафосні монологи і красиві вчинки.

Завжди був проти радянського кіно про Другу світову. Красиві, причесані (іноді красиво замурзані сажею) правильні люди приймали однозначні правильні рішення. Усе виглядало як у класичних п'єсах: якщо герой хороший («наш»), він правильно розмовляє, добре виглядає, правильно міркує і красиво вмирає в кінці. Якщо герой поганий («німець»), то він вбиває, спалює, грабує і не рахується з жодною іншою точкою зору. У житті все не так. У житті погані солдати є з обох сторін, хороші солдати є з обох сторін, кожен упевнений, що він має рацію. Наші солдати теж не святі, наші снаряди теж можуть влучити у цивільний об'єкт, наші солдати не всі «кіборги». Вони іноді не можуть зв'язати двох слів, іноді п'ють, іноді зазіхають на інших людей. І відбувається це тому, що в армію не

відбирають за принципом “святий — не святий”, а закликають тих, хто може виконувати поставлене завдання. І завдання в солдата просте — воювати.

Будь ласка, прийміть це як факт.

Героїзм, подвиг, благородні вчинки та інше — питання ідеології. А ідеологія в будь-якій війні — другорядна. Ідеологія — це інструмент для мотивації солдатів і народу. І аж ніяк не першопричина. Тому не тіште себе ілюзіями, що в реальному житті люди керуються ідеологією.

Ніякого жалю...

Подивись навколо. У твоїй країні вже рік іде війна. Хто б і як її не називав. Хто б не сміявся. Хто б не ставився до цього скептично. Війна йде між Україною і Росією. Вкраплення “ополченців” воюють на стороні і за інтереси Російської Федерації. Уряду Російської Федерації можуть вірити лише громадяни самої Російської Федерації і ще трошки “розумників” з України. Все. Усім іншим або пофіг, або вони РФ не вірять. Це факт. Хочуть цього Лавров і Путін чи ні. Втім, Лавров і Путін — це політика. А ми говоримо про сприйняття війни.

Якщо ти думаєш, що у твоєму місті тихо, а отже, у твоєму світі війни немає, ти помиляєшся.

Якщо ти думаєш, що ти сидиш у позі дзен, а отже, війни у твоїй країні немає, то ти помиляєшся свідомо.

Якщо ти сидиш у костюмі хіпі-пацифіста і проблеми тебе не хвилюють — це до першого вбитого друга, до першої жалоби у знайомих, до першої повістки, до першого вибуху на зупинці твого міста.

Якщо ти намагаєшся вмовляти себе, що все обійдеться, то простіше поїхати.

Якщо нема куди їхати — перечитай статтю заново.

Так, на жаль, сталося, що про війну багато з нас знали з радянських фільмів. Там були обвуглені стіни згорілих будинків, масовані танкові атаки. Летіли літаки, грала музика. З криком “Ура!” в бій ішли вусаті молодці. У світі давно такого немає. Війна не така. Війна — це жінка, яка вийшла за хлібом і загинула від розриву снаряда на зупинці. Цей снаряд міг бути провокацією для “Лайфньюз”, міг бути бракованим снарядом, який просто не долетів до мети, міг бути невдалим влученням української армії, міг бути вдалим актом залякування від російських терористів. Жінка вийшла за хлібом — і жінки не стало. “Ура!” ніхто не кричав. Літаки не летіли. Місто не згоріло. Це і є війна.

Думай про завтра. Це найважливіше. У когось “завтра” може не бути. А в тебе воно бути зобов’язано. Загинути просто. Але якщо тобі нікуди подітися, то чи не простіше зробити все, щоб вижити і перемогти?..»

Менше ніж через місяць після публікації цього допису життя Івана обірвалося. 2 травня 2015 року в с. Широкіне від ворожої кулі снайпера «Чекіст» загинув.

СПАЩЕНКО Юрій Вікторович

19 років

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант, командир 3-го відділення 3-го взводу оперативного призначення роти оперативного призначення (на автомобілях) 1-го батальйону оперативного призначення військової частини 3027 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 1 грудня 1994 року, с. Петропавлівка, Братський район, Миколаївська область.

Дата і місце загибелі: 5 вересня 2014 року, смт Тельманове, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 вересня 2014 року поблизу смт Тельманове Донецької області під час виконання службово-бойового завдання внаслідок обстрілу колони авто- та бронетехніки Національної гвардії України. Разом з Юрієм загинули майор А. Шанський, капітан П. Лавріненко, солдат М. Кобринюк та солдат О. Звінник. Похований у с. Петропавлівка Братського району Миколаївської області. Залишилися батьки.

Нагородження: Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився 11 грудня 1994 року у с. Петропавлівка Братського району Миколаївської області. У дитинстві захоплювався футболом, у 2010–2011 роках брав участь у змаганнях Дитячо-юнацької футбольної ліги України, виступаючи за команду «ДЮФК» (с. Маринівка Миколаївської області).

Змалку вирізнявся патріотичними переконаннями.

Цілком усвідомлено вирішив чесно виконати військовий обов'язок і навесні 2013 року добився призову на строкову військову службу до лав внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України.

Пройшовши жорсткий відбір, у числі кращих новобранців закінчив курс підготовки молодших командирів у Навчальному центрі внутрішніх військ (м. Золочів), продовжив службу у столичній окремії бригаді спеціального призначення внутрішніх військ «Барс» на посаді командира відділення у званні молодшого сержанта. Узимку 2013–2014 років брав участь в охороні громадського порядку в Києві під час подій Революції Гідності.

Згодом, коли його з'єднання було переформовано у 1-шу бригаду оперативного призначення Національної гвардії України, також свідомо зголосився стати на захист Вітчизни

зі зброєю в руках. Вирушаючи на Схід держави боротися з бойовиками-сепаратистами, заспокоював рідних, запевняючи, що повернеться живим.

Загинув 5 вересня 2014 року в запеклому бою, що спалахнув поблизу смт Тельманове Донецької області.

Колона авто- та бронетехніки Національної гвардії України рухалася до визначеного району виконання службово-бойового завдання, коли раптом потрапила під щільний обстріл з обох боків.

Раптово напавши, ворогам вдалося підбити головний бронетранспортер та знищити кілька вантажівок КрАЗ. П'ятеро воїнів загинули, дванадцятьоро дістали поранень.

Але, всупереч тому, що більшість із них були юними строковиками, гвардійці швидко опанували себе — відкривши вогонь у відповідь, пішли

в хоробру атаку і врешті-решт вирвалися з вогневого мішка...

Похований з військовими почестями в рідному селі. Віддати Героєві останню шану прийшли сотні земляків із Петропавлівки та всього Братського району Миколаївщини.

Під час церемонії поховання, тамуючи біль утрати, батьки Юрія висловили впевненість у тому, що їхній син віддав своє молоде життя за майбутнє вільної та незалежної України, зазначивши: «Головне, щоб ця жертва не була марною...»

Батько героя Віктор Станіславович після загибелі сина пішов добровольцем до лав Збройних Сил України.

Третього червня 2015 року на будівлі Петропавлівської загальноосвітньої школи I–II ступенів урочисто відкрито й освячено меморіальну дошку на честь її випускника Юрія Спащенка.

СТАДНИК Сергій Анатолійович

34 роки

Звання, посада, підрозділ: старший прапорщик, старшина патрульної роти на автомобілях військової частини 3056 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 9 серпня 1980 року, м. Херсон.

Дата і місце загибелі: 13 серпня 2014 року, с. Успенка, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Під час мінометного обстрілу терористами блокпоста, розташованого поблизу

населеного пункту Успенка Донецької області, С. С. Стадник разом із товаришами перебували в укритті, у яке залетіла міна. Сергій кинувся вперед, затуляючи своїм тілом побратимів. Отримав травми, не сумісні з життям, урятувавши від смерті товаришів.

Нагородження: Указом Президента України № 708/2014 від 8 вересня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Стадник Сергій Анатолійович, старший прапорщик, старшина патрульної роти на автомобілях Національної гвардії України, народився 9 серпня 1980 року в м. Херсоні в родині робітників, які все життя працювали на Херсонському комбайновому заводі.

Сергія з дитинства виховували патріотом — він любив Батьківщину, рідну Херсонщину, завжди старанно прагнув виконувати свої обов'язки. Сергій закінчив Херсонську середню школу № 56 у 1997 році.

Того самого року він вступив до Херсонського Професійного Технічного училища № 9, після закінчення якого був призваний до лав Збройних сил України. Звільнившись, 30 липня 2001 року вступив на службу за контрактом.

Віддав херсонській військовій частині понад 16 років свого життя, пройшовши в її лавах шлях від солдата строкової служби до старшого прапорщика — старшини патрульної роти на автомобілях. 2002 року закінчив школу прапорщиків Золочівського Навчального центру внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України.

У складі Херсонського батальйону Національної Гвардії одним із перших добровільно брав участь у проведенні АТО в районі с. Успенка Донецької області. 8 серпня 2014 року вперше в житті пізнав, що таке артилерійський обстріл. У ті дні ворог пристрілювався до наших позицій, а з 10 липня 2014 року почав завдавати прицільних ударів, пошкодивши техніку та укріплення.

О 16-й годині 13 липня 2014 року терористи почали масований мінометний обстріл блокпоста поблизу населеного пункту Успенка. Сергій разом із товаришами — старшим лейтенантом В. Д. Шарко та прапорщиком Є. В. Шуткіним — перебували в укритті, у яке залетіла міна. Сергій рвонувся вперед, затуляючи своїм тілом по-

братимів від вибуху. Отримав травми, не сумісні з життям, урятувавши від смерті товаришів.

Із метою гідного вшанування пам'яті загиблого воїна на фасаді школи № 56 м. Херсона відкрито меморіальну дошку старшому прапорщику Національної гвардії України Стадніку Сергію Анатолійовичу.

СТРЮКОВ Владислав Геннадійович (позивний «Стаф»)

33 роки

Звання, посада, підрозділ: солдата резерву, командир 3-го відділення 2-го взводу охорони роти охорони батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 23 жовтня 1980 року, м. Донецьк.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув під час виходу з оточеного м. Іловайська.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Життя Владислава було досить звичайне, з гідними життєвими цінностями, гарним вихованням, домашнім теплом та розумінням, які йому від усього серця дарувала сім'я — дружина і маленька донечка.

Народився 23 жовтня 1970 року в смт Коцюбинське Київської області, де й минуло його дитинство. Тут він закінчив школу № 18, захоплювався бойовими мистецтвами та військовою справою, що згодом стало досить важливою частиною його життя.

Дуже часто у близьких викликало захоплення та подив те, як Влад ще в ранньому дитинстві захопився книжками — натхненно гортав сторінку за сторінкою, поглинаючи книгу за книгою. Він любив перечитувати історико-політичну літературу та твори про військову справу і військову географію.

Вже дорослим Владислав полюбив і художню літературу, але так і залишився вірним своїм дитячим уподобанням — військовій тематиці.

Усі, хто був знайомий з Владом, добре знали, що одна з його найяскравіших відмінностей — це його золоті руки.

Після закінчення школи одне з його захоплень стало його роботою. Він працював на Білицькій меблевій фабриці, де створював дивовижні меблі й навіть прикраси. Із часом, після здобуття вищої освіти, робота з деревиною лишилась для нього хобі, а основною роботою стала керівна посада в мережі магазинів «АРГО».

На фронт пішов добровольцем, бо відчував, що це його громадянський обов'язок, що він мусить використати всі накопичені вміння та знання за призначенням.

Зрештою, його досягнення у бойових мистецтвах та ґрунтовні знання військової справи не залишилися не поміченими — його було призначено

командиром відділення військової частини 3027 батальйону «Донбас». Його фронтіві побратими зазначають, що Влад робив своїми руками багато корисних для служби речей, дивуючи перешитими жилетами та покращеними елементами зброї.

Влад був справжнім чоловіком, поруч з ним товариші завжди почувалися спокійно.

Дізнавшись про рішення Влада вступити до лав батальйону спеціального призначення, вся сім'я відмовляла та благала його не йти на війну, але він вирушив, сказавши: «А хто, як не я! Хто вас захистить? Це моя війна! Пробачте...»

Товаришів по службі Влад звав братами, вони ж у свою чергу казали про нього як про кам'яну стіну та мужнього бійця. Рідним і близьким він до останнього дня обіцяв повернутися, але обіцянку свою не виконав.

Загинув 29 серпня 2014 року в с. Червоносільське Донецької області поблизу м. Іловайська під час виходу так званим зеленим коридором, про який було заздалегідь досягнуто домовленостей між воюючими сторонами.

Немає більшої жертви, ніж самопожертва за ближніх своїх. Владислав загинув, захищаючи свою Батьківщину, сім'ю та нас із вами.

На честь загиблого героя на фасаді ЗОШ № 18 смт Коцюбинське відкрито меморіальну дошку пам'яті Владислава Стрюкова.

Присвоєно звання «Почесний громадянин селища Коцюбинського» (посмертно).

ТВЕРДОХЛІБ Микола Миколайович (позивний «Крига»)

30 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, інструктор (помічник кулеметника) 4-ї розвідувальної групи спеціального призначення окремого загону розвідки спеціального призначення Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 18 серпня 1984 року, с. Перемога, Лозівський район, Харківська область.

Дата і місце загибелі: 28 березня 2015 року (помер від поранень), м. Дніпро, Дніпропетровська область.

Обставини загибелі. На околиці міста Слов'янська Донецької області під час виконання бойового завдання автомобіль, у якому знаходився Микола, наїхав на протитанкову міну і підірвався. Із засідки бійців обстріляли терористи. Микола отримав важкі поранення, від яких пізніше помер. Разом із Миколою загинув капітан І. Шпак.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Старший солдат Твердохліб Микола Миколайович, інструктор (помічник кулеметника) 4-ї розвідувальної групи спеціального призначення окремого загону розвідки спеціального призначення Східного територіального управління Національної гвардії України. Народився і виріс у с. Перемога Лозівського району Харківської області у звичайній сільській сім'ї. Закінчивши школу, як справжній чоловік, пішов у квітні 2004 року на строкову службу до лав Збройних Сил України. Служити довелося у Феодосії, у морській піхоті. Саме строкова служба загартувала і сформувала справжній чоловічий характер Миколи. Там він навчився, попри фізичні навантаження, виконувати бойові завдання,

«тягнути» — як кажуть бійці спецпризначення.

Відслуживши строкову службу, Микола повернувся додому загартованим фізично і морально: бійцем зі свідомою громадянською позицією. Закінчивши у 2009 році Харківський національний університет внутрішніх справ України, отримав професію психолога. Постійно дбав про свій хороший фізичний стан, займався рукопашним боєм, ніби готувався до майбутніх випробувань.

У квітні 2011 року Микола Твердохліб поступив на службу до Міністерства внутрішніх справ України. Проте не склалось. Боець патрульно-постової служби старший сержант міліції М. М. Твердохліб не завжди був згодний

з методами і принципами, що їх сповідували міліціонери того часу. А потім був Майдан...

Повернувшись із Києва у травні 2014 року, Микола вирішив покинути службу в міліції, у якій остаточно зневірився. Як потім розповідала його мама — Галина Твердохліб: «Він так хвилювався через події на Майдані і через свою роботу, вважаючи себе непотрібним народові, якому він служить».

Він не зміг довго стояти осторонь, спостерігаючи, як його країну рвуть на частини, і 23 січня 2015 року, здавши всі заліки, був зарахований до окремого загону розвідки спеціального призначення Східного територіаль-

ного управління Національної гвардії України на посаду інструктора (помічника кулеметника) 4-ї розвідувальної групи спеціального призначення.

Галина Олександрівна відмовляла Миколу. Проте вона бачила, як у нього сяяли очі, коли він розповідав їй про загін: «Мамо, це — спецназ! Це — моє, там все по-справжньому, там я свій, я там стільки навчуся...»

За два місяці служби Микола Твердохліб хапав усе на льоту — зубрив спеціальну літературу, тренував м'язи, виробляв уміння й удосконалював навички, бо хотів бути як усі: спритним, сильним, сміливим бійцем спеціального призначення за позивним «Крига». А ще хотів восени одружитися на Валентині Заєць, бо вважав, що в нього вже є достойна служба, яка зможе забезпечити майбутню сім'ю. Та не судилося...

Це був його перший виїзд у зону АТО у складі загону. Микола служив чесно, віддаючи всі сили, як справжній боєць. Ніколи товариші не чули від нього нарікань на службу, навіть тоді, коли від втоми сил вистачало лише дійти до свого каремату, щоб прилягти відпочити, та й то — ненадовго.

22 березня 2015 року був буденний виїзд на патрулювання. Вже на зворотному шляху автомобіль, у якому був Микола, підірвався на фугасі.

У лікарні ім. Мечнікова м. Дніпра Микола Твердохліб боровся за життя ще цілих шість днів, проте врятувати його не вдалося.

У свої 30 років він не створив сім'ю, не став чоловіком, батьком, проте він став бійцем спеціального призначення, надійним другом і справжнім захисником своєї Вітчизни, який вірно служив своєму народові.

ТЕЛНОВ Євгеній Львович (позивний «Усач»)

53 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат, вогнеметник 6-го відділення 1-го взводу спеціального призначення 4-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 20 листопада 1961 року, м. Кіровоград (нині Кропивницький).

Дата і місце загибелі: 15 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 15 лютого 2015 року під час бою поблизу села Широкине Волноваського району Донецької області. Похований у м. Кіровограді (нині Кропивницький).

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Указом № 19 від 1 жовтня 2016 року нагороджений орденом «Народний Герой України» (посмертно).

Указом Президента України № 81/2017 від 27 березня 2017 року «за виняткову мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «Золота Зірка», присвоєно звання «Герой України» (посмертно).

Євген Львович Тельнов народився 20 листопада 1961 року в місті Кіровограді (нині Кропивницький).

До травня 1982 року проходив строкову військову службу у 472-му конвойному полку внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ СРСР (військова частина 7429, м. Київ). Нагороджений нагрудним знаком «За отличие в службе» II ступеня.

Після звільнення в запас працював на Кіровоградському заводі радіовиробів токарем, з 1989 року — наладчи-

ком верстатів з ЧПК, водночас, з 1984 до 1987 року, заочно навчався в Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування (за спеціальністю «Обробка металів різанням»).

У липні 1991 — лютому 1992 року працював інструктором зі спорту Кіровоградської РТШ ДОСААФ.

У подальшому займався підприємницькою діяльністю.

Із початком російської агресії проти України Євген Львович заклав своє підприємство. 10 червня 2014 року

уклав контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії і був зарахований до батальйону спеціального призначення «Донбас». Із 13 липня перебував у відрядженні в районі АТО, брав участь у бойових діях з визволення населених пунктів Артемівськ, Попасна, Іловайськ. 24 серпня в Іловайську дістав осколкове поранення лівої руки, але не залишив підрозділ.

Під час виходу українських військ з Іловайська колона батальйону потрапила під обстріл у районі села Червоносільське. Разом з побратимами А. Горбенко («Бугор») і О. Федорченко («Брест») Євгеній Львович добровільно зголосився атакувати бронетехніку ворога.

«Щоб виконати надскладне завдання без прикриття, розвідки і вогневої підтримки, потрібні сталеві нерви, військовий вишкіл і відчайдушна відвага... Зухвалість, спритність і швидкість дій вирішили результат бою. Екіпажі противника, які вели спостереження або перебували всередині бойових машин, опиняючись під раптовим прицільним вогнем з близької дистанції, або знищувалися, або розбігалися. Російський підрозділ зі складу 6-ї танкової бригади був розбитий.

Троє наших героїв, виконавши завдання, не здалися в полон. Вони спланували свій вихід і зуміли прор-

ватися з кільця оточення» (Джерело: <https://ua.censor.net.ua/r383564>).

«Усач» знищив два ворожі танки, згодом разом з однополчанином за позивним «Брест» — дві ворожі бойові машини десанту БМД-2, а екіпажі цих машин — військовослужбовців збройних сил Російської Федерації — було вбито або захоплено в полон.

Зі зброєю в руках вийшов до своїх військ і 31 серпня дістався бази батальйону в Кураховому.

У жовтні 2014 року Євген Львович брав участь у позачергових парламентських виборах, балотуючись у народні депутати України на мажоритарному окрузі № 100 у Кіровоградській області. В одному з інтерв'ю перед виборами розповідав: «Мене часто запитують, навіщо я пішов туди у п'ятдесят два роки. Мене, чесно кажучи, це питання не перестає дивувати. Якщо не я, то хто? Наші діти? Якщо кожен думатиме: "Мене це не стосується", "Мені це не потрібно", — то скоро чужі війська стоятимуть під Кіровоградом. У нашому батальйоні був юнак із невеликого містечка під Донецьком (він зараз у полоні), і він, коли обстрілювали його рідне місто, говорив: "Так їм і треба!" Я дуже здивувався, а він пояснив: "Коли в місті було двадцять сепарів, я пропонував: «Ходімо наб'ємо їм морди, виженемо їх з нашої землі". Ніхто не захотів втручатися, вступати в конфлікт, усі думали, що і без них обійдеться. Не обійшлося..." Ось і я про те саме: не можна сидіти і чекати, що хтось зробить щось замість тебе, — потрібно йти і робити».

Загинув Тельнов Євген Львович 15 лютого 2015 року під час бою поблизу села Широкине Волноваського району Донецької області.

ТІМОШЕНКОВ Дмитро Сергійович (позивний «Мальборо»)

26 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, розвідник 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 27 серпня 1988 року, м. Донецьк.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 29 серпня 2014 під час виходу так званим зеленим коридором з оточеного Іловайська поблизу с. Червоносільське Донецької області. Після кількох годин бою один з побратимів, шукаючи боєкомплект до своєї зброї, натрапив на «Мальборо», який не подавав ознак життя, і витягнув його на околицю села, де і залишив. Вісім місяців Дмитро вважався зниклим безвісти. 17 квітня 2015 року рішенням суду визнаний померлим. Похований у м. Дніпрі на Краснопільському кладовищі (діл. № 79).

Нагородження: Указом Президента України № 473/2015 від 13 серпня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Тимошенко Дмитро Сергійович народився 27 серпня 1988 року у м. Донецьку і майже все своє життя прожив на Донеччині.

У липні 2014 року Дмитро пішов визволяти свою малу батьківщину та уклав контракт про проходження служби у військовому резерві, брав участь в антитерористичній операції. У листопаді того самого року батьки Дмитра вимушені були переїхати із зони проведення АТО до Харківської області. Брав участь у боях за Іловайськ (Донецька область) та, зустрівши свій 26-й день народження, героїчно загинув 29 серпня 2014 року.

Побратими «Мальборо» згадують трагічні події, які відбувалися в день його смерті. 29 серпня 2014 року

на світанку особовий склад 2-го взводу спеціального призначення вирушив на автобусі у складі автомобільної колони з м. Іловайська, який був оточений терористичними угрупованнями. Під час руху автомобільну колону неодноразово обстрілювали з усіх видів вогнепальної зброї терористичні угруповання. Доїхавши на автобусі до околиці населеного пункту Червоносільське Донецької області, Дмитро разом з бойовими товаришами потрапив під щільний вогонь бойової техніки та стрілецької зброї ворога. Командир підрозділу наказав зупинити транспортний засіб і вступити в бій із супротивником. Дмитро загинув.

Товариші по службі пам'ятають Дмитра Тимошенкова як мужнього бійця.

ТРОЇЦЬКИЙ Микола Дмитрович (позивний «Акела»)

49 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, кухар групи продовольчого забезпечення 1-го взводу матеріально-технічного забезпечення окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 19 жовтня

1965 року, м. Одеса.

Дата і місце загибелі: 15 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Указом № 15 від 27 квітня 2016 року нагороджений орденом «Народний Герой України» (посмертно).

Троїцький Микола Дмитрович за позивним «Акела» народився 19 жовтня 1965 року в м. Одеса.

Із початком збройної агресії з боку Росії на Сході України Микола пішов добровольцем до тоді ще батальйону «Азов». Боець «Бівіс» — близький друг Миколи — пригадує:

«У батальйон «Азов» Акела прийшов з початком його формування. Брав участь у всіх бойових операціях. Ризикуючи власним життям, завжди йшов на допомогу іншим.

Акела завжди був там, де найгарячіше. Він був своїм серед своїх.

Останні дні свого життя Микола провів на передовій, у самому пеклі Широкинської операції (10–15 лютого).

У ці дні двигун його авто вимикався тільки тоді, коли в нього вантажили БК та харчі, всього на декілька хвилин.

На лінію вогню він віз БК та харчі, а назад забирав поранених побратимів.

На жаль, героя зупинив мінометний вистріл 15 лютого 2015 року».

Побратим «Акели» «Чечня» пригадує: ««Акелу» я знав дуже добре, він вів нормальну розвідку, все чітко. 13 лютого я бачив його востаннє. Він заїхав до нас на позицію, де ми стояли із ЗУшкою*, підвіз патронів. Тоді ми з ним перекинулися кількома словами.

Як виявилось, — востаннє...»

* Зенітна установка.

ТУРКОВ Ігор Леонідович (позивний «Партизан»)

49 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, стрілець 6-го відділення 1-го взводу охорони спеціального призначення 4-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення (резервного батальйону) НГУ «Донбас».

Дата і місце народження: 7 лютого 1966 року, м. Новополицьк, Вітебська область, Білоруська РСР.

Дата і місце загибелі: 12 лютого 2015 року, с. Логвинове, Артемівський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у селі Логвиновому, що розташоване на трасі Дебальцеве — Артемівськ у Донецькій області, під час проведення зачистки територій від залишків незаконних збройних формувань.

Нагородження: за сумлінне виконання службових обов'язків, відданість Військовій присязі та українському народові, зразкове виконання службово-бойових завдань, за особисту мужність і відвагу в складних умовах загрози життю та здоров'ю солдата Туркова Ігоря Леонідовича подано на нагородження орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

2015 року солдат І. Л. Турков брав активну участь у виконанні бойових завдань у зоні проведення антитерористичної операції на сході України, де виявляв мужність, сміливість та героїзм. Неодноразово забезпечував вогневу підтримку блокпостів і виконував бойові завдання з ураження живої сили противника під час обстрілів у районах проведення антитерористичної операції на сході України.

Так, 1 лютого 2015 року, під час виконання бойового завдання на позиціях між м. Вуглегірськом Артемівського району та м. Дебальцевим Донецької області особовий склад батальйону, до якого входив солдат І. Л. Турков, потрапив під щільний обстріл противника, під час якого солдат І. Л. Турков отримав поранення та все ж таки

продовжував виконувати службо-бойові завдання, забезпечуючи вогневе прикриття колони.

12 лютого 2015 року група, у складі якої перебував солдат І. Л. Турков, виконувала бойове завдання: підтримувала механізовані підрозділи Збройних Сил України (колона БМП), що пересувалися до міста Дебальцеве Донецької області через село Логвинове, де потрапила у засідку противника. Штурмова група у складі військовослужбовців батальйону Р. В. Мельни-

чука, В. І. Самоленка, А. І. Камінського, А. О. Поліщука, В. Ф. Панчука, В. К. Запорожця, І. Л. Туркова вступила у бій і змогла знешкодити більше 20 одиниць живої сили та стримати наступ основних сил противника.

У ході бою солдат І. Л. Турков отримав вогнепальне поранення. До серпня 2017 року він вважався зниклим безвісти.

Тіло Ігоря Володимировича було ідентифіковано за результатами тесту ДНК у серпні 2017 року.

УЛЯНИЦЬКИЙ Олег Миколайович (позивний «Контра»)

46 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, стрілець 1-го відділення 2-го взводу охорони роти охорони спеціального призначення 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 7 липня 1968 року, с. Хмільна, Канівський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з Іловайського котла їхав у кузові броньованої вантажівки КамАЗ у складі автоколонни батальйону «Донбас» по дорозі із с. Многопілля до с. Червоносільське. Коли КамАЗ вже в'їжджав у с. Червоносільське, у нього поціливі російський танк. Кабіну вантажівки розірвало, а потім сталася детонація боєкомплекта у кузові. Третього вересня тіло «Контри» разом із тілами 96 інших загиблих під час боїв за Іловайськ було привезено до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). Був упізнаний родичами та похований 13 червня 2015 року у м. Києві на Південному кладовищі.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Олег із тих, хто відстоював свободу і права громадян України на Майдані взимку 2014 року. Один із тих, хто з перших днів російської агресії в Україні став до лав добровольців, щоб захищати незалежність і цілісність рідної держави.

У складі батальйону «Донбас» військової частини 3027 влітку 2014 року Олег Уляницький брав участь у визволенні Лисичанська, Попасної, Артемівська.

У серпні 2014 року був у складі бойових груп, які зайняли частину міста Іловайськ, що під Донецьком, де і по-

трапили в оточення російської регулярної армії.

Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу з Іловайського котла колону українських військ розстріляли з танків і мінометів. Машина КамАЗ, у якій їхав Олег та більшість бійців з роти охорони батальйону «Донбас», згоріла. Вжити вдалося одиницям. Олег Уляницький загинув від осколкових поранень.

Довгий час рідні сподівалися, що Олег вижив і потрапив у полон. Через 8 місяців за аналізом ДНК тіло героя було ідентифіковано.

УТКІН Олександр Анатолійович (позивний «Колдун»)

43 роки

Звання, посада, підрозділ: старшина резерву, командир відділення 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 7 листопада 1970 року, с. Подище, Прилуцький район, Чернігівська область.

Дата і місце загибелі: 20 серпня 2014 року, с. Грабське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. 20 серпня 2014 року мікроавтобус «Тойота», на якому з Іловайська вивозили поранених (за свідченням офіцера з позивним «Дантист», у машині перебували 8 бійців батальйону «Донбас» та військовослужбовець Збройних Сил України), поблизу с. Грабське Амвросіївського району Донецької області потрапив у засідку, влаштовану двома взводами регулярних військ збройних сил Російської Федерації. Разом із «Колдуном» у тому бою загинули побратими «Румун» і «Арт». «Карат», діставши тяжке поранення, підірвав ручною гранатою себе та кількох росіян, які намагалися захопити його в полон (завдяки цьому вцілілі воїни зуміли відірватися від ворога і дістатися своїх військ). О. А. Уткін похований у с. Киселівка Менського району Чернігівської області.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Після проходження строкової військової служби у Збройних Силах Олександр деякий час служив в одному зі спецпідрозділів Служби безпеки України.

Із початком неоголошеної війни на Сході України добровольцем став до лав резервістів батальйону «Донбас», очоливши розвідувальне відділення. Відзначився в багатьох боях. Однополчани згадують його як доброго товариша, надзвичайно оптимістичну людину, з вуст якої навіть у скрутних ситуаціях не сходила усмішка. Загинув Олександр 20 серп-

ня 2014 року під час бою неподалік від міста Іловайська Донецької області.

Олександрові, який невстиг створити власної родини, разом із родичами та бойовими побратимами як рідному віддали останню шану жителі міста Кролевця, що на Сумщині, де живе його сестра Ірина, та громада села Киселівки Менського району Чернігівщини, де після панахиди в місцевому храмі героєм знайшов вічний спокій 24 серпня, у День Незалежності України.

9 травня 2015 року Олександрові Уткіну в селі Киселівка встановили меморіальну дошку.

УС

Артем Володимирович

19 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, старший кулеметник БТР 3-го відділення 1-го взводу роти оперативного призначення на броневих автомобілях 1-го батальйону оперативного призначення військової частини 3027 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 30 серпня 1994 року, с. Марківці, Бобровицький район, Чернігівська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, м. Кальміуське, Донецька область.

Обставини загибелі. 29 серпня 2014 року був смертельно поранений у голову осколком міни по-

близу міста Комсомольське (нині Кальміуське) Старобешівського району Донецької області, де підрозділ Артема готував коридор для виходу з оточення під Іловайськом підрозділів Збройних Сил України і добровольчих батальйонів. Похований на малій батьківщині у с. Марківці Бобровицького району Чернігівської області. Залишилися батьки.

Нагородження: Указом Президента України № 873/2014 від 14 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Із 25 квітня 2013 року проходив строкову службу у внутрішніх військах Міністерства внутрішніх справ України. Служив старшим кулеметником бронетранспортера 3-го відділення 1-го взводу роти оперативного призначення 1-го батальйону оперативного призначення Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України військової частини 3027.

Із серпня 2014 року брав участь в антитерористичній операції на Сході України.

29 серпня 2014 року підрозділ, у якому служив старший солдат Ус, неподалік міста Кальміуське Старобешівського району Донецької області облаштував блокпости, створював

коридор для виходу з котла українських військових «оточенців». Натомість оголошений терористами зелений коридор виявився «гарячим». Попри небезпеку, Артем і його товариші по службі виконували поставлене командування завдання.

Одна міна розірвалася поблизу місця, де працювали солдати. Кількох його побратимів поранено, а його осколок поцілив у голову, юнак поліг.

Це трапилось під вечір 29 серпня, а наступного дня Артему Усу виповнилося би 20 років...

Але 30 серпня його мертве тіло везли в рідні Марківці, що під Бобровицею.

Хоронили воїна з усіма військовими почестями 1 вересня.

У місцевій школі пролунав не традиційний перший дзвоник, а останній... для Артема Уса. І учнівська лінійка вишикувалась за воротами школи, куди несли домовину з убитим нацгвардійцем.

Такого масового похорону Марківці не пам'ятають. Траурна колона розтягнулася на сотні метрів.

І вся ця велика маса людей в один голос ридма ридала...

Невже таке море людських сліз не бачать у Києві, Москві, Європі і США? Допоки там вирішуватимуть свої придуркуваті амбіційні плани ціною життів ось таких українських Артемів? Тільки в Бобровицькому районі це вже п'ята жертва підігрітих і активно підтриманих зовні протистоянь на території нашої держави. І чи остання?...

На похороні два священники разом із усіма присутніми прихожанами молилися, щоб такого горя не було по всій Україні.

Провести побратима в останню путь приїхала велика група нацгвардійців на чолі із заступником коман-

дира частини підполковником Петром Крицьким.

Він подякував Оксані Віталіївні і Володимиру Борисовичу за прекрасного сина-воїна і від імені командування Національної гвардії вибачився перед батьками, що не вберегли їхнього сина.

Єдину дитину ніщо вже не поверне...

Після школи Артем вибрав мирну і дуже потрібну професію — будівельника, перед армією закінчив спеціальний столичний навчальний заклад, але працювати за спеціальністю не довелось: молодого фахівця призвали Вітчизну захищати, а потім — і воювати за її волю, оскільки влада виявилася нездатною захистити без людської крові «подаровану» незалежність.

У травні 2015 року в селі Марківці на будівлі загальноосвітньої школи (вулиця Незалежності, 2), у якій навчався Артем Ус, на його честь відкрито меморіальну дошку.

Ім'ям героя названо вулицю в його рідному селі Марківці.

УШАКОВ Едуард Анатолійович (позивний «Кейн»)

23 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, старший стрілець 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

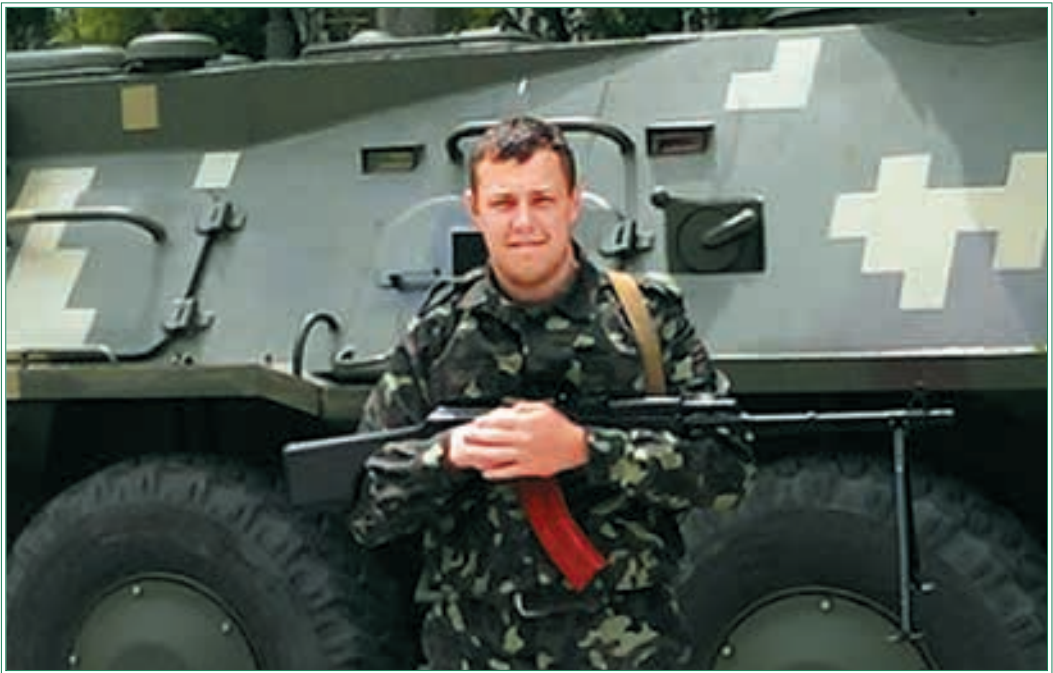
Дата і місце народження: 13 грудня 1990 року, с. Новопокровка, Новотроїцький район, Херсонська область.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з оточеного Іловайська їхав у білій «ГАЗелі» у складі автоколонни батальйону «Донбас» по дорозі з с. Многопілля у с. Червоносільське. У «ГАЗель» влучив снаряд з гранатомета, після чого вона миттєво спалахнула. Третього вересня тіло «Кейна» разом із тілами 96 інших загиблих у так званому Іловайському котлі було привезено до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року тимчасово похований на Краснопільському цвинтарі м. Дніпра як невпізнаний герой (діл. 79). Наприкінці листопада 2016 року ідентифікований за тестом ДНК та визнаний загиблим слідчими органами, про що складено відповідну постанову.

Нагородження: Указом Президента України № 48/2017 від 27 лютого 2017 року «за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Коли над країною нависла небезпека, Едуард Ушаков приєднався до лав Національної гвардії України (батальйон спеціального призначення «Донбас»), був зарахований у списки частини і став на захист України, виконуючи службовий обов'язок.

Тривалий час солдат з позивним «Кейн» вважався зниклим безвісти. 2 листопада 2016 року в результаті ДНК-експертизи особу Ушакова Едуарда Анатолійовича було встановлено та підтверджено час і причину загибелі військовослужбовця.

У Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відкрито меморіальну дошку полеглим студентам вишу.

Викарбувано на ній і прізвище Едуарда Анатолійовича Ушакова.

УХАРСЬКИЙ Федір Валерійович (позивний «Дядя Федя»)

37 років

Звання, посада, підрозділ: прапорщик резерву, старшина 3-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького, військової частини 3066 Північного територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 17 вересня 1976 року, м. Мари, Туркменістан.

Дата і місце загибелі: 3 вересня 2014 року (помер від ран), с. Комісарівка, Перевальський район, Луганська область.

Обставини загибелі. Помер 3 вересня 2014 року від поранень, які дістав 28 серпня. Того дня зведена група військовослужбовців Національної гвардії та Збройних Сил України на двох бронетранспортерах Збройних Сил України вирушила на допомогу силам АТО і потрапила у ворожу засідку поблизу селища Комісарівка Перевальського району Луганської області. У тому запеклому бою загинули троє воїнів. Із понад 20 поранених гвардійців того самого дня помер старший солдат резерву О. Курмашев. Ф. В. Ухарський похований у с. Тептіївка Богуславського району Київської області. Залишилися дружина, 11-річна донька та 10-річний син.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Федір Валерійович народився у родині військовослужбовця Радянської Армії. Після трагічної загибелі батька мати привезла Федора до України, де він навчався у суворівському військовому училищі (нині Львівський лицей із посиленою фізичною підготовкою імені Героїв Крут).

Син обрав батьківський шлях у житті — деякий час проходив військову службу за контрактом у лавах Збройних сил України. Навчався в Одеському інституті Сухопутних військ Збройних Сил України. Згодом звільнився у запас, жив із родиною в селі Тептіївка Богуславського району, що на Київщині.

Після подій Євромайдану, у яких Федір Валерійович брав активну участь, він вирішив стати до лав Національної гвардії України, уклавши контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України. Посівши в батальйоні офіцерську посаду, він докладав чимало зусиль для підготовки та виховання підлеглих, здобувши серед резервістів повагу й шанобливе ймення «Дядя Федя». У своєму останньому бою прикрив собою командира підрозділу, прийнявши на себе більшу частину смертоносної хвилі осколків від вибуху гранати.

ШАБЕЛЬНИЙ Олег Юрійович (позивний «Цар»)

48 років

Звання, посада, підрозділ: старшина, старшина роти 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини 3027 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 11 жовтня 1966 року, с. Піщана, Білоцерківський район, Київська область.

Дата і місце загибелі: 15 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 15 лютого 2015 року під час бою поблизу села Широкине Новоазовського району Донецької області. Разом з Олегом загинув солдат Є. Тельнов. Того ж дня загинув сержант О. Бурлака. О. Ю. Шабельний похований у м. Біла Церква Київської області на кладовищі «Сухий Яр» на алеї Слави. Залишилася дружина

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Народився Олег Юрійович Шабельний 11 жовтня 1966 року в селі Піщане Білоцерківського району Київської області.

16 червня 2014 року добровільно вступив до складу резервістів військової частини 3027 НГУ Північного ОТО на посаду старшого кулеметника 1-го відділення 2-го взводу охорони спеціального призначення роти охорони спеціального призначення 2-го батальйону спеціального призначення. Із серпня 2014-го брав активну участь у боях за Попасну та Іловайськ. На початку лютого 2015-го роту було переведено під Маріуполь.

Загинув 15 лютого 2015 року в зоні проведення антитерористичної операції унаслідок вогнепальних поранень, отриманих під час бою в районі смт Широкино Волноваського району

Донецької області, де на дебальцівській трасі рота батальйону «Донбас» потрапила в засідку терористів та була обстріляна. 20 лютого 2015-го похований у місті Біла Церква, на алеї Слави кладовища «Сухий Яр».

Указом Президента України «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ХАРЧЕНКО Євген Борисович (позивний «Реда»)

27 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, розвідник 2-го відділення 1-го взводу 3-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 1 лютого 1987 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з оточеного Іловайська пожежний автомобіль, на даху якого з РПГ-7 у руках сидів Євген, рухався в складі автоколонни батальйону «Донбас». На околиці Червоносільського пожежний автомобіль натрапив на позицію російського танка Т-72 зі складу 6-ї окремої танкової бригади збройних сил Російської Федерації. Євген спробував підбити російський танк. Але, ймовірно, граната була бракованою, і танк випередив «Реда», знищивши автомобіль прямим влученням. Загинув разом з «Бані», «Туром», «Восьмим», «Бірюком» та «Ахімом». Третього вересня тіло «Реда», разом із тілами 96 інших загиблих у так званому Іловайському котлі, було привезено до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року тимчасово похований на Краснопільському цвинтарі м. Дніпра як невпізнаний герой (діл. 79). Був упізнаний батьком (за татуванням на лікті) та похований 21 вересня 2014 року у Києві на кладовищі смт Бортничі. Залишилися батьки і брат.

Нагородження: Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Харченко Євген Борисович народився в місті Києві, де і провів своє дитинство та етап дорослішання.

За словами друзів, з ранніх літ він відрізнявся від однолітків відчуттям справедливості, хоробрістю та рішучістю. Завжди захищав молодших, нікому не дозволяв ображати рідних.

Юнак був енергійним, жвавим, щирим. Завдяки таким рисам вдачі мав багато друзів та знайомих, з якими охоче проводив вільний час.

Любив раритетні машини і мав особистий «Москвич», який хотів реставрувати. Задля цього він відкладав гроші, працюючи на роботі, яка подобалась і приносила прибуток.

Вищу освіту Євген здобув у Київському Університеті Внутрішніх Справ України, закінчивши юридичний факультет. Під час Євромайдану не стояв осторонь, а брав участь у революції, виборюючи незалежність держави. Стати на захист українського кордо-

ну юнак вирішив після анексії Криму Росією. Євген не приховував свого рішення від близьких. І яким би воно не було важким для батьків хлопця, вони прийняли його і підтримали. Пішов добровольцем у Національну гвардію. Служив штурмовиком батальйону «Донбас» у розвідувальній групі (за позивним «Ред»). Особисті кошти, які відкладав на реставрацію авто, натомість витратив на закупівлю військового обладнання.

Як розповідають військові товариші, хлопець був безстрашним, але це не була бравада. Він спокійно і виважено виконував накази, допомагав і рятував. Під час виконання чергового військового завдання солдати (серед них і був Євген) опини-

лись в Іловайському котлі. Їхнє авто, яке закривало собою поранених, було в гуманітарному коридорі, або в коридорі смерті (як його назвав рідний брат Євгена — Андрій) — спеціально відведеній території для виходу українських військових з Іловайська. На їхньому шляху несподівано з'явилися танки, і один з них влучив у машину військових. На жаль, врятувати Євгена не вдалося.

Ім'я Євгена Харченка тепер носить одна з вулиць у Бортничах.

Такі люди, як Євген — молоді, сильні духом та тілом, відважні та хоробрі, ніколи не будуть забуті. Дякуючи їм, Україна залишається незалежною та вільною від ворогів.

Вічна пам'ять героям!

ХИТРИК

Геннадій Васильович

38 років

Звання, посада, підрозділ: підполковник (по-смертно), начальник групи бойової та спеціальної підготовки військової частини 3012 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 26 липня 1976 року, м. Магадан, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 2 листопада 2014 року, м. Маріуполь, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув о 07.28 в мікрорайоні «Східний» міста Маріуполь на блокпосту по вул. Таганрозькій під час огляду цивільного позашляховика, який раптово вибухнув. Служба безпеки України встановила, що було використано автомобіль місцевого мешканця без його відома. Автомобілем, спорядженим вибухівкою російськими фахівцями, кермував безпілотник. Коли авто під'їхало до блокпосту, терористи привели в дію вибуховий пристрій за допомогою мобільного телефону. Похований 5 листопада 2015 року в селищі Стрижавка Вінницької області. Залишилися батьки, дружина і діти.

Нагородження: Указом Президента України № 109/2015 від 26 лютого 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

Доля з дитинства загартовувала Геннадія. Батько — військовий, виконував службово-бойові завдання на території всього простору СРСР.

Сім'я завжди супроводжувала його. «Я пояснювала Гені, що для того, щоб наша родина залишалась такою ж дружною та люблячою, ми повинні завжди бути разом. Він і сам це розумів, але, як будь-якій дитині, йому було важко так часто змінювати звички і пристосовуватись до нових умов. Прикладом, звісно ж, був батько. Саме в нього Гена вчився бути справжнім чоловіком», — згадує мати Валентина Петрівна.

Закінчив військове училище, а згодом — Хмельницьку Академію прикордонних військ України.

Геннадій Васильович, обіймаючи посади командирів підрозділів, розумів, що він має бути або взірцем у всьому, або не бути командиром узагалі.

Він розділяв із солдатами горе і радість, знаходив слова підтримки, розраджував.

«Геннадій Васильович був для нас армійським батьком, — згадує Захар Ситник. — Багато хлопців, які не мали власного батька, бачили в ньому свого і навіть по-доброму заздрили його маленькому синові, якого той часто брав із собою на службу. Він давав корисні поради, від нього ми чули дотепні жарти і взагалі наслідували його приклад».

«Гена завжди був душею компанії, — розповідає товариш по службі та друг родини Максим Мохнач. — Він був тією людиною, з якою всюди було весело, надійно, комфортно. Він був готовий прийти на допомогу будь-якої хвилини. Оксана завжди розуміла його та підтримувала в цьому. На мою думку, вони були ідеальною парою».

2014 рік — рік, який українці запам'ятають назавжди. Рік, коли Україна захлинулася кров'ю. Майор Хитрик на той момент проходив службу у військовій частині 3012 Південного оперативного-територіального об'єднання

в м. Одеса. 1 жовтня 2014 року особовий склад частини вирушив у першу ротацію на Схід України, де сумлінно виконував бойові завдання в зоні проведення антитерористичної операції у складі об'єднаного угруповання Національної гвардії України в секторі «М». Особовий склад забезпечував виконання бойових завдань в антитерористичній операції з несення служби з охорони та оборони ротних опорних пунктів поблизу м. Маріуполя, а також блокував дороги для припинення їх подальшого використання.

«Того дня він дуже багато говорив про дітей: про те, які успіхи у спорті в Насті, які перші слова почав говорити Денис. Ми всі дуже чекали того дня, коли зможемо повернутись додому, мріяли, планували, жартували, — згадує той день товариш по службі Віталій. — Десь біля 15-ї години до блокпосту під'їхала цивільна автівка, і Гена разом зі ще двома нашими військовими пішов її оглядати. Ніхто навіть не зрозумів, що відбулося. Пролунав вибух неймовірної сили. Коли ми вибігли з бліндажів, то побачили автівку у вогні, а метрів за 30 лежав Гена. На той час він був ще живий».

«Він був добрим, люблячим сином, чоловіком і татком, — насилу стримуючи сльози, говорить дружина Геннадія Оксана. — Він був тим справжнім чоловіком, за спиною якого почувалась цілком захищеною. І загинув він, захищаючи свою родину та свою Батьківщину. Він завжди був і буде героєм... моїм героєм».

13 жовтня 2016 року в с. Мурафа Вінницького району Вінницької області на фасаді ЗОШ, у якій навчався Геннадій, встановлено меморіальну дошку на його честь.

ХОРОШКОВСЬКИЙ В'ячеслав Дмитрович

43 роки

Звання, посада, підрозділ: старшина, старший інструктор (заступник командира взводу), командир 1-го відділення 3-го взводу оперативного призначення 5-ї роти оперативного призначення 2-го батальйону оперативного призначення військової частини 3017 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 18 жовтня 1971 року, с. Вознесенське, Золотоніський район, Черкаська область.

Дата і місце загибелі: 18 лютого 2015 року, м. Дебальцеве, Донецька область.

Обставини загибелі. Зник безвісти 18 лютого 2015 року під час виведення сил АТО з району боїв за Дебальцеве. Упізнаний серед загиблих. Похований у с. Вознесенське Золотоніського району Черкаської області.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

На початку антитерористичної операції В'ячеслав Дмитрович пішов добровольцем до лав Національної гвардії України.

Із 16 листопада 2014 року був направлений у службове відрядження на Схід України.

Побратими згадують про В'ячеслава: «Своє життя до останнього подиху прожив гідно, як мужній син свого народу. Він виконав свій військовий обов'язок до кінця. За спокій українців, за мир в Україні заплатив найдорожчу ціну — своє життя, поповнивши список Героїв, які загинули в ім'я Вітчизни».

По собі В'ячеслав Дмитрович лишив найбільший скарб — своїх двох малолітніх доньок Карину і Яну.

Церемонія прощання з В'ячеславом Хорошковським відбулася в його рідному селі Вознесенську Золото-

ніського району Черкаської області 11 березня 2015 року.

В останню путь земляка проводжали всім районом.

Рідні, друзі, бойові побратими, керівництво та жителі Золотоніського району прийшли висловити щире

співчуття рідним і близьким загиблого та вшанувати його світлу пам'ять.

Бійця посмертно нагородили Почесною грамотою облдержадміністрації і обласної ради та відзнакою «За заслуги перед Черкащиною».

ЦЕДІК Антон Ігорович (позивний «Еней»)

27 років

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант резерву, стрілець-санітар 1-го відділення 1-го взводу 2-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 31 липня 1987 року, м. Полтава.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уранці 29 серпня 2014 року під час виходу так званим зеленим коридором з оточеного Іловайська їхав у кузові машини КраЗ у складі автоколони батальйону «Донбас» по дорозі із с. Многопілля в с. Червоносільське. Був убитий кулеметною чергою. Загинув у КраЗі разом з «Броньою» та «Браво». Третього вересня тіло «Енея» разом із тілами 96 інших загиблих у так званому Іловайському котлі було привезено до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). Був упізнаний родичами та похований 8 вересня 2014 року у м. Полтава на Алеї Героїв центрального міського кладовища. Залишилися батьки.

Нагородження: Указом Президента України № 892/2014 від 27 листопада 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Навчаючись заочно у двох університетах, Антон Цедік 2007 року вирішив піти до армії. Його не призивали, він цілком міг би, як багато хто, «відкосити» від служби. Проте юнак сам хотів піти до війська і чогось навчитися. Рідні хлопця розповідають, що Антон нібито передчував, що знання воєнної справи незабаром йому знадобиться, що країна — на порозі важливих подій... Рік відслужив у військовій частині 3027 і про свій вибір не шкодував. Одночасно зі службою встигав здавати сесії у двох вишах.

Антон був легким на підйом і мав неспокійну вдачу. Після звільнен-

ня зі Збройних Сил навіть не заїхав до рідних у Полтаву, а разом з друзями подався на Говерлу. Він любив подорожі. Бував на Півночі Росії, й у Кримських горах, і на Кавказі.

До початку Революції Гідності Антон працював то в Києві, то в рідній Полтаві. А коли почався Майдан, узяв на роботу безстрокову відпустку і з головою поринув у боротьбу за нову Україну.

На Майдані він був у найважчих місцях у найпотрібніший час. Узимку охороняв палац «Жовтневий», де розташовувався один зі штабів спротиву. Коли революційні події перекинулися

до Полтави, Антон повернувся туди. Разом із сотнями інших активістів він заходив до приміщення обласної ради, яке кілька тижнів після цього було оточене революційними барикадами.

Антон чергував на цих барикадах і належав до так званої штурмової групи.

Тут військовий досвід та знання юнака мали знадобитися як ніколи. У вільний від тренувань час він розповідав новим друзям цікаві історії з минувшини. Говорив про становлення і розпад імперій. І вчив міцного ридарського рукостискання.

Його сотня оборонялася 19 лютого і разом з іншими йшла в атаку вранці страшного 20 лютого. Антон Цедік вийшов з тих боїв неушкодженим. І ще місяць у Київграді був комендантом одного з поверхів. А потім — вже після анексії Криму і початку війни на Сході України — вирішив піти у добровольчий батальйон.

У травні Антон Цедік потрапив до одного з перших добровольчих батальйонів — «Дніпро-1». Проте пробув

у ньому недовго і повернувся до навчального центру у Нових Петрівцях. Там до початку липня проходив бойовий вишкіл перед відправкою на Схід України у складі батальйону спецпризначення «Донбас» військової частини 3027.

Після підготовки батальйон Антона Цедіка відправили до Артемівська. Потім були Лисичанськ, Попасна.

Про переміщення його частини мама дізнавалася або з новин, або з коротких телефонних розмов.

Так минуло майже два місяці. Антон повідомив, що з 20 серпня у нього почнеться відпустка і він обов'язково

приїде 23 числа, на батьків день народження.

Проте, потрапивши в оточення разом з іншими українськими бійцями «Донбасу», Антон загинув.

ЧЕБОТАРЬОВ Михайло Вікторович (позивний «Чавур»)

27 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, старший розвідник-далекомірник відділення управління командира батареї 2-ї гаубичної артилерійської батареї артилерійського дивізіону окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 29 липня 1987 року, смт Новий Ургал, Верхньобуреїнський район, Хабаровський край, РФСР.

Дата і місце загибелі: 15 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у бою з російськими збройними формуваннями в районі села Широкине Волноваського району Донецької області.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Рішенням сесії Фастівської міської ради № 1LXX-VI від 3 вересня 2015 року присвоєно звання «Почесний громадянин міста Фастова» (по смертно).

15 лютого 2015 року під час Широкинської наступальної операції загинув «азовець» Михайло «Чавур» Чеботарьов.

«Познайомились ми з “Чавуром” у жовтні 2014 року, — розповідає його побратим “Художник”. — Можна сказати, що майже весь час ми жили в одному кубрику. Мишко був рідною, подніпровською душею, близькою та зрозумілою. Завдяки козацькому духу він влився в наш колектив, наче був з усіма добре знайомий вже не перший рік, хоча насправді знали ми одне одного лише близько чотирьох місяців. Залишилися лише гарні спогади про “Чавура”. Він любив жартувати, часто повторював одну й ту

ж приказку: “Хто при німцях жив, той і зараз живе”. Із задоволенням разом дивилися фільми. “Чавур” був хоробрим, товариським, ніколи не давав задній хід. Відкрита і чесна душа — саме таким був Мишко. Потрібно розуміти, що таких людей мало і їх необхідно цінувати».

«Гризло» пригадує: «У дворі був поранений уламками боєць мого взводу Мишко “Чавур”. Від цих поранень він і помер. Настільки щільний був вогонь. Дуже гарний хлопчина був з міста Фастів, я його добре знав. У нього лишилися малий син п’яти років і дружина».

«Ми йшли поряд з БТРом, коли нас почали обстрілювати з обох боків вулиці. Тоді ми вирішили закріпитися

в одному з будинків, але, коли підходили до нього, нас закидали гранатами з підствольників. Пам'ятаю, що волік на собі ще одного пораненого

до БТРу, а поруч з ним вже лежав залитий кров'ю Мишко. Він загинув як справжній воїн, наступаючи на позиції ворога, і Бог забрав його до Себе».

«АЗОВЦІ»

Створили батальйон «Азов».
Іде Михайло мій до нього.
А я ковтала гіркі сльози
Й збирала речі у дорогу.
— Навіщо йдеш туди, синочку? —
Спитала я. Ти посміхнувся,
Обняв за плечі, пригорнувся.
— Не можу я сидіти вдома,
Коли в державі йде війна.
А ти чекай, я повернуся.
Ну хто ж, матусю, як не я?
І я чекала денно й нічно,
Виглядаючи тебе здаля.
Молила Бога на колінах,
Щоб Він зберіг моє дитя.
Біля Широкиного в полі
Точився той кривавий бій.

Вас тоді шестеро не стало,
Поліг і ти, «Чавуре» мій.
Нема «Ернесто», «Бенча», «Сіфа»,
Та й «Чемпіон» вже відійшов.
І не розгладить «Козак» вуса —
Нема й його, він теж заснув.
Вже більше сорока «азовців»
Господь забрав на небеса,
Не знаю псевдо інших хлопців.
О Боже! Як болить душа...
Болить за те, що кляті міні
Так шматували ваше тіло,
Що річкою лилася кров.
Простіте, діти наші милі,
Що ми живем, а ВАС нема,
І гірко плаче вся Україна...
Хай буде проклята війна!

Мати Михайла Чеботарьова

ЧЕРНЕНКО Роман Олександрович (позивний «Бенч»)

19 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, номер обслуги 1-го орудійного розрахунку 1-го гаубичного артилерійського взводу 1-ї гаубичної артилерійської батареї артилерійського дивізіону окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Східного оперативного-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 25 травня 1995 року, м. Дніпропетровськ.

Дата і місце загибелі: 14 лютого 2015 року, с. Широкине, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у боях з російськими збройними формуваннями в районі між населеними пунктами Маріуполь і Новоазовськ під час відбиття атаки на село Широкине Волноваського району Донецької області. Романа було тяжко поранено в ногу осколком снаряду самохідної артилерійської установки (САУ). Лікарі перев'язали ногу, зупинили кровотечу, але не зняли бронезилет і не оглянули все тіло. Інший осколок пробив броню й увійшов у тіло. Від цього Рома і загинув...

Нагородження: Указом Президента України № 270/2015 від 15 травня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Активний фанат футбольного клубу «Дніпро», життєрадісний, хоробрий — таким згадують Романа «Бенча» Черненка друзі та побратими.

«Ми разом цікавились та захоплювались футболом, займалися боксом, — розповідає колишній боець «Азова», а зараз активіст «Національного Корпусу “Азов”» Денис Котенко. — Для мене він був близьким товаришем. Це була людина, яка ніколи не підводила, не залишала у складній ситуації. Для мене він був справжньою опорою. “Бенч” залишиться в пам'яті веселим хлопчиною. Перед тим як мали відправлятися на бойове

завдання, у всіх був бадьорий настрої. Адже відправлялися в бій! Тоді ще була така ситуація — “Бенч” попросив одного з побратимів за позивним “Обама” передати записку матері. Ми не сприйняли це серйозно...»

«Він завжди мав свою точку зору, — розповідає «азовець» Андрій Латюк за позивним «Ворон». — Ніколи не залишав друзів у біді, завжди підтримував і допомагав порадою. У вересні 2014 року Рома не хотів бути осторонь подій, які відбувалися у країні. Тому пішов до “Азова”. Так трапилось, що більшість дніпрян були переважно у диверсійно-розвідувальній групі.

Пам'ятаю, як перед широкинською операцією в нас збирали мобільні телефони, і в цей час «Бенч» надіслав мені повідомлення, щоб я написав його матері, що все добре... Але я не встиг...»

Роман боровся за своє життя до останнього та, на жаль, загинув. Як справжній Воїн. Йому було лише дев'ятнадцять.

15 вересня 2016 року у Дніпрі відбулося відкриття меморіальної дошки «азовцю» Роману «Бенчу» Черненку. Дошку встановили на фасаді Дніпропетровського залізнодорожнього ліцею, де навчався Роман.

Меморіальну дошку на свої кошти встановили на ліцеї бойові побратими Романа та фанати футбольного клубу «Дніпро», до яких належав Роман.

ЧЕРНЯК Ігор Васильович (позивний «Чорний»)

33 роки

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, старший санітар 5-го відділення 1-го взводу 2-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 2 серпня 1980 року, смт Забайкальськ, Читинська область, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 18 липня 2014 року, м. Попасна, Луганська область.

Обставини загибелі. Загинув під час бою з бойовиками бандформування «Привид» поблизу м. Попасна

на Луганській області. Похований у м. Радивилів Рівненської області. Залишилася мати (був єдиним сином у родині).

Нагородження: Указом Президента України № 631/2014 від 2 серпня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Солдат резерву Ігор Васильович Черняк народився в російському селищі Забайкальську в родині професійного військовослужбовця, якій часто доводилося змінювати місце проживання.

Останнім місцем служби старшого прапорщика Василя Черняка був Навчальний центр внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України у місті Золочеві, що на Львівщині.

Після виходу на пенсію він працював у місцевому військовому комісаріаті, а 2010 року пішов з життя...

Ігор закінчив Золочівську загальноосвітню школу I–III ступенів № 2 ім. Маркіяна Шашкевича та Національний університет «Львівська політехніка», працював у комерційному банку, потім — на будівництві.

Від природи сором'язливий та спокійний, Ігор здивував своїх рідних і друзів тим, що взяв активну участь

у подіях на київському Євромайдані під час Революції Гідності.

Щоб не завдавати болю матері, яка важко переживала втрату чоловіка, він сповістив рідних та знайомих, що їде на заробітки — і вступив до лав резервістів батальйону «Донбас», а згодом вирушив у зону проведення антитерористичної операції...

Загинув Ігор Черняк 18 липня 2014 року в розквіті сил смертю хоробрих у бою за місто Попасна, що на Луганщині, намагаючись урятувати життя пораненого побратима.

Згадує побратим: «18 липня минулого року наші хлопці отримали наказ увійти в населений пункт Попасна Луганської області, зайнятий російськими терористами.

Нерівні сили, жертви... Перший повноцінний вихід батальйону на зачистку.

Можливо, хтось тоді думав, що хлопці не впораються із завданням. Та не на тих нарвалися!

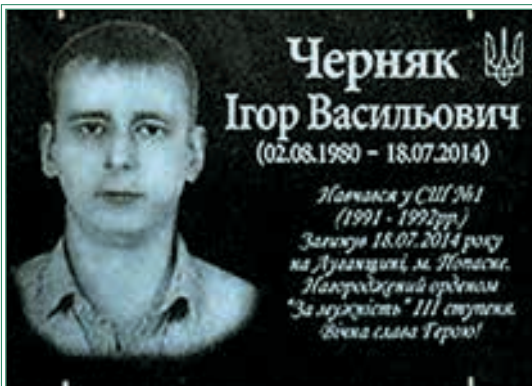
Отже, рівно за рік, 22-липня бійці батальйону "Донбас" здійснили монументальний прорив, вибили російських окупантів з Попасної і зайняли місто.

По сей день вона знаходиться под крилом України, сепари до міста добитися більше не змогли. У бою за Попасну було взято в полон групу, очолювану російським офіцером».

У ті дні батальйон втратив трьох побратимів: Блозву Костянтина Васильовича, Черняка Ігоря Васильовича, Бохонька Сергія Сергійовича.

На честь Ігоря Черняка встановлено меморіальні дошки: у вересні 2014 року — у приміщенні Золочівської загальноосвітньої школи № 2 ім. Маркіяна Шашкевича, у квітні 2015 року — набудівлі Радивилівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа-гімназія № 1» (де Ігор навчався у 1991–1992 роках).

Біля в'їзду до міста Попасна з нагоди першої річниці визволення українськими військами 22 липня 2015 року урочисто відкрито пам'ятний знак на честь полеглих бійців батальйону «Донбас» Костянтина Блозви, Сергія Бохонька та Ігоря Черняка.

ЧАБАН Сергій Петрович

45 років

Звання, посада, підрозділ: сержант, командир 2-го відділення 1-го взводу 5-ї роти 2-го батальйону оперативного призначення військової частини 3017 Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 18 квітня 1969 року, м. Київ.

Дата і місце загибелі: 18 лютого 2015 року, м. Дебальцеве, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув під час виходу підрозділу з Дебальцеве. 13 червня 2015 року ідентифікований за тестом ДНК у морзі м. Дніпропетровська.

Похований 15 червня 2015 року на цвинтарі «Лісний» міста Київ.

Нагородження: Указом Президента України № 546/2015 від 15 вересня 2015 року «за мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Захищати свій дім, родину і Батьківщину для нього було святою справою. 29 серпня 2014 року Сергій Чабан поповнив лави 3-ї оперативної бригади Національної гвардії України й у званні сержанта обійняв посаду командира відділення роти оперативного призначення. Сергій був гарним військовим. Служив чесно.

Загинув 18 лютого 2015 року під час виконання службово-бойового завдання в зоні антитерористичної операції в населеному пункті Дебальцеве Донецької області. Ніхто не може повідомити рідним, за яких саме обставин загинув Сергій, але кожен з бійців скаже: він загинув смертю хоробрих. Побратими по службі згадують його як надійного товариша, із яким можна було йти хоч у бій, хоч у розвідку. Ще — як щиру, відкриту, невимушену у спілкуванні та життє-

любну людину. Сергій мав почуття гумору, любив працювати, обожнював дітей і мріяв про онуків. Як справжній чоловік, любив футбол та риболовлю. Не дочекалися його повернення додому мати, дружина та донька Марина. Утім, родина зберігає світлий образ сина, чоловіка, тата.

«У школі був відмінником, хлопцем із широким кругозором, полюбляв спорт. Любив техніку і на машині їздив, ще будши пацаном, — пригадає однокласник Сергія. — До чого не візьметься — все виходить».

Ушанувати світлу пам'ять Сергія Петровича прийшли рідні, однокласники, побратими, представники влади, жителі міста.

У серпні 2015 року з ініціативи колеги по роботі Володимира Осколки в локомотивному депо відкрили бюст Сергія Чабана.

ШЕЛЕМІН Дмитро Михайлович

22 роки

Звання, посада, підрозділ: сержант, заступник командира 1-го стрілецького взводу — командир 1-го відділення 1-ї стрілецької роти стрілецького батальйону 15-го полку Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 21 лютого 1992 року, смт Киселеве, Свердловська (нині Довжанська) міська рада, Луганська область.

Дата і місце загибелі: 30 травня 2014 року (помер від поранень), м. Луганськ.

Обставини загибелі. Під час озброєного штурму військової частини знаходився на вогневій позиції поблизу контрольно-пропускного пункту. Отримав осколкове поранення голови та грудей. 30 травня 2014 року близько 3.00 у лікарні Луганська серце бійця зупинилося.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Після проходження строкової служби у військовій частині 3035, дислокованій у м. Луганську, Дмитро свідомо залишився для подальшої служби за контрактом на посаді заступника командира 1-го стрілецького взводу 1-ї стрілецької роти (з конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних) стрілецького батальйону.

Свідчать співслужбовці: «Коли він прийшов оформлювати документи на контракт, ніхто не виявляв жодних сумнівів щодо його успішної подальшої служби, бо цей хлоп'яга порядний, йому можна довіряти і розраховувати на його допомогу».

28 травня 2014 року під час нападу невідомих осіб на військове містечко № 2 військової частини 3035, яке здійснювалось із застосуванням вог-

непальної зброї, у тому числі гранатометів, Дмитро знаходився на вогневій позиції поблизу контрольно-перепускного пункту військового містечка, де йому одному з перших довелося стримувати озброєних нападників. Під час штурму сержант Шелемін отримав осколкові поранення в голову і груди. Діагноз — вогнепальне поранення потиличної ділянки голови, кома. Майже два дні в лікарні він боровся за життя, але поранення виявилися надзвичайно важкими.

Приблизно о 08.00 30 травня 2014 року внаслідок отриманих тілесних ушкоджень сержант Д. М. Шелемін, знаходячись у Луганській обласній клінічній лікарні, куди його було госпіталізовано каретою «швидкої допомоги», помер.

ШАНСЬКИЙ Андрій Миколайович

35 років

Звання, посада, підрозділ: капітан, старший офіцер відділення організації служби з охорони громадського порядку управління Північного територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 27 червня 1979 року, смт Мирне, Тельманівський (нині Бойківський) район, Донецька область.

Дата і місце загибелі: 5 вересня 2014 року, смт Бойківське, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 вересня 2014 року поблизу смт Бойківське Донецької області під час виконання службово-бойового завдання, внаслідок

обстрілу колони авто- та бронетехніки Національної гвардії України. Разом з Андрієм загинули капітан П. Лавріненко, молодший сержант Ю. Спащенко, солдат М. Кобринюк та солдат О. Звінник. Похований у м. Чернігові. Залишилися батьки, дружина, старший брат.

Нагородження: Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Зі спогадів батька, полковника у відставці Шанського Миколи Миколайовича: «Усім би батькам таку золоту дитину».

Микола Миколайович був військовим. Його, як чудового фахівця, постійно перекидали з місця на місце. Зрозуміло, що разом з ним майже весь час їздила і дружина, яка подарувала чоловікові двох синів.

Обидва вони народилися за іронією долі у Донецькій області. Андрій — у селищі Мирному Тельманівського району.

До 1-го класу Андрій пішов у Чернігові (школа № 12). Спокійний хлопчина спортивної статури ніколи не створював батькам жодних проблем із навчанням чи тим, як провів своє дозвілля. Але батьки були дуже здиво-

вані, коли після закінчення 9-го класу син повідомив їх, що хоче піти навчатися на лісника. Звідки у хлопця з'явилася така мрія — батьки й досі не здогадуються. Та ніхто особливо не заперечував — у родині твердо поважали бажання та мрії своїх синів. Старший син Віктор захотів піти шляхом батька — добре. Молодший вирішив бути лісником — будь ласка, якщо душа забажала.

Андрій успішно закінчив технікум і працював егерем у Красилівському лісництві. При цьому озвучив батькам свої подальші плани та мрії: «Хочу навчатися в інституті й мати... власну рушницю».

Невдовзі це справдилося: вступив до Львівського інституту на заочне відділення, а рушницю подарували

батьки. Варто сказати, що за всі свої 35 років він із тієї рушниці жодного разу в живу тварину так і не вистрілив — надто вже любив звірів, які жили в «його» лісі.

У 2002 році, коли прийшов час призову до українського війська, попросився, певно наслідуючи приклад батька, проходити строкову службу у внутрішніх військах Міністерства внутрішніх справ України, де згодом залишився на службу за контрактом у військовій частині 3027.

У 2005–2007 роках Андрій служив у складі Спеціального миротворчого підрозділу Міністерства внутрішніх справ України міжнародних поліцейських сил Місії ООН у справах Автономного краю Косово. Служив там добре, свідчення тому — численні грамоти і дві медалі. Командування й колеги згадують про Андрія зі щирою повагою як про енергійного й авторитетного молодого офіцера, який досконало володів англійською, мав чималий службовий досвід і чудові кар'єрні перспективи. Після повернення з відрядження продовжив службу у військовій части-

ні 3027, а 20 лютого 2007 року йому було присвоєно первинне офіцерське звання «молодший лейтенант».

У червні 2014 року був призначений на посаду старшого офіцера відділення організації служби з охорони громадського порядку Північного територіального управління Національної гвардії. Був одружений.

Із 31 серпня 2014 року виконував службово-бойові завдання в зоні проведення антитерористичної операції на Сході України.

5 вересня 2014 року, повертаючись із блокпостів поблизу міста Маріуполя, військовий наряд, у складі якого був капітан А. М. Шанський, потрапив у ворожу засідку. Вступивши у нерівний бій із супротивником, офіцер отримав важкі осколкові поранення, не сумісні з життям.

Зі спогадів дружини Марини: «... Андрій був чудовою людиною, чудовим світлим чоловіком, подумати навіть не могла, серце моє не вірило, що вже більше не побачу свого коханого і знівечиться, розтопчеться моє життя...»

Згідно з наказом командувача Національної гвардії України № 130 по о/с від 17 листопада 2014 року капітану Шанському Андрію Миколайовичу присвоєно чергове військове звання «майор» (посмертно).

13 грудня 2014 року на будинку за адресою: місто Чернігів, вулиця Генерала Белова, буд. 23 корп. 2, і на будівлі загальноосвітньої спеціалізованої школи фізико-математичного профілю № 12 за адресою: місто Чернігів, вулиця Доценка, 22, відбулось урочисте відкриття меморіальних дошок, присвячених пам'яті Андрія Шанського, який народився і героїчно загинув на Донеччині.

ШЕВЧУК Андрій Сергійович (позивний «Орест»)

35 років

Звання, посада, підрозділ: солдат резерву, старший сапер інженерно-саперного взводу батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 4 червня 1979 року, м. Будапешт, Угорщина.

Дата і місце загибелі: 29 серпня 2014 року, с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Імовірно, пішовши на прорив самостійно, загинув у Червоносільському 29 серпня близько обіду, коли російські танки обстріляли село, аби примусити бійців батальйону «Донбас» скласти зброю. Третього вересня тіло «Ореста» разом із тілами 96 інших загиблих у так званому Іловайському котлі було привезено до моргу м. Дніпропетровська (нині Дніпро). 16 жовтня 2014 року тимчасово похований на Краснопільському цвинтарі м. Дніпропетровська як невідомий герой (діл. 79). Був упізнаний за тестами ДНК. Залишилися батьки, дружина та донька.

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Орест із родини військового.

Брав участь у подіях Революції Гідності.

Із травня 2014-го — старший сапер інженерно-саперного взводу 2-го батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини Національної гвардії України.

Для нього не було нічого неможливого: програмування, ремонт автомобілів, спорт, написання віршів і музики, гра на будь-яких музичних інструментах, захоплення хімією, туристичними походами...

Завжди щиро радів чужим успіхам, із готовністю приходив на допомогу, мав загострене почуття справедливості,

тому й обстоював свої ідеали на Майдані, а потім — на Донбасі. Перебуваючи в зоні бойових дій, часто телефонував батькові — колишньому військовому — й розпитував про певні тонкощі використання військової техніки.

28 серпня 2014 під час виходу з Іловайська зазнав поранення в бойовій сутичці з терористами в селі Червоносільське.

1 липня 2015 року на честь Андрія його позивним «Орест» названо один із танків танкової роти 46-го окремого батальйону спеціального призначення Збройних Сил України «Донбас — Україна».

ШКАРІВСЬКИЙ Сергій Олександрович (позивний «Шульц»)

51 рік

Звання, посада, підрозділ: капітан резерву, командир 1-го взводу 1-ї роти спеціального призначення батальйону спеціального призначення «Донбас» Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 10 липня 1963 року, с. Щегловський, Кемеровська область, РРФСР.

Дата і місце загибелі: 19 серпня 2014 року, м. Іловайськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 19 серпня 2014 року у бою під час звільнення м. Іловайська Донецької області. Похований у м. Ірпені Київської області. Залишилися дружина та двоє дітей.

Нагородження: Указом Президента України № 754/2014 від 6 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Закінчив Київський політехнічний інститут, здобувши на військовій кафедрі звання офіцера запасу. Протягом тривалого часу працював інженером в одній з лабораторій Чорнобильської АЕС. Захоплювався авіаспортом — був членом клубу дельтапланеристів КПП «Альтаір». Організував авіаспортивний клуб з молодих працівників ЧАЕС. Згодом переїхав до м. Ірпеня, що на Київщині, здобув другу вищу освіту в одній із київських бізнес-шкіл. Обійняв посаду голови правління відкритого акціонерного товариства «Ірпінське АТП», 2005 року увійшов до складу Ради підприємців України при Кабінеті Міністрів України. Побудував будинок і виплекав біля нього розкішний садок, пізнав радість батьківства, виростивши двох доньок, захоплювався мисливством і подорожами, грав на кількох музичних інструментах.

Брав участь у подіях Революції Гідності, зокрема відстоював барикаду на вулиці Михайлівській.

Згодом став до лав військового резерву Національної гвардії України,

очоливши взвод резервного батальйону спецпризначення «Донбас», отримав позивний «Шульц».

Напередодні загибелі Сергій зазначив в інтерв'ю на передовій: «Наших б'ють — треба захищати.

Б'ють ні за що. Це ще з дитинства, знаєте, якщо наших б'ють — треба підписуватися.

Це, без сумніву, наші. Половина хлопців — з Донбасу — їх вигнали з дому. Це для мене — як на Майдані — для мене це було так само.

У мене було відчуття, що на Майдані — наші, а за ним — не наші.

У такій ситуації сидіти біля телевізора дуже складно.

Мені не страшно. Я знаю спосіб, як перестати боятися.

Коли починаєш думати про себе або про близьких, стає страшно. Коли думаєш про поранених або постраждалих хлопців — тоді не страшно, скоріше, з'являється озлобленість...»

За словами дружини Сергія, у день своєї смерті він вперше за два місяці боїв одягнув на вимоги товаришів бронезилет, але снайпер влучив його в шию.

«Він хотів піти героєм. Пішов.

В Іловайську.

За Україну, за друзів, за перемогу і за мирний Донбас.

Телефонувати не треба. Писати теж. Достатньо помолитися за мир і кінець цього жахіття», — написала дружина бійця, журналіст Михайлина Скорик.

1 липня 2015 року на честь Сергія його позивним «Шульц» названо один із танків танкової роти 46-го окремого батальйону спеціального призначення Збройних Сил України «Донбас — Україна».

20 вересня 2014 року депутати Ірпінської міської ради ухвалили рішення про перейменування вулиці Федорова на вулицю імені Сергія Шкарівського.

ШЛЕМКЕВИЧ Богдан Васильович

21 рік

Звання, посада, підрозділ: старший солдат, старший дресирувальник кінологічної групи 1-го патрульного батальйону військової частини 4114 Західного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 7 березня 1993 року, с. Білоберізка, Верховинський район, Івано-Франківська область.

Дата і місце загибелі: 9 травня 2014 року, м. Маріуполь, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув у бою з озброєними сепаратистами, які атакували будівлю Маріупольського міського управління міліції.

Під час цього бою також загинули підполковник міліції В. Саєнко, прапорщик міліції М. Єрмоленко, рядовий міліції Р. Добродомов, полковник С. Демиденко та солдат О. Ейсмант.

Нагородження: Указом Президента України № 543/2014 від 20 червня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі та незламність духу» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Богдан народився 7 березня 1993 року в селі Білоберізці Верховинського району Івано-Франківської області. Захоплювався спортом та риболовлю, з 1999-го до 2008 року навчався в Білоберізькій загальноосвітній школі. Мріючи стати священиком (як і його старший брат Роман, священик Коломийської єпархії), після закінчення 9-го класу Богдан вступив до Волинської духовної семінарії Української православної церкви Київського патріархату, яку вже під час його навчання було перетворено на Волинську православну богословську академію, і водночас навчався у Луцькій вечірній (змінній) школі, яку закінчив 2010 року. 2012-го він здобув диплом бакалавра богослов'я з відзнакою, але замість запропонованого йому

вступу до магістратури вирішив виконати військовий обов'язок і навесні 2013 року був призваний на строкову військову службу до лав внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України. Служив у кінологічному підрозділі, сумлінно виконував обов'язки з дресирування службових собак і завдання з охорони громадського порядку.

Термін його служби спливав 10 квітня 2014-го, але через загострення обстановки на Сході України й оголошення часткової мобілізації Богдана у складі зведеного підрозділу направили до Донецька, а звідти — до Маріуполя. 9 травня 2014 року під час масових безладів, що призвели до штурму і знищення будівлі Маріупольського міського управління міліції, із натов-

пу місцевих жителів було відкрито вогонь по військовослужбовцях Національної гвардії України, які прибули на допомогу міліціонерам. Кілька гвардійців дістали тяжких поранень, а Богдан, чий захисний жилет пробили три кулі, загинув...

Його поховали з військовими почестями в рідному селі. Прощальна церемонія відбулась у Білоберізькому Народному домі. Віддати останню шану Богдану прийшли всі односельці від малого до старого, депутати Верховинської районної ради, керівники всіх установ та організацій району, викладачі й вихованці Богословської академії. Прощальна хода, поперед якої несли весільне дерево (так на Верховині ховають неодружених), дорогою, устеленою квітами, супроводжувала труну з тілом Богдана до церкви, де відбулося заупокійне богослужіння. Після прощальних промов на кладовищі тужно пролунала мелодія трембіт, які, за давньою гуцульською традицією, сповіщають про чийсь смерть і похорон...

Голова Івано-Франківської обласної ради Василь Скрипничук розповів:

«Прощання з Богданом мене вразило. Прийшли всі, хто міг. Люди плакали протягом всього похорону, прощаючись із хлопцем. Військові, які служили пліч-о-пліч з Богданом і прибули, щоб віддати йому останню шану, були шоковані. Їх вразила повага, адже тут були жителі всього села, священики, представники влади. А ще Богдан — Герой. Держава ще не надала такого звання Богданові, але ми саме так писали на вінках, які привезли до могили...»

9 травня 2015 року на будівлі Білоберізької загальноосвітньої школи на честь Богдана було урочисто відкрито і освячено меморіальну дошку. Його ім'я також увічнено на меморіальній дошці, урочисто відкритій 8 травня 2015 року на будівлі Маріупольського МУ ГУ Міністерства внутрішніх справ України у Донецькій області — серед імен шістьох військовослужбовців та правоохоронців, які загинули тут рік тому.

ШПАК Ігор Олегович (позивний «Птах»)

24 роки

Звання, посада, підрозділ: капітан, заступник командира загону (командир 2-ї розвідувальної групи спеціального призначення) окремого загону розвідки спеціального призначення Східного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 2 травня 1990 року, м. Херсон.

Дата і місце загибелі: 24 березня 2015 року (помер від поранень), м. Слов'янськ, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув в околицях міста Слов'янська Донецької області під час виконання бойового завдання. Автомобіль, у якому знаходився Ігор, потрапив у засідку терористів і підірвався на протитанковій міні. Ігор отримав важкі поранення, від яких помер 24 березня 2015 року. Разом з Ігорем загинув солдат М. Твердохліб.

Нагородження: Указом Президента України № 599/2014 від 19 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» II ступеня (посмертно).

Капітан Шпак Ігор Олегович родом із м. Херсона.

Кандидат у майстри спорту з кікбоксингу, успішно закінчив Харківську академію внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України.

Служив в окремому загоні спеціального призначення та боротьби з тероризмом «Омега» внутрішніх військ Міні-

стерства внутрішніх справ України. У зоні АТО з 8 квітня 2014 року — самого початку ведення бойових дій на Донбасі.

Вже до кінця року Ігор Шпак (позивний «Птах») став досвідченим командиром, за плечима якого були визволення Слов'янська і Попасної, штурм Семенівки та інших населених пунктів Донбасу.

За проявлені мужність і героїзм під час виконання бойових завдань керівництва Національної гвардії України в зоні проведення АТО Ігор був нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

У вересні 2014 року Ігор перевівся служити до Харкова на посаду заступника командира загону (командира 2-ї розвідувальної групи спеціального призначення) новоствореного в Східному територіальному управлінні окремого загону розвідки спеціального призначення. З новим призначенням будувалися великі плани. На початку осені 2015 року Ігор Шпак планував одружитися. Хотів продовжити навчання у Національній ака-

демії Національної гвардії України, на заочному факультеті та будувати далі військову кар'єру. Та не судилося...

22 березня 2015 року автомобіль, на якому Ігор повертався з патрулювання, потрапив у дорожньо-транспортну пригоду. Врятувати його не вдалося...

Згадуючи сина, Ірина Володимирівна говорить про його неймовірну життєлюбність, цілеспрямованість і мужність: «Ігор умів те, чого не дано багатьом людям: він умів любити життя в усіх його проявах. Завжди знаходив щось світле у, здавалося б, безпросвітній безодні. Я не можу згадати жодного випадку, щоб він пригальмував на шляху до своєї мети... Він завжди і в усьому ставив перед собою найвищу планку. Не відступився, коли під час спортивних змагань 2006 року

у фіналі проти нього вийшов один із тренерів Кримської асоціації з кікбоксингу. Мало хто вірив у перемогу Ігоря, але він став володарем кубку "Крок через себе"».

У свої 24 роки молодий офіцер не встиг створити сім'ю, стати батьком, чоловіком. Проте, мужньо захищаючи Вітчизну, він став кавалером двох орденів «За мужність», близьким другом і братом для всіх тих, з ким довелося бути пліч-о-пліч в АТО. Своім яскравим коротким життям Ігор довів, що незамінні люди існують, і це підтвердить будь-яка людина з тих, хто його знав.

«За Ігоря», «За "Птаха"» — звучав прощальний тост бійців.

ШУЛЬГА Анатолій Васильович (позивний «Бізон»)

49 років

Звання, посада, підрозділ: солдат, номер обслуги 2-го орудійного розрахунку 1-го гаубичного артилерійського взводу 1-ї гаубичної артилерійської батареї артилерійського дивізіону окремого загону спеціального призначення «Азов» військової частини 3057 Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 15 липня 1965 року, с. Соснівка, Конотопський район, Сумська область.

Дата і місце загибелі: 28 січня 2015 року, с. Гранітне, Волноваський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Уночі та вранці 28 січня 2015 року російські бойовики обстрілювали села Гранітне та Миколаївка Волноваського району поблизу Маріуполя. Бійці «Азова» виїхали на передову, щоб відволікти вогневий удар ворога на себе, допомогти мирному населенню уникнути жертв. Унаслідок артилерійсько-мінометної дуелі загинули солдати А. В. Шульга та Г. М. Белофастов, шестеро дістали поранення. А. В. Шульга похований у м. Конотопі на Сумщині. Залишилися дружина і дорослі донька та син.

Нагородження: Указом Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по смертно).

Ветеран-афганець Анатолій Шульга, більше відомий побратимам як «Бізон», в «Азов» прийшов улітку 2014 року.

Він був одним із перших артилеристів у підрозділі.

Цілеспрямований і завжди впевнений у собі, мудрий та вимогливий керівник.

«Бізон» говорив: «Після бою будемо відпочивати, а зараз до роботи, нема чого сидіти, коли ворог у нас на порозі».

Після боїв «Бізон» завжди запитував: «Ну що, ми чітко влучили?»

Для багатьох артилеристів-«азовців» він був другим батьком, а не лише

мудрим наставником. Тому з його втратою мінометному дивізіону було дуже важко змиритися.

Побратим «Бізона» з позивним «Сварной» згадує: «Вальтер» та «Бізон» були у нашій мінометній батареї.

У ті часи вони робили все, що мав роботи кожен, — захищали свою неньку.

Мені назавжди запам'ятаються «Бізон» та «Вальтер» як наставники, товариші і другі батьки, які навчили мене багато чого.

А своїм життям та смертю ці двоє показали, що таке бути справжнім воїном і до кінця виконувати свій обов'язок».

«Бізона» без перебільшення можна назвати засновником «азовської» артилерії.

Він підготував перший мінометний розрахунок, завжди особисто виру-

шав на бойові виїзди, один з яких — узимку 2015 року — став для нього останнім.

Загинув «Бізон» 28 січня 2015 року біля села Гранітне Волноваського району Донецької області — величезний уламок буквально прошив його наскрізь.

«Бізона» намагались довести до Маріуполя, але не встигли. В бою Анатолій знищив ворожий розрахунок та склад боеприпасів.

У річницю загибелі Анатолія, 28 січня 2016 року, на знак пам'яті та подяки за його подвиг побратими з «Азова» у місті Конотоп організували поминальний захід на честь Героя.

До заходу приєдналися рідні й побратими «Бізона», представники влади, інших громадських організацій, туденти, волонтери, бійці АТО та волонтери.

ЩІПОВ Максим Юрійович (позивний «Пушок»)

26 років

Звання, посада, підрозділ: старший солдат резерву, снайпер батальйону оперативного призначення імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 31 січня 1988 року, м. Бердичів, Житомирська область.

Дата і місце загибелі: 5 січня 2015 року, м. Артемівськ (нині Бахмут), Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 5 січня 2015 року близько 19.00 під час здійснення ротації в зоні АТО в дорожньо-транспортній пригоді на трасі Київ — Довжанський поблизу міста Артемівськ (нині Бахмут) Донецької області. Похований у м. Києві на Лук'янівському військовому кладовищі (діл. № 4, р. 5, м. 5).

Нагородження: Указом Президента України № 365/2015 від 28 червня 2015 року «за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Снайпер 2-го відділення 2-го взводу 3-ї роти оперативного призначення батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Народився Максим Щіпов 31 січня 1988 року в місті Бердичів Житомирської області.

У 2003 році закінчив середню загальноосвітню школу № 74 м. Києва та вступив до Вищого професійного училища № 33. У 2005 році за програмою обміну студентів навчався та працював у Франції. У 2006–2007 роках проходив строкову військову службу в Окремому полку Президента Украї-

ни. 2014 року закінчив Київський університет ринкових відносин.

Також з 2010 року навчався в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені Карпенка-Карого (у грудні 2014 року склав свою останню сесію).

Із перших днів брав активну участь у подіях Революції Гідності. Навесні 2014 року підписав контракт про проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України, брав участь в антитерористичній операції на Сході України.

5 січня під час ротації підрозділів Національної гвардії України в районі проведення антитерористичної операції неподалік міста Артемівськ, що на Донеччині, сталася жахлива дорожньо-транспортна пригода: на прифронтовій дорозі військовий вантажний автомобіль КраЗ зіткнувся з мікроавтобусом «Богдан», у якому до місця несення служби їхав один

зі взводів батальйону оперативного призначення (резервного батальйону) імені Героя України генерал-майора Сергія Кульчицького військової частини 3066 Північного Київського територіального управління Національної гвардії України.

Внаслідок цієї трагедії дванадцять гвардійців загинули на місці ДТП, серед загиблих був і старший солдат резерву Щіпов Максим.

Як згадує однополчанин, старший лейтенант резерву Анатолій Мартинюк: «Макс, позивний “Пушок” — киянин Максим Щіпов. Усі, хто тебе знав, підтвердять, що ти вмів вражающе сміятися — у підрозділі жартували, що від нічних вибухів твого реготу розбігалися терористи. Ти вмів організувати службу, ти постійно сміливо ходив у розвідку у ворожий тил, ти був справді чудовим бійцем, патріотом. Я пишаюся тим, що доля звела нас разом».

ЯКУШИН Іван Іванович

31 рік

Звання, посада, підрозділ: майор, офіцер групи бойової та спеціальної підготовки військової частини 3029 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 17 серпня 1982 року, м. Євпаторія, АР Крим.

Дата і місце загибелі: 17 липня 2014 року (помер від поранень).

Обставини загибелі. Під час обстрілу бойовиками позицій Національної гвардії України поблизу населеного пункту Маринівка дістав проникаюче осколкове поранення черевної порожнини, що призвело до значної втрати крові. З метою врятувати життя Івана та ще кількох поранених було прийняте рішення передати їх російським прикордонникам, що мали б доправити їх до лікарні міста Куйбишева Ростовської області Російської Федерації. Уранці наступного дня майор І. І. Якушин помер. Похований на Алеї Слави Капустяного кладовища у м. Запоріжжя.

кове поранення черевної порожнини, що призвело до значної втрати крові. З метою врятувати життя Івана та ще кількох поранених було прийняте рішення передати їх російським прикордонникам, що мали б доправити їх до лікарні міста Куйбишева Ростовської області Російської Федерації. Уранці наступного дня майор І. І. Якушин помер. Похований на Алеї Слави Капустяного кладовища у м. Запоріжжя.

Нагородження: Указом Президента України № 619/2014 від 26 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Якушин Іван Іванович народився 17 серпня 1982 року у місті Євпаторія. Після закінчення школи вступив до Харківського інституту внутрішніх військ. Надія Олександрівна, мати Івана, запевняє, що він завжди був спритним і кмітливим учнем. Його друзі відмічали неабиякий розум Івана, який легко міг засвоїти будь-яку інформацію. Згодом він проходив військову службу у Криму, а наприкінці 2013 року перевівся до військової частини 3029 внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України у м. Запоріжжя. «Іван одразу зарекомендував себе відповідальним офіцером, який впевнено міг узятись за будь-яке завдання, — згадує старший офіцер відділення з роботи

з особовим складом майор Сергій Борисенко. — І попри це він завжди залишався компанійською людиною і добрим товаришем».

Під час виконання службово-бойових завдань Іван проявляв якості справжнього лідера і ніколи не втрачав самовладання. Він гідно виконував усі поставлені завдання та свої безпосередні обов'язки. Товариші по службі згадують, що навіть у скрутних становищах він завжди підтримував особовий склад і сам був за взірець для наслідування.

У 2008 році в сім'ї Івана і його дружини Ольги народилась донька Олександра. «Куди б його не відправила служба і як би далеко він не знаходився, я завжди відчувала, що він був поруч, — запевнила Ольга. — Він дуже сильно любив нашу дівчинку і робив усе можливе задля нашого

благополуччя». Івана постійно залучали до виконання службово-бойових та бойових завдань.

Він завжди був обачним, бо знав, що вдома на нього чекають, але влітку 2014 року йому вже не судилося повернутись додому.

16 липня почався обстріл бойовиками блокпоста Національної гвардії України поблизу населеного пункту Маринівка, де Іван ніс службу разом зі своїми товаришами. У їх числі також був лейтенант Богдан Завада.

Майор Іван Якушин разом з екіпажем БТРа отримав завдання затримати ворога вогнем з бронемашини. Зайнявши бойову позицію, військовослужбовці вміло стримували наступ бойовиків. Коли виникла необхідність поновити боєкомплект, із лісових насаджень зі сторони Степанівки виїхав ворожий танк, який прямим пострілом пошкодив БТРа Іван Якушин отримав проникаюче осколкове поранення черевної порожнини, що призвело до великої втрати крові.

Вибратись йому допоміг товариш Віталій Мозгін. Санітарну допомогу надали побратими 79-ї аеромобільної бригади Збройних Сил України, які разом із гвардійцями тримали оборону на кордоні з Російською Федерацією та змусили ворожі сили противника відступити, але врятувати життя Івана в умовах польового шпиталю не вдалося.

Від отриманих поранень Іван Якушин помер 17 липня 2014 року.

Його ім'я навічно занесено до списків частини.

«Він був сильною, вільною людиною, — зазначають друзі Героя. — І саме нашу свободу він захищав до останнього. Вічна тобі пам'ять, друже».

ЯРИШ

Олександр Володимирович

43 роки

Звання, посада, підрозділ: молодший сержант, стрілець-радіотелефоніст 1-го відділення 3-го стрілецького взводу 10-ої стрілецької роти 4-го стрілецького батальйону військової частини 3039 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України.

Дата і місце народження: 1 вересня 1970 року, с. Злинка, Маловісківський район, Кіровоградська область.

Дата і місце загибелі: 23 серпня 2014 року, с. Лисиче, Амвросіївський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Військовослужбовці НГУ, які несли службу на блокпості в районі села Лисичого за 8 км від українсько-російського кордону помітили колону з двох бронетранспортерів, вантажівок КамАЗ, «Урал» та «Газель», що рухалася у напрямку кордону з боку території РФ. На головних уборах у деяких нападників майоріли зелені стрічки з написом «Чечня». Попри чисельну перевагу бойовиків, гвардійці прийняли бій і знищили принаймні три вантажівки з живою силою та боєприпасами, захопивши трофеї та чотирьох полонених. Під час цього бою смертю хоробрих полягли три українські патріоти, яких у миколаївській частині НГУ згадують як людей честі й виняткової мужності. То були майор Олександр Смоляр, молодший сержант Олександр Яриш та старший солдат Олег Бабкевич.

Нагородження: Указом Президента України № 754/2014 від 6 жовтня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Працював на Чорноморському суднобудівному та бронетанковому заводах.

Маючи дітей, мріяв няньчити та виховувати онуків.

Усі життєві плани Олександра Яриша змінили події в Криму та на Донбасі, коли вслід за новинами з телевізора та чутками зі Сходу почали приходити домовини і поранені бійці наповнювали військові шпиталі.

Олександр Володимирович Яриш як батько, громадянин і просто людина зробив свій вибір. «Не можу спокійно дивитися, як молоді хлопці на вій-

ну йдуть...» — із цими словами пішов добровольцем до військкомату, не чекаючи на повістку.

Молодшого сержанта було призначено на посаду стрільця-радіотелеграфіста у стрілецьку роту в Миколаївському полку охорони громадського порядку Національної гвардії України.

Цей підрозділ у числі інших забезпечував правопорядок на прифронтових територіях України, на блокпостах і в населених пунктах, розташованих поблизу українсько-російського кордону.

23 серпня 2014 року поблизу села Лисиче Амвросіївського району Донецької області колона з бронетранспортерів та вантажівок рухалася з території Російської Федерації.

На плечах та головних уборах людей у вантажівках були зелені стрічки з надписом «Чечня».

Один з офіцерів, згадуючи той бій та участь у ньому Олександра Яриша, розповів: «Останній його бій був під Лисичим».

Олександр перебував на вогневій позиції, коли на нас раптово виїхала колона терористичних формувань. Він першим прийняв бій...

Перше поранення у нього було в живіт, потім — друге поранення. Коли ми його знайшли, зрозуміли, що він відстрілювався до останнього патрона, бо стрічки були порожніми».

Попри значну перевагу «прибулих», українські гвардійці прийняли бій і знищили не менше трьох ванта-

жівок з бойовиками та боеприпасами, захопили трофеї і чотирьох полонених.

Ворожих полонених за кілька днів обміняли на трьох українських бійців та волонтера.

У професійному суднобудівному ліцеї, колишньому ПТУ, де свого часу навчався Олександр, увічнили його пам'ять меморіальною дошкою, на відкритті якої були присутні рідні Олександра Яриша, його військові побратими, офіцери частини, у якій він служив, а також учні ліцею.

Дружина та донька, син від першого шлюбу, рідні та близькі героя, а також незнайомі йому мешканці Маріуполя та Лисичанська, яких було звільнено з полону терористів після того пам'ятного бою під с. Лисиче, згадуватимуть Олександра Яриша як прекрасну людину та мужнього українського солдата, свого визволителя, який захистив їх собою від російських найманців.

НЕБОЙОВІ ВТРАТИ особового складу Національної гвардії України у зоні проведення антитерористичної операції

БАС Павло Іванович, 01.06.1988 року народження, боєць полку особливого призначення «Азов». 07.01.2015 загинув на спостережному посту «Штольня».

БОЙКО Петро Васильович, 06.01.1990 року народження, стрілець Національної гвардії України. 22.03.2016 близько 11.35 в наметі біля м. Краматорськ вчинив самогубство, вистріливши в голову із автомата АК-74.

БОЙКО Ростислав Васильович, 30.08.1979 року народження, солдат, радіотелефоніст в/ч 3035. 07.07.2016, купаючись в озері потонув. Тіло було знайдено співробітниками Луганської обласної комунальної рятувально-водолазної служби 08.07.2016.

ДУДІН Олександр, В'ячеславович, 21.01.1994 року народження, солдат, номер обслуги-гранатометник в/ч 3029 Південного ОТО. 30.07.2017 близько 23.00 під час несення служби на блокпості № 19 біля м. Маріуполь Донецької області здійснив самопорушення, вистріливши в голову з АК-74.

ЗАРИЦЬКИЙ Сергій Миколайович, 10.04.1994 року народження, солдат-телефоніст в/ч 3035 Східного ОТО. 29.06.2016 у будинку, де проживав особовий склад підрозділу по охороні взводного опорного пункту, вистріливши із автомата АК-74 в підборіддя, вчинив самогубство.

КОВАЛЬ Олександр Олександрович, 26.04.1997 року народження, боєць окремого загону спеціального призначення «Азов» Національної гвардії України. Член Хотинської організації «Студентська Свобода». Активний учасник Революції Гідності. 01.01.2016 на території військового містечка завдав собі смертельного поранення з табельної вогнепальної зброї (АКМ).

КОВАЛЬОВ Костянтин Олександрович, 12.09.1980 року народження, старший сержант, кулеметник. 19.12.2014 на блокпості в бліндажі було виявлено в непритомному стані. Надання першої невідкладної допомоги (реанімаційні заходи) були безуспішними. Бригада швидкої допомоги встановила факт смерті К. О. Ковальова внаслідок отруєння чадним газом.

КОРОТКОВ Леонтій Сергійович, 02.06.1994 року народження, солдат строкової служби в/ч 3057 Східного ОТО. 07.10.2015 було смертельно поранено на КПП військового містечка № 1 військової частини під час необережного поводження зі штатною зброєю начальника військового патруля з охорони військового містечка № 1.

КУЙБІДА Володимир Володимирович, 28.07.1991 року народження, солдат, стрілець в/ч 3057 Національної гвардії України. 20.10.2015, керуючи мотоциклом, їхав по території

бази, де тимчасово розміщувався підрозділ, здійснив зіткнення з бетоною огорожею. Внаслідок отриманих травм загинув на місці.

МАТЬОЛА Мирослав (Мирон) Іванович, 23.11.1991 року народження, солдат, стрілець, в/ч 3057 (Маріуполь) Національної гвардії України. 29.11.2015 під час несення служби на блокпості завдав собі поранення. Після проведеної в лікарні операції, внаслідок отриманих ран, військовослужбовець помер.

МОКІЄНКО Олександр Михайлович, 25.02.1973 року народження, солдат 21-ї окремої бригади охорони громадського порядку Центрального ОТО НГУ, в/ч 3011 (Кривий Ріг). 19.09.2016 під час виконання обов'язків з охорони та оборони ВОП поскаржився на погане самопочуття. Близько 11.10 втратив свідомість та близько 11.35 під час транспортування в лікарню, не приходячи до свідомості, помер. Діагноз: серцева недостатність.

НІЧЕГА Микола Леонідович, 16.03.1993 року народження, старший солдат, водій-стрілець, розвідник-підривник групи розвідки спецпризначення окремого загону спецпризначення «Азов» в/ч 3057 НГУ. 23.10.2016 отримав поранення, несумісне з життям, внаслідок вибуху міно-вибухового пристрою.

ОНИЩЕНКО Людмила Олександрівна, 04.09.1963 року народження, старший солдат, старший кухар в/ч 3066 Північного ОТО. 18.01.2017 під час приготування їжі поскаржилася на різкий головний біль. Після надання першої медичної допомоги, була доставлена в лікарню м. Попасна. В 21.00 лікарі засвідчили смерть. Остаточна причина смерті: інсульт.

ПАНЧЕНКО Олег Миколайович, 24.10.1987 року народження, солдат в/ч 3035 Східного територіального об'єднання Національної гвардії України. 19.09.2015 на опорному пункті № СЗ/8 скоїв самогубство шляхом самоповішання.

ПЕТРЕНКО Анатолій Степанович, 18.06.1987 року народження, майор, військовослужбовець 21-ї окремої бригади охорони громадського порядку Центрального ОТО НГУ, в/ч 3011 (Кривий Ріг). 12.08.2016 під час виконання обов'язків з охорони та оборони блокпосту офіцера стало погано — почав задихатися та втратив свідомість. Близько 21.50 А. С. Петренко було направлено до лікарні, де він помер.

ПУСТОВОЙТОВ Анатолій Анатолійович, 02.02.1982 року народження, молодший сержант, стрілець. 25.07.2015 під час несення служби на взводному опорному пункті в секторі «М» заподіяв собі вогнепальні поранення несумісні з життям.

СВІРСЬКИЙ Олександр Миколайович, 08.05.1979 року народження, рядовий Національної гвардії України. 10.03.2016 був направлений з блокпосту до лікарні м. Курахово Донецької області. Після різкого погіршення стану здоров'я перевезений до лікарні ім. Мечнікова м. Дніпропетровськ, де 12.03.2016 помер, не приходячи до тями.

СЛАУЦЬКИЙ Віталій Вікторович, 06.07.1996 року народження, військовослужбовець в/ч 3017 Східного ОТО Національної гвардії України. 02.04.2017 загинув в результаті випадкового пострілу скоєного іншим військовослужбовцем.

СМОЛІНСЬКИЙ Ярослав Васильович, 04.10.1995 року народження,

військовослужбовець 4-го стрілецького батальйону в/ч 3002 Західного ОТО НГУ. 08.05.2017 під час виконання бойового завдання щодо охорони ВОП отримав вогнепальне поранення несумісне з життям внаслідок необережного поводження зі зброєю іншого військовослужбовця.

ТАРАН Євген Борисович, 10.08.1984 року народження, солдат в/ч 3057 Східного ОТО. 11.02.2016 на ВОП загинув від вогнепального поранення в голову через необережне поводження зі зброєю.

ТКАЧЕНКО Сергій Анатолійович, 05.03.1977 року народження, солдат, стрілець 3-ї бригади оперативного призначення Східного ОТО Національної гвардії України, в/ч 3017 (Харків). 10.04.2015 помер від вогнепальних поранень внаслідок необережного поводження зі зброєю іншого військовослужбовця.

ТОКАРСЬКИЙ Сергій Олександрович, 16.05.1970 року народження, Стрілець 1-го відділення 2-го взводу оперативного призначення 9-ї роти оперативного призначення 3-го батальйону оперативного призначення військової частини 3017 Східного ОТО. 05.10.2015 знаходився на блокпості у нетверезому стані, за що був знятий зі служби. Внаслідок погіршення самопочуття С. О. Токарського було направлено до лікарні, де він помер.

ТРЕТЬЯКОВ Вадим Олександрович, 26.12.1987 року народження, борець в/ч 3005 Східного ОТО Національної гвардії України. 04.04.2017 на ВОП під час спалювання побутового сміття відбувся вибух снаряду, який кинув

в багаття. В. О. Третьяков загинув на місці від отриманих поранень.

ХОЛОДНЯК Віталій Миколайович, 09.10.1969 року народження, військовослужбовець в/ч 3052 Національної гвардії України. 23.12.2015 о 7.15 на блокпості № 3 завдав собі поранення, вистріливши в голову. Від отриманого поранення загинув на місці.

ЦВЕТОК Сергій Юрійович, 29.09.1977 року народження, сержант. Загинув 14.07.2015 під час виконання службово-бойових завдань в секторі «М» в результаті необережного поводження зі зброєю іншого військовослужбовця.

ЧОМКО Ярослав Степанович, 20.09.1984 року народження, резервіст окремої медичної роти імені Пирогова Національної гвардії України. Активний учасник Революції Гідності. 12.01.2015 помер від вогнепальних поранень з власної табельної зброї, нанесених співслужбовцем старшим прапорщиком запасу Я. В. Зеленчуком.

ШПАК Павло Олександрович, 23.02.1997 року народження, розвідник-санітар в/ч 3057 Східного ОТО. 30.06.2016 під час несення служби на блокпоста був знайдений без ознак життя в бліндажі з вогнепальним пораненням голови. Поруч із ним лежав автомат АК-74. Свідків нещастя не було.

ЮХИМЕЦЬ Ігор Миколайович, 11.06.1959 року народження, старший лейтенант, командир зенітної батареї військової частини 3029 Національної гвардії України, колишній спецпідрозділ «Гепард» (Запоріжжя). 28.10.2014 отримав вогнепальне поранення несумісне з життям в результаті випадкового пострілу з танка Т-64.

Державна
служба
України
з надзвичайних
ситуацій

ГОРБАНЬ Сергій Володимирович

24 роки

Звання, посада, підрозділ: водій автотранспортних засобів автомобільного відділення автомобільної групи частини автотранспортного забезпечення Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Донецькій області.

Дата і місце народження: 9 липня 1992 року, м. Маріуполь, Донецька область.

Дата і місце загибелі: 2 лютого 2017 року, м. Авдіївка, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 2 лютого 2017 року близько 21.05 під час обстрілу міста Авдіївка Донецької області. Залишилися мати, дружина та донька.

Місце поховання: м. Маріуполь, Донецька область.

Нагородження: Указом Президента України № 27/2017 від 8 лютого 2017 року «за особисту мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені під час аварійно-рятувальних робіт у районі проведення антитерористичної операції», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ЛИСИЧЕНКО

Олександр Миколайович

36 років

Звання, посада, підрозділ: *пілот авіаційної ескадрильї спеціального призначення на вертольотах Спеціального авіаційного загону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.*

Дата і місце народження: 25 листопада 1977 року, м. Маріуполь, Донецька область.

Дата і місце загибелі: 21 червня 2014 року, с. Лизогубівка, Харківський район, Харківська область.

Обставини загибелі. Загинув 21 червня 2014 року під Харковом у районі села Лизогубівка в результаті падіння гелікоптера Мі-8Т, який слідував за марш-

рутом Ніжин—Чугуїв для забезпечення перевезення особового складу та гуманітарної допомоги в зоні проведення антитерористичної операції. 22 червня о 06.45 пошуково-рятувальними силами Державної служби України з надзвичайних ситуацій було виявлено місце катастрофи — через негоду його шукали майже добу. Гелікоптер розбився та згорів (екіпаж підполковник Р. В. Редькін, бортінженер В. Г. Михайлик та штурман О. М. Лисиченко) загинув.

Залишилися дружина і двоє дітей.

Місце поховання: м. Маріуполь, Донецька область.

Нагородження: Указом Президента України № 593/2014 від 15 липня 2014 року, «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

МАЗУНОВ

Руслан Олександрович

35 років

Звання, посада, підрозділ: інженер, бортовий авіаційний технік авіаційної ескадрильї спеціального призначення на вертольотах Спеціального авіаційного загону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Дата і місце народження: 26 січня 1979 року, с. Михайлючка, Шепетівський район, Хмельницька область.

Дата і місце загибелі: 24 червня 2014 року, с. Красноармійське, Слов'янський район, Донецька область.

Обставини загибелі. Загинув 24 червня 2014 року близько 17.15 під Слов'янськом у районі с. Красноармійське Слов'янського району Донецької області у збитому військовому гелікоптері Мі-8МТ («63 жовтий»), що повертався з блокпоста з фахівцями, які встановлювали апаратуру з метою організації моніторингу простору, фіксації фактів порушення перемир'я в зоні проведення антитерористичної операції. Разом з Русланом загинули: підполковники А. Белкін, І. Горбенко та В. Шкіра, майор Д. Шингур, капітан О. Петрищук, старший прапорщик М. Шпак, старші солдати О. Волохов і О. Кондаков.

Залишилися батьки, дружина і двоє синів.

Місце поховання: м. Броди, Львівська область.

Нагородження: Указом Президента України № 599/2014 від 19 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

26 січня — День пам'яті Мазунова Руслана Олександровича. Бортовий технік майор Руслан Мазунов зробив крок у вічне безсмертя 24 червня 2014 року близько 17.00 ракетною переносно-зенітного комплексу було збито вертоліт Мі-8МТ 16-ї бригади армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України, що виконував політ на армійський блокпост біля гори Карачун. Вертоліт був уражений відразу після зльоту, вибухнув у повітрі і впав палаючий на землю. Екіпаж з трьох осіб і 6 пасажирів, які були на борту, загинув.

Усі члени екіпажу нагороджені орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

Екіпаж Белкіна був одним із найкращих у бригаді, вони завжди працювали злагоджено і професійно. І цього разу поставлене завдання було виконано успішно...

Мрія літати визначила програму життя Руслана, стала своєрідним життєвим дороговказом. До неї він ішов уперто, наполегливо, він вірив у свої сили. Після закінчення школи Руслан Мазунов вступив до Васильківського авіаційного училища. Навчався чотири роки.

Було нелегко долати навантаження курсантського життя. Перші наряди, опанування стрілецької зброї, навчання на полігонах, перший стрибок із парашутом, а головне — досконале вивчення технічного оснащення авіаційної техніки.

Процес навчання був дуже насичений, проте Руслан умів долати труднощі, ніколи не скаржився.

Після закінчення училища здобув професію бортового авіаційного техника і був направлений на службу у м. Броди Львівської області, де дислокувалась одна з найкращих частин армійської авіації Сухопутних військ ЗСУ (2012 року переформовано в 16-ту окрему бригаду армійської авіації).

Офіцер за покликом душі, Мазунов Руслан завжди прагнув високоморальних стосунків в офіцерському середовищі, був дисциплінованим, відповідальним, швидко набув значного досвіду з експлуатації вертольотів. Як кращий спеціаліст, Мазунов брав участь у миротворчих місіях ООН у Лі-

берії у складі українського військового контингенту у 2005-му, 2007-му, 2009 роках.

Світлі мирні події в житті Руслана — це приїзди до рідних у відпустку до Михайлючки, рідного села, зустріч із друзями дитинства, однокласниками, одруження. Він був хорошим сім'янином, опорою та надійним другом для дружини. Сини хотіли бути в усьому схожими на тата — він присвячував їм весь свій вільний час.

2011 року Руслан вийшов на пенсію за вислугою років. Йому було лише 32 роки, військове звання — майор. За військову службу мав нагороди: медаль «15 років Збройним Силам України», медаль «За сумлінну службу» III ступеня, пам'ятний нагрудний знак «Воїн-миротворець», медаль ООН *UNMIL*.

Мазунов пішов працювати у цивільну авіацію — бортовим авіаційним техніком авіаційної ескадрильї Спеціального авіаційного загону оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Ніжині.

21 березня 2014 року його було звільнено з роботи у зв'язку з призовом на військову службу.

У квітні 2014 року досвідченого офіцера відправили в зону проведення антитерористичної операції. Руслан обіцяв рідним повернутись живим...

Його життя обірвалось на високому злеті. Поховали героя у м. Броди.

У цьому місті відкрито Алею Слави, присвячену загиблим льотчикам.

У Шепетівці його іменем названо вулицю.

Меморіальну дошку Руслану Мазунову встановлено на будівлі Михайлюцької школи.

МИХАЙЛИК Володимир Георгійович

38 років

Звання, посада, підрозділ: інженер, бортовий авіаційний технік авіаційної ескадрильї спеціального призначення на вертольотах Спеціального авіаційного загону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Дата і місце народження: 24 вересня 1975 року, с. Слобода, Буринський район, Сумська область.

Дата і місце загибелі: 21 червня 2014 року, с. Лизогубівка, Харківський район, Харківська область.

Обставини загибелі. Загинув 21 червня 2014 року під Харковом у районі села Лизогубівка в результаті

падіння гелікоптера Мі-8Т, який слідував за маршрутом Ніжин — Чугуїв для забезпечення перевезення особового складу та гуманітарної допомоги в зоні проведення антитерористичної операції.

22 червня о 0.45 пошуково-рятувальними силами Державної служби України з надзвичайних ситуацій було виявлено місце катастрофи — через негоду його шукали майже добу. Гелікоптер розбився та згорів, члени екіпажу підполковник Р. В. Редькін, бортінженер В. Г. Михайлик та штурман О. М. Лисиченко загинули.

Залишилися батьки.

Місце поховання: с. Слобода, Буринський район, Сумська область.

Нагородження: Указом Президента України № 593/2014 від 15 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

РЕДЬКІН Руслан Вікторович

37 років

Звання, посада, підрозділ: командир авіаційної ескадрильї спеціального призначення на вертольотах Спеціального авіаційного загону Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій Державної служби України з надзвичайних ситуацій, підполковник служби цивільного захисту.

Дата і місце народження: 23 квітня 1977 року, м. Охтирка, Сумська область.

Дата і місце загибелі: 21 червня 2014 року, с. Лизогубівка, Харківський район, Харківська область.

Обставини загибелі. Загинув 21 червня 2014 року під Харковом у районі села Лизогубівка в результаті падіння гелікоптера Мі-8Т, який слідував за маршрутом Ніжин — Чугуїв для забезпечення перевезення особового складу та гуманітарної допомоги в зоні АТО.

22 червня о 06.45 пошуково-рятувальними силами ДСНС України було виявлено місце катастрофи — через негоду його шукали майже добу. Гелікоптер розбився та згорів, члени екіпажу підполковник Р. В. Редькін, бортінженер В. Г. Михайлик та штурман О. М. Лисиченко загинули.

Залишилися дружина та двоє дітей.

Місце поховання: м. Бердичів, Житомирська область.

Нагородження: Указом Президента України № 593/2014 від 15 липня 2014 року «за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України», нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ТРИТЕЙКІН

Дмитро Олександрович

42 роки

Звання, посада, підрозділ: начальник 15-го державного пожежно-рятувального загону (м. Авдіївка) Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Донецькій області, підполковник служби цивільного захисту.

Дата і місце народження: 7 серпня 1974 року, м. Авдіївка, Донецька область.

Дата і місце загибелі: 21 лютого 2017 року (помер від поранень), м. Дніпропетровськ (нині Дніпро).

Обставини загибелі. Помер 21 лютого 2017 року у лікарні імені Мечникова (м. Дніпро) від поранень, отриманих 2 лютого 2017 року близько 21.05 під час

обстрілу міста Авдіївка Донецької області.

Залишилися мати, дружина і донька.

Похований у м. Авдіївці, Донецької області.

Нагородження: Указом Президента України № 338/2016 від 22 серпня 2016 року «за значний особистий внесок у державне будівництво, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, вагомі трудові здобутки та високий професіоналізм» нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Указом Президента України № 27/2017 від 8 лютого 2017 року «за особисту мужність, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені під час аварійно-рятувальних робіт у районі проведення антитерористичної операції», нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Нагороджений нагрудним знаком «За відвагу в надзвичайній ситуації».

Дмитро Олександрович Тритейкін народився 7 серпня 1974 року в Авдіївці.

Обравши професію рятувальника у 1995 році, він все своє життя присвятив служінню рідному місту.

Служив рятувальником з 1995 року. Мав дві вищі освіти: 2001 року закінчив Донбаську державну академію будівництва і архітектури за спеціальністю економіста, 2008 року — Національний університет цивільного захисту України за спеціальністю «Пожежна безпека», кваліфікація «інженер з пожежної безпеки».

У 2002–2003 роках обіймав посаду інспектора служби державного пожежного нагляду та інженера служби держпожнагляду, а з 2011-го до 2015 року був начальником частини.

2015 року очолив 15-й Державний пожежно-рятувальний загін Головного управління ДСНС України у Донецькій області.

Черговий обстріл Авдіївки бойовики почали ввечері 02 лютого близько 19.30. Снаряди потрапили у житлові квартали міста поблизу точок надання гуманітарної допомоги населенню.

Обстріляли стадіон у центрі міста, де знаходяться наметове містечко і пункти обігріву.

Практично на всіх напрямках російсько-окупаційні війська застосовували заборонені Мінськими домовленостями реактивні системи залпового вогню та важку артилерію. На Донецькому напрямку бойовики відкривали вогонь з «Градів» у районі Авдіївки, Пісків, Кам'янки та Опитного. Крім того обстрілювались Луганське, Троїцьке, Мар'їнка, Верхньоторецьке та Водяне.

Того самого дня співробітники ГУ ДСНС розвантажували автомобілі із гуманітарною допомогою, коли розпочався обстріл міста Авдіївка. Внаслідок вибуху артилерійського снаряда Дмитро Тритейкін отримав важке поранення в живіт.

Упродовж місяця лікарі відчайдушно боролися за життя героя, однак травми виявилися занадто тяжкими.

21 лютого 2017 року після тривалої боротьби за життя, не стало справжнього професіонала своєї справи, від-

важного рятувальника, підполковника Дмитра Тритейкіна.

Відповідальний, врівноважений, принциповий, доброзичливий та завжди готовий прийти на допомогу — таким запам'ятають його друзі та колеги.

Родина Дмитра Олександровича, друзі і колеги сумують з приводу неоправної втрати.

В останню путь рятувальники Дніпропетровщини провели Дмитра

Олександровича вранці 22 лютого 2017 року.

Це величезна втрата для усієї служби ДСНС України, а для сім'ї — невиліковна рана на все життя.

Для вшанування пам'яті загиблого колеги, рятувальники Дніпропетровщини проводжали його в останню путь з увімкненими проблісковими маячками та сиренами.

У 2015 році, за вагомих внесок у забезпечення цивільного захисту населення, старанність, наполегливість і високий професіоналізм проявлені під час виконання службових обов'язків у зоні проведення АТО, Дмитро Тритейкін отримав нагрудний знак «За відвагу в надзвичайній ситуації», а у 2016 році — орден «За мужність» III ступеня.

Відповідно до Указу Президента України №27/2017 від 08.02.2017 «Про відзначення державними нагородами України», Дмитра Олександровича Тритейкіна було відзначено орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

НЕБОЙОВІ ВТРАТИ

особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій у зоні проведення антитерористичної операції

ДАВИДЕНКО Максим Олександрович, 27.12.1991 року народження, начальник караулу 49 ДПРЧ 14 ДПРЗ (м. Шахтарськ) ГУ ДСНС України у Донецькій області, лейтенант служби цивільного захисту. 28.08.2014 загинув від осколкових поранень у м. Шахтарську.

ДМІТРИЄВ Дмитро Геннадійович, 28.10.1970 року народження, перший заступник начальника 15 ДПРЗ (м. Авдіївка) ГУ ДСНС України у Донецькій області, підполковник служби цивільного захисту. 22.10.2014 знайдений мертвим у м. Авдіївці.

ДРОЗДОВ Валерій Валерійович, 07.07.1986 року народження, командир відділення — водій 19 ДПРЧ 2 ДПРЗ (м. Макіївка) ГУ ДСНС України у Донецькій області, прапорщик служби цивільного захисту. 17.09.2014 загинув у м. Макіївці.

ДЮРДЕВ Олег Юрійович, 15.10.1972 року народження, старший пожежний-рятувальник 1 ДПРЧ 1 ДПРЗ (м. Донецьк) ГУ ДСНС України у Донецькій області, старшина служби цивільного захисту. 13.09.2014 отримав поранення, внаслідок якого помер у м. Горлівці.

ЗЛАТЬЄВ Костянтин Олександрович, 30.12.1986 року народження, пожежний-рятувальник 13 ДПРЧ 15 ДПРЗ (м. Авдіївка) ГУ ДСНС України у Донецькій області, сержант служби цивільного захисту. 24.01.2015, слі-

дуючи із м. Донецьк до м. Авдіївка на власному автомобілі, під час огляду був затриманий на блокпості «ДНР» (Ясинуватський пост ДАІ) та загинув у полоні.

КИСЕЛЬОВА Світлана Василівна, 18.09.1974 року народження, начальник групи економіки і фінансів Авдіївського міського відділу ГУ ДСНС України у Донецькій області. 04.03.2015 загинула за місцем проживання внаслідок прямого влучення снаряду в квартиру житлового будинку.

КОЛЕМАСКІН Юрій Іванович, 31.05.1961 року народження, водій автотранспортних засобів відділення життєзабезпечення групи забезпечення життєдіяльності аварійно-рятувальної частини АРЗ СП ГУ ДСНС України у Луганській області. 31.07.2014 загинув у м. Лисичанську.

МАСЛОВ Олександр Іванович, 10.08.1970 року народження, командир відділення 99 ППЧ 13 ДПРЗ (м. Селидове) ГУ ДСНС України у Донецькій області. 09.05.2015 був знайдений загиблим від вогнепальних поранень у власній машині.

МИРОНЕНКО Сергій Миколайович, 10.01.1971 року народження, водій 65 ДПРЧ 24 ДПРЗ (м. Ясинувата) ГУ ДСНС України у Донецькій області, старшина служби цивільного захисту. 16.08.2014 загинув від осколкових поранень у м. Ясинуватій.

ПОЛСТЯНИЙ Сергій Володимирович, 24.04.1980 року народження, командир відділення 27 ДПРЧ 4 ДПРЗ (м. Горлівка) ГУ ДСНС України у Донецькій області, старший сержант служби цивільного захисту. 30.05.2014 загинув від вогнепального поранення у м. Горлівці.

ПОЛЯХ Олександр Сергійович, 08.03.1991 року народження, пожежний-рятувальник 47 ДПРЧ 8 ДПРЗ (м. Артемівськ) ГУ ДСНС України у Донецькій області, молодший сержант служби цивільного захисту. 30.07.2014 загинув від вогнепального поранення у с. Довжанському Свердловського району Луганської обл.

ПРОСКУРЕНКО Сергій Миколайович, 26.04.1977 року народження, пожежний-рятувальник 64 ДПРЧ 14 ДПРЗ (м. Шахтарськ) ГУ ДСНС України у Донецькій області, молодший сержант служби цивільного захисту. 09.09.2014 загинув у м. Шахтарську.

СИТНИК Володимир Миколайович, 11.03.1976 року народження, начальник караулу 55 ДПРЧ 1 ДПРЗ (м. Донецьк) ГУ ДСНС України у Донецькій області, капітан служби цивільного захисту. 12.08.2014 під час про-

ведення зміни караулів у державній пожежно-рятувальній частині (м. Донецьк) В. М. Ситника було викрадено невідомими озброєними людьми і вивезено в невідомому напрямку. 20.08.2014 знайдено тіло невідомого загиблого, яке, імовірно, належало В. М. Ситнику, і доправлено з Донецької обл. у м. Дніпро. 28.06.2017 Постановою старшого слідчого СУ ГУ НП в Дніпропетровській області підполковника поліції Жатовецької О. І. визнано, що згадане вище тіло належить Ситнику В. М. (місце народження м. Черкаси).

ЧАРКИН Сергій Вікторович, 31.07.1966 року народження, старший водій 40 ДПРЧ (м. Міусинськ) ГУ ДСНС України у Луганській області, прапорщик служби цивільного захисту. 27.09.2014 знайдений мертвим у м. Міусинську.

ЧЕРЕПНЯ Володимир Леонідович, 24.05.1960 року народження, заступник завідувача обласних курсів з удосконалення керівних кадрів НМЦ ЦЗ та БЖД у Донецької області. 10.01.2016 був знайдений загиблим з ознаками насильницької смерті (вогнепальне поранення голови).

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ГУВІР Сергій Іванович

24 роки

Звання, посада, підрозділ: старшина, інспектор черговий прикордонної служби відділу прикордонної служби «Станично-Луганське» прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України.

Дата і місце народження: 24 квітня 1993 року, с. Крутоярівка, Білгород-Дністровський район, Одеська область.

Дата і місце загибелі: 29 вересня 2017 року, Станично-Луганський район, Луганська область. Похований на батьківщині в Одеській області.

Обставини загибелі. Військовослужбовець Державної прикордонної служби України, підірвався на невідомому вибуховому пристрої під час несення служби на ділянці відділу «Станично-Луганське».

В управлінні Луганського прикордонного загону військовослужбовці Державної прикордонної служби України попрощалися з двома побратимами, які трагічно загинули неподалік залізничної станції «Ільєнко».

Військовослужбовці з відділу прикордонної служби «Станично-Луганське» загинули 29 вересня близько 17.00 під час несення служби, підірвавшись на вибуховому пристрої. Оперативно-слідчою групою попередньо встановлено, що прикордонний наряд підірвався на фугасі, на розтяжці. Зокрема, на місці трагедії виявлено частини детонатору, розтяжки та міни.

Захищаючи Україну загинули старший прапорщик Дмитро Деде та старшина Сергій Гувір.

Обидва прикордонники родом із Одеської області. У зоні проведення АТО службу несли з осені минулого року, а до цього обіймали посади у підрозділах Південного регіонального управління прикордонного відомства.

Вшанувати загиблих побратимів прийшли керівництво та військовослужбовці Луганського прикордонного загону та інших підрозділів, які виконують завдання в районі проведення АТО.

У своїй промові начальник прикордонного загону Юрій Ковальчук підкреслив, що мужність і героїзм загиблих воїнів є прикладом самовідданого служіння Батьківщині, Українському народові, патріотизму і вірності військовому обов'язку, стій-

ДЕДЕ Дмитро Васильович

33 роки

Звання, посада, підрозділ: старший прапорщик, дільничний інспектор прикордонної служби відділу прикордонної служби «Станично-Луганське» прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України.

Дата і місце народження: 12 березня 1984 року, с. Єлизаветівка, Тарутинський район, Одеська область.

Дата і місце загибелі: 29 вересня 2017 року, Станично-Луганський район, Луганська область. Похований на батьківщині в Одеській області.

Обставини загибелі. Військовослужбовець Державної прикордонної служби України, підірвався на невідомому вибуховому пристрої під час несення служби на ділянці відділу «Станично-Луганське».

кості і витримки в ім'я миру в нашій державі, в ім'я збереження її цілісності.

«Сьогодні ми прощаємося з мужніми Героями, які, виконуючи свій обов'язок щодо захисту суверенітету та недоторканості державного кордону України, віддали найцінніше — своє життя», — сказав він.

Останній дозор

Таким він став для військовослужбовців Державної прикордонної служби України — старшого прапорщика Дмитра Деде і старшини Сергія Гувіра, які неподалік кордону з Росією підірвалися на закладеному терористами вибуховому пристрої. Від отриманих ран вони загинули на місці. Нелегко розповідати про них, адже біль від втрати побратимів у зелених кашке-

тах продовжує пекучим вогнем ятри-ти душу.

Їхні імена назавжди вкарбувалися в історію відомства охоронців українського державного рубежу, які на сході країни беруть активну участь у захисті її територіальної цілісності. Пам'ять про загиблих героїв стала невід'ємною частиною біографії відділу прикордонної служби «Станично-Луганське» Луганського загону, де півтора року служили вони, земляки з Одещини.

Про їхню любов до рідного краю у підрозділі знали всі. На обличчі старшого прапорщика Дмитра Деде, коли він розповідав про свою «малу батьківщину» — село Єлизаветівка, що у Тарутинському районі, завжди

сяяла тепла усмішка. Проте навчати-ся у середній школі хлопцю довелося у селі Весела Долина, яку й закінчив 2001 року.

Значно молодший від Дмитра старшина Сергій Гувір вважав, що кращого села, ніж рідна Крутоярівка, годі й шукати. Звідси 2011 року рідні та друзі проводжали його на строкову службу.

Відомо, що найбільш успішними стають чоловіки, які ще на початку зрілих літ правильно обирають свою майбутню професію. Дмитро Деде і Сергій Гувір побачили себе у військовому строю, обравши, один раніше, другий пізніше, службу з охорони державного рубежу. І не помилилися, бо ж вона припала їм до душі. Тож і були обидва старанними, відповідальними за доручену справу воїнами.

— З ними завжди відчував себе надійно, упевнено і на службі, і в житті нашого підрозділу, — згадує молодший сержант Олександр Корчмарук. — Дмитро і Сергій були душею нашого колективу, а їхнє ставлення до своїх обов'язків слугувало добрим прикладом для інших.

Повчитися у старшого прапорщика Деде і старшини Гувіра менш досвідченим побратимам було чоґо.

Дмитро Васильович після строкової служби розпочав кар'єру військового патрульним дозиметристом на заставі «Підгірне» Білгород-Дністровського загону.

За дванадцять років, подолавши нелегкі щаблі професійного зростання, уже старший прапорщик, Дмитро Деде став дільничним інспектором прикордонної служби I категорії відділення дільничних інспекторів прикордонної служби ВПС «Станично-Луганське».

З того часу вдома його дев'ятирічний син Денис з гордістю перед своїми ровесниками не раз хвалився: «А мій тато в АТО Україну захищає...». Не усвідомлюючи своїм дитячим розумом, що кожного дня їхній із сестричкою Альбіною батько ризикує на службі власним життям.

— Старший прапорщик Деде був справжнім патріотом професії «зелених кашкетів», — не приховуючи хвилювання, згадував сержант Олександр Волков. — У розмовах з нами він, завжди відвертий, не приховував, що пишається своєю службою в АТО. А син — батьком, захисником України.

Добру пам'ять залишив по собі у відділах прикордонної служби «Степанівка» і «Старокозаче» на той час молодший інспектор прикордонної служби старшина Сергій Гувір. Саме в зоні АТО, у підрозділі «Станично-Луганське» і зійшлися життєві дороги його і старшого за віком земляка-побратима Дмитра Деде.

У новому підрозділі вихованці з Одещини відразу, як мовиться, стали своїми. У службі — надійні, в спілкуванні — задушевні, по-товариськи готові прийти на допомогу, розрадити побратима у важкі хвилини.

Їхня душевна відкритість імпонувала всім. Старший прапорщик завжди знаходив час, щоб по мобільному поговорити з сім'єю, дізнатися, як почувається дружина Марія, що нового у сина-школяра, чи бува не захворіла їхня улюблениця чотирирічна Альбінка. «Зустрічі» по телефону з рідною домівкою незмінно закінчував запевненням: «У мене все гаразд, не хвилюйтеся...».

Сергій, навпаки, коли телефонував додому, не міг приховати від друзів

своїх переживань. У їхньому військовому колективі знали, що старшина Гувір разом із дружиною Анною чекають на первістка. Тож коли від Сергія товариші уперше дізналися про його заповітну мрію побачити свою кохану з маленьким сином на руках, вони й самі мимоволі очікували цього свята старшини.

Про них, своїх підлеглих — старшого прапорщика Дмитра Деде і старшину Сергія Гувіра — начальник відділу прикордонної служби майор Максим Михальнюк відгукується по-командирськи коротко й стисло: «Таким, як вони, воякам, мужнім і сильним духом, можна було довіряти охорону й захист державного кордону на будь-яких його ділянках. Тим паче в зоні АТО».

«Приїжджайте, не пожалкуєте...» — болісно відгукується у серцях побратимів запрошення тепер уже загиблого старшини Сергія Гувіра.

Наприкінці вересневого дня він та старший прапорщик Дмитро Деде несли службу неподалік населено-

го пункту Ільїнка, розташованого за один кілометр від кордону з північним сусідом. Цей день служби на прикордонній стежці й став їхнім останнім дозором. Замаскована нелюдами міна вогненним смерчем спалахнула майже під ногами військовослужбовців.

«Приїжджайте, не пожалкуєте...» Бойові побратими побували на малій батьківщині Деде Дмитра Васильовича і Гувіра Сергія Івановича, у селах Єлизаветівка і Підгорне, де поховали героїв. Прибули не в гості, а щоб віддати останні почесті загиблим та морально підтримати їхніх батьків, дружин, дітей, друзів-односельців.

Наприкінці похоронної зустрічі, прощаючись із прикордонниками, дев'ятирічний Денис Деде, розповів, що батько під час однієї із останніх розмов обіцяв синові купити новенький мобільник, якщо він радуватиме своїми успіхами в школі.

— А я, — ковтаючи гіркі сльози, запевнив малий, — і без айфону буду навчатися гарно, і мамі в усьому допомагатиму.

ПЕРЕЛІК ДОБРОВОЛЬЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ патрульної служби поліції особливого призначення ГУНП та НГУ МВС

1	Вінницька	Батальйон «Вінниця»
2	Волинська	Рота «Світязь»
3	Дніпропетровська	Полк «Дніпро-1»
4	—" —	Рота «Січеслав»
5	—" —	Рота «Кривбас»
6	Запорізька	Батальйон «Скіф»
7	Івано-Франківська	Батальйон «Івано-Франківськ»
8	Київська	Полк «Миротворець»
9	Київ	Полк «Київ»
10	Кіровоградська	Батальйон «Кіровоград»
11	Луганська	Батальйон «Луганськ-1»
12	Львівська	Батальйон «Львів»
13	Миколаївська	Рота «Миколаїв»
14	Одеська	Батальйон «Штурм»
15	Полтавська	Батальйон «Полтава»
16	Сумська	Рота «Суми»
17	Тернопільська	Рота «Тернопіль»
18	Харківська	Батальйон «Харків»
19	—" —	Рота «Східний корпус»
20	Херсонська	Рота «Херсон»
21	Хмельницька	Рота «Богдан»
22	Чернігівська	Рота «Чернігів»
23	НГУ	Полк «Азов»
24	—" —	Батальйон «Донбас»
25	—" —	Батальйон ім. Кульчицького

ПЕРЕДМОВА	3	ГРИЦАЙ Антон Юрійович (позивний «Сіф»)	60
НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ (за алфавітом)	7	ГРИЦЕНКО Василь Миколайович	62
АМБРОС Сергій Сергійович (позивний «Амброс»)	8	ГРЯЗНОВ Борис Олегович	64
АНДРУНИК Петро Петрович	10	ГУДЗОВСЬКИЙ Марк Сергійович (позивний «Упрямий»)	66
АНТОНОВ Вадим Віталійович («Самольот», «Літачок»)	12	ГУЛИК Артур Ярославович	70
БАБІЧЕВ Сергій Ігорович	14	ГУТНИК-ЗАЛУЖНИЙ Іван Вікторович	68
БАБКЕВИЧ Олег Іванович	16	ДАНІВ Михайло Богданович (позивний «Ахім»)	71
БАККА Олексій Вікторович (позивний «Детройт»)	18	ДЕНИСЮК Денис Сергійович (позивний «Дюс»)	72
БАЛАКШЕЙ Микола Миколайович (позивний «Утьос»)	20	ДЕРЕН Сергій Васильович	74
БАРАНОВ Максим Володимирович	22	ДЖЕВАГА Сергій Олександрович (позивний «Серж»)	76
БЄЛОФАСТОВ Геннадій Миколайович (позивний «Вальтер»)	24	ДІДАЧ Ігор Йосифович	78
БЄЛЯЄВ Сергій Володимирович (позивний «Папа»)	25	ДІДУШКО Олег Анатолійович (позивний «Беркут»)	80
БІЛИЙ Василь Іванович (позивний «Лисий»)	26	ДМИТРЕНКО Віктор Іванович (позивний «ВДВ»)	90
БІЛОШКУРСЬКИЙ Валентин Васильович	28	ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ Сергій Валерійович	82
БЛОЗВА Костянтин Васильович (позивний «Кочерга»)	34	ДОГА Олег В'ячеславович	84
БОЙКО Олександр Олександрович	30	ДОЛІНСЬКИЙ Віктор Григорович	86
БОЙКО Юрій Миколайович (позивний «Немо»)	32	ДЮСОВ Владислав Романович (позивний «Дюшес», «Дюс»)	88
БОХОНЬКО Сергій Сергійович (позивний «Боха»)	35	ЄРЕМЕНКО Віктор Вікторович (позивний «Тигр»)	92
БУЛЬДОВИЧ Сергій Іванович	36	ЄФІМЕНКО Василь Вікторович (позивний «Бізон»)	94
БУРАВЧИКОВ Олексій Юрійович (позивний «Ведмідь»)	38	ЖУРАВЛЕНКО Андрій Анатолійович (позивний «Восьмий»)	96
БУРКА Віктор Павлович (позивний «Дядя Вітя»)	40	ЗАВАДА Богдан Олексійович	98
БУРЛАКА Олег Анатолійович (позивний «Олеш»)	42	ЗАДОРЖНИЙ Василь Богданович (позивний «Кавказ»)	100
БУРЛАКА Сергій Вікторович (позивний «Француз»)	43	ЗАТИЛЮК Олексій Олександрович (позивний «Бриз»)	102
ВАХОВСЬКИЙ Андрій Миколайович (позивний «Браво»)	44	ЗАЯЦЬ Михайло Михайлович (позивний «Косий»)	104
ВЕЛИЧКО Андрій Валерійович	46	ЗВІННИК Олександр Іванович	106
ВОВК Богдан Ігорович	48	ЗІНЧИК Станіслав Михайлович	108
ВОВНЕНКО Богдан Володимирович (позивний «Варг»)	50	ЗУБЧУК Роман Валентинович (позивний «Маріман»)	110
ГАНЯ Іван Іванович (позивний «Дядя Ваня», «Север»)	52	ІВАНОВ Дмитро Миколайович (позивний «Спасатель»)	112
ГЕРАСИМЮК Тарас Павлович (позивний «Одиночка»)	54	ІСАДЧЕНКО Володимир Олександрович	114
ГЛУХОДІД Олександр Вікторович (позивний «Гор»)	56	КАБАЛЮК Дмитро Васильович (позивний «Шок»)	91
ГОЛЬЧЕНКО Ігор Іванович (позивний «Ернесто»)	58	КАМІНСЬКИЙ Андрій Ігорович (позивний «Впевнений»)	116
		КАПЛІНСЬКИЙ Олександр Валерійович	118
		КАПЛУНЕНКО Ігор Валентинович (позивний «Старшина»)	120
		КАРБАН Дмитро Сергійович (позивний «Бейн»)	122

КАЦАБІН Сергій Борисович	124	ЛЯШКО Андрій Андрійович (позивний «Нац»)	195
КИРИЛОВ В'ячеслав Юрійович (позивний «Козак»)	126	МАГОМЕДОВ Кадир Кримханович (позивний «Карат»)	196
КІКТЕНКО Гордій Олексійович (позивний «Банг»)	128	МАКАРЕВИЧ Владислав Янович	198
КІПШИНОВ Геннадій Юрійович (позивний «Румун»)	130	МАЛУХІН Костянтин Юрійович (позивний «Марьячи»)	200
КОБРИНЮК Микола Миколайович	132	МАЛЮТА Роман Володимирович (позивний «Джин»)	202
КОВАЛЬОВ Костянтин Георгійович (позивний «Гера»)	117	МАРТЬЯНОВ Дмитро Андрійович (позивний «Сон»)	204
КОВЕШНИКОВ Сергій Іванович (позивний «Бірюк»)	134	МАТВІЄНКО Микола Миколайович (позивний «Дядя Коля»)	206
КОЛВОШКО Олександр Васильович	136	МАТКІВСЬКИЙ Володимир Анатолійович (позивний «Маланець»)	207
КОЛОМІЄЦЬ Віталій Валентинович (позивний «Танкіст»)	138	МЕЛЬНИЧУК Роман Вікторович (позивний «Санта»)	208
КОЛОСОВСЬКИЙ Микола Сергійович	140	МИКОЛАЙЧУК Дмитро Васильович	210
КОНОНОВИЧ Іван Миколайович	142	МОСКАЛЮК Олександр Васильович	212
КОНЧЕВИЧ Тарас Григорович	144	МОТИЧАК Роман Миколайович (позивний «Комуніст»)	214
КОПИЦЯ Олександр Вікторович (позивний «Дадді»)	146	МОЧАЛОВ Олександр Ігорович (позивний «Viva»)	216
КОРЯК Дмитро Володимирович (позивний «Брат»)	148	МУШТА Максим Олександрович	218
КОСТЮК Віталій Валерійович (позивний «Улибка»)	150	МЯКОТІН Сергій Павлович (позивний «Твердий»)	209
КОЦЯР Ігор Олександрович	152	НАУМОВ Вадим Олександрович (позивний «Дозор»)	220
КРАВЧЕНКО Сергій Миколайович	154	НІКОЛЕНКО Анатолій Володимирович (позивний «Карат»)	222
КРАВЧУК Володимир Сергійович	156	НІЧЕГА Микола Леонідович (позивний «Ніж»)	224
КРИВОРУЧЕНКО Степан Гаврилович (позивний «Вуж»)	158	ОВЧАРУК Максим Валерійович (позивний «Тарпан»)	226
КУЗЬМІН Дмитро Володимирович (позивний «Миротворець»)	160	ПАЛИГА Володимир Михайлович (позивний «Череп»)	228
КУЗЯКОВ Артем Володимирович (позивний «Арт»)	174	ПАНЧУК Володимир Феліксевич (позивний «Араб»)	230
КУЛІБАБА-БУХОВ Віктор Анатолійович	162	ПАСЛАВСЬКИЙ Марк Грегорі (Марк'ян Григорій; англ. Mark Gregory PASLAWSKY) (позивний «Франко»)	232
КУЛЬЧИЦЬКИЙ Сергій Петрович	164	ПЕТИХАЧНИЙ Леонід Михайлович (позивний «Броня»)	234
КУРБАТОВ Станіслав Вікторович (позивний «Адвокат»)	168	ПЕТРЕНКО Павло Іванович (позивний «Бані»)	236
КУРИЛОВИЧ Віталій Іванович	170	ПІДДУБНИЙ Віталій Володимирович (позивний «Сват»)	238
КУРМАШЕВ Олексій Васильович (позивний «Альпініст»)	172	ПОБЕДІНСЬКИЙ Володимир Дмитрович (позивний «Кріт»)	248
КУТУЗАКІЙ Олександр Сергійович (позивний «Кутуз»)	175	ПОЛІЩУК Анатолій Олександрович (позивний «Кемел»)	240
ЛАБАНЬ Роман Олегович	176	ПОПІЛЬ Іван Ігорович	242
ЛАВРІНЕНКО Петро Григорович	194	ПРОКУРАТОВ Максим Борисович (позивний «Мега»)	244
ЛАГНО Роман Іванович	178	ПУШКАРУК Володимир Сергійович (позивний «Котик»)	246
ЛАГУНОВ Дмитро Анатолійович (позивний «Кашей»)	180	РАДІЄВСЬКИЙ Олександр Віталійович	250
ЛИТВИНСЬКИЙ Юрій Олексійович (позивний «Монгол»)	182		
ЛІНІВЕНКО Юрій Володимирович (позивний «Пастор»)	184		
ЛІПСЬКИЙ Віктор Володимирович	186		
ЛОЖЕШНИКОВ Володимир Іванович (позивний «Ест»)	188		
ЛУГОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович (позивний «Баррет»)	190		
ЛУК'ЯНЧЕНКО Володимир Валерійович (позивний «Терапевт»)	192		

РАДІОНОВ Володимир Олександрович (позивний «Чемпіон»)	252	ШАБЕЛЬНИЙ Олег Юрійович (позивний «Цар»)	311
РЕДЬКІН Віктор Миколайович	254	ХАРЧЕНКО Євген Борисович (позивний «Ред»)	312
РЕУТА Андрій Олександрович (позивний «Медок»)	249	ХИТРИК Геннадій Васильович	314
РИНКУН Володимир Борисович (позивний «Арсенал»)	264	ХОРОШКОВСЬКИЙ В'ячеслав Дмитрович	316
РОЖАНСЬКИЙ Пантелеймон Петрович (позивний «Пантя»)	256	ЦЕДІК Антон Ігорович (позивний «Еней»)	318
РОМАНЕНКО Олександр Трохимович	258	ЧАБАН Сергій Петрович	326
РУСНАК Микола Анатолійович	260	ЧЕБОТАРЬОВ Михайло Вікторович (позивний «Чавур»)	320
РЯБОВ Руслан Костянтинівич (позивний «Руха»)	262	ЧЕРНЕНКО Роман Олександрович (позивний «Бенч»)	322
САМОЛЕНКО Володимир Іванович (позивний «Вован»)	266	ЧЕРНЯК Ігор Васильович (позивний «Чорний»)	324
САРАЖАН В'ячеслав Григорович	268	ШАНСЬКИЙ Андрій Миколайович	328
СИРОТЕНКО Сергій Васильович (позивний «Третій»)	270	ШЕВЧУК Андрій Сергійович (позивний «Орест»)	330
СКРУТ Ростислав Стефанович (позивний «Скрудж»)	272	ШЕЛЄМІН Дмитро Михайлович	327
СЛИВКА Мирослав Миколайович	274	ШКАРІВСЬКИЙ Сергій Олександрович (позивний «Шульц»)	332
СМИРНОВ Юрій Миколайович (позивний «Сталкер»)	276	ШЛЕМКЕВИЧ Богдан Васильович	334
СМОЛЯР Олександр Васильович	278	ШПАК Ігор Олегович (позивний «Птах»)	336
СНІЦАР Павло Леонідович	280	ШУЛЬГА Анатолій Васильович (позивний «Бізон»)	338
СОКАЧ Роман Михайлович (позивний «Мамай»)	282	ЩІПОВ Максим Юрійович (позивний «Пушок»)	340
СОКОЛЕНКО Андрій Аполлінарійович	284	ЯКУШИН Іван Іванович	342
СОЛОВ'ЙОВ Юрій Вікторович	286	ЯРИШ Олександр Володимирович	344
СОТНИК Іван Андрійович (позивний «Чекіст»)	288	Небойові втрати особового складу Національної гвардії України у зоні проведення антитерористичної операції	346
СПАЩЕНКО Юрій Вікторович	290	ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	349
СТАДНИК Сергій Анатолійович	292	ГОРБАНЬ Сергій Володимирович	350
СТРЮКОВ Владислав Геннадійович (позивний «Стаф»)	294	ЛИСИЧЕНКО Олександр Миколайович	351
ТВЕРДОХЛІБ Микола Миколайович (позивний «Крига»)	296	МАЗУНОВ Руслан Олександрович	352
ТЕЛЬНОВ Євгеній Львович (позивний «Усач»)	298	МИХАЙЛИК Володимир Георгійович	354
ТИЩЕНКО Андрій Іванович (позивний «Тихий»)	265	РЕДЬКІН Руслан Вікторович	355
ТИМОШЕНКОВ Дмитро Сергійович (позивний «Мальборо»)	300	ТРИТЕЙКІН Дмитро Олександрович	356
ТРОЇЦЬКИЙ Микола Дмитрович (позивний «Акела»)	301	Небойові втрати особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій у зоні проведення антитерористичної операції	358
ТУРКОВ Ігор Леонідович (позивний «Партизан»)	302	ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ	360
УЛ'ЯНИЦЬКИЙ Олег Миколайович (позивний «Контра»)	304	ГУВІР Сергій Іванович	360
УС Артем Володимирович	306	ДЕДЕ Дмитро Васильович	361
УТКІН Олександр Анатолійович (позивний «Колдун»)	305	ПЕРЕЛІК ДОБРОВОЛЬЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПАТРУЛЬНОЇ СЛУЖБИ ПОЛІЦІЇ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ГУНП ТА НГУ МВС	364
УШАКОВ Едуард Анатолійович (позивний «Кейн»)	308		
УХАРСЬКИЙ Федір Валерійович (позивний «Дядя Федя»)	310		

Громадсько-політичне видання

ШЕВЧЕНКО Артем Валерійович
РОДІНА Олена Вікторівна
ЛЕБЕДЬ Ігор Іванович
КОБИЛЯЦЬКА Ганна Сергіївна

КНИГА ПАМ'ЯТІ МВС
Національна гвардія України.
Державна служба України з надзвичайних ситуацій

3-тє видання, виправлене і доповнене

Упорядник
Красовицький Олександр Віталійович

Головний редактор *О. В. Красовицький*
Художній редактор *В. М. Карасик*
Комп'ютерна верстка: *ТОВ «Видавництво Фоліо»*

Підписано до друку 25.04.18. Формат 70×100 ¹/₁₆.
Умов. друк. арк. 29,67. Облік.-вид. арк. 28,07.
Тираж 1000 прим. Замовлення №

ТОВ «Видавництво Фоліо»
вул. Римарська, 21А, м. Харків, 61057
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5244 від 09.11.2016

Сайт та інтернет-магазин видавництва:
www.folio.com.ua
Електронна адреса:
market@folio.com.ua

Віддруковано у ПРАТ
«Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
вул. Різдяна, 11. м. Харків, 61052
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 3985 від 22.02.2011.
www.globus-book.com